CODEX
ANT. MANV
EXARATVS
STATVTI
PERVETVST.
MEVANIÆ

57. I

1500

[illegible]

De electione custodum ad descriptionem [illegible] custodientes festiuitates.

[illegible]

Ante electionem officialium constituatur eis salarium.

Q[illegible]

[illegible]

[illegible] tenuit et stetit, prius sacramento a dictis [illegible] electoribus de eligendo meliorem quem cognoverint pro comuni utilitate [illegible] Veneciarum qui sint fideles et devoti sancte Romane ecclesie et vere guelfi. Qui electores possint teneantur et debeant eos vel aliquem mandare nominati in scriptis illorum quos voluerint eligere in potestatem [illegible] nostri consilii secrete. Et tunc cancellarius debeat facere scrutinium inter omnes electores et quem invenerint plures voces habere sit primus electus. Et quem invenerint post primum plures habere sit secundus. Et qui invenerit plures voces habere post secundum sit tertius dummodo duo partes dictorum electorum reperiantur concordare et consentire in unoquoque dictorum potestatum ita quod prima electio presentetur primo et quot infra certum diem post ipsam presentationem debeant acceptare vel renuntiare. Et si acceptaverit secundus vel tertius nullum ius acquirant. Et si non acceptaverit infra dictum terminum presentetur dicto electo et postmodum tertio si secundus non acceptaverit qui infra dictum terminum acceptare vel renuntiare debeant dummodo si secundus acceptaverit tertius nullum ius acquirat. Et si quod contigerit dictorum electorum renuere dictam electionem predicti electores eligant unum vel plures secundum modum predictum. Si vero potestas electus non invenietur in terra unde fuerit expectatus per duos dies tamen quod sindicus presentet ipsam electionem domum sue habitationis. Qui potestas si ipsam electionem per se vel suum procuratorem infra dictum terminum non acceptaverit habeatur ac si renuntiaverit. Et quod nullus possit esse potestas civitatis Veneciarum vel rector qui sint a quinque annis citra nec possit esse de civitate Veneciarum nec de aliqua terra que [illegible] civitatem Veneciarum per sex decem miliaria nec [illegible] ducere vel aliquem offitialem vel familiarem de aliqua terra a sexdecim miliariis infra. Et quicumque fuerit vel [illegible] potestas civitatis Veneciarum non possit esse in dicto offitio [illegible] quinque annos ipse vel aliquis offitialis vel familiaris nec qui fuerit [illegible] terre sue vel [illegible] de terra de qua aliquis [illegible] consiliarius [illegible] civitatis Veneciarum. Et si electus non valeat nec electio [illegible]. Et de terra qua fuerit [illegible] non possit esse [illegible] eligi aliquis de dicta [illegible] ad dictum offitium [illegible] ad unum [illegible] completum [illegible] computandum [illegible] per potestatem possit eligi qui attineat [illegible] qui erit tempore electionis [illegible] officiales [illegible] de civitate Veneciarum. Et quod ipse potestas [illegible] officiales et familiares [illegible] guelfi [illegible] partis sine [illegible]. Et [illegible] debeat secum et fuisse a [illegible]. Qui potestas debeat venire civitatem Veneciarum ante principium sui regiminis per quattuor dies. Et [illegible] quattuor diebus stare debeat in una domo sibi per consules assignanda. Et secum ducere et tenere [illegible] tempore sui regiminis ad dictum offitium exercendum unum bonum et expertum et legalem iudicem duos bonos expertos et legales notarios quorum unus sit ad maleficia et custodiam, alter vero ad dampna data et extraordinaria deputatus, octo berroarios armigeros qui arma continuo portent et duos equos quorum unus sit valoris triginta florenorum de auro ad minus. Et in veniendo stando et redeundo ipse potestas cum omnibus suis offitialibus et tota eius familia et rebus veniat stet et moretur et redeat suo [illegible] fortuna et omnibus suis sumptibus et expensis. Salvo quod si [illegible] aliquis suorum equorum moreretur vel [illegible] in exercitu vel cavalcata que fieret per commune civitatis Veneciarum quod emendetur sibi secundum extimationem fiendam vel factam per extimatores super hoc deputatos. Ita tamen quod dicta extimatio non possit quantitatem triginta florenorum auri excedere, scilicet melioris equi ipsius ad quindecim florenorum peioris equi. Que quidem extimatio fieri debeat infra octo dies post introitum potestatis per duos homines per consilium eligendos. In electione cuius potestatis nemo in consilio in quo tractaretur de ipsa electione facienda non possit nec debeat ipse potestas nec aliquis ei offitialis vel familiaris stare morari nec aliqua rogamina imponere per se vel alium in virtute prestiti iuramenti et sub pena centum librarum denariorum pro quolibet. Et si ipse potestas vel aliquis offitialis in dicto consilio staret vel arengaret contra dictam formam quod in dicta electione nullatenus procedatur. Et si procederetur non valeat nec teneat ipso iure. Et dicti electores teneantur vinculo iuramenti non eligere in potestatem aliquem de [illegible] rogati vel requisiti fuerint a potestate vel eius offitialibus seu familiaribus vel ab aliis pro parte ipsorum. Et quod [illegible] debeant [illegible] electoribus ante factam electionem predictam penam et banno viginti solidorum pro quolibet nisi palam et aperte et non pro [illegible] potestate. Qui potestas cum venerit ad terram Veneciarum ad suum offitium exercendum antequam intret palatium seu hospitium et antequam de equo descendat vadat et ire teneatur et debeat ad ecclesiam sancti Vincentii. Et in altare dicte ecclesie offerre teneatur et debeat unum pallium de seta valens [illegible] extimationis decem librarum [illegible] pallium dictus potestas [illegible] et debeat tempore sui [illegible] denariorum. Et [illegible] potestas [illegible]

decẽ libr. soluat. Quam etiã dcũs potãs por
tet et portare secũ teneat˚ et debeat dcõ tpr̃e
unã balistã de osse valoris et extimationis
quinque libr. deñ et duos pauesses de melioribus
sub dcã pena et vinculo iuramẽti. Et iñ fi
nem dcõs balistã et pauesses i dcõ cõi dem
et assignare teneat˚ i fine sui offitii. Nec etiã
potãs et sui offiales et familiares cũ dcĩs toto
tpr̃e sui regimis psonalr̃ stare et morari ꝯtinuo de
beat ad dcm̃ offim exercendũ. n possit dcũs po
tãs seu aliqs offalis l' familiaris ipius se a
dcõ offõ absẽtare durãte suo offõ n tm̃ p neces
sitata et euidẽti cã p pmĩta i pleno et gñali ꝯsilio
cõis et ppli ciuitatis Urbeuetañ. Et tũc si i dcõ ꝯsilio
placuẽit possit se absẽtare decẽ dieb; tm̃ et ta
lez licentiã nõ possit hẽre toto tpr̃e sui regĩs
nisi semel n̄ tm̃ p stõis cõis de voluntate ꝯsi
lii et dcĩ ꝯsilii gñalis. Et dum n̄ret dictus
potãs possit secũ ducẽ duos familiares tm̃.
Ipo tm̃ absẽte nulli alii offali l' familiari ipius
licẽtia ꝯcedat˚ ut se absẽtare possit. Et nõ iudex
l' aliqs dcõr. Nõ t' se absẽtaret cũ dcã licẽtia
hita supdcõ m° et forma dũ tm̃ nõ n̄ vni tm̃ simul
ꝯcedat˚ et eodẽ tpr̃e possit secũ ducẽ vnũ ex
dcĩs familiarib; tm̃. Vno tm̃ ipõr absẽte nlli
de pdcĩs licẽtia ꝯcedat˚ nec se absẽtare pos
sit. Et nlls dcõr offialiũ possit dictã li
centiã hẽre i festiuitatib; Natiuitatis dñi
et resurrectiõis ipius et scĩ vincẽtii et tpr̃e
exercitus l' caualcate p hoĩes de Urbeuetañ
faciẽde. Et si alr̃ qr̃ dictũ ẽst absentaret.
Potãs i quinquaginta libr. deñ. Iudex in
xxv. libr. deñ. Notarii seu notarius i decẽ libr.
p vtroq;. Et quilz familiaris et p quoliz equo
i centũ sol. p quoliz et vice qualz cõi Urbeuetañ
P sindicũ qui potestatẽ ipm et suos offales
sindicabit debeat ꝯdẽpnari. Et camerarius
cõis Urbeuetañ qui p tpr̃e fuẽit de dcĩ potãtis
salario ipãs penas et h[...]a debeat retine
re et intra[...] dcĩ cõis ipe caña mittere te
neat˚ ad penã decẽ libr. Et finito eor offõ
stare et morari debeãt i Urbeuetañ pdcĩ potãs
offiales et familiares psonalr̃ quinq; dieb;
ad sindicatum ad reddendum eor offitii
rationẽ sui formã stat. communis et ppli
Urbeuetañ coram offitialibus ad sindicandum
dictum regimen deputandis. Et sup
hoc sima inc post depositum eorũ offitii
prestetur ydoneos fideiussores de soluẽ
do omnem condempnationem que fuerit
dcĩs vel aliquis ipsorum [...] ad

manifestatiõis offitii ipõr et rationis reddẽ
de p se et suis offalib; familiarib; et equis.
Et hẽat hẽre debeat dcũs potãs p se et
suis offalib; familiarib; et equis mille libr.
deñ puen. pusiñ p suo salario p sex mẽs. Et p
carta et atramẽto quinq; libr. deñ et nõ plus.
Et si aliqd offim ul ministeriũ sibi l' alicui
suor ꝯfalr̃ ꝯmittẽt qr̃ teneat˚ et debeat
p eis facere sine aliquo alio salario quod sa
larium sui p cameram cõis i pñtia ꝯsilium
ppli ul maioris ptis ipõr singlis duobus
mẽs p rata tpr̃is psoluat˚. Saluo quod sa
larium vltimor duor mẽs cam cõis re
beat penes se retinere et hẽre et eidẽ nõ soluẽ
vsq; ad finitũ tps sui offitii et sindicatus
ipius. Ita quod si contigerit ipm potestatẽ
ul offitialẽ vel familiarẽ in aliquo condẽp
nari cõi ul alii spãli psone ipa condẽpnatio
de ipsa pecunia psoluat˚. Et si ipã ꝯdẽpnatio
quantitatẽ predictã detentam per cam
cõis excederet. Ipe potestas et qui ꝯdẽpna
tus fuẽit psonaliter detineat˚ donec de ipa
condẽpnatione camerario cõis vel alii spe
tiali psone fuerit itegre satisfactũ. Si
vero essent omĩes absoluti in cõtinenti te
neat˚ cam cõis eidẽ dictã partem salarii
nõ solutam psoluere. Et si autẽ ꝯtingerit
dictũ potestatẽ aliquo casu quod absit nõ
posse ad dictũ offim exercend cũ dictis of
fitialib; et familiarib; accedere. Sibi nullum
ius i dicto salario acquiratur. Et iõ postq
uenẽit ad dictũ offim exercend aliquo casu qd
absit i peditus fuẽit qr̃ nõ possit Urbeuetañ
ipm offim exercere sibi soluat˚ p rato tpr̃is.
Et i residuo dcĩ salarii s' l' alii p eo nullum
ius acquirat˚. Et qr̃ ꝯsules ppli teneat˚
vinclo iuramẽti et ad penã decẽ libr. deñ
p quoliz et vice qualz bis i mẽse facẽ re[...]n
sionẽ et assignam potãtis cũ offalib; fa
miliarum et equor. Et cãcellari ppli tem
Urbeuetañ teneat˚ et debeat scribẽ dictã re
quisitionẽ i actis cõis et quos nõ i uenẽit
pñtare et dare i scriptis sindicis cõis qui
dictũ potãtem sindicare hẽbuit i fine
offitii ꝯsules nõ et dict˚ cãcellari si predicta
neglexẽit adimplere i viginti quinq; libr. deñ
p quoliz et vice qualz p sindicos qui eos sin
dicauerint cõi Urbeuetañ debeat ꝯdẽpnari.
Statutũ vnõ cũ statuto loquit˚ de [...]
opm publicam formam de [...] ad [...]
[...] transfer[...] cũ clericis de [...]

8v

electio. Et cũ acceptabit potestariam pro
mittat et iuret sendicis cōis o Deuañ pre
sentati sibi dictã electionẽ [illegible] sitututum
et omnia ista statuta ppli quot commune obser
uare et obseruari facere tam per se quam per
suos offitiales et familiares sine aliqua di
minutione et pro predictis omnibus actē
dendis et firmiter obseruandis prestet sen
dico supradicti recipienti vice et nomine
dicti cōis et spetialium personarum. iiij^or^
bonos fideiussores. Et etiam teneatur idem
potestas in consilio sue terre facere refor
mari quot aliquo tempore occasione dc̃i
sui offitij et quacumque alia de cã contra cōe
o Deuañ nec spetiales personas ipsius re
presalias aliquas non petet nec peti faciet
Et quot per commune predictum dicte sue
terre represalie aliquae non concedantur.
Et de predictis acceptatione iuramento
promissione fideiuss̃ presentatione et re
formatione debeat fieri publicum istrumē
tum reportandum et remittendum dicto
comuni p sendicum supradictum expensis
potestatis predicti. Et quot dictus potās p
se et omnibus suis offitialibus et familiari
bus teneatur in omnibus et singulis penis
superius declaratis cōi pdcõ et electio dicte
potestarie presentetur potestati p sendicum
cōis p ǫsules eligẽdos dũmodo eligãt unum
ex tubatoribus qui sendicus teneatur ire pe
des et nõ equos. Et hoc capitulũ sit precisũ
i aliqua parte sui qd tolli nõ possit ǫsilio uel
arengue et q potãti uel alij suo offitiali vel fa
miliari de se absẽtando licentiã nõ concedatur
ñ sm formã a pñti statuto traditã. Et qui sup
hoc ǫtrariũ arenguãuit l ǫsulerit i decẽ libr
p vice. qualibet cõi o Deuañ ǫdẽpnetur. Et talis
arenguaria nullũ sortiatur effectũ. Et si potãs
nõ veñit i termini nõ satisffatiat sibi de sa
lario sibi pmissõ i totum vel in partem.

Iuramentum potestatis.

m.

POtestãs cōis o Deuañ cũ veñit
i p̃ñtia [illegible] ǫsiliũ dcẽ tre anteq
descẽdat de equo i platea cōis tene
[illegible] iurare et pmittẽ [illegible] [illegible] mittat fo
[illegible] regimẽ dicte tre toto tpre [illegible] regimi
[illegible] fidea [illegible] fraude et [illegible] facere p se et
suos offitiales et familiares. [illegible] cōis et
ppli o Deuañ [illegible]

custodire et guardare. Et custodiri et guar
dari facẽ et negocia ipsius cōis utiliter gerẽ
et stare ǫtẽtus salario sibi pmisso p sendicu
dc̃i cōis et plus petere recipe ul̃ hẽre nõ po
ssit a cõi l spãlib; psonis ipsius cōis p se l
aliũ mõ aliq sine cã ǫtra l p̃t formã statuti
cōis et ppli o Deuañ iuret etiã et pmittat ser
uare et fuari facẽ p se et suos offãles et fa
miliares totũ supdictũ capitulũ et oĩa alia
capl̃a cōis et ppli o Deuañ et ub statutũ cōis
eẽt ǫtrariũ statuto ppli statutũ ppli fuet
i totũ et statutũ cōis obmittatur. Et oĩa et
singl̃a ordinamẽta suo tpre faciendũ sm
formã stat̃ cōis et ppli o Deuañ. Ad q̃ ipse
potãs regere debẽt exequi debeat infra
terminũ ǫtentum i eis. Ad penã. xxv. libr
deñ p qualibet vice. Iuret etiã et pmittat ser
uare et fuari facẽ ǫstitutiões papales et
imptiales edictas. Cõtra hereticos et here
ticam prauitatẽ. Et etiã ǫstitutũ rectoris
ducatus. Iuret etiã et pmittat oĩa et singl̃a
bona et iura cōis et ppli o Deuañ p quẽcq
occupatiõe reinuenire et recuparare et ad ius
et pprietatẽ cōis et ppli o Deuañ reducere
diligenter inquirere teneatur. Iuret etiã et
pmittat et teneatur arbitriũ nõ petere nec
peti facẽ nec recipe nec uti eo ǫtra formã
stat̃ cōis et ppli o Deuañ. Iuret etiã et p
mittat stare psonalr ad dcũm offm exer
cendũ toto tpre sui regiminis. Et inde non
recedẽ ǫtra formã stat̃. Et finito offõ sta
re ad sendicatũ cũ dc̃is suis offãlib; psonalr
quinque dieb; ad reddend rationẽ planariã ad
ministrant sui offij sendico dc̃i cōis et spãlib;
psonis corã offãlib; sup hoc deputandum.
Iuret etiã et pmittat nõ petere licentiam
secedendi ǫtra dictã formã nec hoc pponẽ
i ǫsilio ul̃ pponi facẽ ul̃ pponẽti ǫsentire l
velle q pponatur p se p sm ul̃ offãlem l fami
liarẽ pena et bano centũ libr. deñ. Iuret et
et pmittat nõ suscipe l recipe ul̃ pmittẽ
q aliqs suus offãlis l familiaris aliquã
questionẽ recipiat cõmissariam l arbitra
riam i se et si reciperet qd fieret p ipsos non
valeat ipso iure nec i penã pmissã ul̃ sti
pulatam cõmittatur si ei arbitrio ul̃ pareret.
Iuret et pmittat i palatio cōis dimittẽ
[illegible] balistã de offi valoris [illegible] libr. deñ
[illegible] paratos [illegible]
[illegible] andare [illegible]
[illegible]

teneatur sine fraude coram eo et officialibus suis. Et etiam
debeat omnes tenere in eo pondo [illegible] tempore suo
sive quod etiam postea quocumque in preiudicium communis
vel populi vel specialium personarum. Et facere eorum
se officio proponere volentibus coram eo iura sua ad
penam .XXV. librarum denariorum pro qualibet vice. Iuret
etiam et promittat non recipere per se vel aliquem officia
lis eius vel familiares aliquid [illegible]
per eum vel aliquos de communi [illegible]
recipere occasione predicta. Iuret quod et promittat
manutenere defendere et augmentare po
pulum [illegible] et officium consolatus et omnes officiales
populi [illegible] in eorum officio et eorum officium manu
tenere defendere et augumentare populum [illegible]
et officium consolatus et omnes officiales populi [illegible]
in eorum officio et eorum officium manutenere [illegible]
posse. Et omnes [illegible] faciendas per eosdem
consules populi [illegible] suis officialibus secundum formam statuti
teneatur admittere adimplere et observare de
quo iuramento sic debeat per notarium consulum publicum
instrumentum. Et quod cuilibet alii notario [illegible] de de
predicto iuramento facere liceat publicum instru
mentum. Quod statutum de verbo ad verbum legatur per can
cellarium communis antequam potestas descendat de equo.
Ita quod nullus alius notarius dicto potestati compellat iura
mentum. Et palam publice et aperte dictus cancellarius
totum dictum statutum de verbo ad verbum legat et
declaret potestati predicto. Quo statutum singula
et omnia in statuto contenta idem potestas iuret et
promittat et iurare et promittere teneatur attendere
et observare sine aliqua diminutione. Hoc
addito quod ipse potestas vel [illegible] officiales et fami
liares occasione electionis eorum officium et
quacumque alia causa a tempore ipsius electionis usque
ad finem sindicatus ipsorum aliquid debeant recipe
re a communi vel aliquibus specialibus personis ipsius communis
illud tempore ipsius sindicatus [illegible]
eorum sindicis et rationatoribus [illegible]
aliis sententiis [illegible]

Iuramentum Iudicis.

iiij. Iudices potestatis iurent et iurare teneantur
facere et reddere rationem [illegible]
[illegible] petentibus et [illegible]
facere coram eorum [illegible] statuta communis et
populi [illegible] capitula et [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

suum officium nulli parcendo directe vel per obliquum
in dampnum vel preiudicium communis [illegible] vel specialium
personarum. Et stare contentus salario sibi promisso
per potestatem. Et nichil petere vel petere facere
vel recipere vel recipi facere de bonis dicti communis vel
specialium personarum. Ipsius aliquo modo vel causa [illegible]
[illegible] post tertiam horam cognitam et
consuetam [illegible] ad bancam
communis ubi ius reddatur et reddi consuevit. Et omnes
civiles causas diffinire et terminare secundum formam
statuti communis et populi [illegible] et etiam crimina
les infra tempora in ipsis statutis. Et ubi statuta non lo
quuntur secundum bonas et approbatas consuetudines [illegible]
[illegible] et in [illegible] obtentas vel secundum iura
communia in casibus in quibus dicta statuta non loquerentur
vel consuetudo non haberetur et defendere et manu
tenere [illegible] posse omnia bona atque
iura dicti communis. Et nichilominus teneantur
ad predicta facere et observare secundum formam dicti
iuramenti ad penam .XXV. librarum in quolibet
dictorum casuum pro vice qualibet. Quod statutum
de verbo ad verbum eidem iudici legatur per cancel
larium communis et populi [illegible] ita quod nullus
dicto iudici nisi dictus cancellarius compellet
sacramentum. Et iuret ipse iudex ut se non
suscipe aliquam questionem compromissariam
vel arbitrariam.

Iuramentum notariorum. v.

Notarii potestatis et utriusque ipsorum tenean
tur et debeant iurare et iurent eorum
officium facere et exercere bona fide et
sine fraude scribere omnes scripturas in crimina
libus et extraordinariis causis et dampnificationibus ad ip
sorum expectantibus et omnes alias scripturas secundum
quod per potestatem vel consules consilium et etiam ad ipsas
scripturas fuerint deputati sine aliquo salario
[illegible]. Ita quod nichil possint nec debeant
recipere a communi vel specialibus personis pro [illegible]
[illegible] de scribendis scrip
turis [illegible] non [illegible].
Et faciant et facere teneantur [illegible] omnes
scripturas [illegible] et
[illegible] officium [illegible]
et promittant [illegible] communis [illegible]
et [illegible] post depositum
[illegible] specialium
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

tia quod de qualibet sententia et exbannimento utriusque per se fiat quod in officio suo contingerit teneatur in publicam formam reducere et facere duos quaternos seu libros de sententiis et condempnationibus et duos de exbannimentis de quibus quilibet ipsorum duos libros, scilicet unum de condempnationibus et alium exbannimentis dare debeant camerario comunis in consilio antequam legantur. Ita quod cum leguntur in consilio notarii et camerarius ipsas debeant ascultare qui debeant una cum aliis scripturis ipsorum apud camerarium detinere. Et teneantur et promittant omnes et singulas accusationes denumptiationes et inquisitiones porrigendas coram eis vel altero ipsorum. Ad vigintiquinque libras denariorum pro quolibet quod penam incidant pro qualibet vice qua contrafecerint ipso facto infra tertiam diem mittere ad examinandum et non pati quod aliqua persona stet iuxta eos dum testes aliquos examinant per eos super aliquo criminali processu facto. Et teneantur ac promittant incontinenti receptis accusationibus denumptiationibus vel inquisitionibus mittere pro accusatore denumptiatore promotore inquisitionis et antequam a bancha vel stanga discedat ostendere et notificare potestati vel iudici recepto sacramento. Et ipsas vel aliquam ipsarum nulli restituere. Et quod ea die super ipsis procedant et citari faciant accusatos denumptiatos vel inquisitos. Et semper continue et sollicite procedere teneantur bona fide et sine fraude etiam observare sint quod loquitur de ipsis actandis quod stat de verbo ad verbum eisdem cancellarii comunis legatur ita quod nullus nisi cancellarius predictus dictos notarios compuntet sacramentum. Et si dicti notarii potestatis vel eorum alter in aliquo supradictorum casuum deliquerit in vigintiquinque libris denariorum pro quolibet ipsorum comuni Mevanie condempnetur.

vj. De duobus hominibus eligendis super omnibus hospitalibus comunis Mevanie.

Statuerunt et ordinaverunt quod infra quindecim dies introitus mensis Madii in consilio generali ad fabas nigras et albas eligatur unus homo idoneus pro qualibet contrata dicte terre. Et ipso consilio fiat scrutinium de melioribus et idoneioribus ad actoribus ad sindicatum hospitalium gerendum et exercendum et duo qui ex eis reperti fuerint idoneiores eligantur in sindicos hospitalium de Mevania, qui debeant et teneantur ipsa hospitalia manutenere defendere et procurare predicta: hospitale olim Berardi Thome et Fentanelle et hospitale de Lactono. Et iura bona et res et possessiones ipsorum hospitalium expensis comunis Mevanie et etiam pro ipsis hospitalibus omnibus bonis rebus et iuribus agant si opus est. Officium quorum sindicorum duret per unum annum. Et ipsi sindici debeant facere inventarium de bonis rebus possessionibus et iuribus dictorum hospitalium et cuiuslibet ipsorum in publicam formam. Et de ipso inventario post confectionem ipsius et reductionem in formam publicam ipsa inventaria in publicam formam dare camerario comunis infra octo dies et debeant scribere vel scribi facere omnes introitus et expensas ipsorum. Et de eorum officio in fine ipsius officii [illegible] rationibus comunis reddere rationem et inventarium predictum reddere et restituere successoribus ipsorum. Et introitus et expensas assignare. Et si fraudem in dicto eorum officio commiserint in vigintiquinque libris denariorum pro quolibet et vice qualibet comuni Mevanie condempnetur.

vij. De electione notariorum super causis civilibus.

De mense Madii infra tertiam diem ipsius mensis congregetur more solito in palatio comunis Mevanie consilium generale comunis et populi. Et ipso congregato mittantur in uno cappello tot fabe quot erunt homines in dicto consilio existentes. Inter quas fabas ponantur octo fabe nigre et postmodum non divisis sextis per unum de preconibus comunis mittantur omnes dicti consiliarii ad tragendum dictas fabas et quibuscumque contigerit primo due fabe nigre eligant duos bonos idoneos et expertos notarios de sexta sancte Marie qui sic electi sint electi in notarios causarum civilium de ipso mense Madii Iunii et Iulii. Et secundi duo quibus secunde due fabe nigre obvenerint eligant duos huiusmodi notarios de sexta sancti Petri qui sint et esse debeant notarii dictarum causarum. Et tunc sequentibus mensibus Augusti Septembris et Octobris. Et tertii duo quibus tertie due fabe obvenerint eligant duos huiusmodi notarios de sexta sancti Angeli qui sint notarii dictarum causarum de mensibus Novembris Decembris et Ianuarii. Et quarti et ultimi de quibus ultime due fabe nigre obvenerint eligant duos huiusmodi notarios de sexta sancti Georgii qui sint notarii dictarum causarum de mensibus Februarii Martii et Aprelis. Qui omnes quibus dicte fabe nigre obvenerint antequam eligant iurent ad sancta dei Evangelia corporaliter tactis scripturis ipsam electionem facere bona fide et sine fraude eligere meliores idoneos et suffi-

cientes quos cognouerint i illa 6ta in qua
eligere debent. Et si dcti electi not. vel alter
ipsorum officium cessare voluerint quod alius loco ip
sius eligatur de eadem 6ta per consules populi. Et
predicti duo not. quorum licet trium mensium scri
bant omnia acta ciuilia i primis et secundis
scripturis. Et de primis scripturis non accipiant
aliquid ab hominibus de o denari l'o denari ha
bitant. Secundas uero scripturas reddere
debeant ad petitionem partis i publicam for
mam pro salario infrascripto videlicet pro libello sine pe
titione quando via ordinaria procederetur et
contingeret — — litem contestari quantum
cumque possit dici in dicta petitio recipiat duo
decim den. pro exceptione qualibet quatuor den.
pro qualibet positione et responsione quatuor den.
pro litis contestatione et termino dando super ipsa contes
tatione octo den. pro qualibet replicatione. iiii^or
den. pro quolibet alio termino quatuor den. pro quolibet
teste qui dicit se nichil scire pro articulo quolibet
duos den. Si uero modicum dixit pro quolibet arti
culo quatuor den. Si uero multum dixit. xii^cim
den. dum tamen pro dicto vnius testis quantumcumque
plura non possit habere vltra tres sol. den. Et de
sententia uero diffinitiua si quando fuerit decem libr.
Et infra quatuor sol. si a decem libr. Super usque
i viginti quinque libr. sex sol. Si uero in viginti quinque
libr. super usque i quinquaginta libr. octo sol.
Si uero a quinquaginta libr. super usque i centum
libr. decem sol. Si uero a centum libr. super quantum
cumque quantitas fuerit magna secundum quod videbitur
iudici usque i viginti sol. de aliis uero sine
scripturis satisfaciat eidem ad arbitrium iudicis
de interlocutoriis autem usque ad medietatem quam
debent habere de diffinitiua de quolibet precepto publi
co duodecim den. et teneantur scribere omnes
sindicatus communis et reddere et restituere communi
i publicam formam sine aliquo salario l' mer
cede de nullo uero instrumento communi pertinenti
habere possit usque i quantitatem viginti sol. et
infra reducendo in publicam formam sicut po
testati seu iudici et consulibus populi videbitur et
habeant et habere debeant pro eorum salario a communi pro
quolibet ipsorum not. pro toto tempore supradicto tres
libr. den. Et si vltra dictas quantitates reci
piat a communi vel specialibus personis soluat in capsam
communis quinque libr. den. pro qualibet et vice qualibet
quos iudex et potestas soluere faciat de facto. Et
cartas pro primis scripturis necessariam et
oportunam duas sunt i officio. Et iterum inter
eos durante officio communiter diuidatur. Et

ipsorum officium durat tribus mensibus ut dictum est et
ipsi et vterque ipsorum singulis diebus iuridicis
et horis consuetis ad bancam sedere debeant ad
penam quatuor sol. quos mitti faciat iudex i
capsam communis de facto i continenti antequam sedeant
ad bancam nisi habita licentia a iudice l' duobus
a consulibus. Et quod ipsi vel alter ipsorum debeant sin
gulis generalibus consiliis interesse. Et si contigerit
aliquas scripturas fieri debere pro communi spectantes
ad ipsum officium fieri possint et debeant per alium
not. per consules populi vel maiorem partem ipsorum ad
hoc deputandum expensis ipsorum not. Et de aliquo
instrumento publico i publicam formam redigen
do continentem quantitatem viginti sol. cum non
possit recipere vltra duodecim den. Ab inde
supra duos sol. et not. predicti durante eorum officio
debeant ostendere cuilibet petenti ad quem
spectarent scripturas et omnia acta coram se scri
pta se scriptis et actitata sine aliquo salario. Et
dicti not. de aliquo instrumento publico facien
do ad bancam communis accaptando vel uendendo
non possint recipere vel habere a communi vel specialibus personis
vltra decem sol. Et ipsi not. nec aliquis ipsorum non
possint seruire per substitutum et si per substitutum
seruiret scripturas talis substituti fidem nulla
tenus habeatur nisi tunc esset i firmitate grauia
tus. Et nullus qui fuerit substitutus predicto
tempore possit fuire pro substituto ad dictum officium
ex tunc ad duos annos. Et ipsi not. durante
eorum officio non habeant vocem i consilio nec dent
eis pallocte. Et si de consilio essent nec dicto
eorum officio durante, ponere possint nec aduo
care pro aliqua persona pena viginti sol. pro quolibet
et vice qualibet. Et acta hactenus scripta per
substitutum valeant et teneant. Et contra ea
nulla exceptio vel defensio opponi possit. Et
si opponeretur l' opposita fuisset opponens non
audiatur nec talis oppositio l' defensio valeat
nec teneat ipso iure. Et predicti den. habeant
i preteritis presentibus et futuris. Et ea omnia
facere et obseruare teneantur pena centum sol. in quam
penam per potestatem ad petitionem cuiuscumque
debeant condempnari. Et predicta omnia ipsi not. iurent
attendere et obseruare bona fide et sine fraude
antequam ad officium intrare possit tamen quilibet ad
dictum officium substitutum alium prout patrem vel
auunculo carnalibus. Et quod per ipsos substitutum
factum fuerit valeat et teneat ac si per ipsum
not. electum factum esset.

De electione baiulorum.

4v

viii.

Potestas infra octo dies sui regiminis
teneatur eligi facere secundum modum solitum
tum octo baiulos quibus baiulis
et cuilibet ipsorum camerarius comunis teneatur emere
capucium [illegible] partim partim octo sol. pro
quolibet eorum quae capucium dictus camera
rius ipsis baiulis infra octo dies postquam electi
fuerint emere teneantur ipsaque ipsi baiuli con
tinue portare debeant cum armis comunis Ottaviani
Qui baiuli eligantur per sex menses et habeant
pro salario sex mensium videlicet quolibet mense
pro quolibet ipsorum viginti sol. den. Et teneantur
facere omnes et singulas citationes ambasia
tas et pignorationes pro comuni Ottavianae ad
mandatum offitialium dicti comunis intra Ottaviani et
districtum et etiam platones et alia eorum offitia
pertinentia sine aliquo salario vel mercede a comuni habendo.
Si vero mitterentur pro comuni Ottaviani extra districtum
Ottaviani pro una die qua irent habeant pro quolibet
miliare pro eundo et redeundo quatuor den. tantum.
Si vero non ultra unam diem steterint de nece
ssitate ipse ambassiate quia redire comode non
posset tunc pro qualibet die qua extra Ottavianam
steterint occasione predicta habeant tres sol. tantum et
omnia pignora quae acceperint et omnes citationes quas
fecerint pro comuni statim ipso die vel sequenti si ea
die fieri non posset referre notificare et assig
nare teneantur pena et banno viginti sol. Et
plus et minus inspecto negotio ambasiate ad
arbitrium potestatis et consulum vel consulis tantum.
Et ipsi baiuli teneantur et debeant ad petitionem
cuiuslibet facere citationes et relationes et
tenutas accipere bona fide sine fraude et secundum
formam statuti. Ita tamen quod in casibus cuilibet non possint
nec debeant aliquam citationem facere ad peti
tionem alicuius de mane pro ipso mane nec de
sero pro ipso sero. Sed de mane pro sero et sero pro
mane et de una die pro alia. Et sine mandato offi
tialium facere possint et debeant nisi aliud habu
erint in mandatis a potestate vel iudice vel
consulibus populi de quo mandato facto de mane pro
sero et de sero pro mane et de una die pro alia in
actis comunis appareat per notarium eorum curiam et
de eorum citatione stetur relationi ipsorum. Et
in palatio et platea debeant citationes facere
ad petitionem cuiuslibet sine aliquo salario ad
penam decem sol. den. Et pignora quae receperint
salvare et custodire debeant. Et si aliquod
pignus acceperint et ipsum amiserint ipsum
emendent. Et de acceptione dictorum pignorum
credatur relationi dicti citati [illegible]
ipsius ac etiam de extimatione. Et quod pro prima
citatione nullus pignoratur ad penam duorum
sol. Et si irent de mandato curie ad capiendum
aliquem exbanditum pro debito si intra Ottavianam
et burgos habeant sex den. Si extra Ottaviani
invenerint habeant duodecim den. Et dicti baiuli
teneantur facere citationes et tenutas dare in
Ottaviani et burgos pro duobus den. pro qualibet ci
tatione et relatione et pro qualibet datione te
nute sex den. Et si aliquis citationem fecerit
vel tenutam dederit si infra miliare habeat sex
den. pro qualibet citatione et duodecim den. pro qualibet
datione tenute si per unum miliare et ab inde
supra pro qualibet citatione octo den. pro qualibet datione
tenute sedecim den. Et si in uno itinere cita
verit plures quam tres personas non possit habere
ultra tres sol. pro quolibet miliare. Et ad dictam da
tionem pro datione sive decreti seu executione solvatur
ut de tenuta dictum est. Et in quolibet termino cita
tionis debeat facere relationem citationis pena
duorum sol. ad petitionem partis. Et si non referret
nichil habeat pro citatione predicta. Et si aliquid
habuisset illud restituat ad dictam penam et
tenutam datam per ipsos infra duos dies ad dictam
penam restituatur. Et cum irent ad citandum aliquos
vel aliquem si invenerint citent eos sin autem
citent eos vel eum ad domum eorum solite habita
tionis vel in qua consueverint habitare alta voce
ita quod familia vel vicini audire possint. Et quando
irent ad pignorandum aliquos vel aliquem non va
dant nisi unus baiulus tantum nisi expresse man
daretur eis quod essent plures per offitiales comunis nec
intrent domum alicuius ad accipiendum ipsum
pignus sine presentia alicuius de ipsa domo vel alicuius
vicini ad penam viginti sol. pro quolibet et vice qualibet.
Nec dicti baiuli vel aliquis ipsorum intret aliquam
domum quam invenerit clausam cum clavi sine
presentia domini dicti domus vel alicuius de eius
familia non obstante presentia alicuius comunis
sub dicta pena. Et predicta promittant facere bona
fide et sine fraude. Et si aliquis eorum fraudem in
eorum offitio commiserit in viginti sol. et ultra usque in
centum sol. sicut potestati videbitur inspecta quali
tate doli et fraudis comuni Ottaviani pro vice qualibet
condempnetur et dampnum patienti in duplum
emendet. Et quicumque fuerit electus ad offitium
baiulatus et ipsum offitium renuntiaverit non possit
per aliquem sequentem in dicto offitio nec idem in dicto
offitio eligi possit. Et nullus possit esse baiulus
comunis qui non fuerit habitator Ottaviani citra ad
minus. Et si electus acceptaverit teneatur

potestati dicti cōis, p ipo cōi recipiēti dare
idoneā cautionē de exercendo legalit̃ z bona
fide om̄i dolo et fraude remotis suū offitium
baiulatus. Et nullus qui erit baiulus dicta
rū curie ul' alterius curie cuiuscūqȝ possit
i baiulū cōis o Deuan̄ eligi ul' assūmi et si
eligeret' ipa electio euanescat. Et potās z
quilȝ alius offitialis cōis o Deuan̄ qui pro
tpr̄e fuit teneat' z debeat totū dcm̄ capl̄m i
qualȝ parte sui de uerbo aduerbum p dictos
baiulos integre obsuari ad penā centū sol'
p quolȝ et uice qualȝ et uinculo iuramēti.
Et ad pdicta oīa et singula ipi baiuli et
quilȝ ipoȝ attendere z obsuare teneant' et
debeāt ad penā decē sol' p quolȝ et uice qualȝ
et uinculo iuramēti. Et dicti baiuli n' aliqs
ipoȝ de ipius citationibȝ factis ul' faciēdis
p eos ul' aliquē eoȝ sup dampnisdatis nichil
hēat nec hr̄e debeāt aut recipe possint a ci
tatis ul' citandis occasione huiusmodi cōtra
faciēs in pdictis decē sol' den̄ p quolȝ z uice
qualȝ soluere teneat'. Et de pdictis stetur
et credat' dc̄o ipius citati uel citandi cū ei'
iuramento.

viii. De tubatoribus et eorum salario.

Item statuerūt et ordinauerūt qȝ cillus
petrutij bellecte et Buctighoctius bar
nabutij sint tubatores cōis o Deuan̄ ac
precones ipius cōis. Qui cillus et Bucti
ghoctius precones hēant z hr̄e debeant pro
eoȝ salario de bonis cōis o Deuan̄ p utroqȝ
ipoȝ ualoȝ quindecim libȝ den̄. In festo s̄
uincētij de mēse Junij. Et qȝ qtinuo portēt
pendōcellos de sindone i eoȝ tubis Scpis
cōis ad arma cōis o Deuan̄ et hēant tubas
a dc̄o cōi et alit' ipe camerarius cōis dictos
den̄ soluere nō debeat. Et si dc̄us camerari'
contrafecerit i pdictis soluat de suo a cōi
nullo tpr̄e repetere ul' rehabere nō possit.
Et qȝ ipi precones nec aliquis ipoȝ ipos pā
nos sub pignorare nec uendere possint nec
debeāt ad penā uiginti sol' p utroqȝ ipoȝ z
qualȝ uice. Et i eadē pena sit ille qui ipos
pannos emerit ul' in pignus acceperit. Et
alit' qȝ dictū ē ipi precones den̄ hr̄e non pos
sint. Et si aliquid superaret ipi camerario de
pretio ipoȝ [illegible] tpr̄e emptionis ipoȝ
ipe cam̄ det et soluat ipis tubatoribȝ. Qui
tubatores dictū salariū hēant modo et for
ma assc̄ripta. Et faciant z facere teneant et
debeant oīa z singla bānimēta, exbānimēta et
citationes ad comune o Deuan̄ spectātes z
ptinētes ad mandatū potātis suoȝqȝ offitia
liū et qsiliū ppli o Deuan̄ et ē ad ipoȝ et
cuiuslibet ipoȝ petitione z mandatū pigno
ra accipere sine aliquo salario ul' mercede ha
benda a cōi occasione pdicta. Qui etiā tuba
tores possint facere omnes et singulas cita
tiones relationes z man̄ta prout alii baiuli
dc̄e tre infra o Deuan̄ tm̄. Et p ipis citationibȝ
relationibȝ et mādatis satisfaciat eis put
baiulis dc̄e tre. Et ipi precones teneant' et
debeāt facē bānimēta z exbānimēta ad peti
tionē cuiuslibet singularis psone ad mādatum
potātis et suoȝ offitialiū. Et ipi precones ha
beant z hr̄e debeant p quolȝ bānimēto quod fi
t i palatio ul' platea cōis quatuor den̄. Et p quo
libet exbānimēto qmissi tres den̄ i cuiuslibet
tm̄. Et p notificatione exbānimēti unū den̄.
Et si ipi precones ul' ipoȝ alter exbānierint
plures debitores simul p uno debito hēant z
hr̄e debeāt p eoȝ salario p exbānimento et
notificatione ipius quatuor den̄ tm̄. Et si cō
trafecerint i quinqȝ sol' den̄ p quolȝ et uice
qualȝ cōi o Deuan̄ condēpnent'. Et cuilibet sit
sit licitum accusare z credat' accusatori cuilibȝ
et in credentia teneant'. Qui etiā precones
debeāt omnibȝ et singlis gn̄alibȝ consiliis et
arenghis ac predicationibȝ que fierent in
platea et Ecclis Scōȝ angeli et siluestri ad
eoȝ offim exercendū debeāt interesse pen̄ quinqȝ
sol' p quolȝ et uice qualȝ. Et semp cū aliquod
qsiliū fieret ad dictā penā stare debeat i pa
latio cōis nō tm̄ in qsilio credentie nisi de qsi
liū ppli pcessērit uolūtate. Et nō possint
se absentare a tra o Deuan̄ z districtu sine li
centia potātis et consuliū ppli dc̄e terre uel
qsiliū tm̄. Et qui irent in exercitum ul' caual
catum p cōi o Deuan̄ nō possint hr̄e aliquod
stipendium a cōi u' qualis psona i dc̄o exercitu
ul' caualcata nisi equitaret et expēsas pro se
equo fm deliberationē qsilii cōis uel popli
tre o Deuan̄. Et ipi tubatores intra o Deuan̄
bānire debeāt oīa laboritia facienda p aliōs
adiacentes sine aliquo salario ad petitionē
superstitum quotiēs fuerint requisiti ad penā
quinqȝ sol' p quolȝ et uice qualȝ. Et [illegible]
eoȝ nō debeant ul' possint uendere [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

vel ipsor aliquis fuerint requisiti ad tubas
nō habuerint. Et singlis dieb de mane ꝛ de
sero presentēt se corā potstate ꝛ qsulib ppli et
querāt si ē bānimētum aliqd faciendum. Et
singlis dieb meridieis dum iudex sederit ad
bancam debeāt in palatio interesse ipi vl alter
ipor. Et i quolz alio loco vbi curia c Veian
moraret ad ius reddend ad eor offitm exer
cendū. Et oīa et singla alia ad offm tubator
ptinētia. Et que baiuli infra c Veian facere
tenerent ꝛ possīt. Et ea mercede quā baiuli
accipe debēt ex forma stat facere teneantur,
dūmodo occasione offitij baiulatus nichil acci
pere debeāt a cōi. Nec tubare debeāt in aliquo
loco tre c Veian nisi in seruitiū cōis vl p aliq
bānimēto faciendo sine licentia qsiliū ppli vl
maior ptis ipor pena viginti sol p quolz et
qualz vice. Et ipi tubatores teneāt bānire
in ōibus locis qsuetis vbi solitum est bānire
ꝛ etiā in triuio vie qua itur ad portā scē mar
garite iuxta domū filior Casule viam et
via qua itur ad Sctm Nicolaum. Et an do
mum que fuit olim Ciccoli pape sitam extra
portam antiquam Sci Vincentij i nono c Veian
ꝛ triuio an domum petri de furca extra portam
Abbis i nono c Veian pena viginti sol. Et
pdicti tubatores teneant ꝛ debeāt singulis
sex mēs in principio regiminis cuiuslibet po
testatis totū dictū capitulū attendere et ob
seruare ad penā viginti sol. Et iurare teneāt.
Et qd dci pcones non pconirent nec aliquod
bānimētum faciāt tangēs vl spectās ad nego
tia dci cōis vl p fcis dci cōis sine expressa licē
tia dnor qsiliū ppli qui p tpe fuerint ad pe
nam decē libr den p quolz et vice qualibet.
Quā penā cam communis predicti de eor sa
lario retinere teneat. Et nichilominus tale
bānimentum nō valeat. Et ne pdcis possint
ignorantiā allegare dictū stat dictis pconib
legatr p cancellarium ppli primo mse introitus
potestatis pnte ipo pnte. Et nullus de
c Veian deinceps ludē debeat modo aliquo
ad aliquē ludum cū aliquo dictor tubator
vl aliquo baiulor cōis pena viginti sol pro
quol cōtrafacient et qualz vice ꝛ i eisdez pe
nis sint et atq ipor tubator et baiulorum
cōtrafacientiū. Et de hijs ꝛ alijs capitlis supra
dictis quilz possit accusare ꝛ denuptiare ꝛ
accusatiom ꝛ denuptiatiom cuiuslibet stre
tur credat et ipi accusatores ꝛ denuptia
tores hēant tertiā partem banni et in cre
dentia teneantur.

De electione Notarij sup dapnifidatis et eius offitio.

VIIII

Item statuim et ordinam qd infra octo
dies introitus mēsis Aprelis proxime
venturi in qsilio cōis ꝛ ppli eligatur vnus
bonus legalis et expertus not forensis super
dāpnifidatis ꝛ damdis vijs attamdis fluminb
allargādis muris cōis fieri faciend et ipis
fluminis pontib et fontib manutenēdis
et alijs opib faciend et fieri faciend put
potstati ꝛ qsilio ppli placuerit et videbitur
ordinandum. Et hēat secū dcus not damp
nor idator vnum famulum ꝛ teneat facere
oīa offitia in stat contenet et que sibi qmit
tent p qsules itam tn qd de custodia nō se intro
mittat ꝛ qd vitam nō faciat cū qsulib et eius
electio fiat de sex mēs. Sex mēs et hēat p
suo et dci famuli salario centū libr den perusin
dicto tpre et hēat quartā parte ōium que
deuenint fecerit i cōi ab hijs vz quos pso
naliter vl cū bestijs ipe not inuenerit
dāpnūdare. Quin not teneat debeat acce
dere ad dictā terrā c Veian ad dictū offm
exercendū duob dieb ante kal c Jan cum
offm duret sex mēs incipiend in dcis kal
c Jan. Cum electio fiat ꝛ fieri debeat i dco
qsilio eo modo et forma quib fit electio cā
cellarij ppli dce tre. Et qd i veniendo stando
ꝛ redeundo veniat stet ꝛ redeat omni suo
resico et fortuna. Et dictus not nō possit
ēe de aliqua tra que sit ppe c Veian p sex
miliaria. Et idem not hēat licentiā ꝛ omni
modam potestatē dictas opas faciend l fieri
faciendi et penā ꝛ bampnū imponend usq ad
quantitatem decem sol den et ipam penā
exigere ꝛ auferre de facto ab illis psonis
que ipi not non obbedierint. Cui not qui
libet debeat obbedire ad dictam penam.
Quin etiam not teneat et debeat facere
ablargari per commune c Veian flumen
dicti communis i qualz pte ita qd sit latum
quatuor mezenghis in qualibet parte
et ripa ipsius fluminis et qd ē inē flumen
dicti communis bene infortiare et allega
re ꝛ actare per homines habentes ripas
predictas iuxta flumen que ripe sint de
quatuor redinis vlnarum ad pedes ma
nualiter et ample. Et si per habentes
dictas ripas iuxta ipsum flumen fieri nō

Nota Tarbitr notarij dampn dator.

Nota quanto debeat flumen esse largum.

possit faciat ipsos iurare per alios adiacen-
tes ipsarum riparum. Et predicta omnia
idem not(arius) fieri faciat de mense (Ma)rtii vin-
culo iuramenti et ad penam decem libr(arum). Et
idem not(arius) fieri faciat omnes alias opas
tam pro comuni (Ma)cerate quam etiam p(ro)
spetialibus personis ad quas fuerit requi-
situs per aliquas spetiales personas bene
fideliter et legaliter et sine fraude. Et dictus
not(arius) teneatur et debeat ire et scrutari dap-
nificantes in bonis alterius. Et ipse not(arius)
possit omnes quos invenerit dapnificantes
punire et ab eis penam de facto exigere.
Et ipsas penas in cippum comunis mitti
facere. Et idem notarius super dampnis
datis et stare et morari debeat continue
in palatio dicti comunis vel alibi ubi
consules populi morarentur. Et eius of-
fitium bene fideliter et legaliter exercere.
Et quod idem notarius predicta omnia et
singula et alia que ad eius spectabunt
offitium iuret et promittat ad Sancta
dei Evangelia corporaliter tactis Scriptu-
ris attendere et observare et in nullo con-
trafacere vel venire ad penam decem libr(arum)
den(ariorum) et vinculo iuramenti. Et si in predictis
vel aliquod predictorum dictus notarius
fraudem dolum vel negligentiam com-
mitteret pro fraude dolo in vigintiquinque libr(is)
den(ariorum) et pro negligentia in decem libr(is) den(ariorum)
comuni (Ma)cerate condempnetur. Qui
notarius de suo salario sit contentus. Et
nichil aliud quam supradictum est reci-
piat vel recipere possit a comuni vel spe-
tialibus personis ipsius sub dicta pena. Et
finito dicto suo offitio stare debeat ad sin-
dicatum tribus diebus ad reddendum of-
fitialibus dicti comunis sui offitii plena-
riam rationem ad penam vigintiquinque
libr(arum) den(ariorum). Et finito dicto tempore sex mensium
alius notarius super dampnificatis et aliis
rebus predictis pro aliis mensibus sequentibus
modo et forma similibus eligatur.

xj. De electione gualdariorum et eorum
offitio.

Potestas comunis (Ma)cerate
infra octo dies mensis (Ma)rtii
teneatur in consilio generali
gualdarios per contratas ita quod in
quolibet vocabulo territorii (Ma)cerate
sint duo gualdarii et plures si videbitur
consilio. Qui gualdarii eligantur hoc modo
Scilicet quod eligantur tres boni et legales
homines pro qualibet contrata ad fabas nigras
et albas qui sic electi eligant et eligere de-
beant dictos Gualdarios. Et ipsi Gualdarii bla-
da vineas orta arbores. Et fructus ipsorum custo-
dire et accusare et denuptiare et omnes et
singulas personas quas viderint vel sci-
erint dampnum dare personaliter vel cum
bestiis vel sine bestiis contra formam statuti
et contra ordinamenta ipsius comunis. Et
denuptiationi et accusationi ipsorum et
cuiuslibet ipsorum stetur et credatur as-
signando in ipsis accusationibus et denup-
tiationibus diem dati dampni et locum que
not(arius) dampnificat(orum) et potestatis ponere de-
beant in quaterno. Et si aliquis dixerit
se malitiose accusatum vel denuptiatum
esse potestas vel eius offitialis et dictus
notarius dampnorum datorum teneatur
vinculo iuramenti unum ex suis offitiali-
bus vel baiulis cum uno baiulo ad peti-
tionem accusati vel denuptiati ad videndum
dampnum de quo accusatus vel denup-
tiatus. Et si invenerit dampnificat(um) esse
puniat ipsum secundum formam statuti.
Si vero dampnum non esset datum vel
non invenerit dampnum datum puniat
accusatorem vel denuptiatorem pro frau-
de et dolo secundum formam statuti cuius
pene quarta pars sit ipsius accusati malitio-
se. Et singulis diebus dominicis dicti cus-
todes et quilibet eorum debeant coram no-
tario dampnificat(orum) comparere ad penam
decem sol(idorum) den(ariorum) pro quolibet ad accusandum
et denuptiandum omnes et singulas perso-
nas quas scierint dampnum dare vel quorum
bestie dampnum darent vel alienum acci-
pient. Qui notarius teneatur singulis
diebus dominicis de hiis requisitionem
facere et scribere omnes denuptiationes
et accusationes clare et aperte que fierent
coram eo per predictos et omnes non ve-
nientes debeant cogere ad solvendum
dictam penam de facto sine aliqua sen-
tentia vel processu. Et de penis damp-
nificat(orum) quas ad comune (Ma)cerate
fecerint pervenire ex accusationibus et
denuptiationibus gualdariorum accusa-
tores et denuptiatores habeant et habere

debeant quartam partem. Quam came
rarius communis in fine cuiuslibet mens
cuilibet accusatori et denuptiatori persol
uere teneatur. Et si alicubi per districtum
Mevan fieret aliquod vel aliquid accipe
retur de bonis et rebus alicuius de die et
gualdarii non accusauerint vel denuptia
uerint dampnum dantem vel alienum ac
cipientem gualdarii loci ubi dampnu datum
esset vel esset de alieno acceptum teneat
dampno passo de proprio emendare de huius
dampno dato et alieno accepto et eius exti
matione quod datum de die fuerit credat
sacramento dampnipassi usq in quantitate
viginti sol den. Et ab in. s. cu uno teste fide
digno usq in centum sol ab inde supra pro
cedatur legittime. Et si tempore electionis
ipsor gualdariorum eligerentur in aliquo
vocabulo duo gualdarii ut dictum est po
testas infra tres dies faciat coram se com
parere ipsos gualdarios ad sciendum a quo
libet ipsorum in qua guaita est electus gual
darius vel si vult esse Gualdarius. Ita q
in qualibet contrata sive vocabulo sint duo
gualdarii. Et etiam in primo consilio si fieri
poterit comode ad pet duorum de contrata
loco vel vocabulo in quo non esset facta di
cta electio fieri faciat duos gualdarios. Et
si accusatus a dicto gualdario de dampno
dato iurare voluerit se non habuisse vel cu
stodiuisse bestias de quibus accusatus vel
denuptiatus est die accusationis ul denup
tiationis per octo dies ante non debeat aliqd
soluere. Et dictus notarius ipi tali accusato l
denuptiato talem Mevanatem recepto dic
to iuramento sibi amittere teneatur. Et
si ipsi Gualdarii vel aliquis ipsorum dolu
fraudem vel negligentiam in suo offitio
commiserit pro dolo et fraude in centum
sol. pro negligentia in quadraginta sol den
comuni Mevanee condempnetur. Et
potestas et consules populi qui pro tepore
fuerint de mense Iunii Iulii teneantur
facere ordinamenta et prouidere super
dampnudat ut non dentur prout placue
rit consilio generali super hec spetialiter fa
ciendo et nullus in gualdarium eligatur
qui habeat pecudes nec sit minor viginti
quinq annor nec possit in gualdarium
eligi qui non habeat in bonis ipe vel pat
eius valore tantum quinquaginta librar.

Et ipsi gualdarii teneantur accusare oes
colligentes oliuam ante diem vel tepore
pluuioso vel calugginoso vel ante festum
omnium sanctorum sine licentia potesta
tis vel consulum. Et colligentes oliuas
alterius sine eius licentia spetiali. Et
singulis diebus teneantur et debeant ad
penam quinq sol pro quolibet ipsorum
ire scrutando per territorium Mevanie
ne dampna dentur in bonis alicuius te
neatur etiam assignare omnes et singlas
personas quas sciuerint vel crediderint
esse suspectas et solitas dampnumdare do
mino potestati et sue curie infra octo dies
post aperturam dicti statuti presentis. Et
ipsis suspectis assignatis teneatur ipe po
testas apponi facere quatuor homines de
qualibet guaita eligendo per consules
secrete de consensu potestatis nomina
quorum appositorum non scribantur nec
dicta ipsorum et teneantur in credentia
et dicti quatuor iurent tenere credentiam
et non pandere quid dictum vel factum
fuerit inter eos de predictis. Et qui appro
pabuntur per ipsos pro suspectis vel p
maiorem partem ipsorum habeantur pro
approbatis per quos etiam quatuor alii su
specti dampnorumdatorum assignent quos
sciuerint vel crediderint esse suspectos de
predictis ad quos suspectos assignandos
tam de gualdariis quam etiam dicti qua
tuor electi per guaitam cogantur per po
testatem remediis oportunis. Et ipsis su
spectis assignatis et approbatis potestas
et notarius dampnumdat infra tres dies
ipsos coram se faciat comparere. Et scri
bant seu scribi faciant in quaterno comu
nis et ab eis et quolibet ipsorum recipiant
idoneam cautionem de non dando dapnum
et dampnumdatum emendand secundum
formam statut et non de exeundo de terra
Mevan castro vel villa unde est habi
tator noctis tempore sine licentia potes
tatis. Et si reperiretur ipse ire ul aliquis
ipsorum de nocte sine licentia puniatur
pro sola itione in quadraginta sol den pro
quolibet et vice qualibet. Et si dicta noc
te dampnum daretur et non reperiretur
malefactor teneatur dictus suspectus
reus de nocte dictum dampnum dedisse
et ipsum dampnum emendare secundum

formam et modum datum gualdariis cuius pena medietas sit denuptiatoris et in credentia teneatur et credatur suo sacramento cum aliquo alio inditio vel adminiculo que pena de facto a tali suspecto auferatur et in cippum pacis communis mittatur et alia detur dampno passo denuptianti vel alii denuptiatori et eorum promissio et fideiussio data per ipsos scribatur cum ipsis suspectis in ipso quaterno communis. Et de predictis vel aliquod predictorum non possit per aliquem peti sapiens et ipsorum gualdariorum nomina teneantur in credentia.

xii. De electione custodum coste sancte potentie et paludis feccioli communis.

Potestas in principio sui regiminis faciat eligi in consilio quatuor custodes ad custodiendum costam sancte potentie. Et quatuor custodes ad custodiendum paludem feccioli communis o[r]uianee quando ipsam paludem esset apud commune o[r]uianee. Qui iurent ipsam costam et paludem custodire bona fide et sine fraude et dampnum dantes personaliter vel cum bestiis et sine accusare et accusationibus diem dampnidati apponere et habeant medietatem bannorum et stetur accusationi vel denuptiationi ipsorum. Et ipsi custodes non debeant in ipsis costa et palude dampnum dare ad penam quadraginta sol. pro qualibet vice qua ipsi vel aliquis personaliter vel cum bestiis dampnum dederint et cuilibet sit licitum accusare eos et credat accusatori cuilibet cum uno teste vel cum aliis inditiis. Et si fraudem dolum vel negligentiam commiserint pro fraude vel dolo in centum sol. pro negligentia in quadraginta sol. communi o[r]uianee condempnentur. Et de predictis potestas inquirat singulis mensibus ad penam decem librarum. Et singulis diebus dominicis predicti custodes sic debeant presentare coram dicto notario dampnidatorum ad denuptiandum omnes et singulos homines et personas dampnum dantes in dictis costa et palude.

De electione quatuor hominum super manutenendo et actitione paludis feccioli et eorum offitio. xiii.

Potestas et consules populi o[r]uianee cum consilio populi teneantur vinculo iuramenti et ad penam quadraginta librarum potestas et quilibet consulum viginti quinque librarum de mense iunii eligere et nominare quatuor bonos et sufficientes homines de contrata paludis feccioli qui videant ipsam paludem et eam totam scrutentur. Et per eos alii sufficientes homines qui eis videbuntur eligantur et vocentur et videant sit faciendum in palude predicta et pro utilitate ipsius ad tollendum inundationes aquarum que labuntur per ipsam paludem. Et quod per eos fuerit ordinatum et ipsis visum fuerit referant potestati et consulibus supradictis et eorum relationes per cancellarium scribant. Et postea potestas et consules teneantur ad penam predictam ea que fuerint per eos ordinatum super hiis effectui demandare de mense iulii vel augusti quam citius fieri poterit. Et supradictis quatuor hominibus et aliis quos ipsi elegerint ad consilium in predictis satis fieri faciant de bonis communis prout ipsis potestati et consulibus videbitur expedire dummodo dicti quatuor homines sint de contrata paludis.

De electione duorum hominum ad manutenendum terminos communis paludis et ad plantonandum ripas formarum et eorum offitio. xiiii.

Super palude feccioli communis o[r]uianee consules populi infra octo dies post introitum eorum offitii eligant et apponant duos bonos homines ydoneos et legales pro toto anno qui manuteneant et manutenere faciant terminos et foveas eiusdem paludis. Et faciant mitti foras de termino ad [illegible] amplas tribus pedibus ad pedem [illegible] et cippas arboribus fictis. Et [illegible] foveas [illegible] et necessarias ipsi [illegible] fieri faciant et manuteneant eas. Et [illegible] eam [illegible] et [illegible]udinem habeant de ipsis [illegible] [illegible] necesse fuerit. Qui duo [illegible] [illegible] et [illegible] habeant [illegible]

citra flumen versus paludem a ponte ab
batis [illegible] ad sanctum Angelum de polnese.
[illegible] si fatus fieret non valet nec teneat
ipso iure et firma dicte paludis z chiona
versus polnese quantum protenditur ipsa
palus [illegible] et amplietur ad pedem p[illegible]
et duobus in medio cupa et hec fiant
de mense augusti vel septembris proxime
ventura et de mense ianuarii vel februarii
sequentis prout ipsis consulibus videbitur
per dictos bonos homines modo quo supra
eligi faciant ad penam quinquaginta libr.
den. pro quolibet eorum. Et plantari faciat
ad dictum penam ripam dicte firme totã
de plantonibus aluam Salcium z ppl[illegible]
et expensas dicti communis. Et plantatum ma
nuteneri faciant per dictos homines et
alios custodes dicte paludis. Et habeant
predicti boni viri pro eor. salario si predicta
fecerint viginti sol. pro quolibet ipsorum z
aliter non habeant. Et si dicti boni viri sint
appositi vel alter ipsorum in negotio dicte
paludis fraudem commiserint vel negligen
tes exstiterint vel remissi in decẽ libr. den.
et plus et minus ad voluntatem consulum
qui pro tempore fuerint condempnentur.
hoc addito quod cuicumque data ẽ aliqua
petia terre in palude communis ad fictum
circa suam petiam quam habet ad fictum
debeat foveas mittere cõpetentes ad ipsam
terram utiles ad desiccandum et defenden
dum eam ab aqua. Et qui fecerit hoc neglex
erit vel non fecerit cõpetenter solvat co
muni predicto duplum eius quod solvere te
netur pro ficto eiusdem terre. Et hoc offi
tiales communis o Devianee diligenter exe
qui teneantur vinculo iuramenti et ad pe
nam decem libr. pro quolibet quolibet ãno
de mense octobris. Et huic statuto nullum
statutum superius vel inferius valeat
appositum derogare.

De electione viariorũ et eor. offitio.

Rb.

Potestas eligi faciat in consilio
generali quatuor viarios. S.
de qualibet Guaita unũ qui
sint super manutenendis purgandis et
aciandis et reinveniendis viis publicis
intra o Devianẽ et extra et omnes et sin
gule vie intra o Devianẽ et extra reducã
tur per ipsos viarios viarios ad petitio
nem duorum vel plurium cõvicinorum
in eo statu quo melius fuerunt a triginta
annis citra et habeant unum notarium
ad eorum offitium exercendum qui eligatur
in consilio communis vel populi ad fabas
nigras et albas. Qui notarius teneatur
una cum eis vel maiori parte ipsorum
ire ad eorum offitium exercendum. Et
diebus singulis sabbati de sero teneatur
vinculo iuramenti et ad penam quinque s.
pro quoque ire per totam terram o Devian
per omnes vias publicas et vicinales
ad videndendum si in dictis viis ẽ aliqua
sozzura vel engõmoramentum et denũp
tiare et accusare teneantur coram offitia
libus potestatis die dominico sequenti
ad penam viginti sol. pro quolibet. Q.
vie purgari mundari et exgomberari de
beat quolibet die sabbati ante vesperas
per habentes domos et casalena iuxta
ipsas vias. Et quicumque in dictis viis
fecerit aliquod engomberamentum
vel sozzuram et non purgaverit vel
exgõmoraverit seu mundaverit ut
dictum est duodecim deñ pro vice qua
libet solvere teneatur. Et nichilominus
debeat mundare et exgomberare dictam
viam ad mandatum dictorum vicinorũ
vel alicuius eorum quorum duor. ipsor.
denũptiationi stetur et credatur et ha
beant tertiam partem pene seu banni.
Et conductor domus seu casalem teneatur
solvere dictas penas et non dominus rei.
Et nullus vadat per viam vicinalem
in preiuditium vicinorum sine licentia
ipsorum vel alicuius eorum peñ decem
sol. pro qualibet vice quorum viarior.
offitium duret sex menses tantum.
Et si quis petierit aliquam viam En
gomberatam apprehensam vel clausam
aperiri vel reduci facere in meliori statu
quo melius fuit a triginta annis citra
hoc petant coram iudice communis o De
vianee. Et eidem iudex eidem faciat
sũmariam rationem sine libello et sine
strepitu et figura iuditii. Et viam sibi
si petitum fuerit faciat terminari z ad
dictum statum reduci. Et qui dictam
viam apprehendisset centum sol. deñ

contram ordevianee condempnetur. Et ipsi viarii teneantur denumptiare omnes contrafacientes et eorum denumptiationi stetur et habeant tertiam partem banni. Et nullus habeat in ordevianea extra domum calcinarium cum coriis nisi coopertum vel circumdatum muris ita quod videri non possit. Et nullum habeat intra ordevianeam letamminaria. Et nullus pilet seu mdat coria extra domum nec proiciat extra domum suzzurum vel letamen de calcinario ea die vel sequenti ante tertiam elevaverit et portaverit extra ordevianeam vel nisi aliud asconse in casalemum suum proiecerit contrafaciens in quinque sol. pro vice qualibet condempnetur. Et nullus infra ordevianeam a foveis veteribus infra et a platea molendinorum infra versus ordevianeam prohitiat coria ad siccandum nisi in die fori causa vendendi contrafaciens in predictis vel aliquod predictorum in viginti sol. den. pro vice qualibet condempnetur et cuilibet liceat accusare et habeat medietatem banni. Et nullus tempore pacis aliquod genus bladi baetat intra ordevianeam in plateis vel viis publicis ad penam quinque s. pro vice qualibet. Et quilibet habens domum extra stratam maiorem communis vel iuxta aliam stratam que sit ampla tantum quantum est ipsa strata maior vel circa possit habere sedium amplum tribus semissis vel circa. Volentes autem domos facere possint lapides calcem arenam et ligna in via prohicere et habere dum murant et ante per unum mensem et post per quindecim dies in primo contrafaciens in decem sol. pro vice qualibet condempnetur. Et potestas iudex et alii offitiales ac consules populi ordevianee teneantur vinculo iuramenti et ad penam viginti quinque libr. den. pro quolibet dare dictis viariis auxilium consilium et favorem pro eorum offitio exercendo et omnem requisitionem eorum. Et si dicti viarii fraudem dolum vel negligentiam commiserint seu culpam in offitio pro fraude et dolo in decem libr. pro negligentia vel culpa in decem sol. pro quolibet et qualibet vice condempnetur. Et si ad petitionem alicuius iverint ad eorum officium exercendum non possint recipere ultra duos sol. per diem pro quolibet ab eis vel ab eo ad quarum seu cuius petitionem iverint ad minus tunc reciperent ad voluntatem potestatis et consulum. Et si ipsi vel aliquis ipsorum ultra receperit cogatur per potestatem de facto mittere in cippum communis decem sol. pro quolibet et vice qualibet.

De semitis vero et tragettis et aliis itineribus se non intromittant sine mandato potestatis vel iudicis et cuilibet liceat accusare et denumptiare contrafacientes in predictis vel aliquod predictorum preterquam illis qui in gomberamentum fecerint in viis occasione alicuius domus faciende et eius accusationi stetur et credatur cum uno teste et in credentia teneatur. Et dicti viarii quolibet die sabbati teneantur se presentare coram notario potestatis in hora vespertina. Cum notarius una cum eis debeat ire per totum terram ordevianea et scribere omnes habentes suzzurum ante domum et observare totum capitulum supradictum. Et nulla persona prohitiat habeat vel teneat in via mattonata ante domum letamen paleas vel pagliarictum ad penam duodecim den. pro quolibet et qualibet vice. Et nichilominus dictum pagliarictum letamen seu paleas ad mandatum dicti notarii de ipsa via levare et mundare teneatur. Et si quis proiecerit vel habuerit aliquam suzzurum vel engomberamentum iuxta domum alterius teneatur penam solvere ille qui proiecerit vel proiecerit seu posuerit suzzurum vel engomberamentum predictum.

De offitio custodum turrium Sagholi

Custodes turrium Sagholi [illegible] custodiant bona [illegible] bona que habet in [illegible]

gholo et [illegible]ena. Et si quos senserint
vel viderint [illegible] dampnum dantes in dic
tis bonis debeant [illegible] denuntiare et accu
sare et ponere [illegible] dampnum dati quo
rum et cuilibet ipsorum denuntiatori
et accusatori stari debeat. Et potestas
[illegible] singulis mensibus vel [illegible] libr.
[illegible] si fraudem dolum vel negligentiam
commiserit pro fraude et dolo in centu
[illegible] pro negligentia quadraginta sol. co
munis [illegible]enanee condempnetur et pre
dictum capitulum notificetur dictis
custodibus per potestatem vel eius
offitiales. Et dicti custodes iurent pre
dicta ut supradictum est penitus obser
vare.

De electione illius qui mundet et mun
dare debeat plateam.

xvii. Potestas infra octo dies princi
pii sui offitii eligi faciat in cō
silio generali unum hominem
qui mundet et mundare debeat et te
neatur plateam comunis [illegible]enanee
et scalas palatii quolibet die sabbati
et habeat pro salario letamen dicte pla
tee. Et dictum letamen quolibet die
sabbati debeat congregare in certis locis
dicte platee et ipsum letamen tempore
yemali et extivo infra tres dies elevare
teneatur et portare extra [illegible]enaneam
contrafacientes in predictis vel aliquo
predictorum in quinque sol. pro vice qua
libet condempnetur. Et cuilibet liceat
accusare et habeat accusator medieta
tem banni et in credentia teneatur.

De electione duorum hominum super quolibet
infrascriptorum pontium manutenēdo.

xviii. Potestas infra quindecim dies
sui introitus in consilio genera
li eligi faciat duos homines
[illegible] et sufficientes super
quolibet infrascriptorum pontium [illegible]
super pontibus [illegible]

batis pontem iuxta ortum heredum [illegible]
naldutii Bartholini insule poluensis mo
lendinorum et pontem [illegible]alpellorum
de [illegible]enanea et super quolibet alio pon
te qui esset super flumen vetus et no
vum qui eligantur in ipso cōsilio. Qui
duo homines sic electi super quolibet
ponte teneantur et debeant cortinas
pontium predictorum reinvenire et
terminare et in statum pristinum in
quo fuit a decem annis citra reducere.
Et faciat ipsos pontes manutenere
expensis comunis [illegible]enan. et tractare
infra octo dies postquam in aliquo dicto
rum pontium fuerit aliquod foramen
vel postquam in aliquo deguastatum
vel deterioratum fuerit ad penam vi
ginti sol. den. pro quolibet eorum et
qualibet vice vel si in predictis vel
aliquo predictorum fuerint negligen
tes. Et cuilibet sit licitum accusare et
eius accusationi stetur et credatur.
et teneatur in credentia et habeat me
dietatem banni. Et camerarius tenea
tur et debeat dictis hominibus seu
an. positis ad eorum requisitionem dare
et solvere pecuniam pro ipso opere o
portunam infra tres dies postquam ab
eo petitum fuerit sine licentia cōsulum
populi ad penam prestiti iuramenti
et centum sol. den. in quibus potestas
qui pro tempore fuerit ipsum debeat
condempnare exquisito primo per ipsum
camerarium qua refectione indigent.
Alii vero pontes fiant et manuteneā
tur per adiacentes ipsorum ad petitiōem
duorum de adiacentibus dicti pontis
qui aliquo acciūcimine seu manuten
mento indiget. Et potestas vel consu
les populi faciant eligi unum vel
duos de adiacentibus super ipso ponte
reficiendo expensas ipsorum adiacen
tium. Et quilibet ipsorum adiacentium
debeat ipsi ante posito obbedire ad pe
nam quinque sol. pro quolibet et vice
qualibet.

De electione duorum hominum super
archaturis comunis actandis custodi
endis et manutenendis.

xix. POtestas infra quindecim di
es sui introitus in cōsilio ge
nerali eligi faciat duos hom
nes bonos et ydoneos et sufficientes
super arcaturis comunis Mevanee
videlicet super qualibet unum. Qui
iurent ad sancta dei evangelia ipsas
arcaturas requirere et videre singulis
octo diebus ad minus. Et quicquid
deguastatum invenerint vel in eis ali
quod dampnum appareret ipsum i con
tinenti quam citius poterit fieri facē
debeant reactari expensis comunis
Mevanee. Et camerarius comunis
teneatur et debeat dare pecuniam neces
sariam et oportunam pro refectione ipsa
rum ad penam decem libr et vinculo
iuramenti. In quibus per potestatem
Mevanee qui pro tempore fuerit debe
at condempnari. Exquisito prius per dic
tum camerarium qua refectione indigēt
ipse arcature. Salvo quot si aliquis damp
num dederit in eis propter quod opus ēēt
refectione quot expensis dampnidantis
reactetur. Quem dampnum dantem si
predicti ante positi senserint vel viderint.
Et etiam quilibet alius teneatur vinculo
iuramenti denūptiare et accusare et stet
et credatur denūptiationi et accusationi
ipsorum cum uno teste et accusationi
cuiuslibet alterius cum duobus testib
fidedignis. Et nichilominus dampnum
dans puniatur in vigintiquinque libr den.
Et accusator habeat quartam partem ban
ni. Et omnia ligna que ponerentur ex
inundatione aque in ipsis arcaturis seu
Molendinis comunis per ipsos ante
positos debeant conservari pro actatione
ipsarum arcaturarum nisi apparuerint ēē
alicuius que si apparuerint esse alicuius
statim illi cuius erunt restituantur. Et
nullus debeat ipsa ligna accipere vel
occupare ad penam quadraginta sol. Et
quilibet possit accusare. Et eius accusa
tioni stetur et credatur et liceat quartā
partem banni.

De electione extimatorum equorum.

xx. POtestas infra octo dies post
suum introitum faciat eligi
in consilio generali duos exti
matores qui ad penam centum sol' tene
antur infra octo dies post ipsorum electio
nem acceptationem omnes equos et ron
zinos qui dantur ad vecturam. Que ex
timatio scribatur per cancellarium populi
infra quem terminum quilibet dans
equum ad vecturam vel ronzinum vel
dare volens teneatur et debeat ad peñ
centum sol' per dictos extimatores
facere extimari. Qui extimatores
iurent ad sancta dei Evangelia ipsam
extimationem facere bona fide et sine
fraude. Et si aliquis ipsorum equorum
vel ronzinorum post ipsam extimatiōem
moriretur vel perderetur in totum vel
inutilis efficeretur culpa vel negligē
tia conductoris ipsarum extimationem
ipsius equi vel ronzini infra quindecim
dies locatori persolvere teneatur cū vec
tura ipsius. Si vero aliquis ex dictis eqs
macagnaretur quot ipsa macagna exti
metur per ipsos extimatores infra tres
dies postquam petitum fuerit locatori
ipsius ronzini cum vectura tota eiusdē.
Et dampnum quod ex dicta macagna
reciperet vel haberet per conductorem
integre persolvatur de morte vero vel
macagna que contingeret sine dolo et
fraude conductoris vel culpa conductor
minime teneatur. Et si quis contractus
fieret inter conductorem et locatorem
de ipsis equis vel ronzinis sub quacūque
forma et conceptione verborum appare
ret presumatur auctoritate presentis
statuti facere contractus locationis ad
vecturam et ex dicto instrumento nullū
ius acquiratur locatori ultra extimatio
nem factam de dicto equo vel ronzi
no. Et huic statuta renumptiari non
possit. Et contra hoc statut et formā
ipsius non possit aliquis contractus
fieri. Et si fieret non valeat ipso iure.
Et postquam talis equus vel ronzi
nus fuerit locatori per conductorem
assignatus et per eum voluntarie re
ceptus facta satisfactione de vectura
et macagna teneatur locator ad penā
centum sol facere conductori eamdem

contractum vel obligationem appare
tem de predictis faceret deguastari infra
tres dies postquam fuerit petitum vel
quietationem facere infra dictum tem
pus ad petitionem conductoris. Et dic
ti locatores teneantur ad penam centū
sol' pro quolibet et vice qualibet ad
petitionem conductoris recipere ronze
num si non fuerit penes conductorem
macagnatus. Si vero penes conduc
torem macagnatus fuerit culpa vel
negligentia ipsius non teneatur ipse
locator ipsum ronzenum reaccipere do
nec ipsius macagne extimatio facta
fuerit. Et facta dicta extimatione et
recepta vectura ac extimatione macag
ne huiusmodi ipse locator ad dictam pe
nam ad petitionem conductoris reaccipe
teneatur. Et super hoc potestas sūmarie
et sine strepitu et figura iuditii possit
et debeat de plano procedere ad petitio
nem cuiuslibet. Et dantes ronzenos
ad vecturam teneantur ad penam de
cem sol' pro quolibet Ambaxiatoribus
communis Mutine et omnibus aliis
qui ivcrint pro factis communis sine
aliquo instrumento ad petitionem ipso
rum ipsos ronzenos dare paratos et
clavatos pro quatuor sol' deñ per diem
et non ultra accipere ad dictam penam.
Et dicti extimatores habeant et ha
bere debeant pro eorum salario pro ex
timatione cuiuslibet equi vel ronzini
ab illo cuius est duodecim deñ. Et
teneantur extimare equos de cavalca
ta quando cavalcata esset in Mutinam
habendo a communi duos sol' p quolibet
equo.

De electione duorum hominum ad inveniendum terminos carbonariorum.

xxi. Potestas infra quindecim dies
sui introitus teneatur vin
culo iuramenti et ad penam
viginti quinque libr̃ facere eligi in con
silio generali quatuor homines, S.
de qualibet guaita unum quorum unus
sit notarius qui quatuor iurent ad sc̄a
dei Evangelia ire requirendo terminos
olim missos in carbonariis p carosium
et sotios infra duos menses post ipso
rum electionem peñ decem libr̃ pro
quolibet. Et videre si termini sint
firmi sicut olim missi fuerunt. Et
si essent extincti ipsi vel aliqui ipsorum
invent ipsi antepositi per adiacentes
et per omnem aliam personam prout
melius viderint expedire et quanto
melius fieri poterit. Et illud quod in
venerint referant potestati et ipsi po
testati denuptient. Et potestas contra
extrahentes faciat diligentem inquisi
tionem. Et quelibet repertum culpabi
lem puniat in viginti quinque libr̃ et in
locis ubi essent termini extincti vel nō
reperientur per ipsos antepositos re
mittantur de lapidibus calce et arena
ita quod bene appareāt super terram.
Et si nullus laborat in dictis carbonariis
in preiuditium communis peñ decē libr̃
deñ pro quolibet. Et idem intelligatur
de aliis carbonariis communis que termi
nate non sint que terminentur ut
dictum est ita quod bene appareant
termini super terram. Et fiat si factum
non est unum registrum de omnibus
et singulis casalenis terris possessionibus
que sunt infra dictos terminos et de te
nentibus et possidentibus eas. Ita quod
tempore et quo [illegible] tempore in dictis
locis si opus fuerit cavari possit et cava
ri facere et seccatum apponi et alia mu
nimina fieri et apponi pro munimine et
defensione ipsius terre et pro libito vo
luntatis ab orto domini Bartholi Ma
thei usque ad murum veterem versus sāc
tum Nicolaum in summitate carbonario
rum existentium iuxta dictum ortum plā
tonetum sepes per possidentes iuxta ip
sas carbonarias ex parte interiori ver
sus Mutinam. Et consules populi
qui pro tempore fuerint congruo tēpore
fieri facere teneantur et eorum pon
tium et portarum et venariorum ma
nuteneantur per ipsos antepositos
ut modo sunt in et cum gradibus
portarum et ipsas carbonarias ipsosque
gradus cum esset opus facere actari
expensis adiacentium et dictis ante

positis in predictis et quolibet predic
torum omnes adicentes debeant ob
bedire pena viginti sol' pro quolibet
contrafacient.

**De electione duorum custodum ad custo
diendum carbonarias communis.**

xxii Per consilium generale eligã
tur duo custodes infra quin
decim dies post introitum po
testatis. Videlicet unus a platea supe
rius et alius a platea inferius ad cus
todiendum carbonarias communis. Nec
aliquis cum bestiis dampnum det in
eas nec in eis letamen prohitiat qui cu
stodes teneantur dampnum dantes
cum bestiis vel letamen prohitientes
denũptiare et accusare. Et eorum et
utriusque ipsorum accusationi stetur et
credatur et habeat medietatem banni.
Et quilibet dampnum dans et leta
men prohitiens in carbonariis pro qua
libet bestia et vice qualibet penam duo
rum sol' deñ incurrat.

**De electione ratiocinatorum communis
ad ratiocinandum a tribus annis citra
non ratiocinatos.**

M

xxiii Potestas communis Orvenanee
infra quindecim dies post suum
introitum in consilio genera
li faciat eligi duos sindicos seu ratio
cinatores qui habeant cum eis unum
notarium bonum et sufficientem qui
eligatur in ipso consilio una cum ipsis
duobus sindicis et raciocinatoribus
ad fabas nigras et albas. Qui sindici
et raciocinatores teneantur et debeãt
raciocinare et sindicare omnes et sin
gulos offitiales preteritos de Orvenañ
qui fuerint a tribus annis citra qui añ
non fuerint de eorum offitio absoluti
vel condempnati exceptis consulibus
populi et nullus possit esse raciocina
tor nec notarius ipsorum ratiocinatorum
nec ad dictum offitium eligi possit qui
debeant sindicari tempore quo fieret ele
ctio ipsorum ratiocinatorum. Et not
ipsorum de aliquo offitio gesto per eum
qui ratiocinatores infra tres dies post
ipsorum electionem et acceptationem
banniri faciat publice per Orvenaneã
in locis consuetis quod quicumque fuis
set offitialis Orvenanee non ratiocina
tus infra tertiam diem coram eis debe
ant comparere ad reddendum eorum of
fitii rationem ad penam viginti sol' deñ.
Et cuilibet comparenti terminus assig
netur octo dierum ad ipsorum rationẽ
reddendum et ad eorum defensionem
faciendum et non comparentes in dicto
termino condempnari possint et debeant
in dictam penam viginti sol' salva sem
per defensione ipsorum et non comparẽ
tium que remaneat in providentia ip
sorum ratiocinatorum post dictum vero
terminum octo dierum iterato fiat simi
le bannimentum cum pena centum sol'.
Et cuilibet comparenti similis termi
nus octo dierum assignetur ad predicta.
Et non comparentes in dicto termino
in dicta pena debeant condempnari prout
supra dictum est et videant expedire.
In quibus duobus terminis continuo de
mane usque ad tertiam. Et post nonam
usque pulsationem campane communis
que pulsatur pro iure reddendo sedere
debeant usque ad vesperas ad eorum offi
tium exercendum. Ita quod singuli pos
sint se expedire. Et dictus notarius
semper intersit ad scribendum omnia
que occurrerint scribenda et facienda.
Et habeant et habere debeant pro eorum
salario viginti sol' deñ pro quolibet ipso
rum ratiocinatorum et notarius et
cartam et atramentum a communi
communi. Et quicumque post dictos termi
nos elapsos per dictos ratiocinatores in
ventum fuerit aliquid habuisse de bonis
communis Orvenanee vel spetialis persone
indebite si illud quod de bonis communis
vel spetialis persone habuisset nõ docue
rit se legittime communi vel spetiali perso
ne in restitutione ipsius et in tantumdem [illegible]
communi quam spetiali persone [illegible]
tiã debeat debeant condempnari.

Qui ratiocinatores teneantur et debeant
ratiocinari omnes et singulos predictos
offitiales de dolo fraude et culpa commis
sis contra commune [illegible] et contra
[illegible] aliquam personam [illegible] ratione [illegible]
commisissent et etiam de omni [illegible] quod est de
bitum et [illegible] iusta et ratione [illegible] causa de
[illegible] habuissent commune [illegible] spetiales per
sone. Et ipsi ratiocinatores teneantur et
debeant ratiocinare omnes [illegible]
[illegible] omnes sindicos hospitalium [illegible]
et omnes alias personas que gessissent
vel ad ministrassent aliquid de bonis dic
torum hospitalium vel alicuius eorum pertine
ret aut. Et si aliquem dictorum offitialium
communis inuenerint dolum culpam vel
fraudem commisisse vel de spetialem perso
nam [illegible] dampnificasse illud quod a co
muni habuissent secundum ipsorum exti
mationem faciant emendare et in tantun
dem dicto communi condempnet [illegible]
[illegible] quod spetialis persona [illegible]
vel recepisset illud similiter spetiali persone
faciat emendare de quo damno stetur iu
ramento dampnum passi cum eorum taxa
tione et in tantundem ipsi spetiali persone
debeant condempnari. Et predictum ratio
cinium duret et expediri debeat infra unum
mensem post eorum electionem et accep
tationem ad penam viginti quinque librarum
denariorum pro quolibet quo tempore singulis [illegible]
diebus dominicis sedere debeant de mane
et sero ut dictum est ad dictum eorum of
fitium exercendum infra dictum tempus [illegible]
[illegible] omnes dictos offitiales absoluere
[illegible] condempnare. Et si dicti ratiocinatores
dolum [illegible] vel negligentiam in [illegible]
in eorum offitio commisserint pro [illegible]
et culpa [illegible] quinquaginta librarum denariorum [illegible]
libet commune [illegible] condempnetur.
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] habere [illegible]
quod singuli [illegible]
debet ipsum capitulum [illegible]
habeant [illegible] partem [illegible]
[illegible] que in eorum [illegible]
[illegible] dicti communis. Et [illegible]
[illegible] ad ministrationem aliquid [illegible]
[illegible] quod ad manus [illegible]
[illegible] de [illegible] decem diebus postquam
receperit ad penam dupli eius quod de
tinere tenerentur. Et quod collectores
[illegible] infra tres dies postquam restitu
tione [illegible] non soluentium dictas
debeant restituisse effectualiter camer
rario communis omnem pecuniam quam [illegible]
[illegible] collegissent et recollegissent [illegible]
[illegible] ad penam dupli eius quod
non restituissent. quam penam dicti sin
dici solui facere teneantur et dare came
rario communis de facto antequam incipiant
rationem dictorum collectorum facere vel
videre de dictis datiis aliquo deposito per
eos dictos collectores nequaquam ad
misso. Et quod dictum capitulum non ven
dicet sibi locum in sindicatu potestatis et
suorum offitialium et consulum populi et
camerariorum communis et cancellarii dicte terre
in quorum omnium sindicatus capitula
statutorum de ipsis loquentia obseruentur.
Et quod nullus possit esse ratiocinator
vel sindicus nec notarius ipsorum sindi
corum qui sit consanguineus alicuius
qui debeant ratiocinari vel sindicari usque
in tertium gradum.

xxiiij.

De electione sindici ad capiend' tenutam bonor(um) exbannitorum.

xxiiij. Potās infra quindecim dies post suū introitū eligi faciat i ɔsilio gn̄ali unum bonū legalem et sufficientem sindicum ad hoc conuenientē ad capiendum et apprehendendū tenutā et possessionē bonor(um) exbannitor(um) cōis Mutin(e) et qui pro tpr̄e exbannientur. Et ipa bona dictus sindicus nomine dicti cōis et pro ipo cōi teneat et suffructet et aliis locet et fructus percipiat et percipi faciat pro dicto cōi et fructus nō cōputētur in sortē donec de ɔpn̄atione dicti cōi fuerit integre satisfactum. Et de dictis bonis fiant duo registra. Unū quor(um) remaneat penes cam(er)arium cōis et aliud penes dictū sindicum. Quod etiā sindicus ad capiendū et vendendū fructus possessionum existentiū in districtu Mutin(e) de quibus datiua ac collecta nō solueretur scdm formā stat(uti) de hoc loquētis. Sit etiā sindicus ad capiendū tenutā et possessionē domorum omniū ɔcessar(um) p(er) cōe Mutin(e) que ad cōe redire debent occasione pacti et cōditionis nō seruatē ul' pene pmisse p(er) eos quibus ɔcessū fuerit scdm formā stat(uti) de hoc loquētis.

De electione custodum grassie.

xxv. xxv. Potās infra octo dies sui introitus teneatur et debeat ad penā viginti quinque libr(arum) facere elegi i qualibet Guaita castro et villa custodes super grassia [illegible] et quos et quales ei ac cōsulibus ppl'i videbuntur qui iurēt ad scā dei Euāgelia et teneantur accusare et denuptiare oēs et singulos de Mutin(e) et districtu grassiā et res vetitas cōtra formā stat(uti) positi sub rubrica de grassia et reb(us) vetitis nō extrahendis. Qui custodes secrete eligantur et teneantur et sint secreti et accusationum ipor(um) ul' duor(um) ex ipis stetur et credatur et hēant quartam partē banni.

Qd requirant terre cōmune et notificent' eis q(uod) grassiā non extrahant de Mutin(e) ul' ei districtu.

xxvi. Requirantur ciuitates castra ville cōmunia ut ciuitas [illegible] Bonon(ie) et alie infra [illegible] ad districtum [illegible] et eis et eor(um) cōmuni notificent' que res sint vetite extrahi et portari de Mutin(e), ita q(uod) ignorantiā pretendere nō possint. Rogando ipos ut bānum faciāt p(ro) suos ipor(um) et a dictis reb(us) vetitis se abstineant. Et et q(uod) si aliquis ɔtrahat cū aliquo de Mutin(e) q(uod) si ɔtrafecerit ɔtrahat suo periculo et fortuna q(uod) cōe Mutin(e) nō uult teneri i aliq(uo) nec psona aliqua respondē et q(uod) predicta amore et grā cōis Mutin(e) faciant bānum et ipa bannimēta in publica formā reduci et cōcedi latori litter(arum) cōis que bannimēta et relatiōes registrent' i quaterno cōis p(er) cācellariū popl'i.

Quali mittantur partita in consiliis. xxvii.

Potās et cōsules ppl'i Mutin(e) qui pro tpr̄e fuerit quilibet ali(us) offialis cōis Mutin(e) i oib(us) et singlis que fierēt sup aliq(uo) negotio l' facto q(uo)d occurrerat et oīa et singla ptita teneant' mittere ad bussulas et pallūctas et primo mittat' ad ptitum dictū ɔsulentis p(er) ut ipio ɔsulibus videbit' et placebit et id qd ob tētū fuerit valeat et teneat et q(uod) pallucte euacuēt' in quodā bacille in manus et dictū illius hēat' obtentum et reformatum p(er) quo cāūr iuente plures pallucte i bussulā rubeam de sic. Et alior(um) dcā hēant' et sint nullius valoris et q(uo)d ali(ter) fieret non valeat ipo iure. Ita tñ q(uod) antequā ptitum mittat' memorent' ɔsiliariorum i ipo ɔsilio existentes p(er) unū ex tubatoribus et ipis numeratis siue ɔputatis dent' pallucte singlis ɔsiliariis p(er) unū de ipis tubatoribus et pro quolibet capitulo seu proposito iterato pallucte dēo mō singlis ɔsiliariis dent' ita q(uod) in singulis capitulis seu ppositis fiat p(er) se reformatio et p(er) dcōs bānitores portent' bussule p(er) ɔsiliū in manibus ɔtinue equaliter. Et qualibet ɔsiliarius mittat ambas manus i bussulis et de uno ptito i unā quā noluerit mittat et dimittat secrete palluctā ita q(uod) nullus ɔprendat i qua mittat pena viginti s(olidorum) p(ro) qualibet vice et qualibet vice et oibus palluctis missis debeant tangi et euacuari i dēo bacile ita i opposite q(uod) nulla fraus ɔmitti possit et si i ipis bussulis ērint plures ul' pauciores q(uod) ɔsiliarii i ipo ɔsilio existentes qui primo numerati ut dictū ē reformatio [illegible] ptiti nō valeat nec teneat ipo iure [illegible] iterato mittat' ptitum ipm ad ipos [illegible]

tas donec obtineat. Fit modum infrascrip
tum. Et si predicti potestas et consules contrafecerint
in predictis potestas in centum libr. et quilibet consulum
in viginti quinque libr. com. Ceneten. condempne
tur. Et quilibet consiliarius mittens ultra unam
pollucetam vel retinens ipsam pollucetam et non
mittens in decem libr. com. Ceneten. condempnetur.
Et dicte bussule et quelibet earum sint fodora
te ita bene quod non audiantur pallucte quando im
mittuntur in ipsis. Et quotiens in aliquo consilio
tractaretur de facto alicuius specialis persone vel
la persona vel aliquis de sua familia vel
aliquis suus consanguineus in primo gradu in
ipso consilio stare non possit nec debeat ad
penam viginti quinque libr. pro quolibet et nichi
lominus de consilio expellatur. Et idem intelli
gatur de potestate et suis officialibus qui non inter
sint consilio vel arenghe ubi de eorum vel
alicuius eorum facto tractaretur. Et hoc capitulum
sit precisum quod tolli non possit consilio vel
arengha. Qualiter in consiliis facien
dis obtineant partita.

xxviii. Nulla reformatio seu deliberatio
sive ordinamentum fieri possit in
aliquo consilio vel arengha terre Cene
ten. quod vel que non fuerit obtenctum vel
obtenta ad bussulas et pallucteas in consilio
ubi fieret per duas partes consiliariorum qui
tunc erunt in ipso consilio ubi predicta fierent.
Et in quolibet consilio debeant esse presentes due
partes ipsius consilii ad minus. Et in quolibet
consilio generali dicte terre Ceneten. sufficiant
minus quadraginta consiliariorum ad minus
computatis in dicto numero consulibus populi. Et si aliter
fieret non valeret nec teneat ipso iure nec
executioni mandetur. Et in consilio dicte terre partita
in dictis consiliis fienda vel mittenda debeant
obtineri in predicto. Et fienda in ipsis consiliis
robore firmitatem obtineant capitulo aliquo
supra vel infra posito non obstante. Quod
unus ex tubatoribus comunis contradicat
omnibus prepositis faciendis.

xxix. Super nulla proposita que fieret per
potestatem vicarium vel consules vel
aliquem eorum in aliquo consilio vel arengha terre
terre Ceneten. possit consulere vel in eo aliquid
reformari nisi primo unus ex tubatoribus
comunis Ceneten. contradicat ipsi proposite fiende
et dicat quod ipsa proposita non fiat et non procedat.
Et dictum eius ponatur ad partitum ad bussu
las et pallucteas an dicta proposita fiat vel

procedat vel non. Et si fuerit obtentum per maio
rem partem consilii quod dicta proposita procedat, et
tunc et eo casu procedatur super dicta proposita
et quod aliter fieret non valeat nec teneat ipso
iure. Et nullus super ipsa proposita consulere
possit antequam predicta fiant ad penam vi
ginti quinque libr. pro quolibet et qualibet vice et
quod dictum statutum habeat locum quando tractaretur
de donando aliquid de bonis comunis vel re
mittendo aliquam condempnationem vel rebamen
do aliquem exbannitum. De subrogatione
notariorum in rogationibus aliorum notariorum.

Ad petitionem cuiuslibet si rogita seu
rogationes alicuius notarii mortui vel
absentis vel corporali infirmitate gravati si
non essent alicui o Ceneten. relicte vel depu
tata subrogetur et deputetur vel eligatur unus
notarius de voluntate petentis consanguinei ipsius
notarii mortui vel absentis vel erogantis ipsius
qui ea publicet et exemplet que electio et
subrogatio fiat in consilio generali et ipsi exemplo
publico per ipsum notarium subrogatum facto per talem
subrogationem et electionem plena fides
adhibeatur et plenam fidem faciat ac si per princi
palem notarium facta essent. Et tenentes ipsas roga
tiones ipsi notario subrogato dare et assignare
debeant quando fuerit opportunum. Et idem dixerunt
de notariis cum relicta essent rogita per aliquem
testatorem vel absentem quibus habeatur plena
fides ac si essent per consilium deputati. Et talis
notarius subrogatus possit ipsi rogationi addere
clausulas et capitula opportuna contractus tamen
substantia non mutata. Quod medici non co
gantur officia acceptare.

Medici non graventur ad recipien
dum aliquod officium comunis vel populi
Ceneten. Et predicti potestas obser
vare teneatur vinculo iuramenti. Et si dicti
medici aliquod officium acceptabunt cogantur ab
inde citra omnia alia officia acceptare ad que
deputarentur. De clavibus portarum
tenendis et per quos.

In qualibet porta Ceneten. esse debeant xxx.
tres claves bone ad manus quarum
clavium unam teneat penes se consules
populi Ceneten. unam aliam teneat quidam
alius popularis. Et aliam alius popularis.
Et sic de qualibet porta fiat. Qui populares
eligantur per consules populi Ceneten. Et quorum
quilibet sit allibratus in catasto comunis ad minus
octingentis libris. Et ipsorum officium duret sex

mēses. Qui oēs teneāt ipas portas clau
dere 2 aprire horis ꝯgruis sic ꝙ eis iniūctū
fuīt p ꝯsules ul' maiorē partē ipoꝝ. Et
etiā teneāt eisdē horis ipas portas claudi
face ac etiā apire. Et pdci populares sic
electi debeāt 2 teneāt dare idoneos fide
iussores ꝯsulib; ppli de mille libris p quolib;
eoꝝ offīo bn̄ 2 legalit' exercendo 2 obediendo
oīa alia que eis ul' ipoꝝ alicui p dcōs ꝯsu
les mādabīt. Et ꝙ supra claues dictaꝝ
portaꝝ hēat quilib; bon' ppl'aris eligēdus
p ꝯsules de qualib; porta unus 2 ꝙ dcē por
te nō possint apire noctis tpr̄e p dictos
ppl'ares postq̄ fuerīt clause sine ꝯsensu
2 volūtate triū ex ꝯsulib; ppli ad penam
vigintiquinq; libr' p quolib; et qualib; vice.
Et qui ex elegerit ultra dictā formam in
eandē penā 2 ipa electio euanescat. Q'

xxxiii. filij frēs et nepotes notarioꝝ mortuoꝝ
possit auctoritate p̄ntis statuti rogatio
nes 2 scptinas eoꝝ singulas exēplare.

Quilibet not' de ꝯ Veuañ filij frēs
2 nepotes notarioꝝ mortuoꝝ
possint auctoritate p̄ntis statuti
trāscribere 2 exēplare i publicā formā re
ducendo rogatioēs 2 scripta ipoꝝ not' pa
trū frm̄ seu auūculoꝝ ul' patruoꝝ absq;
alia reformatiōe ꝯsilij ul' auctoritat' Judi
cis ordinarij siue Judicis coīs ꝯ Veuañ et
hoc locū hēat i p̄ntib; 2 futuris 2 ipa exē
pla ualeāt 2 teneāt 2 eis fides adhibeāt'
sicut p ipōs not' olim mortuos scripta 2
publicata eēnt. Et ꝙ oēs alij not' de ꝯ Ve
nañ ul' aliquis ipoꝝ de uolūtat' dictaꝝ
filioꝝ frm̄ 2 nepotū dcōꝝ not' mortuoꝝ
possint oīa 2 singl'a supradicta facere sic
ipe met 2 valeāt ꝙ p eos fieret i pdcis
2 quolib; pdcōꝝ. Ac si p eosdē filios frēs
et nepotes dcōꝝ not' fcā scripta 2 publi
cata fuerīt auctoritate presentis capli.

xxxiiii. Q' nullus stet ppe cancellariū ppli qñ
aliquis officialis eligeret ad aliqd offīm.

Quandocūq; i aliquo ꝯsilio ul' aren
gha tractabit' de electiōe potātis
ꝯsulū cōsiliarioꝝ coīs 2 ppli stata
tarioꝝ coīs 2 ppli seu cancellarij populi
Nullus ex ꝯsulib; ppli ul' que uis alia spe
cialis psona audeat ul' psumat stare cū
cancellario ppli ul' ꝓpe ipm. Sz cū dcīs
not' stent 2 stare debeat duo frēs mino
res ul' predicatores ul' saltim unus de

minoribus 2 unus de predicatoribus.
Qui frēs sint forenses 2 litterati. Et
idem obseruetur i electione eam. Et
cancellarius ppli qñ fieret scrutiniū
dictoꝝ officialiū ul' aliquo ipoꝝ ipsi
frēs stent 2 stare debeant remoti et
separati a potestate cōsulibus et alijs
officialibus qui tunc erunt seu eēnt
et alijs psonis i aliqua pte palatij sup
dicti. De electione sindici ad sindicā
dum potestatē 2 suos officiales.

Consules populi ꝯ Veuañ octa
ua die ante Introitū potātis xxxv.
faciant cōsilium populi in ipo
consilio faciant eligi Unum Judicem
forensem p ut consilio ppli 2 ꝯsulibus
qui pro tp̄e fuerint videbit' sm̄ mod'
in ipo cōsilio ordinand' corā quo iudice
forensē sindicus coīs ꝯ Veuañ ad isin
scripta i eodē consilio eligend' petat
rationē ad ministrationis officij a po
testate pdicto 2 suis offitialibus et fa
miliaribus de oībus que fecissent que
facere non debuissent. Et que non fe
cissent que facere debuissent de toto
eoꝝ officio 2 administratione ipius.
Et de dictis potestate officialibus et
familiaribus dictus Judex ciuil' faciat
sūmariam rationē 2 facere teneatur. Et
si eos ul' ipoꝝ aliquē percepisse ul' deli
quisse i uenerit tam ꝯtra coē quā ꝯtra
spetiales psonas ipius 2 ꝯtra formam
statut' coīs 2 populi ul' ꝯtra formā refor
mationum consilioꝝ vel ꝯtra Jus cōe
ubi nō reperit' statut' ul' ordinamenta
pdicta ipi debeant p dictū Judicem cō
depnari sm̄ form' statut' coīs 2 populi
et reformationē ꝯsilioꝝ et etiam sm̄
form' Juris coīs ubi nō repitur statut'
vel ordinamēt' infra qntiq; diē. Quib;
quinq; diebus stare debeat ad rationem
reddendo faciendo prius bānīri per plu
res et diuersos dies 2 diuersas vices. s.
pma die. secūda 2 tertia p terrā Veuañ
nec i locis ꝯsuetis ꝙ quicūq; vult ali
quid dicere ꝯtra potestatē suosq; officia
les 2 familiares infra dictos tres dies
coram dn̄o Judice debeat cōparere ad
petendū ꝓponendū 2 excipiendū de eis
et ꝯtra eos. Et ꝙ ab inde i antea nō au
dietur. Et siquis infra dictū terminum

[illegible marginal notes]

nō cōparuerint postmodū non audiat.
Et nullo ī dicto termino cōparente post
tres dies. si die sexta de mane tēpestiue
sup libello cōis sentētia pferat. Et qui
erit post dictā senām absolutus possit
libere lata sententia ... Et saluis
debitis p ipōs potestatē offitiales et
familiares cōtractis que soluere teneā
tur tpre eorz ratiocinij seu infra ipm
tēpus dummodo nō teneat inuitus post
sententiā absolutoriam ex quo infra ter
minū nō cōparuerit creditor ad suū cre
ditū petendū et cōsequendū. Et si p dēm
Judicē fuerit ī pcedendo ul' cōdēpnando
obmissa sollēpnitatēs Juris ul' peccatum
fuisset ī ordine. Nichilominus sentētia
vel pcessus et obitū ottineat firmitatis.
Et in dicto consilio eligatur vnus ad vo
catus de Orueuan qui sup hijs eidem sindi
co auxiliū prestet ac et patrocinium. Qui
aduocatus et sindicus habeant pro eorz
salario pro quolz eorz decem s. deñ. Et
dictus Judex eligendus ad dictuz ratio
cinium faciendū teneatur hanc causam
et totum dictū ratiocinium faciendū deffi
nire et terminare usqz ad sententiam infra
illos quinqz dies exclusiue quibus stare
debet ad ratiocinandū. Et sexta die de
mane ante tertias ipsos condēpnare vel
absoluere. Et teneatur dictus Judex vin
culo iuramenti et ad penam centuz lib.
deñ nō pati vel suffiare qz ipē potestas offi
tialis vel familiaris eiusdem discedat vel li
centietur quousqz stent ad dictū ratio
cinium et sindicatum ad rationē redden
dum psonaliter dictis quinqz diebus. Et
resistere potestati consulibus et omnibus
alijs psonis volentibus proponere vel
facere contra predicta. Contra quos
homines in predictis habeat plenuz
et liberum arbitrium penas imponen
di et procedendi et condempnandi p ut
cōuenire ita qz predicta bene obseruent.
Cuius quidem Judicis officium duret
p sex dies incipiendo post vltimā diē
depositi offitij dicti potestatis ... ad
ratiocinandi et habeat et habere de
beat vnum notarium ... secū
ad dictum eius offitium exercendum.
Qui Judex habeat pro suo et dicti not.
salario pro dictis sex diebus vnum ele
narium de auro pro qualibet die. Et
in veniendo stando et redeundo veniat
stet et redeat suis sumptibus et expen
sis et eius resico et fortuna. Et non
sit de eadem terra criminibus vel habita
tor vnde sit dictus potestas vel eius
Judex vel prope terram eorum vel ali
cuius eorum per decem miliaria. Et
si potestas Judex vel aliquis pdictorz
offitialium fuerit negligens ī pdictis
vel remissus incurrat penam centuz
libr. deñ quam penam quilibet possit
petere et cuilibet Jus acquiratur in
dicta pena. Et capitulum sit precisuz
quod tolli non possit consilio vel aren
gha. Quod potestati ul' alicui communis
Orueuane arbitrium non concedatur. xxxvi.

Potestati vel alicui offitiali
cōis Orueuane nō concedat
vel detur arbitrium p con
silium vel arengham. Et si consules
vel ipē potestas vel offitiales ipsius
proposuerint vel proposam fecerint de
aliquo arbitrio dando eidem potestati
vel alicui suo offitiali eorum proposita
vel reformatio et quicquid ex ea refor
matione vel arbitrio sequeretur non
valeat nec teneat ipō Jure. Nec ipse
potestas vel aliquis offitialis ipsius
huiusmodi arbitrio vtatur. Et quilibz
consul qui contra predicta fecerit in
centum libr. deñ cōi Orueuane condemp
netur. Et si potestas vel aliquis eius
offitialis contra predicta fecerit vel
venerit directe vel p obliquum ī centū
libris communi Orueuane condēpnetur
pro qualibet vice. Et nichilominus
sit in firmis ipō Jure. Et nullus dicat
consulet vel arenghet contra pdicta
contrafaciens in decem libris dicto cōi
Orueuane condempnetur. Et eius aren
gharia dictum et consilium sit ī efficax
et nullius valoris. Et hoc capitulum
sit precisum et firmum manere debeat
in qualibet parte sui quod tolli nō pos
sit consilio vel arengha. Quod sup nulla
pposita cōsuletur nisi p quatuor csilia
rios tantū sine licentia potestatis. xxxvii.

Super nulla proposita que
fieret per aliquem offitia
lem communis Orueuane in

aliquo consilio consulant nisi quatuor
consiliarij tantum sine licentia potesta
tis vel consolum ad penam viginti s
deñ pro vice qualibet quam penam de
facto a contrafaciente per potestatem
auferantur. Nec aliquis consulat quod
per alium est consultum nec aliquid
dicat nisi super proposita tñ ad dictam
penā. De electiōe denūctiator mal
hor et ludentium ad taxillos.

xxxviii. IN qualibet guaita eligantur per
consilium generale primo mense
regiminis potestatis quatuor hōies
bone conditionis et fidei qui iurent re
ferre potestati seu eius offitialibus oēs
et singulos rissantes et rissam facientes
et ludentes ad ludum taxillorum et fu
res et receptatores eorundem et omnes
alios homines et psonas male fame et
condictionis. Et ipor relatio i credētia
teneat. De vno hōie eligēdo sup qua
libet fonte publico manu tenendo.

xxxix. POtestas teneatur vinculo iu
ramenti facere eligi vnum bo
num hominem super qualibet
fonte publico de ad iacentibus et ipm
fontem ipe bonus homo teneatur acta
ri et manutenen ad iacentium vel saltz
de ipis ad iacentibus sex. Et ipi ad iacē
tes debeant ipi supstiti obedire. Et potās
et sui offitiales predictis supstitibus fa
ciant obedire et ipos iurare predicta fa
cere bona fide et sine fraude. Et nullus i
ipis fontibus vel iuxta ipos fontes faci
at aliquam turpitudinem vel in gēmo
imentum aliquod vel impedimentū
quominus aqua fluens in dicto fonte
venire possat. Et de ipo fonte fluere ix
na viginti sol' deñ pro quolibet contrafa
ciente. Et si predicti supstites in pdcis
fuerint negligentes in viginti sol' deñ
pro quolibet comuni o Deuarine con
dempnetur. Et quilibet possit accusare
et habeat quartam partem bāni. Et
primo mens regiminis potestatis eli
gatur in consilio generali vnus sup
stites qui predicta fieri faciat et si
fuerit negligens in decem sol' deñ
comuni o Deuarine condempnetur. Et
iuret supstes predicta omnia obs[illegible]
De electione duorum hōium super
fossatos pontis cōualli. xxxx.

COnsules populi terre o Deua
rine pro tempore fuerint te
neantur et debeant ad istan
tiam et petitionem sex ex ad iacentib
firmis seu fossati pontiscavalli eligere
assumere de ad iacentibus dicti fossati
duos bonos homines qui habeant ad
plenam auctoritatem et potestatem
allargandi et amplandi dictum fos
satum vsqz ad lactonam ita qz aque
que discurrunt per ipsum fossatum
libere labantur et discurrant ita qz
nullum dampnum referant possessio
nes habitantibus iuxta ipsum nec etiā
ad iacentibus ipius dūmodo ipi hōies
nullam potestatem nec iurisdictionē
habeant aliquod aliud nouum fieri fa
ciendum. Et predicta omnia ipsi con
sules facere teneantur ad penā decē
libr. et vinculo iuramenti.

Secundus liber Ciuilium de iure
reddendo.

STatuerunt et ordina
uerunt qz potestas et
iudex comunis o Deua
rine possint et debeant
diffinire et cognoscere
ac determinare omnes et singulas li
tes et questiones coram ipsis. uel alte
ra earum mouendis in quantitatē vsqz
quadraginta sol' deñ sine libello sima
ne de plano sine strepitu et figura iu
dity. Et de quadraginta sol' et a quadra
ginta sol' supra si de pactum proderit
aliter procedendo. Et si reus semel ci
tatus psonaliter fuerit per beroiam
vel preconem comunis o Deuarine vel
his ad domum sue consuete habitatio
nis. Et in termino citationis non com
paruerit habeatur pro contumace et
procedatur contra eum tamqz contra
contumacem realiter et personaliter
ad petitionem creditoris. Et cū agere
actione psonali infrascripto videlicet
qz si eligeat actor qz realiter procedat
contra reum contumacem detur acto
[illegible] de bonis rei pro mensura de
[illegible] ac expensis legitimis et
[illegible] sine molaltum [illegible]
[illegible] de

bitorem. Recepto prius ab actore
sacramento quod calumpnie non agit. Et so
luto primo salario camerarii communis sex denar.
pro libra pro communi. Si vero elegit actor
quod procedatur personaliter contra reum
contumacem, exbannatur reus per pre
conem communis in quantitate petita
et expensis taxatione prehabita. Et prestito
prius iuramento per ipsum actorem
prout dictum est. Et salario prius so
luto. Tertium decimum termino in ipso
exbannimento assignato ad comparen
dum et respondendum de iure dicto
actori. Infra quem terminum si reus
contumax comparet cum effectu ad
respondendum dicto actori de iure et
factis expensis legittimis actori. Et
prestita satisdatione de iudicio sisti et
iudicatum solvendo audiatur. Et quod
factum est contra eundem reum can
celletur et circumdetur. Et supradic
tum exbannimentum fiat ad fenestram
palatii communis iuxta angulum scala
rum versus plateam et versus eccle
siam sancti angeli vel in alio loco con
denti prout videbitur curie Mutinae
quando curia alibi moraretur ad ius
reddendum. Et exbannimentum noti
ficari debeat exbannito personaliter vel
ad domum habitationis ipsius per baiu
lum vel preconem ipsius communis qua
liter exbannitus fuerit tali die ad peti
tionem talis in tanta quantitate cre
ditori et in tanto communi. Et aliter
exbannimentum ipsum non valeat nec
teneat ipso iure. Elapso termino vero
in ipso exbannimento contento si reus
fuisset legitime citatus ut supra scri
bitur. Tunc reus ad petitionem credi
toris capiatur et detineatur et custo
diatur expensis rei donec fuerit acto
ri per creditorem integre satisfactum
de debito et expensis legittimis. Ita
tamen quod nullus mittatur in carceribus
communis pro aliquo debito si dare vo
luerit suo creditori bonos idoneos et
sufficientes fideiussores de non disce
dendo de palatio communis nisi suo credi
tori satisfecerit cum effectu. Et de sa
tisfaciendo si talis debitor discesserit
dicti fideiussores ipsi creditori satisfa
cere de hiis que ei tenerentur cum refe
ctione dampnorum et expensarum.
Et nichilominus talis debitor condep
netur dicto communi pro qualibet die
qua constrictus in palatio non steterit
in quinque sol. den. Et iudex communis
Mutinae post citationem factam post
tres dies si infra tres dies non proces
serit contra debitorem non procedat
si processum non extiterit. Et si pro
cesserit non valeat nec teneat ipso
iure. Et si reus contumax exbanni
tus fuisset bis citatus ad domum usque
ad mensem expensas legittimas acto
ri reficeret et cautionem prestare vo
luerit de iudicio sisti et iudicato sol
vendo audiatur. Et dictis expensis
refectis et prestita satisdatione ban
num datum contra eum et totus pro
cessus circumdetur et ipse reus rebo
natur sine expensis. Et ista clausu
la locum habeat si predictus reus ex
bannitus probare poterit per unum
testem de vera scientia vel per famam
publicam quinque testium quod ipse
reus citationis tempore et exbanni
menti fuerit absens a terra Mutinae
et districtu alias exbannimentum ratum
habeat et maneat et executioni man
detur. Ita tamen quod tempus exbanni
ti sibi datum ad comparendum vel ad
satisfaciendum suo creditori computetur
a die facte notificationis. Si vero agatur
actione reali soluto predicto salario et
eodem prestito iuramento ut dictum est
per dictum actorem mittatur actor in
possessionem petite. Et in hoc supra
quando datur tenuta contra reum
citatum contumacem eadem die vel
sequenti notificari debeat reo contu
maci personaliter vel ad domum ha
bitationis ipsius tenutam fore datam
creditori de bonis rei predicti. Que
tenuta si data fuerit de bonis mobi
libus teneatur per creditorem si non
est suspecta persona. Et persona intel
ligatur suspecta que detineatur per aliam
idoneam et sufficientem ad petitionem
creditoris de voluntate et conscientia
potestatis vel iudicis scripta prius per
sona in libro causarum civilium apud

quem tenuta remanere debet. Quam
tenutam sic datam de re mobili vel in
mobili possit debitor recuperare infra
unum mensem Satisfaciendo credito
ri primo de expensis legittimis. Et
prestita cautione de iudicio sisti et iu
dicato solvendo et satisfacto de dictis
expensis et prestita cautione predicta
de banno suis expensis extrahatur et
tenuta reo restituatur et relaxetur.
Et pronuntiatio et totus processus
cancelletur et circundetur rei. Elapso
vero mense si actum fuisset actione
reali et data fuisset tenuta de re petita
in continenti verus efficiatur possessor
super proprietate dumtaxat adverse
partis defensione legittima reservata.
Si vero actum fuisset actione personali
possit debitor ipsam tenutam factis de
ea tribus subastationibus per diversos
dies publice et alta voce per preconem
comunis cum tuba semper tactum in pa
latio comunis in supradicto loco ubi ex
bannimentum debet de reo fieri vel
alibi in loco evidenti cum alibi Curia
Orvietane Ius redderetur et etiam ad
domum sue habitationis si habitaret
in Orvietana habere tenere et possidere
utiet frui. Si autem in district[u]
habitaret per baiulum notificetur.
ad domum habitationis ipsius rei. quod
res eius vult vendi pro pretio quod
inde haberi poterit et plus offerenti
dabitur. Et si plus debito et expensis
venderetur illud dicto reo restituatur.
Et si emptor non inveniretur eligantur
extimatores de convicinis ipsius rei si
res inmobilis esset per potestatem.
Iudicem et consules populi Orvietane
Si actor vellet sibi ipsam rem in so
lutum dari ad extimandum ipsam rem
in solutum petitam. Qui extimatores
iurent ipsam extimationem facere bo
na fide et sine fraude et curie refer
re. Et res sic extimata usque ad cocur
rentem quantitatem debiti detur in
solutum creditori ex sibi decreto pro de
bito et expensis legittimis summarie si
ne petitione et libello et omni iuris
sollempnitate remota. Si vero reus
comparuerit et debitum confessus

fuerit assignetur ei terminus decem
dierum ad solvendum creditori debitum
quod confessus est vel fuerit. Si
autem reus negaret debitum detur
actori terminum quinque dierum ad proban
dum de iure suo infra quem terminum
si actor non probaverit reus absolvatur.
Nisi actor in aliquo fuisset in dicto ter
mino impeditus propter quod non va
luisset ipsam probationem facere qua
causa alius terminus ei detur arbitrio
Iudicis. Et de impedimento stetur sa
cramento actoris. Et nisi minus tem
pus vellet actor ad probandum quo
casu dilatio minuatur ad voluntatem
actoris. Verum si questio esset a qua
draginta sol. den. supra et peteretur
libellus offeratur et procedatur super
ipso libello secundum iuris ordinem. Et
quilibet libellum offerens duos saltim
libellos offerat unum dandum parti et
alterum dandum Iudici. Et semper
detur terminus trium dierum ad res
pondendum dicto libello. Et contesta
tione facta detur terminus ad proban
dum utrique parti quinque dierum. Pro
primo dilatione. Quo elapso ad peti
tionem actoris vel rei alius termini
quinque dierum. pro secunda dilatione
ad probandum detur utrique parti. Et
ipso secundo termino elapso detur ad
ipsorum vel alterius ipsorum petitionem alius
terminus perhentorius quinque dierum
utilium ad probandum et docendum
de iure suo Nisi testes essent absen
tes vel instrumenta que producerentur
tunc non haberentur parata. in quo
casu amplietur terminus ad volunta
tem Iudicis inspecta distantia loci.
Et hoc nisi malitiose testes absentes
producerentur quo casu Iudex talem
producentem malitiose testes absen
tes et testes ipsos repellere possit et
non admittere pro ut de sua processerit
presumptione. Et si aliquod impedi
mentum actori vel reo contigerit in
ultimo termino propter quod non po
tuisset suam probationem facere re
cepto sacramento ab eo sic esse vel
fuisse alius brevis terminus quarto
fuit impedimentum de novo detur

Et quantum datur uni tantumdem detur alio sive fuisset impeditus sive non. Quibus terminis elapsis ad petitionem actoris sive per ipsos testes debeat publicare productos et receptos assignando utrique parti terminum decem dierum utilium ad accipiendum copiam opponendi quicquid voluerit contra personas et dicta testium. Quo elapso detur utrique parti terminus trium dierum ad allegandum ad consulendum in causa quo termino elapso habeatur ipso iure et facto in causa conclusum. Post quem terminum debeat iudex infra tres dies sententiam ferre inter partes pena et banno viginti quinque librarum den. in omnibus supradictis casibus. Si actor tot ad tantas dilationes vellet. Si vero minores vel pauciores vellet detur pro suo libito voluntatis minores et pauciores. Et quod dantur actori tot dentur reo. Ita quod non liceat actori quod reo non licet. Et si reus non haberet instrumentum vel testes paratos ut debet detur ei terminus competens. Et quod nullus beneficio utatur concessionis nec ea cessione uti possit contra suum creditorem ad petitionem ipsius super quacumque quantitate vel summa. Nec creditor ex cessione bonorum repelli possit. Et contra suum debitorem ad petitionem creditoris realiter et personaliter procedatur. Non obstante tali cessione et non obstante iure canonico vel civili vel aliqua municipali lege. Hoc intellecto in omnibus casibus supradictis quod sive sit actum actione reali sive actione reali sive personali et reali quod reus infra mensem veniens possit recuperare tenutam et possessionem satisfactis expensis legitimis. Et prestita satisdatione de iudicio sisti et iudicato solvendo uti dictum est. Elapso vero mense nullatenus audiatur nec de possessione nec de proprietate. Et creditor verus efficiatur possessor. Et ad venditionem et dationem in solutum per iudicem procedatur ut superius dictum est. Si vero processum exbannimentum abductus nullatenus audiatur nisi comparuerit infra terminum in ipso bannimento assignatum. Nec super contumacia nec super datio ne tenute nisi ut superius dictum est. Et si aliquis fuerit citatus et non comparuerit ut dictum est exbanniatur in quantitate petita. Et comuni o[?] denariorum quinque sol. si quantitas petita fuerit usque in quantitatem quadraginta sol. Et quadraginta sol. supra usque in viginti quinque libr. exbanniatur bonorum in decem sol. Et si ab inde supra exbanniatur communi in viginti sol. Et predicta locum habeant in preteritis et presentibus et futuris. Et modica quantitas intelligatur de quadraginta sol. et a quadraginta sol. infra. De sententiis et preceptis guarantie exequendis.

Potestas vel iudex comunis ordinance ad petitionem cuiuscumque petentis preceptum guarantie et sententia que non sit appellatione suspensa post decem dies executioni mandari faciat citari reum ut infra tertiam diem veniat ad opponendum quicquid voluerit contra ipsam sententiam vel preceptum. Et si inventus personaliter in ipso termino non comparuerit et legitimas exceptiones non opposuerit scilicet falsitatis et solutionis quas tantum vel ipsarum alteram opponere possit a dicto termino in antea dictum preceptum vel sententia executioni mandetur. Et ipsum reum realiter et personaliter ad petitionem creditoris tam in exbanniendo capi et detineri faciendo quam etiam in tenutam dando. Ita quod pro una via electa altera non tollatur. Sed possit creditor ambabus quatuor si sibi placuerit experiri simul vel divisim sicut sibi placuerit. Si vero ipsas exceptiones vel alteram ipsarum opposuerit infra terminum supradictum assignetur sibi terminus per iudicem octo dierum ad probandum ipsas vel alteram earum. Quo elapso si predicte exceptiones vel altera earum probate non fuerint dictum preceptum et sententia ut supradictum est executioni mandetur recepto sacramento ab actore et saluo pro comuni. Et nichilominus opponens exceptiones predictas si exceptiones solutionis oppo

fuerit et non probaverit in decem sol
den communi Florentie condempnetur.
Si vero exceptiones falsitatis opposuit
et eas infra dictum terminum non proba
verit in decem libr den pro vice qualibet
communi Florentie condempnetur. Et
nichilominus ipsa sententia vel preceptum
executioni mandetur. Si vero personaliter
inventus non fuerit citetur reus domi
in qua solitus est morari ut infra terminum
trium dierum veniat coram iudice com
Florentie ad opponendum exceptiones
suas contra ipsam sententiam vel precep
tum scilicet exceptiones predictas. Et si in
dicto termino non comparuerit citetur ite
rato suis expensis ut compareat infra
secundam diem ad opponendum excepti
ones predictas vel alteram earum. Et
si in predictis terminis vel altero eorum
comparuerit ad probandum dictas ex
ceptiones sibi supradictus terminus p
dictum iudicem assignatus. Quo elapso
supradicto modo non probatis exceptio
nes contra dictum reum realiter et perso
naliter procedatur ut supradictum est.
Et nichilominus supradictis penis ut
dictum est debeat condempnari. Et si in
aliquo dictorum terminorum non compa
ruerit supradicto modo contra dictum reum
realiter et personaliter procedatur. Et si
reo preceptum fuerit per potestatem vel
iudicem preceptum vel sententiam exe
cutioni mandando quod de palatio vel
alio certo loco non discedat [illegible] certam pe
nam sub pena [illegible] satisfecerit creditori. Et
si inde discesserit ad penam sibi impositam
non condempnetur. Et nichilominus
in dicto loco vel alio confinetur. Et
quotiens inde discesserit pena sibi in po
sita condempnetur. Et nullus mittatur
in carceribus communis Florentie pro
aliquo debito si dare voluerit fideiussores
suo creditori bonos et idoneos de non di
scedendo de palatio communis nisi suo cre
ditori satisfecerit cum effectu et de satisfa
ciendo. Et si talis debitor discesserit dic
ti fideiussores teneantur satisfacere de
his que dicto creditori tenebantur cum
[illegible] dampnis et expensis. Et
nichilominus talis debitor condempnetur
dicto communi [illegible]

fuerit in dicto palatio non steterit
in quinque sol den. Et si ipsos fideiussores
non dederit infra terminum sibi datum con
stringatur et detineatur dictus debitor
ad petitionem sui creditoris [illegible]
in civilibus causis [illegible]
vel ad [illegible] palatii vel in platea
[illegible] cum tuba alta et preconia voce [illegible]
[illegible] omnia intelligantur de preceptis
factis et faciendis per potestatem vel
iudicem communis Florentie de quacumque
quantitate fuerit. Quod laboratoribus
et operariis ius summarium reddat de
eorum mercede.

in

Potestas vel iudex communis
Florentie teneantur et debeant
laboratoribus et aliis operariis
de operum laborerii debito et de opere [illegible]
facere summariam rationem de plano sine
libello et sine strepitu et figura iudicii [illegible]
stringendo reum confessum seu convictum
[illegible] in palatio modo predicto [illegible]
[illegible] statuto continetur ad petitio
nem creditoris sine aliqua dilatione im
ponendo penas et banna et [illegible]
formam superius [illegible]. Et si reus
non comparuerit in continenti ut [illegible]
[illegible] faciat [illegible]
[illegible] et de ipso pignore [illegible]
[illegible] mercedem contenetur vel pro
[illegible] vel per [illegible] summa
[illegible] vel modo [illegible] cum uno
teste vel [illegible]
[illegible] quod laboratoribus [illegible]
[illegible]. Et si quod [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] semper [illegible]
laboratoribus non faciant [illegible]
citatione non esset missa a Florentie
[illegible] possent [illegible] quolibet
die feriato et non feriato [illegible]
[illegible]
[illegible]

De laudis et arbitriis executioni
mandandis.

in

P[illegible]

tes quibus non esset infra decem dies
contradictum in quibus de iure contra
dici potest exequantur et executioni mã
dari ad ipsius laudi seu arbitrii execu
tioni non contradicto infra decẽ dies
nulla exceptio vel defensio etiam nulli
tatis opponi possit de iure vel de facto
nisi exceptio solutionis vel falsitatis
tantum. Et si quis aliquam aliam ex
ceptionem vel defensionem opposuerit
vel obiceretur non audiatur vel non
admittatur. Sed ipsum laudum et
arbitrium infra octo dies postquam pe
titum fuerit executioni mandetur. Si
vero dictis laudo et arbitrio esset per
aliquam partium contradictum ipsam
contradictionem et reductionem ad ar
bitrium boni viri contradictor proponat
et petat infra decem dies post ipsam cõ
tradictionem coram potestate vel iu
dice communis Verone. Qui potes
tas vel iudex infra unum mensem
post petitionem per contradictorem
coram eis teneantur et debeant dif
finire et terminare aliter ipsum laudum
et arbitrium ratum maneat nisi per
potestatem vel iudicem stetisset. Quo
minus infra dictum tempus dicta cau
sa contradictionis et reductionis ad ar
bitrium boni viri finiretur. Et opponi
non possit quod laudum seu arbitrium
nõ valeat nec teneat eo quod nõ fue
rit latum infra duos dies vel sex mẽ
ses. Et si opponeretur talis oppositio et
non valeat nec teneat ipso iure. ymo
ipsum laudum et arbitrium valeat et
teneat et executioni mandetur ac si
latum esset infra duos vel sex menses.

De salariis in Cippum communis mit
v. **tendis et soluendis.**

In qualibet questione civili ubi
fieret litis contestatio soluantur pro
salario sex deñ pro libram. s. tres deñ
per partem quos deñ iudex civilium
causarum vinculo in quodam quaterno
scribere teneatur ita quod de ipsis ratio
reddi possit. Et quelibet questio seu
res vel factum unde questio ubi non
esset quantitas expressa extimetur
per actorem cum sacramento ipsius
seu secundum eorum extimatione sol
natur salarium ut superius dictũ est.
Et pro una et eadem re vel quantitate
nisi semel salarium non soluatur etiam
si ageretur inter diversas personas.

Que res i tenutã dari possint. vi.

pro agri...

Panni de lecto nec de dorso nec
hostia domus nec boves nec
aratrum nec aliqua feramẽ
ta nec aliqua necessaria ad cultum tel
luris acta vel stramen nec farina capi
possint nec debeant in tenutam dari
dummodo alie res inveniantur. Qui
vero acceperit aliquam dictarum rerum
contra formam presentis statuti quinque
sol deñ pro vice qualibet de facto in
cippum communis soluere teneatur.

Quod acta Civilia scribant per not causarum
Civilium et non per alium. vii.

Omnia et singula acta civi
lia et extraordinaria que fie
rent occasione alicuius debi
ti scribantur per notarium causarum
civilium et non per alium seu alios not.
Et si per alios not script fuerint
ipse scripture non valeant ipso iure et
nullius penitus sint valoris dummodo
predicta non intelligantur in tutelis
curis nec inventariis que per omnes
notarii scribi possint prout de contra
hentibus processerit voluntate.

De pena negantis aliquẽ esse vel fuisse
iudicem vel Notarium. viii.

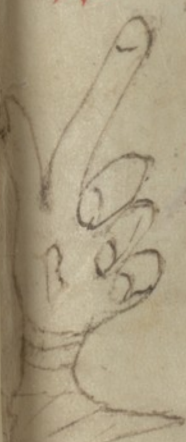
Nullus negare possit aliquẽ
esse vel fuisse iudicem vel
not vel esse vel fuisse i pos
sessionẽ vel quasi iudicatus vel nota
riatus. Et si opponeret simul negare
tur eius exceptio non admittatur vel
audiatur. Et nichilominus in centum
sol talis opponens vel negans vice
qualibet condempnetur si probaret
per famam publicam quod talis quem
negaret iudicem vel notarium vel
qui negaretur esse vel fuisse in posse
ssione.

De pena negantis paternitatẽ
fraternitatem et hiis similia. viiii.

Quicumque negaverit pater
nitatem maternitatem filia
tionem aut fraternitatem
seu matrimonium vel uxorẽ vel virũ
esse vel fuisse alicuius vel aliquem

fuisse potestatem Judicem vel not(arium) aut consulem communis et popli o De|uanie et hiis similia in centum sol' deñ commun(is) o Deuanie pro vic(e) qualib(et) condempnetur si contrarium p(er) famã publicam probaret vel per aliam pro|bationem legittimam et talis p(ro)batio de publica fama sufficiat in predictis et quolibet predictorum non obstante negatione predicta. De pena negan|tis positionem.

x. Quicumq(ue) negauerit aliquã positionem et illa talis po|sitio negata legittime pro|baretur de qualibet positione negata condempnetur in viginti sol' dũmodo dicta positio negata contineat factum ipsius negationis vel factum inter dic|tas partes agitatum vel factum seu quod sit publicum et notorium vel de aliquo sit publica vox et fama vel quod sit verisimile vel esset quod ipse negans sciuisset vel scire debuisset de hoc arbitrio Judicis relinquat(ur). De pe|na se degierantis super aliqua re.

xi. Siquis de lato vel relato sic esse vel non esse iurauerit quod in sacramento delato vel relato contineatur et postea con|trarium probaretur quod talis sic se degerans si de facto suo fuerit vel de facto agitato inter dictas partes vel quod esset publicum et not(orium) vel de quo esset publica vox et fama vel quod verisimile esset quod negans sciuisset vel scire potuisset et debuis|set quod Judicis arbitrio committat(ur) in decem lib(ris) deñ commun(is) o Deuanie condempnetur et ob id non valeat nec teneat ipso iure. De questioni|bus per Juramentũ decidendis.

xii. Omnis questio cuiuscumq(ue) quantitatis vel summe fuit et super quacumq(ue) causa re seu pacto et super quocumq(ue) Jure q(uod) aliquis contra aliquem pretendit in aliquo sine cau(sa) possit et debeat per Juramentum decidi dando vel referẽ|do. Et hoc locum habeat si negotium vel questio de qua agitur contractũ vel factum contracto vel facta esset vel fuerint cum eo cui Juramentum defertur vel refertur. Et semper in de|latione vel relatione sacramenti debe|at solui salarium trium deñ p(er) libram pro qualibet parte. Reseruato semper eidem deferenti beneficio presentis sta|tuti quod possit dictum Juramentum tenent et debeat exprimere in partito et Juramento causam quomodo repe|rire debet. Et si inde appareret istru|mentum. Et si negaret apparere in|strumentum de predictis in partito cõ|tenetis quod super ipso instrumẽto nõ audiatur et dictum instrumentũ sit nullius valoris. Et quod nemo teneat(ur) dare partitum in scriptis in se cõtinẽs quantitatem a quadraginta sol' infra. Sed per Judicem sũmarie sine aliqua scriptura decidi debeat. Et quod reus semper teneatur et debeat subire vel referre Juramentum. Si actor sibi da|re voluerit Juramentum. Non obstan|te clausula posita et contenta i(n) capitulo stat(uti) po(si)t(i) sub rubrica de Jure redden|do vbi dicit. verum si questio esset a quadraginta sol' supra et peteretur libellus offeratur etc. Et si reus Ju|rare vel referre noluerit quod de cõ|tenetis in petitione actoris habeatur pro confesso et cõuicto. Et quod dictum Juramentum fiat et fieri debeat hoc modo videlicet quod reus teneatur dare vel facere quod petitur. Et quod quelibet confessio facta et facienda ex Judicium de quacumq(ue) re quãtitate seu pacto tam ad liberandum quã ad obli|gandum valeat et teneat ac si in Judi|tio facta esset. dũmodo dicta confessio probata fuerit per fide dignos testes et hoc locum habeat in preteritis p(rese)ntib(us) et futuris. De preceptis guarentis et instrumentis faciendis.

xiii. Notarii de o Deuañ possint et debeant ponere instrumẽtis que fecerint decem dierum preceptum nomine guarentie in vo|luntate de attendẽdo et obseruando p(ro)|missa et obligationes factas seu faciẽ|das in contractibus contrahentibus cũ refectione dampni et expensis. Que precepta Judex communis o Deuanie

teneatur executionem mandare [illegible] per
ipsos vel ipsorum alterum facta essent.
Et hoc locum habeat in preteritis pre
sentibus et futuris. **Nullus exbanniatur
pro minori quantitate quinque sol.**

xiiii. N[ullus] [illegible] de [illegible] vel districtu
[illegible] aliquo civili
[illegible] debitori quinque sol. [illegible]
pignoretur [illegible] certe [illegible] debitum ex
[illegible] et bannum seu exbannimentum
aliquod fieri possit nec debeat ad omni
[illegible] pro aliquo debito. Et iudex [illegible]
[illegible] ad penam viginti quinque libr.
teneatur facere executionem contra
exbannitos [illegible] quibus [illegible]
exbanniti reperirentur. **Quod potestas
et iudex communis faciant de copiam
cuilibet et iudex in instrumentis suam
auctoritatem interponat.**

xv. P[otestas] [illegible] et sui offitiales tem
pore sententiam [illegible]
sententiam teneantur [illegible] co
piam facere cuilibet petenti et volenti
proponere coram eis iura sua. Et aucto
ritatem prestare et decretum interpo
nere emancipationibus manumissioni
bus [illegible] in venditionibus et omnibus
aliis [illegible] et contractibus que
auctoritatem et decretum requirunt.
De sapiente ponendo in causis civilibus.

xvi. P[otestas] et eius iudex teneantur
[illegible] et ad penam
viginti quinque libr. [illegible] pe
titionem cuiuslibet [illegible] gravatum
[illegible] vel altero [illegible] aliqua
[illegible] ponere [illegible]
[illegible] teneatur
[illegible] teneatur
[illegible]
[illegible]
stionem consulendam committat iudici
vel iudicibus de [illegible] non suspectis
Et [illegible] quatuor
suspectos [illegible] ab [illegible] iu
[illegible] suspectis
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

per [illegible] in consultorem consultum fue
rit consequutum. Salvo quod si aliqua
partium a dicto consilio sentiret se gra
vatam et vellet quod [illegible]
retur et committeretur [illegible]
tur [illegible] omnibus [illegible] et
expensis petentis et [illegible] ab [illegible]
parte suspectis [illegible] et
[illegible] et allegationibus utriusque par
tis et si contingerit confirmari primum
consilium omnes expense legittime que
fierent occasione dicti consilii per obti
nentem primum consilium pro partem
que contra venisset primo consilio alte
ri parti reficere teneantur et debeant.
Et si [illegible] esset per aliquam partium
super aliquo puncto seu dubio questionis
quod sapiens super ipsa questione puncto
[illegible] vel dubio [illegible]
iudex [illegible]
ad penam viginti quinque libr. [illegible]
[illegible] non procedere donec super ipsa que
stione puncto vel dubio sapiens pone
retur et consilium haberetur ab eo. Et
ultra procederet quod fieret non valeat
ipso iure. Et non possit habere consilium
ab aliquo sapiente de terra unde esset
potestas [illegible] vel aliquis offitialis
eiusdem. Nec mittatur pro aliquo consi
lio extra [illegible] super aliqua questio
ne civili que esset valoris viginti quinque
libr. et infra. Et [illegible] sa
pientem sibi dari super aliqua questio
ne [illegible] habere consilium [illegible] de
cem dies [illegible] decem diebus
elapsis dictus iudex [illegible]
fieri iustitia suadebit et sibi videbitur
expedire. Et [illegible] seu precep
tum [illegible] seu [illegible]
et executioni mandentur. [illegible]
tione fienda per iudicem communis
[illegible] sapiens [illegible] possit
nec sapiens [illegible]. **Quod per iudicem
examinentur instrumenta quando
erunt plures creditores. Et primum
instrumentum in tempore executioni
mandetur.** xvii.

Q[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

videat et examinet instrumenta ipsorum
creditorum et quem ipsorum creditorum
invenerit esse potentiorem in iure et
priorem in tempore cogatur ipse debitor
per ipsum iudicem realiter et personaliter
ad petitionem talis creditoris ad [illegible]
vendicionem de quantitate dotium [illegible]
[illegible]. Quando mulier moritur maritata sine
filiis tertia pars dotium remanent pe-
nes virum.

xviii. Si matrimonium inter aliquos
contractum et consumatum
vel contrahendum et consumandum
morte mulieris solvetur et filii vel
filie ex eo non remanserint tempore mor-
tis sue penes virum in compensatione ex-
pensarum factarum in ipsa muliere et oc-
casione ipsius matrimonii tertia dotis
pars ipsius mulieris libere debeat rema-
nere non obstantibus instrumentis vel
contractibus dotium factis de dictis doti-
bus restituendis vel reddendis nec alio
aliquo contractu super ipsis dotibus facto
per patrem vel alium qui mulierem dota-
sset. Et hoc locum habeat in presentibus
et futuris. Quod mulier dotata non intret
monasterium.

xix. Mulier aut vel persona que esset ab
aliquo alio modo iure vel cau-
sa aliquid nomine dotis con-
[illegible] promissum vel ordinatum. Si
intraverit vel assumpserit religionem
aliquam vel monasterium sine voluntate
patris [illegible] qui dotem solvere debet
et post ipsum ingressum de dicta dote
nullam habeat actionem. Quod mulier dota-
ta a patre matre fratre vel aliis consanguineis
suis dotibus sit contenta.

xx. Si aliqua mulier dotata fuerit
a patre matre fratre vel
aliis suis consanguineis suis
dotibus sit contenta et ipsis de bonis
patris matris fratris vel fratrum vel
aliorum consanguineorum suorum pe-
tere non possit. Si vero ex filiis vel filii
masculi [illegible] vel nepotes [illegible]
[illegible] relictis in testa-
mento factis que habere possint peti-
[illegible] si aliquis contra fecerit vel [illegible]
aliquo modo [illegible]
[illegible]

Et [illegible] singula supradicta locum
habeant in presentibus et futuris. Et
tales mulier filii vel nepotes ipsius te-
neantur et debeant infra octo dies post-
quam eis fuerit notificatum [illegible]
facere generalem finem vel filiis mascu-
lis fratri vel fratribus carnalibus vel
nepotibus masculis remanentibus ex
parte matris vel patris de omni eo quod a
filiis vel a fratribus masculis vel nepo-
tibus masculis petere vel exigere posset
in bonis que condam fuerunt patris vel
matris ipsius mulieris vel fratris vel
fratrum eiusdem tam ratione successionis
[illegible] quam etiam alio modo iure
vel causa. Et si non fecerit seu facere re-
cusaverit [illegible] den.
[illegible] condempnetur. Et
nichilominus predictum capitulum
in qualibet parte sui firmum debeat
remanere [illegible]. Salvis
relictis in testamento factis que li-
bere peti possint. Et potestas et consu-
les super predictis intendant et proce-
dant [illegible] ad petitionem filii vel
filiorum masculorum vel fratris seu fra-
trum et nepotis seu nepotum quando
fuerint requisiti ad penam [illegible]
libr. den. [illegible] in suo officio cogen-
do ipsam mulierem huiusmodi faciendi
firmare et de plano sine strepitu et fi-
gura iudicii et omni iuris sollempnitate
obmissa. Et si potestas fuerint negligentes
vel remissi in predictis in [illegible] li-
br. den. Et quilibet consulum in [illegible]
libr. den. communi [illegible] condempnetur.
De testamentis factis per mulieres in potes-
tate patris constitutas ultimis. xxi.

Si [illegible] patria pote-
state constituta a patre [illegible]
disposuit seu disposuerit hacte-
nus vel disponit in futurum de suis doti-
bus [illegible] vel aliam ultimam
[illegible] sine facie-
[illegible]
[illegible] bonis
in testamento vel ultima voluntate
[illegible] patre ipsius et [illegible]
[illegible] testamentum vel [illegible]
[illegible] dispositio valeat [illegible]

et effectum legitimi testamenti et ultime voluntatis. Non obstante quod filius de iure comuni non possit facere testamentum. Et quod potestas comunis Verone et eius iudex tale testamentum et ultimam voluntatem seu dispositionem teneantur ad penam centum librarum den. executioni mandare sine libelli oblatione et sine strepitu et figura iudicii ad petitionem petentis.

xxij. **De questionibus inter coniunctos occasione divisionis summarie per arbitros cognoscendis.**

Si inter coniunctas personas usque in tertium gradum esset ex divisione facienda aliqua questio potestas vel iudex comunis Verone procedat et procedere possit et debeat summarie et de plano sine strepitu et figura iudicii. Et quod per eum vel eos suppositos factum fuerit valeat et teneat et a qualibet partium inviolabiliter observetur. Salvo quod si aliqua partium ex dicta divisione infra octo dies a die divisionis facte dixerit se gravatam, potestas iudex et consules populi et predicti sic electi simul ad petitionem illius qui diceret se gravatum debeant esse et convenire ad videndum et intelligendum dictum gravamen. Et si talem invenerint in dicta divisione esse gravatum dictum gravamen revocent et questionem diffiniant. Et quod per ipsos vel maiorem partem ipsorum factum fuerit ratum maneat et inviolabiliter observetur. Et predicta locum non habeant in divisionibus factis et contentis in instrumento divisionis bonorum ipsorum et in questionibus et rebus de quibus inter eos compromissum fuerit vel laudatum.

xxiij. **De questionibus quibuscumque inter coniunctos summarie per arbitros cognoscendis.**

Si aliqua questio erit inter patrem et filium fratrem et fratrem carnales patruum et nepotem carnales virum et uxorem generum et socerum et econverso vel similes personas coniunctas et affines usque in tertio gradu ipsorum per potestatem vel iudicem comunis Verone de plano sine libello strepitu et figura iudicii diffiniatur et terminetur tam ad bancham quam extra bancham prout eis melius videbitur tam per se quam etiam cogendo ipsas partes ad eligendum unum duos vel tres homines consanguineos vel affines ad ipsam questionem cognoscendam et diffiniendam summarie et de plano sine libello sine strepitu et figura iudicii ut supra dictum est. Et quod per ipsos vel maiorem partem ipsorum fuerit robur obtineat firmitatis.

Cum questiones orte inter coniunctos compromittantur in duos consanguineos vel amicos. xxiiij.

De questionibus ortis vel oriendis inter coniunctos promittantur in duos consanguineos comunes vel in duos amicos comunes prout iudici comunis Verone videbitur expedire. Et quod arbitri apponendi non possint nec debeant a partibus aliquid salarium occasione compromissi in eos facti. Qui [...] debeant ipsam causam unam vel plures diffinire de iure et de facto ad eorum beneplacitum et mandatum. Et si dicti duo se non concordaverint tertius eligatur consanguineus comunis vel amicus per iudicem domini potestatis. Et hoc locum habeat in preteritis presentibus et futuris. Et quod maior pars declaraverit valeat et teneat et firmiter observetur aliquo alio capitulo comunis vel populi loquente in contrarium non obstante.

De questionibus occasione senaytarum summarie et de plano diffiniendis. xxv.

Si questio fuerit inter aliquos occasione alicuius senayte potestas et iudex teneantur ipsam summarie diffinire faciendo poni a partibus duos homines de loco questionis et alios locum questionis scientes dummodo dicti homines apponendi non attineant alicui partium a quibus peteretur senaytam fieri nec sint consortes terre in qua senayta fieri peteretur nisi de licentia partium processerit. Qui duo sic potestati iurent senaytam ipsam facere bona fide et sine fraude summarie sine strepitu et figura iudi

ti terminos lapideos immittendo et si ipsis terminis arbor aliqua impedime(n)tum prestaret omnimo incidatur per illum cuius esset. Et si ipsam vel ipsas incidere nollet omnimo cogatur per potestatem vel iudicem ad ipsam arborem incidendam. Et nullus plantet aliquam arborem prope terminum ad unum pedem ad pedem p(er)tice nisi ta(n)tum sambuchum. Et siquis inciserit ipsam arborem non teneatur ad pena(m). Et predicta faciat infra octo dies post q(uam) petitum fuerit. Et stetur t(er)minatio(n)i et relationi ipsorum. Et si ipsi non concordarent tertius per iudicem comunis o(m)ne deuame eligatur. Et dicto et terminationi ipsorum trium vel duorum ex ipsis stetur et fides plenaria habeatur. Et si aliqua partium contradixerint. Et ipsi terminationi stare noluerint in centum soldis den(ariorum) comuni o(mn)e deuame condempnetur. Nisi vellet iudicem potestatis ad locum questionis ducere et duceret cum effectu. Qui iudex teneat(ur) ad locum questionis accedere et ipsam questionem una cum ipsis positis vel aliis de contrata veritatem scientibus in continenti diffinire et determinare. Et nichil pro suo salario habere possit nisi equos ab illo qui ipsum duceret. Et terminationi facte per iudicem et ante positos vel alios de contrata cum ipso iudice omnimo stetur. Et si quis non steterit et parierit ipsi terminationi in decem libr(is) den(ariorum) comuni o(mn)e deuame condempnetur. Ipsa terminatio(n)e facta semper firma manente. Illi aut(em) qui iuerint ad illam terminationem faciendam et questionem termina(n)da(m) debeant primo scrutari pro terminis antiquis quos si invenerint et eis videbitur confirmentur. Et predicti sic positi teneantur iurare omnia sup(ra)dicta facere bona fide et ipsam p(er)ficere infra octo dies sine aliqua requisitione ad penam viginti sol(dorum) p(ro) quol(ibet). Et si fraudem co(m)miserint in dece(m) lib(ris) den(ariorum) pro qualibet comuni o(mn)e deuame condempnetur. Et predicta fiant p(er) iudicem co(m)gnitum cum aliis de contrata quos ipse vocaverit.

Quot questiones de alimentis summarie diffiniantur.

xxii.

Si questio de alimentis oriet(ur) inter aliquos vel peterent(ur) ab aliquo alimenta ipsa questio summarie sine libello strepitu et figura iuditii et quolibet tempore feriato et non feriato agitetur. Et du(m) questio alimentorum penderet. Interim potestas et iudex si non haberent como de viverent alimentarii fieri faciat si eis videbitur habito aliquo iuditio vel presumptione quot de iure dari debeant alimenta.

De questionibus sine fideiussionibus indempnis conservandis.

xxiii.

Quicumq(ue) fideiusserit pro aliquo vel promissionem qua(m)cu(m)q(ue) fecerit in curiam vel extra curiam potestas vel eius officiales ad petitionem ipsius fideiussoris vel promissoris eum indempnem faciat conservari a dicta fideiussione vel promissione et eum de dicta iussione et promissione trahere infra decem dies post q(uam) petitum fuerit ab ipso fideiussore sine promissione sine libelli petitio(n)e et iuris sollempnitate constringe(n)do principalem vel illum pro quo esset facta promissio vel fideiussio realiter et personaliter pro ut placuerit ipsi fideiussori et promissori non obstante quot creditori satisfactum non esset vel quot diu fideiussor vel promissor in obligatione et promissione no(n) stetisset.

Quot no(n) cogant(ur) fideiussores usq(ue) quo i(n)veniantur de bonis principalis nisi pro factis comunis.

xxiiii.

Quicumq(ue) fideiusserit pro aliquo et ille pro quo fideiusserit invenietur habere vel haberet in bonis quantitatem i(n) qua principalis et fideiussoris appa ruerit obligatus vel partem ipsius quantitatis talis fideiussor no(n) cogatur ad solvendum creditori vel ei ap(u)d quem fideiusserit nisi tantum pro ea parte que deficeret seu pro qua idem principalis non esset solvendo. Et ad probandum quot talis fideiusserit p(ro) dicto principali sufficiat solum quot

Quot

18v

L

appareat quod unus ex debitoribus alicuius promiserit alium seu alios ab ipso debito et promissione ipsius debiti conservare in [illegible] vel si probaretur cum duobus testibus fide dignis predicta [illegible] locum non habeant in illis qui fideius serint pro aliquo [illegible] ex aliqua causa. Et hoc locum habeat in preteritis presentibus et futuris.

Quod nullus contrahat cum minore viginti quinque annis vel aliis quibus bona essent interdicta sine auctoritate tutoris vel curatoris.

XXIX.

Nulla persona contrahat cum minore viginti quinque annorum aut filiofamilias aut alio cui bona esset interdicta nec ei det in credentia nec ab eo pignus aliquod recipiat nisi predicto fiat cum auctoritate tutoris vel curatoris vel cum voluntate et consensu matris vel cum auctoritate iudicis comunis [illegible] si tutorem curatorem vel patrem non haberet. Et tunc dictus iudex exquirat et exquirere teneatur causam contractus faciendi. Ita quod in ipso contractu talis minor non possit decipi. Et si secus factum fuerit quicquid cum minore fieret non valeat ipso iure nisi appareret quod factum esset cum minore in utilitate minoris vel in utilitate patris si patrem haberet et nisi consuetus esset facere facta patris vel domini et pignus si quod acceptum esset ab eis vel ab aliquo ipsorum contra ipsam formam restitui debeat ad petitionem tutoris vel curatoris vel ipsius minoris summarie sine libello et iuris sollempnitate et sine strepitu et figura iudicii. [illegible] de ipso contractu seu debito ad eius petitionem vel alicuius [illegible] vel fratris seu matris. [illegible] tutorem vel curatorem non haberet fide [illegible]. Non obstante [illegible] instrumento [illegible] [illegible] [illegible] viginti quinque annorum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] rationem et hoc capitulum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dicti comunis.

De contractibus faciendis cum minoribus viginti quinque annis.

XXX.

Quotienscumque contigeret aliquem fieri contractum inter minorem viginti quinque annis et aliam personam vel alio modo cum minore tutore vel curatore de rebus ipsius minoris nullus contractus possit fieri sine licentia potestatis et presentia vel iudicis vel consulum populi et duorum proximorum consanguineorum ipsius minoris. Qui consanguinei teneantur et debeant tempore celebrationis contractus iurare ad sancta dei evangelia quod talis contractus qui fieret cum dicto minore quocumque nomine censeatur sit et fiat in utilitate ipsius minoris. Et si aliter fieret cum dicto minore quam modo et forma predictis non valeat ipso iure. Et hoc statutum tolli cassari et annullari non possit per aliquod aliud statutum quod fieret nisi expresse fieret mentio de presenti statuto. Et si aliquis non suppositus iurisdictioni comunis [illegible] transtulisset vel cessisset alicui de [illegible] aliquod ius contra aliquam personam de [illegible] popularem ipsa translatio vel cessio non valeat nec teneat ipso iure etiam si ipsa cessio deducta esset in iudicium ad quam cessionem seruandam et ad eius executionem potestas vel eius offitiales nullatenus teneantur nec tali ipsa iura cedenti ius super ipsa cessione reddatur.

Quod filii familias mercatores vel alii sui iuris minores viginti annis possint contrahere.

XXXI.

Filii familias mercatores et quilibet alius sui iuris minor viginti annorum mercantiam aliquam contrahens libere contrahere et mercari possint et valeant et teneant. Et que fecerit valeat et teneat ac si cum maiore viginti quinque annorum et sui iuris factum esset dummodo ipse contractus non fiat per [illegible] fraudem quam fraudem potestas et iudex possint presumere et eorum presumptioni

[illegible] expressum [illegible]

tio habeatur pro plena et legittima probatione. Dummodo dicti maiores viginti annis et minores vigintiquinque sint homines diligentes et benefacientes non dissoluti et malefacientes. Et predicti filii familias et homines sui iuris minores viginti annorum mercatores vel facientes alia facta sua pro ipsa mercantia occasione ipsius mercantie possint iuditio interesse sine assensu patris et sine consensu tutoris et valeat et teneat quod factum fuerit cum eis ac si cum maioribus vigintiquinque annorum et hominibus sui iuris factum fuerit sive gestum.

xxxii. **Quod in venditionibus servetur ius laboratoris.**

Quicumque vendiderit aliquam domum vel possessionem locatam tenuto alteri ad pensionem vel ad fictum seu ad laborandum in ipsa venditione debeat salvare et reservare ius laboratoris [illegible] seu pensionarii. Et si obmiserit et non reservaverit ius ipsorum ipsi potestas et quilibet alius offitialis summarie de plano sine strepitu sine libello et figura iuditii procedant procedere possint et debeant ad petitionem laboratoris vel conductoris ad faciendum observari pacta et conventiones seu stipulationes habitas et factas inter locatorem et conductorem. Et emptor ad petitionem conductoris teneatur non solvere pretium venditori donec locator et conductor essent in accordia vel esset ipsi conductori satisfactum de iure suo. Et nisi mandatum fuisset emptori per potestatem vel iudicem communis Mutine de ipso pretio solvendo.

xxxiiii. **De pena vendentis vel alienantis aliqua bona alicui non supposito iurisdictioni Communis.**

Nulla persona alienet vel transferat in non suppositum iurisdictioni communis Mutine [illegible] etiam in potentiores bona et iura pro quibus vel de quibus possit conveniri in curia Mutine. Et quicumque alienaverit vel transtulerit [illegible] possessionem [illegible] [illegible] possessionibus [illegible] [illegible]

De habitantibus domum sub uno tecto. xxxiii.

Si aliqui de Mutina habentes domum sub uno tecto debeant claudere ad petitionem partis petentis de lapidibus et mactonibus coptis muratis de calcina et arena seu ad mensuram prout partes fuerint in concordia. Et si factum fuerit seu extiterit clausum per alterius partis reficiantur expensis per alteram partium ad extimationem duorum magistrorum per ipsas partes communiter eligendorum.

De donationibus infirmandis. xxxv.

Si qua persona habet vel in futurum habuerit aliquam donationem vel instrumentum alicuius donationis de bonis alicuius valoris centum librarum et ultra teneatur et debeat ipsam donationem ipso donatore vivente notificare coram potestate et consilibus et instrumentum donationis ipsius coram eis producere et obstendere. Et instrumento exhibito ipse potestas requiri faciat donatorem et querat ab eo an ipsa donatio vera sit an non. Et si ipsam dixerit veram esse valeat et teneat et de hoc fieri faciat publicum instrumentum per aliquem notarium de Mutina. Si vero negaret tunc potestas cum consilio consolum summarie sine strepitu et figura iuditii examinet et requirat negotii veritatem exquisitis iuditiis et presumptionibus factis. Et si instrumentum simulatum vel falsum [illegible] sine strepitu et figura iuditii [illegible] valens [illegible] [illegible] Et potestas hoc faciat [illegible] provisi

Nota pro exhigendis [illegible]

nem instrumenti predicti infra unum
mensem sub amissione sui salarij. Et
si dictus donatarius vel ille cui esset
facta vel fieret in futurum donatio
ipsam donationem non notificaret seu
notificaverit ipsis potestati et consu
libus et ipsum instrumentum donatio
nis non notificaverit et produxit seu
produxerit coram eis vivente donatore
et dictum est presumatur ipsa donatio
esse falsa simulata et ficta ipso iure
nisi ipse donatarius seu ille cui facta
esset vel fieret in futurum donatio
probaretur per bonos et legittimos
testes se ipsam rem donatam publice
possedisse tenuisse et ex ea fructus
continue percepisse post ipsam donationem
vivente ipso donatore. [illegible] nisi instru
mentum quod appareret [illegible] esset con
fectum manu alicuius legalis [illegible] de
comitatu non attinentis ei cui facta
esset talis donatio in aliquo gradu con
sanguinitatis vel affinitatis. Et si plu
res essent donatores quorum fuisset
res donata et aliquis ipsorum diceret
vel assereret coram predictis potestate
et consulibus talem donationem esse
veram sufficiat et donatio pro legit
tima habeatur. Salvo quod si talis do
natio fuerit morte donatoris confirma
ta valeat et teneat non obstante quod
non fuerit insinuata et mors dona
toris habeatur pro plena et legittima
insinuatione.

xxxvi. **Quod instrumenta usu
rariorum a decem annis retro confec
ta non exequantur.**

Omnia instrumenta usu
rariorum et illorum qui
[illegible] usurarij a decem
annis [illegible] condita vel facta vel si
usurarij sive usurarius steterit per decem
annos quod suum creditum non peti
ret vel non repetiisset et ipsa instru
menta inducerentur in iudicio habe
antur pro suspectis et debitum quod
non esset petitum per usurarios suum
creditum infra terminum decem annorum
non possit exigi immo presumatur esse
solutum et eidem usurario satisfactum.
[illegible] debitum [illegible] instrumentum
quod de ipso debito satisfactum est [illegible]
dictum. Et ipsa instrumenta prestito ta
li iuramento habeantur pro cassa irri
ta et nullius valoris. Et predicta intel
ligantur de instrumentis depositi vel
mutui et similibus et debitis contrac
tis cum eis ex causa depositi vel mutui et
fructibus. Et quod talis fuerat usurarius
tempore facti contractus sufficiat fama
publica probata per quinque fide dignos
testes.

xxxvii. **De instrumentis factis in
fraudem cassandis.**

Omnia instrumenta iniqua et
in fraudem facta inter quoscum
que de comitatu nullius penitus
sint momenti nec roboris obtineant fir
mitatem. Et quilibet contractus inter
coniunctas personas vel alias quascumque
imaginarie factus vel qui contineret
ultra quam actum et conventum esset inter
dictas partes non valeat nec teneat ipso
iure et ad reprobationem talis instrumen
ti sufficiat unus testis fide dignus cum
aliis inditiis vel fama publica recepto
iuramento ab illo qui tale instrumentum
reprobare vellet quod predicta que pro
ponit vera existant. Super quibus
potestas possit et debeat vinculo iura
menti et ad penam vigintiquinque librarum
denariorum et ad petitionem cuiuslibet quem
tangeret dictum instrumentum sic fac
tum procedere summarie sine libelli obla
tione strepitu et figura iuditij inquiren
do ex offitio suo veritatem super predic
tis. Et super ipsa inquisitione eius sen
tentiam ferre et dictum instrumentum
repertum iniquum vel in fraudem fac
tum imaginarium vel fictitium vel
quod contineret ultra quam deberet
cassare et cassari facere cogendo realiter
et personaliter illum qui dictum in
strumentum defenderet vel defendere
vellet pro ut ei videbitur expedire et
locum habeat in preteritis presentibus
et futuris.

xxxviii. **Quod possint opponi
omnes exceptiones contra instru
menta non suppositorum iurisdic
tioni communis.**

Gentia forenses et non suppo
sitos iurisdictioni communis
comitatus et contra instrume
nta et precepta guarentie eorum possit

opponi omnes exceptiones et defensiones legittime. Et petitiones sine libelli peti possint non obstante aliquo statuto communis vel populi in contrarium loquentem. Et predicta teneatur potestas vinculo iuramenti. Forenses autem intelligantur qui non fuerint accatastati in catasto communis. Et qui non fecerint in Mevanea omnes et singulas factiones reales et personales et alia servitia prout alii Mevanati quibus redditur ius secundum formam iuris Civilis et non aliter. Et si aliter fieret processus factus non valeat nec teneat ipso iure.

De termino dando ad acceptandum hereditatem.

Quando aliquis peteret et peteret terminum ad acceptandum hereditatem alicuius persone et ad faciendum inventarium de bonis ipsius potestas vel iudex communis Mevanee teneantur et debeant dicto tali petenti terminum dare et assignare seu dilationem ad deliberandum seu ad respondendum si vult esse heres vel non quindecim dierum. Et faciendum inventarium quindecim aliorum dierum si voluerit esse heres cum beneficio inventarii vel ... prout potestati vel iudici videbitur inspecta quantitate et qualitate persone. Et si secus fieret non valeat nec teneat ipso iure.

De pena petentis debitum iam solutum.

Quecumque persona repeteret debitum semel solutum a suo debitore vel altero pro eo et in ipsa petitione perseveraverit usque ad litis contestationem si lix contestaretur super principali sive super exceptis solutionis vel usque ad iuramentum calumpnie prestitum per actorem ubi lix non contestaretur. Et contra absentem procederetur condempnetur in duplum eius quod repeteret solutum. Et creditor infra octo dies postquam ab eo petitum fuerit faciat quietationem de debito sibi soluto in totum vel in partem. Ad penam vigintiquinque librarum.

dem. Et idem intelligatur si produxerit instrumentum petens executionem mandari in aliqua quantitate.

Quod mittat familia ad petitionem creditoris ad capiendum exbannitos pro debito. xxxi.

Potestas vel iudex communis Mevanee teneantur et debeant vinculo iuramenti ad penam vigintiquinque librarum pro qualibet semper cum ab eis vel ipsorum aliquo peteretur per aliquem creditorem ad ipsius creditoris terminum et petitionem mittere familiam suam et baiulos ad capiendum exbannitos pro debito. Qui familiares habeant pro eorum salario quando fuerint in Mevanea et in foveis veteris pro eorum salario duodecim denarios pro quolibet ipsorum. Et si extra Mevaneam fuerint si infra miliarium duos solidos pro quolibet alio statuto loquente in contrarium predicto non obstante.

Quod legata omnia et fidei commissa solvantur per heredes de plano ad petitionem legatariorum. xxxii.

Legata et fidei commissa solvantur per heredes in testamentis et codicillis relicta ad petitionem legatariorum et fidei commissariorum. Et predicta potestas et alii sui offitiales teneantur ipsos audire et ipsis facere summariam rationem sine oblatione libelli.

De suspectione debitorum. xxxiii.

Quocumque aliquis creditor comparuerit coram curia communis Mevanee et dixerit se suspectionem habere in aliquo vel ab aliquo suo debitore quem diceret solvendo non esse ne fugam arriperet et ne secum in ... creditore deferat quis aliena sine citatione. Potestas et iudex et utrumque ipsorum teneantur vinculo iuramenti et ad penam in continenti cum petitum fuerit sine aliqua dilatione talem sic suspectum coram sua presentia de facto facere comparere eumque cogere ad solvendum debitum quod teneretur vel ad prestandum creditori suo de iudicio sisti et iudi

quinquaginta librarum ...

in solvendo [illegible] cautiones recepto
primo a [illegible] corporaliter iura
mento super [illegible] predicta. Et qui
libet petens [illegible] statim
ante [illegible] iuret [illegible] debitum
sit verum. Et si [illegible] non [illegible]
se debito condempnatur de [illegible]
[illegible] [illegible] et expensas
sufficiat capta. Et iudex predictus [illegible]
debeat tempore etiam feriato. Et predi
ctum capitulum non vindicet sibi locum
in forense contra [illegible]. Et [illegible]
[illegible] capitulum non habeat [illegible]
forense [illegible]
[illegible]
[illegible] locum non habeat [illegible]
[illegible] iudicis [illegible]
[illegible] habeant [illegible]
in bonis mobilibus [illegible]

.liiii. De modo et forma danda in tutorem vel Curatorem alicui minorem.

Nulla persona dari possit in tutorem vel curatorem [illegible] nisi primo fiat inquisitio inter consanguineos minoris. Et qui tunc fuerit reper tus per ipsam inquisitionem [illegible] et sufficiens ad tutelam et Curam [illegible] modo [illegible] in tutorem vel Curatorem dicti minoris. Et si aliquis reperiatur esse [illegible] alicui in tutorem vel Curatorem [illegible] dic tam formam non valeat nec [illegible] [illegible]. [illegible] ab ipsa tutela et [illegible] [illegible] et cassetur ad petitionem non [illegible] [illegible] locum sibi vindicet [illegible] [illegible] formam supra [illegible]. Et hoc capitulum non vindicet sibi locum [illegible] vel [illegible] vel [illegible]

xlv. Quod contra instrumenta iudicum ceterarumque personas possint opponi omnes legittime exceptiones.

Q[illegible]

Et quod [illegible] persona in curia [illegible] possit [illegible] debeat per iura mentum [illegible]. Et si secus factum fuit non valeat nec [illegible] ipso iure. Et si potestas vel iudex [illegible] [illegible] in predictis [illegible] predictorum et dictorum [illegible] venerint in [illegible] per sindicum qui eos sindicabit [illegible] condempnetur [illegible] aliquo statuto loquente in contrarium [illegible] predicto non.

Tertius liber super extraordinariis.

De elymosina danda fratribus locorum tenie [?] Mevanie.

A [illegible]

[illegible]

De elimosina danda monasteriis Mevanie et de Civitellis. 4.

A [illegible]

[illegible] Civitellis [illegible].

De candelario dando monasterio sancte Marie de Civitellis quolibet anno. III.

Q [illegible] populi qui pro tempore fuerint teneantur et debeant fieri facere unum candelarium [illegible] Et dictum candelarium [illegible] in candel[...] [illegible] candelarium [illegible] ecclesiam monasterii sancte [Marie] de civitellis. Et [illegible] alia persona [illegible] debeat expensis communis [illegible] candelario [illegible] monasterii [illegible]

Quod fratres stantes in costa sancte Potentie possint levare in ipsa Costa. IIII.

A [illegible] dei fratribus [illegible] Costa [illegible] ex siccis [illegible] possint.

De elimosina danda fraternitati [...]rum.

A [illegible]

hommes dicte fraternitatis vadunt
denocte duo candelaria de cera i quibus
dentur et existimentur de den dicti co
munis tres libr den pro qualibet dictorum
candalariorum in festo sancte marie de
augusto. Et plus per formam alicuius
statuti populi vel communis habere nō
debeant.

De reparatione hospitalium Thome et Bernardi.

vi Si domus hospitalium thome et
bernardi dum ipsa hospitalia vel
aliquod ipsorum aliqua defec
tione de reparatione aliqua i digerent
de bonis ipsorum hospitalium.

De reparatione Ecclesie Sancti Vincentii.

vii Cum ecclesia sancti vincētii
minantium ruinam pro ut a
cunctis oculis cerni potest
propter quod ibidem timore mortis divi
na celebrari timentur officia cum tum i
dampnum et periculum dicti communis
non modicum et spetialium par
ipsius posset realiter et personaliter
redundare si tam periculosus casus
quod absit accideret de eodem ideo pre
sente statuto volentes super predic
tis providere statuerunt et ordinaverūt
quod dicta ecclesia dictum commune o.
uance reficere teneatur in totum expen
sis omnibus dicti communis hinc ad quinque
annos proxime complendos. Et predictis
quilibet potestas et etiam consules po
puli qui pro tempore fuerint teneant
et debeant dare opem et operam effi
cacem ... et taliter quod dicta ecclesia
infra dictum tempus ... reficiatur
ad penam ... libr et vinculo iu
ramenti ad hoc ut in ea possint divina
officia celebrari et tale periculum vi
tetur ... Et ad hoc ut ipse beatus
vincentius pro dicto communi et conser
vatione hominum et personarum ipsius
et pacifici status terre o... ad dñm
valeat et dignetur benigne suas sanc
tissimas orationes porrigere fructuosas.

De duobus candelariis dandis annuatim Ecclesie sancti Vincentii.

viii In festo sancti vincentii p commune
... quolibet anno ... dentur
duo candelaria.

De elimosina danda fratribus predicatorum Annuatim i festo beati Jacobi.

Ad honore dei et beati iacobi cō viiii
fessoris dentur et concedātur
fratribus predicatoribus de
loco o... pro subventione et adiuto
rio festivitatis eiusdem de bonis commu
nis secundum modum actenus cōsuetum
decem libr den quas camerarius communis qui pro
tempore fuerit ipsis fratribus de mense
augusti in festo eiusdem dare et solvere
teneantur.

Quod precones et bauli cōis teneātur mandatis dñorum consulum ppli obbedire.

Precones et bauli communis x
o... teneantur et debeant
in omnibus et singulis man
datis et preceptis consulum populi obbe
dire in hiis que eis pro eorum officio ex
ercendo preceperint. Et qui contrafecerint
in quinque sol den et plus arbitrio ipsorum
consulum per potestatem vel ipsos con
sules puniatur. Et si ipsi precones vel
bauli acceperint alicui aliquod pign
et ipsum ... illud teneantur et
debeant emendare in duplum illi cui
dictum pignus fuerit acceptum p eum
vel eos. Et si acceperint alicui aliquod
pignus recepto competenti salario tene
antur et debeant reportare ad domum
illius cui acceptum fuerit dictum pig
nus ad penam quinque sol pro quolibet
et qualibet vice et stetur et credatur
sacramento illius cui aliquod pignus
acceptum fuerit.

Pena Arengantis sine licentia potestatis et consulum quod aliqua cō depnatio vel in vita alicui et remittatur.

xi Nullus audeat vel presumat
sine licentia potestatis et
consulum populi o... i
aliquo consilio vel alio loco publico vel
privato dicere vel arengare ... aliqua

condempnatio vel mulcta alicui remittantur contrafaciens in eodem libr. den. comuni o Deuanie condempnetur.

xii. **Quod nullus accedat aliqd accipere de bonis hospital' comunis.**

Quicumque acceperit seu abstulit aliquid de bonis arboribus vel rebus aliis hospitalis fontanelle vel aliorum hospitalium de o Deuanea vel districtu illud restituant et assignent procuratori ipsorum hospitalium infra quindecim dies postquam de mandato potestatis fuerit bannitum. Quod bannimentum potestas et consules primo mense regiminis ipsius potestatis fieri faciat. Et quicumque infra dictum terminum non reassignaverit in decem libr. den. comuni o Deuanie condepnetur. Et de predictis potestas et eius offitiales inquisitionem faciant vinculo iuramenti. Et repertos culpabiles et predictis condempnare et ablata et occupata restitui faciant cum effectu de facto sine strepitu et figura iuditii. Et fuerint negligentes de predictis vel in predictis potestas in quinquaginta libr. et quilibet in viginti quinque libr. comuni o Deuanie condepnetur.

xiii. **Qd consules ppli teneant' fieri facere oēs operas utiles et necessarias per o Deuanem et districti.**

Consules populi terre o Deuanie possint teneantur et debeant fieri facere omnes et singulas operas utiles et necessarias per o Deuanea et eius districtu videlicet foveas fontes vias pontes et his similia sive per comune o Deuanie super adiacentes homines apponere suprasites ad ipsas operas fieri faciendas prout eis placuerit et videbit' expedire.

xiiii. **De salario famuli consulum populi o Deuanie.**

Famulus consulum populi terre o Deuanie sive coqus qui servit ipsis consulibus habeat et habere debeat de bonis comunis o Deuanie pro suo salario cuiuslibet mense quo eis servierit quadraginta sol. den. sibi per camerarium comunis solvendos in fine cuiuslibet mense et ab omnibus honeribus personalibus dicti comunis penitus sit exemptus. Ita tamen quod quando curia ducalis o Deuanie residentiam fecerit teneatur campanas comunis pulsare semper quando necesse fuerit ad requisitionem etiam mandatu dnor. consulum et nullam custodiam recipere debeat nec habere possit.

Nulla apodissa possit sigillari sine licentia consulū ppli vl' trium ex eis. xv.

Nulla apodixa de aliqua quantitate pecunie alicui p consules populi possit nec debeat sigillari nisi esset permissum per formam statuti vel reformatione consilii et sine presentia et voluntate dnor. consulum vel trium ex eis. Et etiam sine presentia notarii ipsorum dnorum consulum que apodissa sic sigillata registretur et registrari debeat in libro comunis predicti per dictum notarium consulum et manu eiusdem notarii. Et in registro dictar. apodixarum scribantur per ipsum notarium post apodixam tempore solutionis faciende de quantitate in ea contenta de solutione et satisfactione sibi facta et etiam in ipsis apodixis manu dicti notarii fiat mentio de registratum dictarum apodixarum ad hoc ut comune in predictis decipi valeat sine ledi. Et si dicte apodixe aliter sigillarentur qm dictum est. Ipse apodixe non valeant nec teneant et pro non veris habeant' ipso iure.

De modo vendendi proventus et redditus comunis conservantur et de mensuris habendis. Et de modo quo uti debent conductores ipsorum proventuum. xvi.

De venditione fructuum reddituum et proventuum cōis o Deuanie et comodo et qualiter fiat remaneat in providentia dominorum consulum et consilii general' comunis et populi terre o Deuanie. Et quod per dictum consilium in predictis et de predictis factum fuerit valeat et teneat et effectui demandetur. o Delendina autem et valchere comunis o Deuanie indifferenter et omēs alii redditus comunis o Deuanie nō possint

vendi nisi pro [illegible] anno [illegible]
vendant [illegible] grano [illegible]
put placuerit consilio [illegible]
[illegible]
[illegible] vendantur [illegible]
[illegible] ad molendina [illegible] nec
[illegible] de grano dato [illegible] pagamen
[illegible] qui deberent aliquid recipe
a comuni recipiendi indigentibus perso
nis pro [illegible] Nec possint ven
di alicui persone nisi quinque [illegible] tan
[illegible] mensem quemlibet. Et vende gra
num [illegible] o Devenie [illegible]
non aliis in diebus martis. Et de ipo
grano non vendatur alicui [illegible]
Et totum dictum granum quod percipiet
ex ipsis molendinis et redditibus aliis
reponatur in quodam certo loco [illegible]
nis o Devenie put consulibus ppli o De
venie videbitur expedire. Et hoc capitulum
potestas et consules populi terre o Dena
nie in qualibet pte sui debeant observare.
Et si potestas vel consules contrafecerint
in predictis vel aliquo predictorum pote
stas in centum libr Et quilibet consulum
predictorum in vigintiquinque libr den
condempnentur p potestatem et cosules
subsequentes. Et potestas et consules
populi tempore correptionis presentis
statuti faciant iurare statutarios quod
presens statutum reponant in statuto ad
quod electi fuerint renovand. Et hoc
capitulum sit precisum quod tolli non po
ssit consilio vel arenga. Et quot tempore
quo dicta molendina vendi contigerit
seu quo vendi vellent banniant ad den
et granum. Et postea mittatur ad consilium
generale predictum ad quod consilium vo
centur et [illegible] per consules ppli
quinque homines per quartum de maiori
[illegible] In quo deliberetur de vendendo ad
granum vel ad den put eis videbitur ex
pedire. Et quod per eos deliberatum fuit
super predictis valeat et robur obtineat
firmitatis. Et consules populi habeant [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] predicta [illegible] vendantur
[illegible] potestas et
consules [illegible]

decem libr den pro quolibet. Et nullus
conductorum ipsorum molendinorum po
ssit aliquod genus bladi reponere i hospi
tali beradi vel in domibus ipsius hospita
lis. Sed intra muros terre o Devenie ut
dictum est ad penam vigintiquinque libr
den. Et ipsi proventus et omnes alie uti
litates comunis vendantur et plus offe
renti dentur. Et dicta molendina vendan
tur concedantur et locentur et etiam
domus ferramenta et instrumenta et or
namenta ipsorum dentur et locentur o[m]i
resico periculo et fortuna illorum vel
illius qui ipsa conduxerit. s. incendii furti
rapine ruine casus fortuiti insultus et
adgressure assassinorum et hostium dilu
vii inundationis aquarum submersionis
et cuiuslibet violentie et fortune. Ca
sus et eventus. Et quecumque persona dic
ta molendina conduxerit nec non molla
rii et rigatii in dictis molendinis morantes
et in posterum morantes seu eorum alter
non audeant vel presumant quo quomodo
alicui seu aliquibus in dictis molendinis
vel aliquo eorundem violenter aliquam
quantitatem farine seu bladi aut aliquam
aliam multuram preter et ultra multuram
[illegible] vel eis concessam et attributam ex for
ma statutorum comunis o Devenie acci
pere vel auferre seu petere vel recipere.
Et contrafecerit in predictis vel altero pre
dictorum in viginti sol den vice qualibet
puniatur. Et cuilibet liceat talem contra
facientem denuptiare et accusare et ha
beat medium banni et teneatur eius se
cretum et eius denuptiationi cum iura
mento stetur et credatur. Et nulla perso
na predictis conductis mollariis seu rega
tiis det aliquem multuram vel bladum co
tra dictam formam. Contrafaciens
in viginti sol den vice qualibet puniatur.
Et cuilibet liceat talem delinquentem de
nuptiare et accusare et habeat medium
banni et teneatur in secreto. Et denup
tiatori et accusatori eius stetur et cre
datur cum iuramento. Et potestas terre
o Devenie qui nunc et pro tempore fue
rit teneatur et debeat vinculo iuramen
ti semel ad minus in ebdomoda suos
officiales ad dicta molendina transmit
tere ad [illegible] contrafacientes

in aliquo predictorum. Et inquisitionem
facere de premissis. Et quos invenerit
delinquentes punire penis predictis. Et
habeat medietatem omnium penarum
et bannorum que pro huiusmodi inventio-
nem vel inquisitionem a contrafacien-
tibus exegerit et in comuni fecerit de-
venire. Et sindicum dicti hospitalis be-
nedi non dent claves alicui persone ad
penam decem libr. den. Et quilibet
emens vel vendens vinum teneatur
emere et vendere ad mensuras comunis.
Et ad mensuram vini vendiderit et
emerit. Et omnes mensure comunis
habeantur et teneantur in quadam do-
mo iuxta plateam. Et cum ipsis mensu-
ris debeant mensurare tenentes ipsas
mensuras ad petitionem petentis. Et
quando mensuraverit cum ipsis mensuris
radant ipsas mensuras usque ad ferrum.
Et mensuratores huiusmodi accipiant
et accipere debeant pro qualibet salma
vini ad magnam quatuor den. pro quali-
bet mina grani duos denarios pro quoli-
bet Caldarello Salis duos denarios et
non plus. Et non accipiant granum nec
oleum ab aliquo occasione dicte mensu-
rationis. Et ementes et tenentes dictas
mensuras a comuni Mevanie teneantur
ipsas mensuras habere et tenere extra
domum propriam vel conductam ita quod
aperte videantur. Que domus sit et
esse debeat iuxta plateam et non alibi.
Contra faciens in aliquo capitulorum
predictorum in viginti sol. den. pro qua-
libet et qualibet vice comuni Mevanie
condempnetur. Et cuilibet liceat
accusare et denuptiare et denuptiatori
et accusatori cuiuslibet secreto credatur
cum iuramento eiusdem et habeat medie-
tatem banni. Et predicta omnia banniantur
per loca consueta Mevanie. [illegible]
se regiminis potestatis ad [illegible]
[illegible] ad notitiam singulorum. [illegible]
liceat mensurare nisi cum [illegible]
[illegible] exceptis conductoribus [illegible]
[illegible] et vendentibus calcem [illegible]
[illegible] suas mensuras habere [illegible]
et cum ipsis mensuris vendere. [illegible]
vendentes teneantur [illegible]
dictorum mensurarum pro qualibet sal.

[illegible] [illegible] vendiderit [illegible] den.
[illegible] mensuram [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] Contrafaciens in aliquo ca-
sum predictorum in viginti sol. den. co-
Mevanie condempnetur et cuilibet li-
ceat accusare ut supradictum est. [illegible]
[illegible] mensuratorum [illegible] omnia
et singula iurent facere bona fide et sine
fraude. Et potestas ad penam quinqua-
ginta libr. den. predictas mensuras fieri
facere teneantur que facte non sunt. Et
que facte sunt facere [illegible]
[illegible] sui regiminis. Et vendentes
Calcem debeant habere [illegible]
[illegible] sit alta unum palmum et [illegible]
capite [illegible] et hoc non [illegible]
[illegible] conductoribus. Et si [illegible]
dicti venditores vendiderint [illegible]
in viginti sol. pro qualibet vice et quolibet
[illegible]. Et comune comunis habeat penes
se mensuras olei. Et omnes vendentes oleum
teneantur vendere dictum oleum cum dictis
mensuris adiustatis cum mensuris comunis.
Et qui contrafecerit in viginti sol. den. pro
qualibet et vice qualibet condempnetur.

A quibus personis tolli debeat pedagium
et dogana et quantum salarium acci-
pere teneatur statutum comunis te-
nens. Et quot nullus de Mevanea
nisi de pomis et oleribus pedagium sol-
vere teneatur. xvij.

Nullus de Mevanea nec qui fue-
rit habitator Mevanie a [illegible]
bus annis citra et fecit [illegible]
cit omnes et singulas factiones reales
et personales pro ut alii Mevanienses te-
neantur nec debeat solvere pedagium de
aliquibus rebus [illegible]
[illegible] exceptis pro [illegible]
bus quibus solvere teneantur [illegible]
conductori dicti comunis. Et si [illegible]
pedagii contrafecerit [illegible]
[illegible] decem sol.
vice qualibet condempnetur. Et quilibet
[illegible] aliquam salmam calcis [illegible]
vel [illegible]
[illegible] den. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Et nemo pro mensuratione riparum vel
pomorum aliquid solvere teneatur. Et menā-
accipiens pro mensuratione huiusmodi vi
ce qualibet viginti sol' den̄. Et quilibet
doganarius seu qui steterunt communis te
nuerit teneatur accipere a Mentanat'
et Mentane habitantibus et facientib;
factiones predictas pro qualibet pondera
tura duorum centenariorum unum den̄
tantum. A forense vero pro quolibet cen
tenario unum den̄ et plus recipere nō pos
sit nec debeat ad penam decem sol' den̄
pro qualibet vice. Dogana autem et de
quibus rebus solvatur ipsa dogana. Et
quantum solvatur de qualibet re remane
at in providentia consilii generalis. Et ipsa
dogana vel pedagium alicui ulterius non
tollatur nisi illis dumtaxat qui Mena
natibus acciperent exceptis perusinis qui
bus nullo modo tollatur. Et si inter Me
nanatos et perusinos questio aliqua orit'
quia res que portarentur seu deferentur
esse dicerentur alterius quā perusinor'
stetur iuramento ipsius perusini. Doga
na vero oleorum et pomorum remaneat i
providentia consilii generalis. Et ut sciat
de volentibus et nolentibus accipere pe
dagium menanatibus. potestas et consu
les populi cum effectu faciant quod oēs
prope Mentanā per sexdecim miliaria
requirantur per litteras communis Menta
ne quod dogana gabella seu pedagiū Me
nanatibus non tollatur. Cum ipsi Mena
nates parati sint simile eis facere. Et
procuretur ita quod antequam locentur
sciatur que sint terre volentes accipe
Menanatibus doganam pedagium vel
gabellam et que non. Et predicta non
preiudicent presentibus conductoribus
pedagii. Et nullus de Mentana teneat'
solvere pedagium nisi de pomis vel olei
bus ut dictum est. teneantur tamen ꝑ
eis solvere doganam. Contrafaciēs puni
tur in pena superius declarata.

xviii. De modo dando fornariis coquenti
bus panem.

Omnes et femine terre Me
nane coquant et coquere te
neantur panem omnibus vo
lentibus parare et coquere panem ad fur
num suum. et percipiant et percipere tene

antur per coctura et eorum mercede de
viginti panibus unum similem aliis quos
coquerit et non ultra donet reseria grani
valebit duodecim sol' et ab inde infra & non
aliquē den̄. Si autem reseria grani va
luerit viginti sol' et ab inde supra usq;
in triginta. Set fornarii teneantur acci
pere a coquentibus panem de eorum merce
de de triginta panibus unum. Contrafa
ciens in predictis vel aliquo predictorum
solvat nomine pene viginti sol' den̄ pro
quolibet et qualibet vice. Et cuilibet
liceat accusare et denuptiare contrafaci
entes. Et accusationi et denuptiationi
cuiuslibet stetur et credatur cum uno
teste fide digno et habeat medietatem
banni et in credentia teneatur. Et si rase
ria grani valuerit triginta sol' et ab inde
supra teneantur accipere a coquentib;
panem pro eorum mercede de quadragin
ta panibus unum ad penam predictam.
Et cuilibet liceat accusare et denuptia
re. Et denuptiationi et accusationi cui
libet stetur ut supradictū est. Et not'
potestatis teneatur qualibet ebdomada
semel ad minus vinculo iuramenti et
ad penam decem libr' ire ad ipsos furnos
et facere inquisitionem de predictis et
delinquentes repertos culpabiles punire
et condempnare. Et si in dictis furnis
vel aliquo eorum panis seu panes amit
terentur vel nimis seu male coquerēt'
dicti furnarii seu furnarie teneantur &
debeant ipsos panes ām̄issos seu nimis
vel male coctos recipere vel cōpensare
pro suo salario seu fornatico. Et potestas
seu vicarius teneantur habere primo mē
se sui regiminis omnes fornarios et for
narias et eos et eas iurare facere obser
vare omnia contenta in presenti statuto.
Et tunc quilibet fornarius teneatur assi
gnare notario potestatis omnia nomina
illorum qui consueverunt facere coqui pa
nem in furno suo. Et dictus notarius no
mina [illegible] scribat. Et quando fuerit ad
furnos inter illos inquirere debeat de
predictis de quibus potestas teneatur
et debeat vinculo iuramenti inquirere
quolibet mense semel. Et quicumq; in
futurum venerit velle retinere fur
num vel habere non possit furnum te

nere nec habere hinc ad quinque annos proxime cōplendos. Et nichilominus si contrafecerit in viginti quinque libr. deñ comuni Ceuame condēpnetur. Et de predictis talis fomarius potestatis cōis Ceuame pro ipō comuni recipienti da re et prestare teneatur ydoneam cau tionem.

De alveo lactoni allargando et di ritzando et de ripis ipsius actādis et manutenendum.

Statuerunt et ordinaverunt statutarij supradicti pro como do et utilitate comunis Ce uame et adiacentium lactoni sive al vej dicti lactoni quod ipse alvius per ad iacentes ipsius lactoni allarghetur et dirigetur ab hospitali fontanelle usque ad fossatum castri boni et sicut recte p tenditur a dicto fossato usque ad in bocca torum dicti lactoni quod est iuxta ter ritorium castri cannarij. Et iuxta terrā Ecclesie Sancte Marie de laurentio et filiorum Auguerecte in illa latitu dine que necessaria fuerit et videbi tur consulibus populi Ceuame et superstitibus super hoc eligendum. Et facta ipsa directione alvius vetus ipsius lectoni vendatur per comune predictum hominibus adiacentibus ipsius alvij veteris pro pretio compe tenti ad quod emendum ipsi adiacentes p comune Ceuame et offitiales ipsius comunis cogantur omni exceptione cessante. Et quod ripe dicti lactoni no vi fiendi et etiam ripe lactoni veteris donec fiet alvius novus actentur et manutene antur ab utraque parte per adiacentes ipsius lactoni ita quod aq que labitur per ipsum lactonum haben tibus terras iuxta ipsum lactonū ppt multitudinem aquarum dampñ aliquod inferre non possit. Ad que omnia et sin gula facienda et executioni mandanda consules populi Ceuame qui pro tpe fuerint ad petitionem octo vel duode cim adiacentibus dicti lactoni teneāt et debeant statim cum fuerit petitum ad penā viginti quinque libr. eligere et apponere octo superstites de adiacenti bus dicti lactoni bonos et sufficientes videlicet duos de castro turris collis. et duos alios de villa Montorem. duos alios de castro cantalupi. et duos alios de castro molendinorum plani lactoni. Quorum offitium duret per unum annum. Et finito dicto anno alij superstites semper cū petitum fuerit modo et forma similibus eligantur. Qui superstites sic electi tene antur et debeant predictas ripas facere actari et manuteneri per ipsos adiacen tes et expensas ipsorum adiacentium et laboribus ad penam decem libr. pro quolibet ipsorum. Et ipsi superstites te neantur et debeant iurare totum pre sens capitulum in qualibet parte sui attendere et observare. Et predicta ōia facere bona fide ad dictam penam. Qui bus superstitibus et cuilibet eorum. qui libet debeat ex dictis adiacentibus obe dire ad penam quinque sol. pro quolibet et qualibet vice. Et dicti superstites teneantur et debeant inobbedientes quolibet potestati comunis Ceuame accusare ad penam viginti sol. et vin culo iuramenti. Et quilibet habet ter ras et possessiones iuxta ipsum lactonū teneatur et debeat renettare et actare ripam ipsius lactoni ad mandatum ipsorum superstitum semper cum sibi mandatū fuerit ad penam viginti sol. et accusa tioni cuiuslibet stetur et credatur. Et predicta omnia et singula potestas comunis Ceuame observari facere teneantur ad penam centum libr. et vinculo iuramenti. Et idem potestas ad dictam penam teneatur et debeat mittere quolibet mense ad dictum lac tonum ad inquirendum si dicte ripe sūt bene actate vel non. Et si in aliquo lo co defectum aliquem invenerit eius notarius statim faciat suppleri p illum qui teneret iuxta ipsam ripam defectu sam. Et omnes pene predicte a contrafa cientibus de facto tollantur. Et ī expēn comunis mittantur. Et si aliquis diceret vel contenderet se non esse adiacentem dicti lactoni super hijs stetur et creda tur iuramento superstitum castri lo ci seu ville talis contendentis vel di centis se adiacentem non esse. Et si homines et persone dictarum locorum

non fuerint ... concordia dictorum facto-
rum faciendi cavandi et ... et
manutenendi ... per [illegible]
ipsos quot quilibet [illegible] loco-
rum ipsorum [illegible] dicto-
rum lactorum [illegible] et [illegible]
[illegible] expensis manutenere ac-
[illegible] ipsorum lactorum [illegible]
[illegible] protendatur locus ipsorum seu fin-
[illegible] ipsorum lactorum faciat partem
[illegible] ad hec omnia teneantur [illegible]
homines [illegible] persone habentes terras
et possessiones [illegible] ipsum lactorum
habitantes extra predictas [illegible] la-
[illegible] vel fietuoli. In quo lactono
iuxta terram Ecclesie sancti laurentii
de Antignano et terram filiorum Cole
peppi ad petitionem quatuor hominum
de hominibus castri collis. Fiat unus
pons de lignamine cum tribus cossiis
lapideis muratis ad arenam et calce
bene et sufficienter omnibus sumptibus
et expensis adiacentium dicti pontis fi-
endi. Ad quod opus faciendum de castro
collis predicto per consules populi statim
cum petitum fuerit per predictos duo
superstites eligantur qui teneantur ipsum
opus fieri facere. Quibus superstitibus
quilibet debeat obbedire ad penam de-
cem sol. den. pro qualibet vice.

De restitutione dampni facti ex cursu lac- tonis. xx.

Volentes in dampnum cuiuslibet
de dicta terra Menanie pro-
[illegible] cum aliquo lactoni propter
[illegible] aque [illegible] meatum
et cursum suum per quadam petiam ter-
[illegible] lactoni [illegible] vocabulo
[illegible] petruti Romoli
[illegible] castellum lombardi [illegible] cole
[illegible]
[illegible] ut in dampnum dei
[illegible] qui ex hoc recepit et recipit
dampnum non modicum consilio [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] dicti [illegible]
[illegible] terra sua predicta [illegible]
[illegible]

et transeunt per dictam terram suam.
per ipsum manuteneatur perpetuo nec
in eo de cetero impedimentum aliquod
faciat aliquando [illegible] per eum a-
qua ipsius lactoni ut modo meatum ha-
beat et transcursum.

Qui habentes et tenentes Molendina centimulis sine olivarum teneant unum [illegible] macinare. xxi.

Habentes et facere volentes
in terra Menanie et districtu
Molendina centimulis acta
acta ad macinandum oliva teneantur
et debeant macinare olivam ad volun-
tatem illius cuius fuerit oliva cuiuscumque
macinare volenti sine aliqua multura.
Et ipsam olivam macinatam torquere
ad voluntatem illius cuius fuerit ipsa
oliva. Et mollarii dicti mollendini tene-
antur habere sacchettas in equali men-
sura et portione. Et bocche ipsarum sac-
chettarum sint et esse debeant largitu-
dinis unius palmi ad plus et non ultra.
Quos dicti mollarii implere teneantur
ad sensum illius cuius fuerit oliva.
Et ad torquendum ipsam olivam habe-
ant et habere debeant stangham longam
quatuor pedibus ad pedem pertiche ad
minus. Et qui contrafecerint in predictis
vel aliquo predictorum de facto decem
libras communi Menanie solvere teneatur.
Et ad predicta domini Molendini quot-
etiam mollarii stantes ad custodiendum
et serviendum dicto Molendino ad ma-
cinandum macinare volentibus tenean-
tur. Et de predictis notarius dampnidatus
tempore quo olive macinantur teneatur
et debeat ire per dicta Molendina ad
inquirendum de predictis pena [illegible]
[illegible] et decem librarum de suo salario
Et repertos culpabiles in quolibet casuum
predictorum punire et de facto a contra-
facientibus penas predictas pro communi
exigere sine processu strepitu et figura
iuditii.

De salario ambaxiatorum mittendorum per commune Menanie et de illis qui in ambaxiata ire non possint et quod ambaxiatores cuilibet concedantur. xxii.

Quilibet ambaxiator et qui mis-
sus fuerit in ambaxiatione Co-

munis o Deuanec extra o Deuanetam
Si pedes fuerit habeat pro qualibet
die decem sol' den. Et si eques fuerit cum
uno equo viginti sol' pro duobus vero
equis quadraginta sol'. Et si per noctem
ierit habeat pro quolibet equo triginta
sol'. Et nullus possit ducere ultra duos
equos in aliqua ambaxiata. Si vero fue
rit ad Romanam Curiam tunc habeat
quod per generale consilium fuerit ordi
natum. Salvo semper quod generale
consilium in specta temporis conditione
super predictis et aliis possit providere
pro ut viderit expedire. Et si duo am
baxiatores fuerint in aliquam ambaxia
tam pro comuni o Deuanec habeant tres
equos tantum. Et si quatuor ambaxia
tores habeant sex equos tantum. Et
ab inde supra secundum distinctionem
predictam. Et quando contigerit aliquam
ambaxiatam fieri ab uno ambaxiatore
sint ab [illegible] medietas ipsorum sint
de populo. Et consules populi non per
mittant ipsam ambaxiatam alteri fie
ri ad penam centum sol'. Quos scien
tes consules si contrafecerint eis de
facto accipere teneantur. Et si sindicus
comunis quando fuerit ad presentandum
alicui potestati vel alicui alio offitiali
electo per comune o Deuanec aliquam
electionem de eis factam dictus sindicus
habeat pro suo salario sex sol' den. pro qua
libet die et non plus. Et habentes et
tenentes ronzinos in o Deuanea causa
dandi et prestandi ad vecturam teneant
et debeant ipsos ronzinos quando vadunt
pro factis comunis in aliquam ambaxia
tam vel pro aliquo negotio dicti comunis
ad petitionem ad mandatum dominorum
potestatis et consulum prestare a dena
riis octo sol' per diem et plus accipere non
valeant ad penam decem libr. Et am
baxiatores comunis o Deuanec dentur
et concedantur cuilibet petenti sumptibus
tamen et expensis petentis et non [illegible]
ius comunis o Deuanec quod [illegible] pla
cuerit. [illegible] potestas vel aliquis
alius offitialis forensis comunis vel
populi o Deuanec non possit nec debeat
[illegible] pro comuni [illegible]
[illegible]

[illegible] nomine vel [illegible] aliquis pote
stas vel aliquis offitialis comunis vel
populi vadat in aliquam ambaxiatam
comunis vel alicuius specialis persone
[illegible]
vel [illegible] vel aliquem offitialem
in decem libr. den. comuni o Deuanec
condempnetur per consules populi sub
sequentes. Et si contigerit inde oportere
aliquos ambaxiatores extra o Deuanetam
per consules populi eligantur. Ita tamen
quod potestas vel aliquis alius offitialis
forensis populi vel comunis per eos eligi
vel vocari non possit ut superius est ex
pressum et aliter dicta electio fieri non
possit. Et si fieret non valeat nec teneat
ipso iure. Et quod camerarius comunis
o Deuanec qui pro tempore fuerit non pos
sit nec debeat eisdem offitialibus nec ali
cui ipsorum satisfacere pro predictis vel
aliquo predictorum. Et si secus fieret
de suo proprio dare [illegible] teneatur et
solvere. Et idem per omnia observetur
in consulibus populi o Deuanec ut supra
de potestate et aliis offitialibus forensibus
[illegible] predictis superius est expressum [illegible]
tamen offitiales predicti omnes et singu
li in ambaxiatam ire semper cum [illegible]
[illegible] cum licentia et voluntate
consilii generalis terre o Deuane [illegible]

Quod offitiales comunis o Deuanec debeant eorum offitia bene et legaliter exercere. xxiii.

Quilibet offitialis comunis
o Deuanec [illegible] debeat
suum offitium bene fideliter
et legaliter exercere. Et si aliquis offitia
lis comunis o Deuanec [illegible]
ipsum [illegible] fecerit [illegible]
et legaliter suum offitium [illegible]
[illegible]

Nemo [illegible] non possit eligi [illegible] Comunis [illegible] libr.

et neglexerit penis debitis puniatur.

De propositis non faciendis i aliquib3 consiliis nisi de consilium populi pces
xxiiii. serit voluntate.

Nulla proposita possit fieri in cō
silio nisi fuerit de voluntate
consilium populi vel maioris
ptis ipsorum que proposita scribi debeat
anteq̄ consilium congregetur. Et de hoc
notarius qui scripsit propositam mentio
nem facere teneatur dicendo semper scrip
ta et deliberata prius de voluntate consu
lum vel maioris partis ipsorum ante q̄
esset presens consilium congregatū. Et
si aliter fieret quicquid in ipso consilio
fieret non valeat nec teneat ipso iure.
Et quandocumq3 contigeret aliquid i dicto
consilio propom et non consuleretur per
aliquem sine mora vel proponeret aliqd
contra comunem vel spetialem personā3
potestas seu ille qui fecerit propositam i
seu not consulum debeat super ipsa propo
sita consulere et eius dictum mittere
partitum et fungatur in hac parte vicē
proponentis consulentis et reformātis.
Et si non consuleretur per potestatem
vel alium ille qui faceret dictam propo
sitam et potestas et quilibet alius offi
tialis qui dictam propositam faceret po
ssit super ipsa consulere et reformare de
sic et non dūmodo si aliquid proponeret
contra comune semper debeat pmittere
affirmatum sicut sibi videbitur. Et
quicquid fieret in ipso consilio valeat et
teneat ac si esset in ipō consilio p aliquē
consiliarium consultum et arengatum.

Quot omnes non accatastati accata
xxv. stentur.

Potestas infra quindecim dies sui
introitus teneatur publice per
Meuaneā bānni facere q̄ omnes
non positi et accatasti in catasto communis
et bona eius non sint appretiata īfra vnū
mensem se poni et scribi faciat ac accata
stari in dicto catasto poni iuxta communem
extimationem contrafaciens in decem li
bris deñ condempnetur. Et pater cū filio
sive frater cum fratre patruus seu auunculus
cum nepote mater cum filio habitantes
simul et vnum focum facientes et bona
eorum indivisa habentes simul i appretio
et catasto ponantur. Et negotia comūis
pro vno foco facere teneantur. Et potas
et consules primo mense regiminis pote
statis bānni faciant quot quicūq3 non ē
accatastatus in catasto communis. Et esset
a pāe et suis consanguineis divisus debe
at se infra terminum in ipso bāno assignā
dum facere accatastari et in breui poni pe
na viginti sol. Et per consules populi eli
gantur duo homines per Guaitam ad
videndum et inquirendum de illis qui
sunt divisi et divisi habitant. Et quot
omnes habitantes terras et possessiōes
alicuius Ecclesie hospitalis vel private
persone aliquo titulo ad vsufruendū seu
fructandu3 teneantur ipsas terras in ca
tasto communis facere accatastari 2 poni
ad penam decem libr deñ.

Quot omnes Meuanates et Me
uanee et in districtu habitantes faci
ant omnes factiones reales et perso
nales. xxvi

Omnes Meuanates et singli
homines et persone de Meua
nea et in Meuañ vel distric
tu habitantes teneantur et debeant
facere omnes et singulas factiones 2
obsequia realia mixta personalia et co
munis Meuanee et pro ipso Comuni
exceptis illis personis in munitas aliq̄
est concessa per formam alicuius statu
ti vel ordinamenti.

Qualiter datiua imponatur et
exigatur et de pena eam non soluen
te et quot cuilibet liceat dampnum
dare in bonis non soluentium eandem. xxvii

Si contigerit datiuam aliqua3
colligi vel imponi in comune
Meuanee ipsa datiua colliga
tur et colligi debeat per libram. Et alit
colligi ipsa datiua non possit nisi aliud
placuerit consilio generali. Quam da
tiuam quilibet allibratus et accatasta
tus in catasto communis Meuanie collec
toribus super hoc deputandis soluere te
neantur. Et quicumq3 non solueret
datiuas et collectas impositas et inpo
nendis per comune Meuanee infra ter
minum in consilio ordinand. Et postea
per bānitores bānnitum suo collectori ul
exactori ad ipsas datiuas et collectas

Nota quod in bonis non solventis damnum possit dari dampnum impune

collegendas posita et ponendo. possit a
quocumque licite et impune offendi in re
bus et possessionibus suis. Et cuilibet
sit licitum in suis bonis dare dampnum
et lignare et alia facere que in dampnum
nonne solventis facere voluerit. Et quod
de malefitiis seu dampnisdatis commissis
seu factis in rebus cuiuscumque non sol
uentis potestas non dampnotandat et
quilibet alius offitialis communis de De
uanec teneantur et debeant non procede
re quoquomodo. Et talis non soluens
non possit habere aliquod offitium in
communi de Deuanec excepto offitio bau
latus. Et quod in quolibet consilio fien
do per potestatem et consules legantur
per notarium consulum omnes non soluen
tes. Et nichilominus exbanniantur per
preconem ad mandatum potestatis in
quadruplo exprimendo per nomina direc
ta et non respectiua. Et quolibet die mar
tis in platea banniantur per nomina et
prenomina exprimendo omnes et singu
los non soluentes datiuam. Et tale ban
mentum precones communis debeant fa
cere quolibet die martis ad penam de
cem sol. pro quolibet. Et nullus laboret
de terris vel possessionibus alicuius
ipsorum non soluentium ad penam decem
libr. Et nichilominus tales laborato
res ad solutionem datiuarum huiusmodi
pro domino rei teneantur pro terris quas
laborauerint et non pro aliis quas non
laborauerint. Et quod possessores terrarum
teneantur et debeant soluere datiuas
et alia honera in cumbentia terris quas
possident non obstante quod terre hu
iusmodi reperiantur et sint accatastate in
catastis aliorum ipso iure et facto pos
sint tamen laboratores huius contra
dominum terre habere recursum. Et
potestas de Deuanec contra ipsum do
minum non soluentem ad petitionem
laboratorum suorum ipsis laboratoribus
de facto facere summariam rationem. Et
pro quolibet mense quo fuerit in mora
soluendi duplicetur totum quod quisque
non soluens soluere teneretur. Et nichi
lominus possit cogi realiter et persona
liter ad voluntatem potestatis et credi
torum huiusmodi ad solutionem ante die

tam per guastum bonorum talis non sol
uentis. Et tali non soluenti in nullo ca
su ius reddatur in causis ciuilibus siue
agat siue se defendat. Et si fuerit aduo
catus aut notarius vel exercens offitium
procurationis vel aduocationis vel ad
scribendum contractus vel alias quascumque
scripturas faciendas nullatenus ad mit
tatur et gesta per ipsos tales non valeant
nec teneant ipso iure. Et quicumque sci
enter eidem tali non soluenti aliquod
prestiterit adiutorium vel fauorem vi
ginti sol. den. de facto in cippum communis
soluere teneatur. Et ad predicta omnia
et singula obseruanda potestas et con
sules ad penam C. libr. pro quolibet
et vinculo iuramenti teneantur et ea
omnia debeant obseruare. Et si contin
geret aliquem molestari in aliqua curia
occasione alicuius exequutionis facien
de in bonis alicuius non soluentis vel
occasione alicuius dampnidati vel
guasti facti in bonis eiusdem per commune
de Deuanec et expensis ipsius communis
penitus defendatur. Et ad hec per commune
de Deuanec semper cum fuerit petitum
et fuerit opportunum sindicus ordine
tur et fiat. Et quicumque forensis habet
vel in futurum habuerit aliquas posses
siones in districtu de Deuanec debeat et
teneatur soluere omnes datiuas et
mutuas per commune de Deuanec imponendas
et impositas usque modo. Et omnia alia
seruitia realia et mixta facere secundum
quod alii castellani de Deuanec faciunt.
Et pro predictis et super predictis labo
ratores et conductores terrarum et
possessionum predictarum debeant con
pelli et constringi ad soluendum et satis
faciendum de predictis secundum quod
consulibus populi videbitur expedire.
Et si aliquis forensis extraheret bladum
de Deuanec vel districtu de terris quas
emisset vel ad laboritium vel ad fic
tum conduxisset vel alio modo ab illo
qui non soluerit commun de Deuanec dati
uam vel mutuam ut dictum est potestas
teneatur et debeat talem forensem con
dempnare secundum formam statuti lo
quentis de grassia non extrahenda de De
uanec vel districtu et habeatur ac si

grassiam [illegible] commisisset. Et si aliqui fo
renses habentes possessiones in districtu
Orevanee ipsas dativas et collectas
tam impositas quam imponendas in dicto
comuni non solverint, solvere et solvere
teneantur et debeant venditores et
alienatores ipsarum terrarum et posses
sionum. Et quod potestas nec aliquis
offitialis terre Orevanee non audeant
nec presumat destruere nec destrui fa
cere in terra Orevanee vel districtu
aliquam domum in totum nec in partem
occasione alicuius dative non solute vel
occasione alicuius debiti. Contrafacien
s potestas in centum libr. Et quilibet
alius offitialis in vigintiquinque libr. co
muni Orevanee condempnentur per
sindicum qui eos sindicabit. Teneantur
tamen offitiales predicti executionem
facere contra tales non solventes in vi
neis arboribus et aliis rebus eorundem
non solventium et locorum eorundem.

xxviii. **Quod potestas teneatur exigere omnes condempnationes sententias et exbannimenta a decem annis citra facta et omnes dativas impositas et imponendas.**

Potestas et sui offitiales ad pe
titionem et requisitionem con
sulum populi terre Orevanee
teneantur et debeant ad penam centum
libr. et vinculo iuramenti exigere et
executioni mandare omnes et singulos
condempnationes et sententias et ex
bannimenta factas latas et facta per
suos precessores a decem annis citra que
exigi possint tam in persona quam in
rebus. Et omnes et singulas dativas et
collectas ac den. sabatinos impositas a di
cto tempore citra et imponendas tempore sue
Et etiam omnes sententias et condempna
tiones et exbannimenta faciendas et faciend
tempore dicti potestatis. Et pecunia exi
genda ex ipsis condempnationibus senten
tiis exbannimentis dativis et den. sabato
rum penes camerarium comunis [illegible]
te facere debeant [illegible]
[illegible] vel bannitos [illegible]
dictas dativas et collectas et den. sabato
rum ad solvendum dicto comuni [illegible]
[illegible] solvere tenentur [illegible]

et rebus sine aliquo salario vel mercede
habenda dicto comuni vel spetialibus
personis. Et consules populi Orevanee
et eorum notarius teneantur et debeant po
testati et suis offitialibus ad penam de
cem libr. et vinculo iuramenti dare et
assignare in scriptis abstractum condem
natorum et exbannitorum ac dativarum
et den. sabatorum non solutorum. Et pro
testari eidem potestati quod executionem
huiusmodi faciat contra eos. Quam pro
testationem notarius consulum scribere
teneatur in libro dicti comunis ita quod
tempore sindicatus dicti potestatis appa
reat evidenter ad penam centum sol. den.
de suo salario. Et consules populi qui pro tem
pore fuerint non proponant nec proponere
faciant in aliquo consilio publico vel
privato quod potestas vel aliquis alius
offitialis terrigena vel forensis aliquid ha
beat nec habere debeat aut sibi conceda
tur de bonis comunis vel spetialium
personarum occasione exactionis seu exe
cutionis per eum vel eos faciende de
predictis ad penam decem libr. den. et
vinculo iuramenti. Et nullus in aliquo
consilio publico vel privato dicat vel
arenghet nec consulat quod alicui offi
tialium predictorum occasione predicta
aliquid concedatur de bonis comunis
vel spetialium personarum ipsius ad pe
nam centum sol. pro quolibet et qualibet
vice. Et si secus fieret non valeat nec te
neat ipso iure. [illegible] quicquid factum
fuerit contra predicta vel aliquod predic
torum ex nunc pro casso et irrito habeatur
et nullius valoris sit auctoritate pre
sentis statuti. Et si potestas vel sui offi
tiales in predictis vel aliquo predictorum
negligentes fuerint vel remissi perdat
ipse potestas de suo salario totum illud
quod exigere deberet de dictis sententiis
condempnationibus exbannimentis da
tiis et den. sabatorum. Et ipsa quantita
te non exacta de predictis per eum et
suos offitiales habeatur ac si [illegible] po
testati fuisset per camerarium comunis
integre satisfactum [illegible] quantitas
exacta non exacta eidem potestati de suo
salario [illegible] salario
[illegible]

predictis per sindicum qui eum sindicabit debeat condempnari. Et idem intelligatur de notario dampnidatus qui exigere debeat et teneatur exigere omnes et banna a delinquentibus tam tempore suo quam tempore sui predecessoris ad penam decem libr. den. Et consules populi qui pro tempore fuerint teneantur et debeant ad penam predictam et vinculo iuramenti tempore sindicatus ipsorum potestatis et notarii facere videri et examinari omnes sententias condempnationes et bannimenta libros datarum et den. sabatorum tam tempore eorum quam precessorum suorum si sint exacta et possunt exigi. Et protestentur sindico qui eos sindicaverit quod per ipsos potestatem et not. si deliquerint debeant condempnare secundum formam statuti dicti communis. Et predicta locum non habeant in condempnatis sententiis et ex bannimentis suspensis vel qui suspenderentur in futurum nec in habentibus inmunitatem a communi vigore alicuius statuti vel ordinamenti dicti communis. Et quilibet debeat solvere condempnationem de eo factam infra decem dies a die late sententie computandos quam si non solverit infra dictos decem dies teneantur solvere dictam condempnationem et quartam plus eius quod condempnatus esset. Et si solverit infra dictos decem dies diminuatur et detrahatur sibi de dicta condempnatione quarta pars eius quod condempnatus esset. Et omnes collectores datarum imponendarum in communi per consules populi eligantur et habeant viginti quinque sol. den. pro qualibet [illegible] terre [illegible].

Quod consules populi nec sindicus qui erit super bona exbanitorum non possint emere durante eorum offitio de bonis predictis.

xxviiii.

Consules populi terre [illegible] qui pro tempore fuerint nec [illegible] sindicus communis qui fuerit pro tempore fuerit super bona exbanitorum vel condempnatorum communis [illegible] durante eorum offitio teneantur vinculo iuramenti et ad penam viginti quinque libr. pro quolibet non emere nec [illegible] facere nec accoptimare nec accoptimari facere nec conducere vel conducti facere aliquid de bonis dictorum exbannitorum nec communis [illegible] nec tenere ad partem aliquam cum emente vel accoptimante de ipsis bonis nec aliquod laborarium quod fieret per commune vel expensis communis accoptimare vel accoptimari facere per se vel alium directe vel per obliquum. Et potestas qui tunc esset et consules subsequentes teneantur et debeant ad penam viginti quinque libr. pro quolibet super predictis inquirere et inquisitionem facere. Et ipsos et quemlibet ipsorum repertos culpabiles in quinquaginta libr. den. condempnare pro qualibet vice et rem sic emptam per eum sic amittatur et deveniat in communi.

De hiis qui tenentur aliquid dare communi.

xxx.

Quicumque teneret vel deberet aliquid dare communi [illegible] aliqua occasione potestas et eius offitiales possit teneantur et debeant ad petitionem camerarii ad ipsum debitum persolvendum summarie de plano sine strepitu et figura iudicii et sine petitione in libello vel aliquo ordine seu sollempnitate iuris. Et idem intelligatur de illis qui emerint aliquam numatam a communi. Quibus fiat summarium ius et eorum petitionem per potestatem et eius offitiales contra debitores eorum occasione cuiuscumque numate per eum empte a dicto communi [illegible] et vendite per eum tali debitori seu date.

Quod granum communis accipiatur [illegible] et cribratum ad granariam.

xxxi.

In omnibus et singulis locationibus quas commune [illegible] in posterum faciet de [illegible] curiam. Et quibuscumque rebus [illegible] communis ex quibus aliqua quantitas grani [illegible] commune [illegible] deberet ponatur in instrumentis locationis huiusmodi quod conductor solvet granum [illegible] ad [illegible] de certa [illegible] vel alia ad voluntatem [illegible] communis [illegible] camerarius [illegible] quinque [illegible] teneatur et debeat [illegible] granum [illegible] conductis [illegible] nullo non remanente [illegible]

gravami ita conventum ipsi camerario dare
et mensurare teneatur ad dictam penam.
Et si predicta verba in istrumentis loca
tionis huiusmodi non apponerentur auc
toritate presentis statuti intelligantur
posita et declarata et ita pactum et con
ventum esse inter commune eiusque sindicum
ac conductorem predictum. Et predicta
consules observari faciant ad penam vi
gintiquinque libr. den. pro quolibet.

xxxii. Quod contractus locationum et istrumen
ta facta inter commune et spetiales per
sonas valeant.

Omnes contractus facti et qui
fierent in futurum inter commu
ne Ocevanee et aliquas spetia
les personas dicti communis cuiuscumque ge
neris et cuiuscumque rei et promissiones et
locationes huiusmode factas vel que in
futurum fierent sint valide et plenum ro
bur obtineant firmitatis. Et potestas et
consules vel aliquis eorum non proponant
statuent et reforment quod contractus
promissiones vel locationes predicte non
valeant vel alique earum inter quoscumque
tollantur vel remittantur vel quomodolibet
impediantur quin ipsi contractus promissio
nes et locationes in omnibus observentur.
Et si potestas vel consules vel aliquis
proponerent vel reformarent contra dictam
formam potestas in centum libris. Et qui
libet consulum in quinquaginta libr. den.
condempnetur. Et hoc capitulum sit preci
sum quod tolli non possit consilio populi
vel communis vel aliquo alio iure aliquo
statuto communis vel populi sub quacumque
forma et conceptione verborum posito
non obstante.

xxxiii. Quod mulieres pauperes non graventur
in factionibus personalibus faciendis.

Nulla mulier que non habeat mas
culum in domo maiorem quatuor
decim annis qui secum continue
moretur vel que non habeat et possideat
in bonis valorem centum libr. den. co
gatur nec cogi possit ad aliqua communia
facienda vel fieri facienda nec ad custo
diam terre Ocevanee vel exercitum in
generalem nec aliquas alias factiones
personales. Et idem intelligatur de sexa
genariis non possidentibus in bonis quan
titatem centum libr. den. ut superius est
expressum et in dictis bonis tam mulierum
quam sexuagenariorum non intelligatur
domus.

Quod camerarius communis teneatur facere
inventarium de balistis et aliis rebus
communis. xxxiiii.

Camerarius communis Ocevanee
teneatur et debeat fieri facere
inventarium de bonis communis
et de omnibus et singulis massaritiis
que sunt in palatio communis tam in co
quina quam alibi et de banchis dischis
thobaliis scrineis et omnibus aliis et
potestati assignare. Et quilibet potestas
omnia supradicta in fine sui offitii Ca
merario communis Ocevanee reddere
et assignare teneatur. Et si invenerit
aliquid fraudatum vel diminutum il
lud potestas teneatur penitus emenda
re supradicto camerario de suo. Et idem
camerarius teneatur tantum de ipsius
potestatis salario retinere quantum va
lere posset quod non inveniretur. Et si
camerarius fuerit negligens in predictis
vel aliquo predictorum in centum sol.
communi Ocevanee condempnetur.

Quod licentia armorum concedatur
per potestatem et consules pro iusta
causa. xxxv.

Potestas et consules populi terre
Ocevanee teneantur et debeant
licentiam armorum defen
dibilium tantum dare omnibus peten
tibus pro iusta et evidenti causa dando
impetrandi predicta ipsi potestati et con
sulibus pro communi recipientibus idone
os fideiussores de non offendendo. Et
si offendiderint teneatur solvere duplum
penarum contentarum in statuto communis
et populi loquentibus de malefitiis
que per eos committerentur. Et potestas
communis Ocevanee teneatur et de
beat dare licentiam cuilibet petenti et
habenti inimicitias capitales cum aliquo
forense inimico communis Ocevanee
pro malefitio vel cum eo qui modo
posset de portatione armorum per co
mune Ocevanee condempnari portandi
arma offendibilia et defendibilia dum
modo talis petens licentiam sit de Oce

uanea et det idoneas cautiones de non
offendendo aliquem in Mevanea vel
districtu et de condampnatione solvenda
si offendiderit. Et dicta arma offendibilia
de quibus licentiam obtinuerit debeat por-
tare secrete et si ea secrete non portaverit
puniatur de portatione armorum offen-
dibilium ac si de ipsis portandis licentiam
non obtinuerit. Et si aliquis forensis
impetraverit licentiam arma portandi
et ei concessa fuerit det et dare teneatur
idoneos fideiussores de solvendo quadrup-
lum penarum contentarum in dictis statutis
loquentibus de malefitiis seu malefitio
huiusmodi. Et si data fuerit ei licentia et
offendiderit aliquem Mevanie subiaceat
ipsis penis quadruplicatis debeatque condep-
nari pro qualibet vice qua deliquerit.

Quod clericis de populo Mevanee detur
consilium auxilium et favorem ad obtinenda
xxxvi. beneficia impetrata.

Potestas et consules populi Me-
vanee qui pro tempore fuerint
teneantur et debeant vinculo
iuramenti dare auxilium consilium et fa-
vorem cuicumque vel quibuscumque clericis
de populo Mevanee oriundis qui impe-
traverint in quacumque Ecclesia de Mevan
a sede apostolica vel alio iurisdictionem
habente beneficium sine dignitatem cum
cura vel sine cura ad requisitionem ipsius
impetrantis quotiens et quando fuerint
requisiti communiter vel divisim ita quod
idem impetrantes obtineant cum effectu
beneficia impetrata et dare auxilium ba-
chii super obtinendo et possidendo huius-
modi beneficia impetrata quotiens per
executores eis datos fuerint requisiti.
Et si potestas vel aliquis ex consulibus
in hiis extiterint negligentes incurrant
penam periurii ipso facto. Et hoc capitulum
sit precisum quod tolli non possit cum sit
in favorem populi et ecclesie libertatis.

Quod baliste et paveses communis Me-
xxxvii. vanee reinveniantur.

Potestas communis Mevanee
banniri faciat per terram Me-
vanee quod omnes et singuli
qui habent vel servant aliquem habentem
de balistis mancinis targiis vel pave-
sibus dicti communis debeant illa restitue-
re et assignare camerario communis infra
tertiam diem a die facti banimenti compu-
tandum pena centum sol. den. Quos de facto
potestas tolli faciat et mitti in cippum
dicti communis. Et potestas et eius vica-
rius de mense iulii et augusti proxime ven-
turi ad penam quinquaginta librarum inquisitio-
nem faciant dictis armis reinveniendis in
quolibet brevi per quatuor personas ipsius.

Quod nullus habeat aliquod hos-
tium in muro communis qui circumdat
terram Mevaneam. xxxviii.

Nulli liceat habere in muro communis
qui circumdat Mevaneam ali-
quod hostium sive foramen quod
esset tante magnitudinis quod inde possit
aliquis introire. Et siquis haberet ipsum
teneatur restringere et murare ita quod
per ipsum aliquis intrare non possit nec
exire infra quindecim dies postquam sibi per
potestatem vel consules populi ipsi tale man-
datum fuerit ad penam decem librarum den.
Et potestas infra unum mensem post suum
introitum una cum consulibus populi ad
penam viginti quinque librarum teneatur et
debeat circuire circuitum Mevanee ad inquirendum
de predictis. Et si invenerit in aliqua parte
predicta foramina sive hostia quod ea di-
ficiat per eos in quorum domibus esset
actum et eis mandet quod predicta remu-
rari faciant de lapidibus calce et arena
et serari ita quod non possit aliquis intra-
re vel exire ad dictam penam. Dicendo non
intelligatur de hostiis et foraminibus ...
pedibus mani ...

De claudendo et clausum tenendo iux-
ta fossatum sancti Nicolai. xxxix.

Cum bladum per certa loca ex-
trahatur noctis tempore spetiali-
ter iuxta flumen forme molendi-
norum existente iuxta fossatum sancti
Nicolai statuimus quod ... clau...
... tenere possint ...
claudere volentium ita quod persona pos-
sit inde transire vel exire cum bestiis vel
sine bestiis ... vel infra formam ...
et ubicumque esset aliquod iter unde pos-
set exire spetialiter de nocte cum ...
vel grassia sit licitum ...
ad hoc ... materia ...
collatum. Et nullus in dictis clausuris ...

[illegible] aliquo eorum [illegible] nec
ipsi clausure [illegible] ad penam centum
sol. den. Et quilibet liceat accusare contra
facientes et habeat tertiam partem banni
et suo [illegible] credatur cum uno te
ste et i credentia teneatur.

xxx. Quot proponatur in Consilio de oleo amaro extrahendo de Mutina et districtu.

In generali consilio terre Mutinee
de mense septembris proxime venture
per potestatem vel consules populi
Mutinee proponatur de oleo amaro ex
trahendo de Mutinea et districtu vel
non. Et quicquid per dictum consilium fue
rit de ipso oleo amaro extrahendo servetur
et executioni mandetur. Si vero [illegible]
de ipso oleo amaro in dicto consilio [illegible]
vel quot possit extrahi non deliberetur
intelligatur esse de eo denetum et grassia
vetita condempnatur extrahens dictum
oleum. Oleum dulce nullum extrahere pos
sit de Mutinea et districtu contrafaciens
in vigintiquinque libr. den. pro qualibet sal
ma et vice qualibet condempnetur et
perdat salmam et bestiam. Et quilibet po
ssit accusare et denuptiare et credatur
suo sacramento cum uno teste fide digno
et habeat medietatem banni et i creden
tia teneatur. Et cuilibet liceat talem ex
trahentem capere et in fortiam communis
ducere sine pena et banno.

xxxi. De modo quo uti debent panifacule et panē vendentes.

Panifacule seu vendentes panem
debeant stare et sedere ad ven
dendum panem in pede platee co
munis [illegible] ipsa
[illegible] et non alibi per plateam hec. s.
que consuete sunt panem vendere i dicta
platea iuxta ipsam [illegible] et in ipsa [illegible]
[illegible]. Et quelibet debeat habere dis[illegible]
[illegible] disco panem [illegible] cum pane
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
vinculo iuramenti et de predictis inquisitio
nem facere qualibet septimana. Et notarium
suum super predictis ad inquirendum mittere
teneatur. Et dicte panifacule non debeant
habere nec tenere roccam nec filare cum
ea nec tenere puerum in braccino nec in
cuna iuxta ipsas dum stant ad vendendum
panem ad penam decem sol. Et dicte picci
carole et quelibet alia persona panem ven
dens teneatur et debeat vendere panē se
cundum eis per generale consilium conce
dendum et dandum. Et de modo ipsum pa
nem vendendum et de pondere eius rema
neat in providentia dicti consilii generalis.
Et cuilibet ex dictis panifaculis consuetis
liceat vendere panem in platea vel ad domum
suam propriam vel conductam pro eorum
libera voluntate. Et dicte panifacule et
quelibet alia persona panem vendens
solvat et solvere teneatur et debeat came
rario communis pro ipso communi recipienti
singulis sex mensibus decem sol. den. pro quali
bet eorum. Ita tamen quot predicta non
vendissent sibi locum in hospitalitate qui ni
chil solvere teneantur nisi illas qui aliis
quam hospitalibus in eorum hospitiis panē
venderent seu vendi facerent. Et dicte pe
ne per potestatem a contrafacientibus de
facto tollantur. Et in cippum communis mi
ttantur non obstantibus supradictis clausu
lis ubi dicit quod condempnetur.

De modo dando piccicarolis vendentibus olem et i quo loco sedere debeant. xxxii.

Piccicarole seu vendentes olem
vel poma sedere debeant sub [illegible]
[illegible] platee
communis iuxta domum olim Nicolucie Ia
cobutii et non alibi per plateam ad penam
decem sol. Et quelibet ipsarum debeat habere
discum et in ipso disco tenere [illegible] cum
oleabus et pomis. Et que contrafecerit
[illegible] de facto in cippum communis decem
sol. pro qualibet vice. Et predicta potestas
ad penam vigintiquinque libr. et vinculo
iuramenti teneatur precise facere obser
vari et executioni mandare. Et nulla ipsarum
debeat habere roccam ad cinturam filare cum
ea nec tenere puerum in braccino nec in cu
na iuxta ipsas ad dictam penam. Et de pre
dictis potestas ad penam predictam qualibet
[illegible] contra eas inquirere teneatur. Et

repertis culpabiles punire in penis predi
ctis. Et cuilibet liceat eos contrafacientes
in predictis vel aliquo predictorum accusa
re et denuntiare et eius accusationi et de
nuntiationi stetur et credatur et habeat
medietatem banni et in credentia teneatur
dummodo probetur tali accusatio per unum
testem fide dignum. Et cuilibet habenti domum
propriam vel conductam in platea comunis
platearum in domo et ante domum in [illegible] ha
beat ad vendendum et tenere olera et poma
dummodo in banco [illegible] tantum ante
ipsam domum habeat et teneat. Et liceat
vendentibus et vendere volentibus poma
et olera que vendere et tenere ad venden
dum in triuio a capite [illegible] sine pena
et banno. Et etiam liceat cuilibet [illegible]
domo et ante domum [illegible]
ducta in pena et [illegible]
et banno [illegible]
in contrarium [illegible]. Et [illegible]
carole et quelibet [illegible] teneatur et
debeat quolibet sero mundare et scopare
locum in quo ipse vel ipsarum aliqua sede
ret ad predicta vendenda ad penam quinque
sol. pro qualibet earum et qualibet die. Et
predicte pizicarole et quelibet earum et
quelibet alia persona olera et poma ven
dens teneatur et debeat solvere et dare
camerario comunis pro ipso comuni recipien
ti singulis sex mensibus decem sol. den. pro qua
libet ipsarum dummodo predicta sibi locum non
vendicent in vendentibus olera et poma
sue possessionis nec aliquid comuni dare
vel solvere [illegible] teneantur.

xxxiii. De modo vendendi vinum ad minutum et de mensuris habendis et qualiter vinum forense apportari potest in civitate Mutinae et districtu ad vendendum.

Quilibet vinum vendens vel
vendere volens ad minutum
[illegible] vendat habere [illegible]
[illegible] sigillatum et [illegible]
sigillatas sigillo comunis [illegible]
quas mensuras quilibet [illegible]
vel vendere volens [illegible]
[illegible] facere teneatur [illegible]
[illegible] viginti sol. p
[illegible]
[illegible]
[illegible]

deponere. Ad quam sigillationem faciendam
[illegible] comunis [illegible]
[illegible] conducere [illegible] comunis [illegible]
sigillatas [illegible] sine pena comunis
[illegible] vendere [illegible]. Et sigillatores qui
pro tempore fuerint [illegible] mensu
ras sigillent ad petitionem cuiuslibet pe
tentis et recipiatur pro sigillatura cuiusli
bet vasis unum denarium tantum et non
ultra ad penam viginti sol. den. pro quolibet
et qualibet vice et eadem vini ven
dentes ad minutum [illegible] vel novem
vel quindecim vel [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] vende [illegible] vinum [illegible]
mensuras bene implere bona fide sine frau
de ad penam viginti sol. et non debeat habere
nec tenere [illegible] ubi vinum venderet
aliquod vas non sigillatum minus pena
pena decem sol. pro quolibet vase et qualibet
vice. Et non debeat dare unum vinum pro
alio ad penam quadraginta sol. pro qualibet
vice et quilibet possit accusare et denun
tiare et accusatori cuiuslibet stetur et
credatur cum uno teste fide digno. Et nul
lus immisceat aquam in vino quod venderet
ad penam decem librarum. Et dicte mensure
omnes et singule habeant hos strictum si
cut consulibus populi Mutinae videbitur
convenire. Et potestas teneatur vinculo iu
ramenti et ad penam centum librarum singu
lis mensibus inquirere de omnibus in pre
senti capitulo contentis et repertos culpabi
les punire in penis predictis. Et ipsas penas
viginti sol. a contrafacientibus [illegible]
[illegible] facere in capsam comunis.
Et cuilibet liceat vinum forense in civitate Mu
tinae [illegible] a kal. augusti usque ad
kal. novembris subsequentis proxime et per
[illegible] apportare et vendere [illegible]
vendere sine pena et banno. [illegible]
[illegible]
in civitatem vel districtum [illegible]
[illegible] non possit [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Et talis apportans seu vendens dictum
vinum forensem ipsum vinum forense dare
et vendere teneatur pro eo pretio quod
per consilium populi fuerit ordinatum.
Et cuilibet liceat vendere vinum ad
minutum cum mensuris iustis sigillatis
pro eo pretio quod voluerit. Solvendo ca
merario comunis Mevanee vel Gabella
rio comunis sex den. per libram den. totius
vini quod venderet secundum sacramentum fa
ciendum per magistrum vel magistros
ad ipsum vinum sacramentandum deputandum.
Et quilibet possit vinum forense predictum
Mevanee et districtu apportare et ven
dere ut supradictum est a dictis kal. Au
gusti proxime venturi in antea usque ad
kal. dictas Novembr. proxime subsequentis.
Aliis vero temporibus nullus tam terri
gena quam forenses ipsum vinum forense
apportare nec vendere presumant ad pe
nam Centum sol. Et quilibet vendens
ipsum vinum forense pro quocumque pretio
Gabellam sex den. per libram den. Camera
rio vel Gabbellerio comunis dare et sol
vere teneatur. Et nullus possit vendere
vinum ad minutum in Mevanea et dis
trictu sine licentia conductoris gabelle
vini pen. decem sol. Et gabbellarius tenea
tur et debeat cuilibet petenti dare licentiam
vendendi vinum ad dictam penam. Quam
licentiam si gabbellarius non daret talis
vinum vedere volens possit vinum ven
dere sine pena et banno. Et potestas de
predictis inquirere teneatur vinculo
iuramenti et penas predictas a contrafa
cientibus de facto auferre et in comuni
facere devenire. Et quod quilibet de Me
vanea qui apportavit mustum tempore
vindemiarum extra Mevaneam et dis
trictu et ipsum reposuerit vel reponet
in caratis vel vegetibus in Mevanea
vel districtu dictam gabbellam sex den.
per libram den. nichilominus solvere
teneatur. Et si aliquis de Mevanea
vel districtu venderet vinum alicuius
non suppositi iurisdictioni comunis
Mevanee qui gabbellam pro eo solvere
recusaret se solvere nollet, talis ipsum
vinum vendens ipsi non supposito ip
sam gabbellam pro ipso vino solvere
teneatur.

De modo quo uti debent macellarii et de modo eis dando in venditione carnium cuiuslibet animalis. xxxiiii.

Omnibus et singulis Macel
lariis de Mevanea qui macel
lare voluerit detur modus
in scriptis videlicet quod potestas et
consules populi Mevanee vel ipsi con
sules tantum teneantur et debeant
singulis quindecim diebus ad minus
et plus si eis videbitur pro assectu
carnium mittere litteras comunis
vel nuptium strictum Assisii Fulginii
Trevium et ad montem Falconis et non
alio ad sciendum quantum venditur
libra carnium cuiuslibet animalis et
procuret ab eis claram responsionem habere.
Et pro ut invenerit per ipsas Terras
per maiorem partem ipsarum carnes
ipsas vendi ad illum modum et assectum
in venditione ipsarum carnium dent et
assignent macellariis supradictis. et suf
ficiat quod due terre ipsarum sint in con
cordia. Et si predicta loca vel due ex ip
sis terris se non concordarent ita quod
in una sententia non concurrerent seu
consentirent tunc per potestatem et
consules capiatur convenientior et utilior
tam pro macellariis quam etiam pro aliis
mevanatibus et aliis personis. Et tunc
ipse modus per eos ipsis macellariis as
signetur et detur que littere per notarium
populi registrentur ita quod quilibet
possit habere copiam earumdem. Quem
modum ipsi macellarii et quilibet ipsorum
teneantur et debeant observare ad pe
nam viginti sol. pro quolibet et qualibet
vice. Et dicti macellarii non occidant
scannent vel abruscent aliquam be
stiam in strata aliqua mactonata vel
publica si haberet casalenum iuxta do
mum suam ubi predicta comode fieri
possent vel predicta fieri non possent
in domo propria vel conducta et non
alibi ad penam viginti sol. Et nulla
turpitudo in ipsis locis mattonatis vel
publicis fiat per ipsos vel aliam personam
ad penam viginti sol. pro quolibet et
qualibet vice qua contrafecerint in
predictis vel aliquo predictorum. Et non
ponant grassiam unius bestie in aliam

bestiam nec ponderent etiam vel capita
cum carnibus alicui emti ad emendum
carnes ipsas ad penam quadraginta sol.
pro quolibet et qualibet vice. Et de
mense madii junii julii et augusti non
occidant vel vendant scrofas pecu
des beccos vel castrabeccos vel vetros
ad penam quatuor libr. pro quolibet et
qualibet vice. Et non dent nec vendant
unam pro alia ad penam quatuor libr. pro
quolibet et qualibet vice. Et stateras
et pondera signata signo communis adiusta
ta ad penam quatuor libr. pro quolibet
pondere et qualibet vice. Et habeant
mediam libram de ferro per se. unam libram
per se. duas libras per se. tres libras per se. quatuor
libr. per se. quinque libras per se. sex libras per se
adiustatas ut dictum est ita quod quodlibet
pondus per se habeat tot signa ad arma co
munis quot sunt libre. Et ad aliud pondus
carnes non vendant ad penam quatuor
libr. pro quolibet et qualibet vice. Et
debeant vendere cuilibet petenti carnes
ad medium libram ad unam libram et
plus pro ut petentis fuerit voluntas
ad penam viginti sol. pro quolibet et
qualibet vice et usque ad sex libras ven
dant cum dictis ponderibus et bellancee.

In qua carnes emuntur stet in alto et
altiori banco uno palmo quas belanceas
quilibet habere debeat presente se. Et be
lancea in qua ponuntur pondera stet infra ita
quod sine aliquo tactu manus belancea
illa eleuetur a bilantia ubi sederent
carnes. Ita quod quilibet iustum pondus
reportet. Contrafaciens in predictis vel
aliquo predictorum soluat nomine pene de
facto in cippum communis quadraginta
sol. den. pro quolibet et qualibet vice.
Et scrofe bicci perudes. montones. ver
ri. capre. castrobicci macellentur extra
macellum ad penam quadraginta sol.
pro quolibet et qualibet vice. Car

nes vero morticine et morbose vendantur
et vendi debeant extra portas veteres
ubi dictis macellariis placuerit ad penam
decem libr. pro quolibet et qualibet vice.
Et cuilibet liceat accusare et habeat quar
tam partem banni et credentia teneatur.
Et accusationi cuilibet stetur et credatur.
Et nulla bestia que vendi debet in ma
cello exceptis bobus excorietur nisi in
macello vel saltim cum ipsa pelle usque
ad capud et a capite non diuisa appendatur
ad penam quadraginta sol. pro quolibet et
qualibet vice. Et in dictis locis vel
stratis nullus ponat vel teneat nisi in
die martis tantum causa vendendi coria
ad siccandum nec alia coria fetida ad penam
quadraginta sol. pro quolibet et qualibet
vice. Et dictum macellum debeat esse sine
camera vel paramento subtus bancum
nec desuper possint tenere ventrem nec
coria fetida ad penam quadraginta sol. pro
quolibet et qualibet vice. nec malas
carnes ad penam quatuor libr. pro quolibet
et qualibet vice. et homines quorum sunt
camere siue banche vel banchi existentes
in macello siue domo macelli debeant
ipsas communicare aliis macellariis ibi partem
non habentibus volentibus ibi macella
re et partem habere pro pretio competenti.
Et ad hec ponantur duo homines alter pro
parte habentis et alter pro parte non ha
bentis ad concordandum eos tam domo quam
de pretio. Et si non concordauerint per po
testatem tertius eligatur et eorum vel
maioris partis ipsorum iuditio et de [illegible]
stetur. Et ipsi macellarii non possint teti
nere bancas extra terminos dicti macelli
iusta tantum per unum pedem ad pedem
manus versus plateam et ecclesiam sancti
siluestri et non versus stratam maiorem
nec in platea stare vel macellare versus
plateam nec in ipsa platea bonas vel ma
las carnes nisi de die sabbati sancti. In vi
gilia natiuitatis domini et in festo carnis
priuii. Et tunc in platea macellare possint.
Et macellent bonas carnes non macellent
malas carnes ad penas quadraginta sol.
pro quolibet et qualibet vice. Et dictas
malas carnes in macello vel extra ma
cellum habere non possint. Et macellarii et
bancam teneant bonas et mundas ad penam

quadraginta sol' [illegible]
vice. Et [illegible]
[illegible]
[illegible] quadraginta sol' [illegible]
[illegible] vice. Et [illegible]
[illegible]
[illegible] bone ad penam [illegible]
pro quolibet et qualibet vice [illegible]
[illegible]
[illegible] den' non [illegible]
extra districtum [illegible]
[illegible] ad penam [illegible]
dicta macellaria nec aliqua persona [illegible]
alia persona non possit nec debeat [illegible]
[illegible] aliquam bestiam [illegible]
[illegible] in aliqua [illegible]
[illegible] aliquam viam [illegible]
[illegible] in domo vel iuxta domum ad
penam quadraginta sol' pro quolibet et qua
libet vice. Et hoc locum habeat in illis
qui habent casalenum iuxta domum ipsius
vel prope domum ipsius. Et dicti macella
rii teneantur et debeant carnes scrofinas
tenere et vendere pro duobus den' minus li
bra quam carnes porcinas. Et non ven
dant [illegible] carnes scrofinas eodem loco
ubi venduntur carnes porcine ad penam
[illegible] den' pro quolibet et qualibet
[illegible] carnes [illegible] modo aliquo
[illegible]

[illegible]
ter in macello [illegible]
[illegible]
[illegible]
statuta populi vel communis [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ad penam quadraginta sol' [illegible]
et qualibet vice. Et [illegible]
[illegible] carnes alicuius generis [illegible]
[illegible] potestatis [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] consules populi [illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible] potestati [illegible] fiat [illegible]
[illegible] per dictos macellarios
vel aliquem [illegible] requisiti [illegible]
[illegible] ad penam
[illegible] qualibet et qualibet vice
[illegible] de carnibus comedere
vel habere vel ostendere aliquo tempore
[illegible] ad penam
[illegible] qualibet et qualibet vice
[illegible]
[illegible] pro qualibet
et qualibet vice. Et potestas [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] macellarios [illegible]
statutum de verbo ad verbum [illegible]
ita quod illud bene intelligant. Et qui-
libet potestas qualibet [illegible]
etiam inquisitionem faciat [illegible] ma-
cellarios si fecerint contra [illegible] vel
aliquod predictorum. Et si aliquem in culpa
[illegible] invenerit puniat [illegible] dictam
formam. Et nihilominus teneatur et de-
beat idem potestas qualibet mense bis
mittere [illegible] per diversos di-
es ad inquirendum si habent [illegible] macel-
larii iusta pondera et iustas balanceas
[illegible] Et etiam teneatur et debeat
[illegible] si sibi videbitur
[illegible] ad accipiendum et ponderandum
carnes que a macello deferentur [illegible]
[illegible] per alias personas
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible] macel-
[illegible]
[illegible] de [illegible]
[illegible] qualibet [illegible]
[illegible]
[illegible] Et [illegible]
teneatur [illegible]
dicta [illegible]
et notarius [illegible]
neatur et debeat ad penam [illegible]
qualibet [illegible]
venduntur [illegible] et accedere ad dictum macel-
lum et inquirere de venditione carnium
in platea et [illegible] videbit
si [illegible] formam dicti sta-
tuti. Et quos invenerit delinquentes [illegible]
formam dicti statuti per potestatem [illegible]
mentur. Et etiam [illegible] fit
[illegible] macellari
[illegible]
[illegible] qualibet et qualibet vice
[illegible]
[illegible] macellarii teneantur et debeant
[illegible] ad penam [illegible]
qualibet [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

dictis vel aliquo predictorum accusare et denuptiare potestati predicto. Et cuiuslibet eorum accusationi stetur et credatur et habeat medietatem banni et in credentia teneatur. Et cuilibet alii persone sit licitum predictos macellarios et quemlibet ipsorum de predictis et quolibet predictorum accusare et denuptiare cum uno teste fide digno. Et accusatum et denuptiationi cuiuslibet stetur et credatur cum dicto teste. Et nomen accusatoris vel denuptiatoris seu relatoris scribatur in quaterna communis et in credentia teneatur. Et predicta omnia et singula potestas et consules teneantur et debeant observare et observari facere ad penam centum librarum potestas et quilibet consulum viginti quinque librarum denariorum Et vinculo iuramenti in qualibet parte sui. Et idem potestas possit teneatur et debeat omnes penas predictas a delinquentibus de facto exigere et auferre et ipsas mitti facere in cippum communis. Et si idem potestas vel sui offitiales in predictis vel in aliquo predictorum negligentes fuerint vel remissi in penis predictis per sindicum [illegible] Et liceat cuilibet [illegible] vendi facere ubicumque et quandocumque carnes bovinas et agninas tantum sine pena et banno. Et in festivitatibus et vigiliis nativitatis pascatis carnisprivii et sancti vincentii carnes omnes et singulas cuilibet liceat macellare et macellari facere ubicumque voluerit sine pena et banno dummodo ipsas carnes preter agninas vendant et vendere teneatur et debeant secundum modum et ordinem aliis macellariis concedendum et dandum. Et nullus ipsas carnes ad alium modum vendat nec ultra ipsum modum ad penam quatuor librarum denariorum pro qualibet et qualibet vice. Quas de facto in cippum communis mittere et solvere teneatur. Et liceat dictis macellariis et macellare volentibus ac vendentibus carnes bovinas [illegible] ipsas habere et tenere in banca sine pena et banno statuto aliquo non obstante.

Quot Castra Turris Collis Saghgli et molendinorum actentur per habitatores ipsorum.

Omnes expense faciende per commune faciende in castris Sancti laurentii Saghgli Cantalupi et molendinorum plani lactoris fiant et solvantur per habitatores vel ipsorum et per eos qui habitant in dictis Castris vel aliquo ipsorum. Et quilibet ipsorum secundum quod est accatastatus in catasto communis partem suam expensarum huiusmodi in deposito Cordare et solvere teneatur. Salvo quod commune Mevanie pro muris castrorum Saghgli et sancti laurentii calcinam opportunam dare teneatur. xxxv.

De modo quo uti debent conductores et mollarii molendinorum communis et de coppulo tenendo et habendo in eis. xxxvi.

In molendinis communis Mevanie sitis iuxta partam malmerrorum sit unus coppulus de metallo adiustatus ita quod Rasaria communis Mevanie teneat triginta coppulos. Et sint in dictis Molendinis duo mezenghi de ligno adiustati ita quod Rasaria teneat duos. Et sit unus quartengus de quibus Rasaria teneat quatuor. Quas mensuras predictas infra unum mensem sui introitus faciat adiustari. Et ipse mensure sic adiustate teneantur semper in ipsis Molendinis. Et similes mensure et simili modo adiustate sint et teneantur in Molendinis communis sitis in castro molendinorum plani lactoris. Et mollarii dictorum Molendinorum recipientes molturam vel alii multuram recipientes cum illis recipiant de triginta mensuris unam et non ultra. Et cum dictis mensuris ponat frumentum in tremogia seu in tremogias de quo frumento vero recipiant quam decem mensuras unam et non ultra. Et cum dictis molturis mensuram recipiant et accipiant Ita quod illa mensura cum qua recipiunt multuram non sit magis plene quam alie mensure cum quibus frumentum ponunt. Et dictas mensuras conductores Molendinorum in ipsis retinere teneantur et debeant ad penam centum solidorum pro qualibet vice. Et si cum aliis mensuris bladum mensuraverit vel multuram acciperet [illegible] mensuris bladum mensuraverint in tremogiam in

tribus libris den. pro qualibet vice puniantur. Et farinaria circum circha ipsa molendina sint ampla quatuor digitis ad digitum camerarii qui pro tempore fuerit. Et camerarius comunis faciat fieri si non est in camera comunis unum coppulum cum quo adiustentur. Et quilibet mensura coppuli molendinorum cum dicto coppulo esciagometur si sint iusti vel non. Qui coppulus semper penes camerarium comunis remaneat. Et si reperientur maiores coppuli molendinorum seu non iuste seu dicte mensure non iuste. Conductores molendinorum in decem libr. den. puniantur pro qualibet mensura et qualibet vice. Et a forense non habitante in Mevanea vel districtu de viginti misuris unam. Et de mistaro de .xiiii. misuris unam. Et dicti conductores molendinorum teneantur habere in ipsis molendinis in qualibet catasta sex bonos rigatios tantum bonos et habiles ad incarcandum bladum et farinam et alia facienda que utilia et necessaria fuerint in ipsis molendinis hominibus ad ea euntibus ad macinandum. Qui Rigatii habeant mercedem suam a conductoribus molendinorum et non farinam vel aliquid aliud per se vel aliam interpositam personam recipere possint vel habere ab aliqua persona Terrigena vel forense que in ipsis macinaverint vel in ipsis macinare voluerint. Contrafaciens in predictis vel aliquo predictorum in quadraginta libr. den. pro quolibet et vice qualibet puniatur. Et si ipsi conductores contrafecerint retinendo vel permittendo quod plures Rigatii in ipsis molendinis mererentur vel permittendo quod predicti Rigatii vel aliquis ipsorum ultra salarium concessum aliquid recipiat puniantur in decem libris den. pro quolibet vice et quolibet ipsorum. Et nichilominus qui plures reperientur de dictis molendinis expellantur. Et ipsi conductores vel eorum Rigatii bene impleant de terra dicta molendina undique ac ipsorum farinaria ita quod nullum foramen vel garnuotta inveniatur in aliquo dictorum molendinorum. Et si contrafecerint in Centum sol. den. pro quolibet et vice qualibet puniantur. Et ipsi conductores teneantur et debeant macinare omnibus euntibus et ipsa molendina causa macinandi bene fideliter et legaliter sine fraude et predicere omnibus macinantibus in eis quod debeant recolligere totam farinam iacentem ante et post ipsa molendina seu retro ipsa molendina ad penam Centum sol. pro quolibet et qualibet vice. Et nisi primo ipsa farina recollecta fuerit ipsi conductores vel eorum Rigatii non permittant quod aliqui bladum imponant vel imponi faciant in tremogia et contrafaciens in Centum sol. pro quolibet et qualibet vice puniatur. Et ipsi conductores teneantur et debeant infra quindecim dies post locationem ipsorum molendinorum facere fieri eorum expensis omnia farinaria et clusurina ipsorum molendinorum undique circa ipsa molendina de bonis assidibus bene clausis iuncta sine aliquo foramine et clausuram sedentia undique circa ipsa molendina sint tantum alta quod scalecta tremogie sedeat in dictis clausuris ambus sine aliqua esbarra que non sedeat in aliquo dictorum clausurarum. Contrafaciens in Centum sol. pro qualibet vice puniatur. Et camerarius comunis Mevanee qui pro tempore fuerit tempore extimationis fiende de ornamentis ipsorum molendinorum teneatur et debeat ipsis conductoribus restituere de bonis comunis predicti totum pretium quod constiterit dictum opus. Et mollarii seu Rigatii dictorum molendinorum non possint dare nec debeant alicui aliquam vicenam sed solum conductori seu conductoribus ipsorum molendinorum ad penam Centum sol. pro quolibet et qualibet vice. Et nulla persona audeat vel presumat aliquod genus bladi vendere donare vel alio modo credere conductoribus ipsorum molendinorum vel tenentibus seu partem habentibus in eis seu mollariis vel Rigatiis vel familiaribus eorundem vel alii pro eis vel eorum alteri. Nec predicti vel eorum aliquis bladum emere possit nec debeat per se vel alium nec alio modo vel titulo recipe

Si qua non fuerint iuste

sine licentia consilium populi [illegible] qui pro tempore fuerint. Item consules non possint nec debeant licentiam dare sine consilio [illegible]. Contrafaciens in predictis vel aliquo predictorum in viginti sol. pro qualibet [illegible] vice et [illegible] et perdat [illegible]. Et [illegible] dictorum molendinorum de [illegible] continue [illegible] ad [illegible] molendinorum et [illegible] non debeat ad penam Centum sol. pro qualibet vice. Et nullus Regatius molendinorum debeat frumentum de frumentariis recolligere nisi fuerit de voluntate macinatorum. Et idem de coppulo et catena observetur per conductores molendinorum plani [illegible] et in ipsis molendinis. Et dicti molendinarii sive conductores molendinorum debeant habere et tenere continue eorum expensis unum mezengum adiustatum ad mezengum communis frumentum et sigillatum signo communis ad penam viginti sol. pro qualibet vice et totum presens capitulum de verbo ad verbum tempore locationis dictorum molendinorum per notarium populi legatur vulgariter ipsis conductoribus molendinorum huiusmodi mollariis sive Regatiis dictorum molendinorum. Et presens statutum idem notarius ipsis conductoribus mollariis et Regatiis de verbo ad verbum vulgariter legere teneatur ad penam decem libr. den. et vinculo Iuramenti. Et ipso statuto lecto et vulgarizato eis ipsi conductores mollarii [illegible] teneantur et debeant iurare ad sancta dei Evangelia corporaliter tactis scripturis presens capitulum in qualibet parte sui attendere et observare et in nullo contrafacere vel venire per se vel interpositam personam. Et [illegible] omnibus venientibus ad macinandum ad ipsa molendina [illegible] recolligant totam farinam [illegible] ipsa molendina et qualibet ipsorum [illegible] farinam recolligere ad petitionem cuiuslibet macinantis [illegible] superius est expressum. Et non accipere [illegible] dictus est [illegible] nec aliquid [illegible] contra formam presentis statuti ad penam [illegible] capitulo [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] Et accusator et denuntiator [illegible] stetur et credatur. Et accusator seu denuntiator habeat medietatem bannorum et in credentia teneatur. Et nichilominus consules populi quolibet mense regiminis potestatis teneantur eligere in qualibet contrata molendinorum duos custodes secretos qui denuntient et accusent omnes contrafacientes in predictis vel aliquo predictorum. Et ad predicta predicti potestas et consules teneantur ad penam viginti quinque libr. den. et vinculo Iuramenti. Et nichilominus idem potestas teneatur ad penam Centum libr. et vinculo Iuramenti de predictis et quolibet predictorum quolibet mense inquirere et super ipsa inquisitione examinare illos quos voluerit de macinantibus vel eorum famulos vel familiares. Et nichilominus qualibet septimana ad dictam penam notarium suum ad inquirendum de predictis mittere teneatur ad molendina [illegible] malmenor[illegible]. Et semper quando dicta molendina venduntur vendantur et dentur seu locentur sub conditionibus et pactis predictis et aliis pactis et conditionibus in capitulo suprascripto sub rubrica de modo vendendi proventus communis etc. expressis et declaratis. Et si aliter fieret non valeat nec teneat ipso iure. Et potestas et sui offitiales teneantur et debeant delinquentes in predictis vel in aliquo predictorum in presenti capitulo contentorum punire et condempnare in penis et bannis superius declaratis. Et si ipse potestas vel sui offitiales in predictis vel aliquo predictorum negligentes fuerint vel remissi incurrant penam periurii. Et nichilominus in Centum libr. den. communi [illegible] condempnentur. Et consules populi [illegible] antequam fiat venditio seu locatio ipsorum molendinorum ad penam viginti quinque libr. teneantur et debeant fieri facere [illegible] macinam cuiuslibet molendini expensis communis [illegible] [illegible] de ligno altum super ipsa macina quattuor digitis et longe ab ipsa macina duobus digitis. Et hoc capitulum sic precise et qualibet parte sui quod tolli non possit consilio vel arenga.

Quod populares non solvat suam con

dẽpnationẽ si nõ soluit nõ suppositus
xxxxvii. iurisdictioni cõis Ozenanie.

Quicumque popularis de Ozenan
fuerit vel esset condẽpnatus
propter maleficium factum ali
cui non supposito iurisdictioni communis Oze
nanee et potestati communis predicti non co
gatur per potestatem vel suos offitiales ad
soluendum condempnationem de ipso populari
factam nisi primo talis non suppositus offen
sus suam condempnationem vel exbannimentum
quod vel que reperiatur in libris communis
Ozenanee de eo facto vel factam per offi
tiales predictos soluat integram et cum ef
fectu camerario dicti communis. Et potestas
et quilibet offitialis teneatur predicta ob
seruare vinculo iuramenti et ad penam quin
quaginta librarum denariorum. Et predicta locum habeant
et se extendant ad preterita commissa et facta
ab uno anno citra et presentia et futura.

Quod flumicciolus cõis actetur et ma
xxxxviii. nuteneatur per adiacentes.

Flumicciolus communis Ozenan
actetur per adiacentes et actatus
manuteneatur per adiacentes
ipsius flumiccioli ita et taliter quod semp
per ipsum aqua vadat et semper in estate et
ieme ire debeat. Et si quis ipsum non ac
tauerit et impedimentum aliquod prestiterit
in viginti sol. den. communi Ozenan
condempnetur et cuilibet liceat accusare
et habeat medietatem banni et in credentia
teneatur. Saluo quod de mensibus Iunii
Iulii et Augusti ire debeat per exitum hospi
talis et exire in fiumen.

Quod cuilibet de Ozenanea habenti
filium seu fratrem ad studendum extra Oze
naneam sit licitum sibi portare victualia
xxxxix. sine pena.

Quicumque de Ozenanea habentes fi
lium seu fratrem extra Ozenaneam
et districtu ad studendum liceat
sibi mittere et portare quolibet anno si p
annum steterit duodecim mensuras grani
quatuor salmas vini et unam mensuram
leguminis. Si vero non steterit per
annum non possit sibi mittere nisi pro ra
ta capitulo non obstante sine pena et
banno.

Quod omnes forenses de Ozenan
recedant.

Quod dictum fieret bannimentum
quod omnes forenses de terra
Ozenan recedant bannatur
hoc modo videlicet quod quicumque inuen
tus fuerit post terminum datum in ban
nimento cum conditionibus dictis in ipso
quod soluat decem libras den. Et si post dic
tum terminum quis forensis in terra
fuerit per familiam curie ponatur in car
cerem communitatis et inde exire non possit
nisi prius ... l.
aliis conditionibus interuenientibus nisi
prius in regimine mandato soluerit
dictum bannum. Et si forensis ...
exeundo carcerem communis quocumque
ingenio et fugerit si contigerit postea
ipsum capi soluat nomine banni quinqua
ginta libras den. et ipse iterato ponatur in
carcere et de carcere non possit exire nisi
primo soluat bannum modo predicto scilicet pri
mum et secundum. Et predicta dominus potestas
cum sua curia executioni mandare debeat
ad penam centum librarum et vinculo iura
menti. Et huius statuti forma et bannum
bannatur primo mense sui regiminis per
omnia loca consueta terre Ozenanee.

Quod homines de fraternitate possint
ire diebus festiuis per terram Ozenanee
de nocte. li.

Omnes homines de fraternitate
locorum de Ozenan possint et
eis liceat ire diebus dominicis et
festiuis de mane de nocte per Ozenaneam
sine pena. Et quod dicti homines sint de
fraternitate credatur et stetur verbo
prioris ipsius fraternitatis qui pro tempore
fuerit.

Quod potestas vel eius offitialis nõ
acquirat equum ab aliquo Ozenan. lii.

Potestas vel aliquis offitialis
forensis communis Ozenanee
equum aliquem non acquirat
vel acquiri faciat per se vel alium
ab aliquo de Ozenanea nisi ab illis
qui soliti sunt equos sine ...
locare ad victuram. Et si potestas
vel aliquis offitialis contrafecerit ...
... perdat de suo pro quolibet ...
... libras duas. Et illi qui ...
... in decem libras den. pro ...
... vice qualibet condempn...

Et consules populi qui pro tempore fuerint teneantur et debeant vinculo iuramenti contrafacientes in predictis punire et condempnare penis predictis.

liii Nulla fideiussio fiat per commune alicui communantie.

Nulla fideiussio seu obligatio fiat per commune o Deuanee vel spetiales personas de o Deuanee alicui castro communantie vel civitati. Et nullus predicta proponat in consilio vel arenga seu alio loco. Et si proponeretur vel reformaretur in contrarium illa talis proposita vel reformatio non valeat nec teneat ipso iure. Et si occasione predicta commune o Deuanee aliquod dampnum incurreret quod talis proponens ipsum dampnum ipsi communi in totum teneatur et debeat emendare. Et nichilominus potestas et consules si predicta permiserint in ducentis libris denariorum pro quolibet ipsorum communi o Deuanee condempni per consules subsequentes. Et idem statutum est quod nullus de o Deuanea fideiussor fiat alicui forensi et qui contrafecerit in vigintiquinque libris communi o Deuanee condempnetur. Et hoc capitulum bapniatur in locis consuetis terre o Deuanee.

liiii Quod quilibet faciat se accatastari.

Quilibet de o Deuanea et o Deuanee habitans non habens bona stabilia videlicet terras vineas vel possessiones in districtu o Deuanee accatastetur ad minus vigintiquinque libris et deinde supra secundum voluntatem ipsius.

lv Quod nullus cogatur vendere alicui aliquam possessionem.

Nullus de o Deuanea vel districtu cogatur per potestatem vel consules ad vendendum alicui vel aliquibus aliquam suam possessionem aliqua causa. Et si contra fecerint potestas in quinquaginta libris et quilibet consulum in vigintiquinque libris denariorum communi o Deuanee condempnetur. Et non vendicet sibi locum in emendis per dictam commune o Deuanee et pro ipso communi.

Quod nullus de castro collis sancti Laurentii possit vendere alicui non supposito aliquam possessionem. lvi

Nulla persona de Castro sancti Laurentii vel alia persona audeat vel presumat vendere donare alienare vel permutare ad scriptum fictum vel laborantium concedere vel alio titulo transferre alicui non supposito iurisdictioni communis o Deuanee vel alii pro eo aliquam possessionem positam intra dictum castrum vel prope ipsum castrum ante aliquam domum sita in ipso castro vel prope ipsum castrum ad centum perticas sine licentia potestatis et consulum dicte terre o Deuanee qui pro tempore fuerint. Qui vero contrafecerit in centum libris denariorum pro vice qualibet et possessione vel domo qualibet condempnetur. Et nichilominus si contrafactum fuerit possessio seu domus sic vendita donata alienata permutata locata vel translata statim sic et devenerit ipso iure in commune o Deuanee et hoc capitulum sit precisum in qualibet parte sui quod tolli non possit consilio vel arenga.

Quod notarius consulum teneatur facere unum librum in quo scribat nomina hominum qui serviunt communi. lvii

De omnibus et singulis hominibus et personis qui seu que communi o Deuanee serviunt et in futurum servient in aliquo opere seu negotio communis consules populi faciant fieri per notarium eorum unum librum in quo scribantur per eum nomina eorundem et qui primo servierint vel serviet primo faciat satisfieri per camerarium dicti communis et predicta dicti consules teneantur vinculo iuramenti.

De dampno emendando communi per illum qui aufugerit iurisdictionem communis si commune aliquod dampnum incurrerit per eodem. lviii

Si commune o Deuanee dampnificaretur in aliquo vel subtraheretur vel minueretur iurisdictio dicti communis o Deuanee

occasione alicuius qui aufugeret vel aufugisset iurisdictionem communis o Deuanee vel aliquas expensas i curreret vel iam i curisset quod illud dampnum talis aufugiens emēdare teneatur et de facto cogatur ad ipsam emendationem faciendum. Et si potestas negligens fuerit in predictis perdat de suo salario centum libr. deñ et sit in fama nisi predicta fecerit observare Et nichilominus debeat de hys ratiocinari et sindicari omnimodo. Et si defecerit in predictis per sindicum qui eum sindicabit debeat condempnari in penam predictam. Et si commune in curreret vel in currere posset aliquod dampnum in posterum occasione alicuius criminis vel delicti alicuius spetialis persone talis spetialis persona de facto cogatur per potestatem vel offitiales ad conservandum i dampnū dictum commune. Ita quod cōe predictum ex hoc dampnum aliquod minime patiatur. Et hoc statutū potestas et consules ad penam potestas centū libr. et quilibet consulum viginti quinque libr. et vinculo iuramenti observare inviolabiliter teneantur. Et dictum caplm sic precisum quod tolli non possit cons. lio vel arenga.

lviiii. Quod camerarius nō possit facere aliquā solutionē alicui nec aliqd recipere sine apodissa consulū ppli.

Camerarius communis o Deuanē qui pro tempore fuerit non possit nec debeat facere aliquam solutionem a quinque sol. supra absque apodixa dominorum consulum populi o Deuanee qui pro tempore fuerint eorum sigillo sigillatus. Que apodixe omnes recipiantur per notarium consulum. Et ipse notarius apodixas huius registrare teneatur in libro dicti communis. Et ipsis registratis ipsas ponat in filza ad penam pstiti iuramenti. Et hoc capitulum sit precisū et firmum in qualibet parte ipsius qd tolli nō possit cōsilio vel arenga.

lx. De musto extrahēdo de o Deuanē et districtu et quātū soluāt p salmam.

Quilibet sit licitum extrahere de o Deuanea et eius districtu mustum quando musti fuerit habundantia sine pena et banno solvendo Camerario communis pro ipso communi recipienti duos sol. deñ pro qualibet salma ad magnam et habundantia musti esse intelligantur quando salma musti communiter venderetur in o Deuanea et districtu viginti quinque sol. et ab inde infra.

De permutationibus de casalenis ecclesiarum terre o Deuanee. lxi.

Potestas et consules populi terre o Deuanee teneantur vinculo iuramenti ad penam centū libr. deñ pro quolibet procurare cū dño Epō Spoletano et cum prioribus Ecclesiarum de o Deuanē quod fiat permutatio de casalenis que ipse Ecclesie habent in terra o Deuanea cum hominibus de dicta terra qui vellent ipsam permutatiōem facere cum eis. Et potestas et cōsules populi teneantur vinculo iuramenti permutationes de ipsis casalenis procurare et ea oīa executioni mandare.

Quod forenses habentes possessiones i districtu o Deuanee nō possint extrahē bladum nec legumē. lxii.

Nullus forensis habens aliquā possessionem in districtu o Deuanee propriam vel ad laborerium sive ad fictum possit extrahere vel extrahi facere extra districtū o Deuanee vel de ipso districtu aliquod genus bladi vel leguminis nec ipsis forensibus vel alteri pro eis aliqualiter per potestatem vel consules aut alium offitialem communis licentia concedatur. Possint tamen ipsi forenses habentes poss[...]a in districtu o Deuanee cum licent[...] [...]sulum extrahere extra o Deuane[...] districtum usque in [...] [...] [...]e [...]ginis et non [...] sine [...] vero contrafecerit tam extrahens quā extrahi faciens in viginti quinque libr. deñ communi o Deuanee condempnetur. Et potestas et eius offitiales qui contra predictam formam licentiā concederent in eandem penam debeant condēpnari de quibus potestas teneatur inquisitionem facere presertim de mense [...] Et bladum quod repertum fuerit esse i [...] forensium vel laboratorum [...] tenentium recōmendari facere [...]

villarum. Et de hec potestas teneatur vinculo iuramenti et ad penam centum librarum quod predicta debeat integre observare. Et cuilibet sit licitum tales contrafacientes capere et in fortiam communis ducere. Et si ob hec in aliqua curia molestarentur tales capientes expensis communis penitus defendantur.

lxiii. De pignoribus acceptis per baiulum recolligendis.

Quicumque fuerit acceptum aliquod pignus per aliquem baiulum et qui sub pignoraverit vel subpignoraverit aliquam rem mobilem apud aliquem tabernarium vel alium artificem aut aliquem quecumque personam debeat ipsum pignus elevare et recolligere infra duos menses a die acceptionis vel subpignorationis huiusmodi et si non fecerit ex tunc qui pignus habet possit sine aliqua citatione vel protestatione pro sue libito voluntatis ipsum pignus vendere bona fide vel sibi pro iusto pretio retinere quam documque voluerit et creditum sibi retineat et superfluum domino ipsius pignoris restituat. Et predicta locum non habeant in usuris. Et nullus audiatur super repetitione alicuius pignoris post elapsum tempus dictorum duorum mensium nisi alias ipsum pignus repetierit infra dictos duos menses quo casu audiatur.

lxiiii. De puteo fiendo i[n] trivio insule.

Potestas et consules populi ad petitionem et requisitionem hominum ville Montorom et Zanti...ssuperstites de dicta villa qui expen... fieri faciant unum ... in trivio insule de ... se[...] ... Centum sol. Et adiacentes ... esse omnes homines de Monteterone et habitantes in vocabulo insule nove usque ad pontem insule et omnes de dicta insula habitantes. Qui omnes teneantur et debeant dictis superstitibus obbedire pena decem sol. pro quolibet. Et notarius curie predicta fieri facere teneatur dicto tempore ad penam x. librarum et vinculo iuramenti.

Quod i[n] quacumque familia habitante extra Oderuanea ubi sunt plures viri unus de sero i[n] Oderuanea redeat.

In quacumque familia habitante extra Oderuaneam in quocumque loco districtu Oderuanee sunt duo vel plures viri maiores quindecim annis unus eorum omni nocte debeat redire et pernoctare in Oderuanea in domo sua propria vel conducta pena banno viginti sol. pro quolibet et qualibet vice. Qui in autem domum propriam vel conductam ipse vel pater eius in Oderuanea non haberet ad predicta minime teneatur. Et de predictis omnibus et singulis potestas teneatur et debeat ad penam prestiti iuramenti et viginti quinque librarum quolibet mense inquirere et inquisitionem facere. Et presens capitulum per Oderuaneam bannum facere in locis consuetis. lxv

Quod sciacquatorium et porte molendini plani Lactonis actentur. lxvi.

Sciacquatoria et porte sciacquatoriorum molendinorum plani Lactonis que sunt extra et iuxta molendina predicta actentur et ponantur in dictis sciacquatoriis expensis adiacentium ita quod predicte porte possint comode elevari tempore excrescentie aquarum ita quod aqua tunc comode fluere possit. Et ad predicta fieri facienda ponantur per consules populi duo homines de dicto castro molendinorum. Et per dictos consules eligatur unus qui pro tempore dicto supercrescentie aquarum elevare sive altiare debeat dictas portas. Et habeat quolibet anno pro suo salario viginti sol. den. Et aliquis dictorum sic electorum negligentes fuerint in predictis vel aliquo predictorum in centum sol. den. pro quolibet vice qualibet condempnentur. Et potestas predicta fieri faciat de mense Augusti ad penam L. librarum den.

De fovea collis cavanda actanda et manutenenda. lxvii

Fovea collis que est iuxta ... iuxta terram que olim fuit Sobbattini Caliola sine ... quolibet anno semel de mense Augusti vel Septembris ad voluntatem curie ponendum ad hec usque ad stratam que vadit ad castrum ... cavetur ... per omnes homines habentes terras et possessiones in ...

cabulo plandis tagliam et fovee collis adiacentes dicte fovee itelligant esse sint oes et singli hntes eas viemas et possessiones i dcis vocabulis plandis tagliam et dce fovee collis. Que fovea cavet cu p dcos adiacetes et ampla tribus pedibus ad pede ptice. Et ubi iuxta flume ubi intrat dictu flume iuxta dicta terra olim Sabeni. Actetur fiat quida pons cu colupnis grossis et bonis p adiacetibus ipius loci et pontis et fovee que vadit p plandem Tagliam.

De denumptiantibus alicui novum opus. lxviij.

Si qua persona denumptiaverit alicui novum opus inchoasse [illegible] in quacumque villa [illegible] [illegible] Et tunc liceat idem inaudito [illegible] novum opus de [illegible] fieri [illegible] habebit. Et non obstante iacta lapillorum edificans seu edificare volens si esset manifestum eum esse in possessionem et datis fideiussoribus de opere demoliendo si apparuerit eum [illegible] edificasse libere edificare possit non obstante iure aliquo vel statuto. Et talis denumptiator ei cui ipsum opus denumptiaverit teneatur ad emendationem totius dampni quod ea curreret occasione ipsius denumptiationis. Dominus in continenti potestas et eius curia teneatur et debeat vinculo iuramenti omni modo quo melius fieri potest ire vel mittere ad locum ubi esset contentio de possessione et inquirere de possessione loci ubi fieret seu fieri vellet opus per vicinos loci et per alios prout sibi videbitur expedire.

De barbitonsoribus. lxviiij.

Nullus barbitonsor radat festivis diebus scilicet dominicis. nativitatis domini. veneris sancti. Omnium sanctorum. Ascensionis. Nec in aliqua festivitate alicuius evangeliste vel angelorum. Nec in festivitate beate marie virginis. [illegible] Angeli. Silvestri. Beati Vincentii. et Georgii. Contrafaciens [illegible] sol pro quolibet et qualibet vice [illegible] in hostio sue domus [illegible] [illegible] quod in [illegible] [illegible] radat [illegible] [illegible] in dictis festivitatibus [illegible] [illegible]. Et nullus barbitonsor vel sanguinator dictis diebus palam sanguinem ponat nec proiciat ante domum pena viginti sol pro quolibet et qualibet vice nec in hostio sue domus [illegible] [illegible] [illegible] teneatur radere [illegible] [illegible] quemlibet hominem pro tribus den [illegible] per barbam.

Quod nullus vendat aliquam possessionem alicui a datina quo exigi vel [illegible] non possit.

Vendens alicui a quo datium exigi non possit venditor

lxx. Quecumque persona vendiderit vel in futurum venderet vel alienabit terras vel possessiones seu quocumque modo alienaverit alicui a quo datium exigi vel haberi non possit ab offitialibus de Sevanee pro ipsis terris et possessionibus alienatis datium. Nichilominus solvere teneatur. Et hoc locum non habeat in emptionibus factis ab aliquo Monasterio pro quibus ad colligendum datium ipsum Monasterium vel alius pro non gravetur sed tota pecunia seu earum pretium addatur in catasto venditoris si addita non sit.

lxxi. Quot forenses habentes possessiones in districtu de Sevanee faciant eas sibi accatastari.

Si quis forensis emit vel emerit aliquo titulo vel alio quocumque modo possessiones habuerit in districtu de Sevanee faciat illas poni in catasto communis de Sevanee cum numero stariorum et extimatione et de ipsa possessione datium solvere teneatur. Et si nollet fiat per commune unus Sindicus ad accipiendum et vendendum fructus talis possessionis de qua non solveretur datium ita quod datium huiusmodi penitus persolvatur. Et si dictus sindicus fuerit ipse in aliqua curia molestatus defendatur expensis communis de Sevanee de iure et de facto. Et omnes illi et ille que vendiderunt in futurum terras et possessiones aliquibus forensibus et non fecerant et fecerint sibi elevari de catastis ipsas terras et possessiones huius vendit et vendend non possint eas aliquo modo sibi facere elevari in futurum nisi primo et ante omnia talis emptor forensis seu emptores forenses fideiussores idoneos dederint de Sevenatis de solvendo dictas dativas et collectas per dictum commune in posterum imponendum pro ipsis terris et possessionibus emptis per eos a terrigenis terre de Sevanee predicte.

lxxii. De chiocha filiorum andree bartoli et consortis eius actanda et manutenenda.

Aqua que vadit per domos filiorum Andree Bartoli. Boli Petri. et Vagnoli de Magistri de Sassei mittatur subtus terram a Cancone domus dicti Vagnoli in qua habent filii eius stabulum, prout recte protenditur per domos filiorum Ranalducci domini Anastasii et exeat extra murum terre cum etiam via qua nunc transit dicta aqua persone de Sevanea transeuntes per ipsam et alie circumstantes incomodum non recipiant nec detrimentum. Et predicta fieri debeant expensis comicinorum.

Via que protenditur a ponte novo strate qua itur Perusium per adiacentes eiusdem actanda. lxxiii.

Via que protenditur a ponte novo strate qua itur versus Perusium fiat et actetur per adiacentes dicte vie ad sensum et voluntatem notarii dampnorum datis vel custodie terre de Sevanee usque ad molendina plani lactonis. Que via fiat et actetur de mense Augusti proxime venture. Et si notarius super predictis contrafecerit vel negligens fuerit in decem libris denariorum commune de Sevanee condempnetur.

De via nova fienda a porta castri collis usque ad fontem bonum et per quos. lxxiiii.

Ad comodum et utilitatem universitatis hominum et personarum castri collis sancti laurentii dirizetur et fiat et fieri debeat ad petitionem et requisitionem hominum dicti castri consilium dicti castri quedam via ampla una mezzenga sicut recte tergit et protenditur a porta dicti castri usque ad fontem bonum expensis hominum dicti castri. Et ad predictum opus fieri faciendum eligantur per consules populi duo suprastites qui predictum opus fieri faciant per homines dicti castri. Qui suprastites potestatem et baliam habeant dictum opus fieri faciendum sicut eis videbitur per dictam rectitudinem. Quibus suprastitibus quilibet dictorum hominum debeat obedire ad penam viginti sol. pro quolibet et qualibet vice. Et potestas et consules populi teneantur et debeant dictam viam

seu opus fieri faceret expensis hominum dicti castri. Et vie per quas nunc itur ad dictum fontem a carta Foscioli lonbardi et Bottori addulit usque ad aliam viam novam fiendam et quelibet alia via ad eundum ad dictum fontem non necessaria recludantur et emantur per tenentes et habentes possessiones iuxta ipsas a dicta universitate secundum extimationem faciendam de eis per duos homines eligendos unum videlicet pro parte dictorum adiacentium et tenentium et habentium terras et possessiones iuxta ipsas vias et alium pro parte hominum universitatis dicti castri et de pretio percipiendo ex ipsis viis solvatur et satisfiat illis quibus accepta fuerit terra pro dicta via nova fienda. Et ad emendum vias predictas potestas communis Devanee qui pro tempore fuerit possit teneatur et debeat ad penam viginti quinque libr. den. sine strepitu et figura iuditii cogere et cogi facere realiter et personaliter adiacentes omnes et singulos tenentes possessiones habentes iuxta vias veteres supradictas ad petitionem consulum dicti castri.

Quod nullus de castro Collis Sancti Laurentii Gaglioli et Grione vendat domos quas habet in Devanea. lxxv.

Nullus habitator castrorum Sancti Laurentii Gaglioli et Grione habentes domos in Devanea possit ac debeat illas vendere vel alienare ad penam viginti quinque lib. den. Et de domibus quas ipsi habent in Devanea fiat unum registrum et scribantur in uno libro per camerarium dicti communis observando. Et si qua de ipsis post ipsam scripturam alienata reperiretur facta sine deliberatione consilii generalis non valeat nec teneat. Sed ipso facto ipsa domus sit communi Devanee applicata. Et quilibet potestas tempore sui regiminis teneatur et debeat semel inquirere de predictis. Et nullus de dicta castra vel aliquod ipsorum intret aliunde quam per portas eorum ad penam decem libr. den. Et quicumque in foveis dic-torum castrorum vel alicuius eorum aliquod in gomberamentum lignorum lotamine vel alicuius cuiuscumque rei fuerit vel posuerit ipsas res seu in gomberamentum huiusmodi debeat elevare ad penam centum sol. den. Et nichilominus de in gomberamento huiusmodi in penam predictam talis debeat condempnari.

Quod nulla persona que non sit habitatrix castri Collis Sancti Laurentii Gaglioli vel Grione possit hedificare aliquam domum in ipsis castris nec prope ipsa castra. lxxvi.

Nulla persona que non sit habitatrix vel fuerit habitatrix castrorum Collis Sancti Laurentii Gaglioli et Grione vel alicuius eorum possit hedificare in ipsis castris vel aliquo eorum nec prope ipsa castra vel aliquod eorum per centum perticas aliquam domum seu hedificium fundare facere vel hedificare nec fundari vel hedificari facere. Contrafaciens in quinque libr. den. condempnetur. Et si aliquis hedificaret vel in posterum hedificaret potestas et consules qui pro tempore fuerint ad penam centum libr. potestas et quilibet consulum viginti quinque libr. den. et vinculo iuramenti possint teneantur et debeant talem domum sive hedificium in continenti cum ad eorum notitiam pervenerit facere destrui et funditus devastari. Et habitatores dictorum castrorum intelligantur et pro habitatoribus habeantur omnes et singuli qui continue habitaverint in ipsis castris vel aliquo eorum et decem annis citra.

Quod pons fovee Abissi manuteneatur per adiacentes. lxxvii.

Pons fovee Abissi qui est iuxta terrenum filiorum Uguicionelli manuteneatur et actetur per adiacentes ipsius quotiens fuerit opportunum ad petitionem quatuor ex adiacentibus predictis. Et nullus debeat ipsum pontem destruere et ille qui destrueret in centum sol. den. communi Devanee condempnetur. Et ...

sit licitum accusare et denumptiare. Et accusatori et denumptiatori cuilibet [illegible] et credatur. Et accusator habeat medietatem banni et in credentia teneatur.

lxxviii. Quot nulla persona hedificet prope vias publicas sine licentia potestatis et consilii populi.

Nulla persona prope vias publicas [illegible] et burgos hedificet vel hedificari faciat nisi primo requirit potestatem et consules aliter vel ipsos consules. Qui potestas et consules facta requisitione huiusmodi mittatur et mittere teneantur viatores communis cum quibus unus vel duo ex ipsis consulibus ire et mittere debeant ad videndum dictum opus faciendum iuxta ipsas vias. Et ipsi potestas et consules et viatores et quilibet eorum teneantur vinculo iuramenti et ad penam viginti quinque librarum pro quolibet non permittere quot aliqua via publica occupetur vel restringatur et semper in principio cuiuslibet operis faciendi iuxta ipsas vias dicti viatores debeant interesse et videre ipsum opus ita quot non fiat in preiudicium communis nec ipsarum viarum. Ad dictam penam contrafaciens aliter hedificando quot dictum est usque in quantitatem decem librarum communi [illegible] condempnetur prout potestati videbitur. Et hoc capitulum singulis duobus mensibus bannimatur.

lxxix. Quot nulla persona deferat [illegible] canepam fulginatam.

Nulla persona debeat canipam fulginatam in [illegible] vel [illegible] deferre nec ad vendendum [illegible] contrafaciens in decem sol. pro [illegible] condempnetur. Et [illegible] accusare et habeat medietatem banni et in credentia teneatur [illegible] debeat qualibet [illegible] ad [illegible] dictis. Et [illegible]

condempnatur.

De fossato piscatori cavando et dirizando per adiacentes. lxxx.

Fossatum piscatori dirizetur et allargetur a terra heredum [illegible] in qua aqua decurrens per dictum fossatum [illegible] usque ad vineam Laurentii [illegible] ita quot dictum fossatum sine [illegible] aqua per eum labens seu decurrens reintret et labatur in alveum vetus dicti fossati iuxta dictam incipiendo. Et predicta fiant per adiacentes dicti fossati. Et terra que pro predictis fiendis acciperetur seu taglaretur [illegible] per adiacentes predictos secundum extimationem fiendam per duos homines eligendos unum per dictos adiacentes et alium per illum seu illos cuius vel quorum fuerint dicte terre qui duo si non fuerint in extimatione concordes a dictis partibus tertius eligatur. Et adiacentes dicti fossati in cavamentibus predictis sint et esse intelligantur habentes possessiones [illegible] usque ad [illegible] quibus aqua dicti fossati tempore inundationis aquarum potest dampnum inferre. Et predicta fieri facere teneantur potestas [illegible] qui pro tempore fuerit infra quatuor menses postquam ab eo petitum fuerit per quatuor ex dictis adiacentibus ad penam viginti quinque librarum et vinculo iuramenti ad petitionem et requisitionem adiacentium predictorum vel quatuor ex eis possint et eligere super ipso opere duos bonos suprastites qui continue ad ipsum opus stare debeant donec fuerit bene et idonee expeditum. Quibus suprastitibus quilibet debeat obedire ad penam decem sol. Et predicta omnia dicti consules facere et executioni mandare teneantur ad dictam penam ad petitionem et requisitionem quatuor ex adiacentibus supradictis.

De fossato [illegible] dirizando et actando. lxxxi.

Ad petitionem et requisitionem octo vel decem ex adiacentibus fossati [illegible] qui labitur et [illegible] [illegible]

et aqua [illegible] ad hec [illegible] [illegible] terre [illegible] habentes [illegible] Deruncis propter eam [illegible] possit tollatur et [illegible] et mittatur et [illegible] ad [illegible] per locum convenientem magis [illegible] minus dapnosum ad sensum et voluntatem unius boni magistri siver hoc per ipsos adiacentes eligendum. Quod fossatum derizetur et fiat per ipsos adiacentes expensis omnibus ipsorum adiacentium [illegible] quod commune Deruncie in opere huiusmodi nichil mittat nec solvat. Et [illegible] ipsum opus fieri faciendum. Notarius communis [illegible] commune sive et [illegible] teneatur ad petitionem et requisitionem aliquorum [illegible] super hoc ad petitionem dictorum adiacentium per consules populi eligendorum quotiens et quando fuerit requisitus ad penam decem librarum et vinculo iuramenti. Et dictus magister sit florentinus et habeat pro suo salario id quod sibi per dictos consules fuerit ordinatum. Quod salarium detur et solvatur dicto magistro per adiacentes fossati predicti.

lxxxii. Quod omnes notarii habentes aliquod instrumentum ad commune pertinens debeant illud restituere infra terminum bannimenti.

Potestas communis Deruncie primo mense sui regiminis publice per Deruncianam banniri faciat quod quicumque notarius vel alia quecumque persona habet aliquod instrumentum ad commune Deruncie pertinens ipsum infra octo dies post dictum bannimentum consulibus populi Deruncie restituat et restituere teneatur ad penam viginti quinque librarum si ipsum scienter habuerit vel tenuerit de quibus instrumentis satisfaciat ipse notarius ad voluntatem potestatis et consulum usque in quantitatem decem solidorum pro quolibet instrumento.

lxxxiii. Quod forenses volentes habitare in Deruncia debeant dare fideiussorem communi de solvendo condempnationem de eo faciendam occasione malleficii per eum committendi.

Quicumque forensis [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] terra Deruncie [illegible] [illegible] et assignationem [illegible] Deruncie [illegible] [illegible] communes de solvendo omnem condempnationem que de eo fieret occasione alicuius malleficii [illegible] [illegible] Deruncie vel districtus committendi [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] non permanere [illegible] Deruncie et eius districtu expellatur infra tres dies post [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] consules quos potestas habeat potestatem penas imponendi et de predictis inquirendi [illegible] de suo processerit voluntate et diligenter [illegible] [illegible]

lxxxiiii. Quod proponatur in consilio de reparatione murorum [illegible] Sancti Laurentii [illegible] et [illegible]

Quandocumque muri Castrorum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Sancti Laurentii muri essent seu reparatione aut refectione quacumque indigerent, consules populi terre Deruncie presentes et qui pro tempore fuerint [illegible] et quando per [illegible] dictorum castrorum vel alicuius eorum fuerint requisiti proponant et proponi faciant in generali consilio dicte terre de et super eo super quo et de quo fuerint requisiti, videlicet de et super actatione et refectione et reparatione dictorum murorum et cuiuslibet eorum. Et quod in dicto consilio deliberatum extiterit plenam obtineat roboris firmitatem.

lxxxv. De modo dando mactonariis.

Mactonarius qui facient seu facient mactones coctos vel tegulas in Deruncia vel districtu [illegible] tur forma et modus [illegible] primo mense regiminis potestatis [illegible] [illegible] mactonarii de perusio [illegible] ad dictum modum [illegible] [illegible] [illegible] omnes mactonarii [illegible] tes mactones coctos et tegulas [illegible] facere teneantur ad penam decem [illegible] pro quolibet [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quedam lapide communis hoc [illegible] [illegible] [illegible] mactones [illegible] venduntur [illegible] [illegible] den [illegible] [illegible]

[illegible]

Machone

et alia sit denuptiatis vel emptis.

lxxvi. Quod omnia renaria iuxta flumina sint expedita.

Omnia renaria iuxta flumina sint expedita et libera et nullus ea debeat claudere nec modo aliquo occupare pena et banno decem libr. den. Et nullus in ipsis renariis vel aliquo eorum proiitiat lotamen pena decem sol. pro qualibet vice. Et predicta banniantur primo mense regiminis potestatis.

lxxvii. De dampno emendando per commune vel adiacentes quando aliquod opus per commune vel adiacentes fieret.

Quandocumque contigerit fieri aliquod opus per commune Vetrianee vel per adiacentes et de ipso opere alique spetiales persone dampnum substinerent ipsum dampnum debeat emendari per commune quando opus fiet per commune. Et si pro adiacentibus per adiacentes debeat emendari. Et predicta potestas observari facere teneatur pena Centum libr. den.

lxxviii. Quod ubicumque in hoc volumine statutorum haberetur mentio de potestate intelligatur et de iudice.

Ubicumque in hoc volumine statutorum haberetur mentio de potestate intelligatur et de iudice vel vicario tam in faciendo quam in obmittendo.

lxxviiii. De dampno emendando per commune occasione ignis extinguendi.

Si qua persona substinuerit aliquod dampnum occasione alicuius ignis extinguendi qui esset in domo alicuius sive communem illud dampnum sibi per commune emendetur. Et si aliqua broccha autem dicta occasione frangeretur seu rumperetur camerarius communis ipsum dampnum emendare teneatur de bonis dicti communis dummodo pretium alicuius brocche non excedat quantitatem duorum sol. den. Et credatur de hoc simplici verbo dampnum patientis sine sacramento prestando de dicta broccha. Et extimatio predicti dampni fiat omni iuris ordine pretermisso. Et super extimatione dicti dampni ponatur duo magistri qui habeant ipsam extimationem facere bona fide et sine fraude et relatione ipsorum extimatorum stetur et credatur. Et ipsam potestas et consules infra quindecim dies per solui et dari faciant pena quindecim libr. den. pro quolibet.

Quod si qua statuta essent sibi contraria potestas declinet in benigniorem partem et quod maior pars statutorum predictorum possit ipsas contrarietates declarare. lxxx.

Si aliqua statuta essent contraria sibi vel adversaria potestatis et eius curia declinent in benigniorem et humaniorem partem vel sententiam. Et si aliquod dubium esset vel reperiretur in aliquo ex dictis statutis conditores presentis voluminis statutorum vel maior pars ipsorum dictum dubium debeant emendare vel declarare. Et si dicti conditores non reperirentur tunc ipsum dubium seu contrarietas declaretur et declarari possit et debeat per consules populi. Et quod per dictos conditores vel maiorem partem ipsorum seu per dictos consules populi factum et declaratum fuerit valeat et teneat et executioni mandetur ac si per dictos conditores statuti factum et declaratum esset.

Quod consules populi possint condempnare potestatem et eius offitiales. lxxxi.

Consules populi vel maior pars ipsorum possint et debeant condempnare potestatem et singulos offitiales ipsius qui non observarentur vel exequerentur et qui non observabunt omnia capitula statuti communis et populi Vetrianee reformationes et ordinamenta consiliorum et penas et banna in dictis statutis ordinamentis dicti communis et populi huiusmodi capitulis et reformationibus. Et predicta dictus dominus potestas debeat observare et observari facere per se et suos offitiales et familiares sub pena quinquaginta libr. den. infra tempus eiusdem impositum per consules populi qui pro tempore fuerint. Et super his predicti consules habeant merum et mixtum imperium et si predicta non fierent fiat per sindicum communis qui eos sindicabit.

lxxxxi. Pena laborātis de bonis alieni qui au fugeret iurisdictionē cōis Meuanee.

Si aliquis non suppositus iurisdictioni communis Meuanee fecerit aliquem citari vel vocari extra curiam Meuanee occasione alicuius possessionis site in territorio Meuanee. Nullus de Meuanea vel eius districtu laboret vel laborari faciat ipsam possessionem qui talem Meuan fecerit citari extra Meuaneā vel extra curiam Meuanee ad penam quinquaginta libr. pro quolibet et vice qualibet dummodo hoc capitulum nō sit cōtra ecclesiasticā libertatē.

lxxxxii. Pena facientis sozzuram in trasannis cōis vel in stratis.

Nulla persona faciat turpitudinem vel sozzuram trasannis vel logiis communis nec in palatio nec in stratis seu via publica vel vicinali contrafaciens in aliquo predictorum in decem sol. den. pro vice qualibet condempnetur. Et cuilibet sit licitum accusare et teneatur in credentia et habeat quartam partem banni. Et notarius teneatur de dicta sozzura quolibet die sabbati inquisitionem facere. Et quotiens fuerit ab aliquo requisitus. Et faciat iurare vicinos loci ubi sozzura fieret ad petitionem petentis. Et si aliquis ad petitionem ipsius notarii iurare voluerit condempnetur in decem sol. Et notarius predictus teneatur omnes culpabiles et si non obbedientes demittere notario potestatis qui dictam penam exigere possit. Hic etiam teneatur a contrafacientes in predictis vel aliquo predictorum. Et si trasannam superiora communis fiant duo gradus lapidei bene muniti ad calcem et arenam. Et predicta potestas et consules teneantur fieri facere de mense Maii. Et nullus habens domum iuxta ipsas trasannas vel alterum earum habeat deinceps in muris domus ipsius seu muro aliquod privatum vel seiacquatorium. Et si quis haberet ipsum privatum seu acquatorium vel in muris seu muro predictis iuxta ipsas trasannas illud debeat removere et removere infra octo dies ad penā C. libr. den.

Quod bladū et legumē infra certum tps Meuaneā reducatur. lxxxxiii.

Omnes et singule persone de Meuanea et eius districtu teneantur et debeant ducere et portare infra portas terre Meuanee totum bladum vel legumen quod recolligerent et habebunt, scilicet intro portas que claudantur infra octo dies postquam collectum et tritum seu bacturum fuerit contrafaciens in decem libr. den. condempnetur. Non habentes vero domum infra dictas portas possint bladum et legumen reponere in eorum domibus quas habent infra foveas et burgos liceat tamen habitantibus extra Meuaneam retinere pro eorum victu bladum et legumen pro uno mense tantum pro se et eorum filiis et dictum capitulum bannatur diebus festivis et mensibus Iulii et Augusti.

Quod nullus vendat alicui forensi aliquod genus bladi vel leguminis. lxxxxv.

Nulla persona vendat aliquod genus bladi vel leguminis vel farine alicui forensi scienter domum non habenti in Meuanea vel eius districtu ad penam viginti sol. den. pro qualibet mensura salvis reme ordinatis per formam statuti dantis cavalium vel favorem extrahentibus grassiam et vendentibus granum seu bladum contra formā statuti.

Quod potestas et sui offitiales non emant bladū ultra illud quod sibi et sue familie suffitiat. lxxxxvi.

Potestas vel sui offitiales vel familiares per se vel alium non possint emere bladum farinam vinum oleum vel aliquod genus grassie nisi quantum sibi et sue familie sufficiat pena eis barrie quinquaginta libr. et perdere totum quod emerint ultra et deveniat in commune.

De licentia danda religiosis personis extrahendi bladum de Meuanea et districtu. lxxxxvii.

De licentia danda vel non religiosis miserabilibus et ecclesiasticis personis habentibus possessiones in districtu Meuanee pro bladum legumen oleum et vinum in dictis possessionibus habentur

inde[illegible] potestatis et consulum populi et consilii generalis [illegible] per duas partes [illegible] obtinendum [illegible] fiat et [illegible] siquis [illegible]

lxxxviii. Quod potestas et eius curia debeat omnia statuta exequtioni mandare infra tempora in eis contenta.

Potestas et eius curia et consules populi omnia statuta [illegible] infra tempora in eis contenta debeant executioni mandare et que in eis continentur facere observari [illegible] ipsum vel ipsos esse negligentes vel remissos quod non fecerint vel observarent infra tempora in ipsis contenta [illegible] post tempora facere et observare possint et debeant congruo tempore [illegible] pena [illegible] semper pro commissa per ipsos quia et tempore non fecerint.

lxxxviiii. De custodia turri castri [illegible] et [illegible].

Q[illegible] custodibus [illegible] castro [illegible] secundum quod in consilio generali fuerit [illegible] et custodibus [illegible] Et siquis de dictis custodibus turrim vel alterius [illegible] descenderet de ipsa turri condempnetur pro qualibet vice i. [illegible] sol.

C. Quod mulieres non vadat de nocte cum lumine nec sine.

Nulla mulier vadat de nocte a kal. o[illegible] usque ad kal. [illegible] nec aliquo tempore vadat post [illegible] sonum campane usque ad [illegible] campane que pulsatur pro signo [illegible] occasione [illegible] cum lumine nec sine exceptis illis que [illegible] furnum et [illegible] ad aliquem [illegible] et que [illegible] ad aliquam [illegible] et que [illegible] [illegible] Et [illegible]

dicere sibi [illegible] contra illas que venient de domo sua ad domum alicuius usque in tertiam domum sua convicinia nec contra illas que fuerint cum aliquo suo consanguineo usque in tertium gradum.

De proposita facienda per potestatem super accumine terre o[illegible] devanee. Ci

Potestas infra primum mensem sui regiminis teneantur proponere in consilio generali communis et populi de [illegible] et accumine terre o[illegible] devanee de foveis et etiam de muris faciendis. Et prout in dicto consilio fuerit ordinatum ita exequtioni mandetur pena centum librarum denariorum.

Quod consules populi nec eorum notarius nec camerarius communis aliquid emat de bonis communis. Cii.

Nullus officialis nec consules populi vel alter eorum nec notarius eorum nec camerarius communis per se vel interpositam personam aliquid de bonis communis emat pena quinquaginta librarum denariorum nec emat per se vel alium de grano vel alio blado de mottura o[illegible] molendini communis vel farinam vel de alio blado a conductoribus vel molendinariis ipsorum o[illegible] molendinorum ad dictam penam nec possit emere bladum vel farinam nisi pro sola necessitate eorum quantum eis et sue familie sufficiat tempore sui offitii ad dictam penam nec per se nec per alium accipere nec [illegible] seu accipi faciat aliquid de supradictis bonis ac redditibus communis ad dictam penam.

Quod si quis confessus fuerit se dedisse aliquod servitium ad omnes operas faciendas pro communi vel adiacentes. Ciii.

Si [illegible] aliquis [illegible] vel in futurum [illegible] ad [illegible] officiali [illegible] confessus esset [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Quod potestas teneatur mittere notarium suum ad omnes operas faciendas pro communi vel adiacentes.

CIIII. Potestas communis Ortavianee [sic] requisitus teneatur mittere notarium suum qui erit super dampnis datis et facere interesse omnibus et singulis operibus faciendis in Ortavianea et districtu sive per commune fierent sive per adiacentes sine aliquo salario vel mercede a commune vel spetialibus personis habenda. Et ipse notarius penas imponere possit cui notarius quilibet debeat obedire ad penam quadraginta solidorum. Et si potestas negligens fuerit in predictis in viginti quinque libris condempnetur. Et hoc capitulum sit precisum.

De operibus per consules fieri faciendis. Cv.

Consules populi Ortavianee teneantur et debeant fieri facere omnes et singulas operas utiles et necessarias in Ortavianea et districtu, scilicet foveas formas fontes pontes et simbla per commune Ortavianee ubi pro communi essent facienda secundum deliberationem consilii generalis ad penam quinquaginta librarum pro quolibet eorum. Teneantur etiam fieri facere omnes et singulas operas ad petitionem quinque vel sex ex adiacentibus loci ubi fieri peterentur, scilicet foveas pontes vias et hiis simbla. Et super operibus ipsis suprastites apponere quibus teneantur obbedire quilibet ad penam viginti solidorum pro quolibet in quibus penis contrafaciens debeat per potestatem communis Ortavianee condempnari. Et pontes antiqui removeri non possint de loco ubi esse consueverint et modo sunt statuto aliquo non obstante.

ad petitionem quinque vel sex adiacentium possint eligi suprastites pro faciendis pontibus et viis aptandis

Ubi fieri debeat forum canape. Cvi.

Hoc autem canape fiat a porta [illegible] supra usque ad portam sancti vincentii et fieri debeat et non alibi. Et si qui se alibi congregaverint ad dictum forum faciendum in duodecim denariis pro quolibet communi Ortavianee pro vice qualibet condempnentur. Et nichilominus debeant ipsam canapem [illegible]. Et cuilibet sit licitum accusare contrafacientes et teneatur in credentia. Et potestas dicti [illegible] quotiens fuerit requisitus ab aliquo ad [illegible] si alibi sit dictum forum mittat suum notarium et si alibi fuerit [illegible] contrafacientes [illegible] deceat et [illegible] faciat removeri et in pe[nam] predictam quilibet contrafacientes per vices condempnentur pro vice qualibet. Et hoc capitulum sit precisum et tolli non possit. Et dictum capitulum teneatur per primo mense regiminis potestatis.

De habentibus murum commune. Cvii.

Si qui habent murum communem liceat utrique murare super eo pro libito voluntatis et si una partium muraverit seu murare non fecerit non possit in muro noviter faciendo aliquid apponere vel ex eo utilitatem percipere usque quo parti que ipsum murum fecisset satisfecerit pro medietate expensarum ad sensum duorum magistrorum ab eis communiter ponendorum. Contrafaciens in ponendo vel appodiando aliquid contra dictam formam in centum solidis denariorum pro vice qualibet condempnetur. Et quilibet murans a parte alicuius sui consortis teneatur facere et mittere schiaccias in ipso muro ita quod ab aqua non ledatur domus consortis. Qui magistri poni debeant ad petitionem petentis. Et nichilominus talem novitatem ad [illegible] penitus teneatur. Et si quis in aliquo muro alicuius stante iuxta casalenum seu domum alterius immiserit seu appodiaverit aliquod lignum seu tignum seu aliam novitatem fecerit in ipso muro per talem immissionem et appodiationem et alterius novitatis factionem ei cuius fuerit murus nullum generetur preiuditium sive servitus nec eidem occupanti ius aliquod [illegible] prescriptio acquiratur quorum [illegible] quodcumque tempus possi[deat] [illegible] ri. Et cum petierit teneatur ipse occupans [illegible] penam xxv librarum [illegible].

Quot homines castri sancti laurentii tractentur ut Ortavianate. Cviii.

Homines castri sancti laurentii et persone omnes eiusdem castri tractentur prout alii Ortavianates et homines de Ortavianea. Et contra eos non fiat aliqua novitas [illegible] non fieret aliis Ortavianatibus. Et [illegible] potestas et consules populi teneantur [illegible] observare [illegible] [illegible] penam [illegible] librarum [illegible] nec teneatur ipso iure.

Cviiij. De senatus [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]

P[illegible] consules populi [illegible] [illegible] [illegible] sacramenta tene[antur] et debea[nt] [illegible] Iuliy [illegible] venera[nt] [illegible] terminen senatus qui f[illegible] [illegible] Gualdi [illegible] [illegible] et [illegible] que fit [illegible] [illegible] Cerreton et Carrara. Et ipsa [illegible] [illegible] faciat [illegible] terminari. [illegible] potestas et consules exequa[ntur] ad penam quinquaginta libr. den. potestati et [cui]libet consulum co[n]trafacie[n]tes. [illegible] den.

Cx. Quot muri communis incepti murari co[m]pleant[ur] et p[er]ficiant[ur].

Omnes et singuli homines qui acceperint et conduxerint a communi muros ipsius ad facie[n]dum et construendum debeant illos co[m]plere et perficere prout eis mandatum erit per potestatem et consules populi. Et potestas et eius vicarius teneatur et debeat pena quinquaginta libr. den. inquirere et de predictis et co[m]pleri face[re] [illegible] dictos conductores et ipsos cogere realiter et personaliter ad p[re]dicta co[m]plenda.

Cxi. De muris circu[m]circa terra[m] Devanee reparandis.

Ubicumq[ue] circu[m]circa Devan[ee] murus communis esset devastatum vel in diminutione vel reparatione seu refectione aliqua indigeret teneantur et debeant ipsum murum re[parare] [illegible] reficere et reactare ille qui domu[m] habet sive casalenum iuxta ipsum murum qui esset devastatum vel qui reparatio[n]e vel [illegible] indigeret ad penam decem libr. den. et per commune Devanee [illegible] tota calcina ips[ius] [illegible] [illegible]. Et cum murus communis Devanee teneat[ur] tali [illegible] dictum calcinam dare ad petitionem cuiuslibet petentis vinculo iuramenti [illegible] [illegible] potestate co[n]su[lum] [illegible] [illegible] si indigerit refectione [illegible]

Cxii. De muro fiendo a domo picciarelli [illegible] abbatis usq[ue] ad domum Massioli limaradi.

A[illegible] fieri debeat per commune Devanee [illegible] murus a cantone domus picciarelli [illegible] abbatis usq[ue] ad domum Massioli limaradi et o[mn]es habentes casalenum intra dictum murum usq[ue] ad alium murum communis dicte terre solva[n]t p[ro] dicto muro fiendo p[ro]ut solverunt o[mn]es habentes casalenu[m] Devanee. Et facto dicto muro aperiatur via qua itur et est iuxta domum filiorum Johannoli de Monte prout consulibus populi qui p[ro] tempore fuerint videbitur co[n]venire usq[ue] ad sanctam Margaritam. Et domus que devastarentur pro dicta via emantur per commune Devanee. Et potestas et consules populi teneantur vinculo iuramenti et ad penam quinquaginta libr. p[re]dicta o[mn]ia face[re] observari.

Cxiii. De domibus et casalenis communis s[u]b pacto datis.

Si fuerit data vel concessa alicui aliqua domus vel casalenum per commune Devanee sub aliquo pacto vel conductu et non fuerit per ipsum dictum conductum seu pactum observatum ita quod talis domus vel casalenum ad commune Devanee deberet redire vel occasione pacti vel conditiones non servatarum in penam incidisset. Ille cui concessa esset dicta domus vel casalenum per sindicu[m] co[mmun]is Devanee apprehendatur teneatur pro pena co[m]missa donec pena esset soluta et pactum et conditio servata. Et liceat cuilibet accusare contrafacientes et teneatur in credentia. Et potestas teneat[ur] vinculo iuramenti et ad pena[m] viginti libr. de suo salario primo mense sui regiminis inquirere de predictis. Et si i[n]venerit aliquam domum de predictis ad commune pertinere seu pertinere posse occasione pacti conditionis non servate vel occasione pene co[m]misse illa domus et casalenum ad ius et proprietatem co[mmun]is Devanee reducat[ur] et reducere teneat[ur].

Cxiiii. De campana communis pulsanda et p[er] quos.

Campana communis pulsetur de sero pro custodia communis Devanee per famulum potestatis sine aliquo salario vel mercede et de mane pulsetur per dictum famulu[m] [illegible] [illegible] [illegible]. Et omnia malefitia que

committerentur in Deuanea vel districtu a prima pulsatione campane de sero que pulsatur pro custodia terre usque ad campanam que pulsatur de mane pro signo diei intelligantur esse commissa de nocte. Et ipsa campana que pulsatur de sero pulsetur in abscondito vel circa inter noctem et diem. Et campana que pulsatur de mane pulsetur in aurora diei inter noctem et diem. Et potestas comunis Deuanee qui pro tempore fuerit teneatur et debeat dictam campanam temporibus et horis predictis pro predictis et pro omnibus consiliis faciendis tempore suo per dictam suam familiam pulsari facere ad penam .xxv. librarum denariorum et vinculo iuramenti.

Cxv. **Quod potestas et sui offitiales non comedant neque cum aliquo de Deuanea et districtu.**

Potestas et sui offitiales et familiares non comedant neque bibant cum aliquo clerico vel layco de Deuanea vel districtu nec ab eis exenium recipiat nec aliqua persona de Deuanea vel districtu cum eis vel ipsorum alteri comedat vel bibat intra Deuanam vel districtum contrafaciens in decem solidos denariorum condempnetur. Offitiales vero et sui familiares in .xx. sol. den. pro vice qualibet condempnentur. Salvo si contigerit aliquem Cardinalem vel Episcopum Spoletanum vel Rectorem ducatus Spoletani vel eius vicarium seu Judicem vel alium nuntium Romane Ecclesie Deuanam venire quod cum hiis tunc comedere et bibere possit potestas et eius offitiales et familiares cum omnibus de Deuanea et districtu. Et ipsi cum ipsis potestate offitialibus et familiaribus. Et si contigerit aliquem magnum dominum Deuanam venire potestas et sui offitiales de licentia consilii possint cum eo si voluerint comedere possint sine pena et banno habita ab eis licentia supradicta.

Cxvi. **De non vendendo Ceram operatam.**

Quicumque vendit seu vendet ceram operatam in duppleriis vel candelis non possit nec debeat mittere in ipso opere nisi bobicem tantum ad penam decem librarum pro qualibet vice. Et si contigerit aliquem [illegible] et postea reddere ceram vel candelam in aliquo tempore nullus possit nec debeat accipere vel habere nisi sex den. pro libra ad penam predictam. Et nullus in Ceram operatam audeat vel presumat immittere vel inmiscere Termentinam farinam Cicerum seu Fabarum sed ipsam Ceram puram debeat operari. Et si quis defecerit in miscendo aliquid in cera predicta operata vel non operata et fraudem aliquam committeret solvat penam .c. librarum qualibet vice et per potestatem in dicta pena debeat condempnari. Et ipse potestas in principio sui regiminis primo mense facientes et fieri facientes candelaria seu candelas iurare faciat quod dictum capitulum debeant observare. Et potestas de predictis inquirere debeat tribus vicibus tempore sui regiminis una cum aliquo spetiario cum iuramento. Qui spetialis cognoscat de cera predicta si commissa est fraus in ea.

De lapidibus lignis vel letamine alteri forensi non vendendis. Cxvii.

Nulla persona vendat donet vel alio modo concedat alicui forensi vel alii pro eo lapides lastrons ligna Schiaccias vel letamen causa ea portandi extra districtu Deuanee. Et nullus permittat aliquem forensem cavare lapides in districtu Deuanee occasione predicta. Et nulla persona de Deuanea vel forensis audeat vel presumat extrahere [illegible] de districtu Deuanee. Contrafaciens in aliquo casuum predictorum in decem libras den. comuni Deuanee condempnetur. Et liceat cuilibet contrafacientes in predictis vel aliquo predictorum accusare et habeat medietatem banni. Et hoc capitulum bandiatur primo mense regiminis potestatis.

De committentibus fraudem et de cartantibus de libris comunis. Cxviii.

Nulla persona furetur vel [illegible] qualecumque [illegible] comunis Deuanee aut instrumentum comunis predicti vel ad ipsum comunem spectans nec

[illegible]

Cxviii. Mercatores vendentes pannum.

M[illegible] ... contra ... [illegible] ... et [illegible] ... recepto ... adiust[illegible] ... [illegible]

Cxx Quod nullus aperiat cancellum alterius.

Nullus cancellum alterius clausum seratumve vel alio ingenio aperiat vel [illegible] ad penam quadraginta sol. pro qualibet et qualibet vice. Et si [illegible] cancellum [illegible] clausum [illegible] vel [illegible] aperiendo [illegible] [illegible]

Cxxi. Quod omnia bona delinquentis sint statim commisso delicto communi obligata.

O[illegible]

[illegible] ... per [illegible] de [illegible] ... factum ante [illegible] commissi [illegible] factum fuisset vel factum [illegible] esse in fraudem. Et si quod [illegible] modo factum [illegible] esse [illegible] [illegible] et [illegible] ad [illegible] de [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] factum [illegible] per [illegible] super hoc ad petitionem cuiuslibet [illegible] ad penam centum [illegible] [illegible] in [illegible] diligenter super [illegible] [illegible] multos testes. Et si inveniat per decem testes fide dignos publicam vocem et famam esse vel quod ita credatur per ipsos quod dictus contractus fuisset fictitie factus vel simulate conceptus sit nullius valoris. Et cancelletur [illegible] de registro [illegible] [illegible]. Et [illegible] [illegible] ... quadraginta [illegible] condemnetur ... qualitate [illegible] [illegible] personarum. Et hoc [illegible] [illegible] [illegible]

Quod quilibet possit defendere parentem in publico. Cxxii.

S[illegible] ... [illegible]

Pena vendentis

CCXXIII. Pena venantis ad pinces.

Nulla persona venetur nec venari audeat vel presumat cum pannis rubeis ad pinces [illegible] viginti sol. pro qualibet vice [illegible] liceat accusare contrafacientes et habeat quartam partem banni.

CCXXIIII. Pena replentium formas paludis Fecciole.

Nulla persona repleat formas paludis Fecciole nec compleat facere eas nisi per portas [illegible] et in eis nullum engombramentum teneat vel faciat, contrafaciens in quadraginta sol. pro vice qualibet condempnetur. Et nullus in eis vel formis alicuius campi [illegible] ad dictam penam. Et in formis de medio ipsius paludis fiant duo pontes per adiacentes et facti manuteneantur per eos. Et ad predicta fieri facienda et manutenenda et ad denuptiationem [illegible] contrafacientes eligantur per consilium generale duo boni homines de ipsis adiacentibus et eorum denuntiationi stetur et habeat quartam partem banni et in credentia teneatur et cuilibet liceat accusare cum uno teste fide digno et habeat medietatem banni et in credentia teneatur.

CCXXV. Pena proitientes aquam de alto loco in viis publicis.

Nulla persona proitiat de die nec de nocte ante [illegible] sonum campane in vias publicas de aliquo loco alto aquam seu turpitudinem. Et si quis contrafecerit [illegible] domo pro iecta fuerit puniatur in decem sol. den. Et cuilibet liceat accusare contrafacientes et teneatur in credentia et habeat accusator medietatem banni. Et nullus tabernarius vel tabernaria ponat caldaria in stratis vel viis publicis nec in eis [illegible] vel [illegible] vel in [illegible] de die [illegible] ad penam decem sol. pro quolibet et qualibet vice. Et cuilibet liceat accusare contrafacientes et accusatori cum iuramento [illegible] credatur et habeat medietatem banni.

CCXXVI. Pena accipientis aliquod vas alienum tabernarii.

Nulla persona [illegible] tabernarii aliquod vas ad penam [illegible] sol. pro [illegible] qualibet vice. Et cuilibet liceat accusare contrafacientes. Et nullus [illegible] aliquo vase sigillato ad penam [illegible] pro quolibet et qualibet vice [illegible] predictis cuilibet liceat accusare et habeat medietatem banni et teneatur in credentia.

CCXXVII. Quod nulla persona mittatur ad catenam.

Nulla persona pro aliquo debito vel aliqua causa ad catenam mittatur vel in carceribus retineatur nisi consisteretur idonee non caveret [illegible] et si dare voluerit idoneos fideiussores de parendo mandatis curie et condempnandi solvendi de maleficio per eum commisso. Et potestas assignet eidem terminum competentem ad dandum fideiussores, faciendo infra terminum custodiri diligenter. Et si infra terminum fideiussores non dederit ponatur in carceribus prout potestati videbitur expedire si fuerit persona suspecta. Et si potestas vel eius officiales contrafecerint in predictis vel aliquo predictorum in centum sol. condempnentur. Et hoc capitulum locum non habeat in banitis et custodibus noctis.

CCXXVIII. Quod sententia aliqua occasione nullitatis cassetur.

Si contingat aliquam sententiam exbanditam vel processus occasione nullitatis cassari potestas et consules et quilibet ipsorum teneatur vinculo iuramenti et ad penam centum librarum per quolibet in continenti [illegible] dies facere quod ab ipsa sententia [illegible] tione appelletur et ipsa appellatio prosequatur in Romana curia [illegible]. Et nichilominus si [illegible] cassari contingat ab ipsa appellatione [illegible] prosequi debeatur et possit potestas et offitiales suos procedere [illegible] sententia [illegible] tam super actis [illegible] quam super [illegible] novis faciendis. Et [illegible] tam super maleficiis [illegible] et [illegible] veteribus et possit [illegible] debeat punire maleficia sic commissa secundum formam statutorum [illegible] tempore [illegible] maleficii [illegible] in et sine [illegible]

in sapientibus quibus p(er) potestatem et consilibus fuerit commissum.

Cxxviii. Quod leprosi non intrent nec stent in Ceuanea.

Nullus malesanus vel leprosus moretur in Ceuanea vel districtu vel tantum in locis eis deputatum in ipso districtu sub pena viginti quinque librarum denariorum pro quolibet. Et potestas et eius curia teneatur vinculo iuramenti et ad penam viginti quinque librarum quolibet mense inquirere de predictis et contra eos procedere ad dictam penam ab eis de facto auferendam. Et accipere pro qualibet vice et quolibet ipsorum malesanorum et leprosorum qui inventi fuerint in Ceuanea vel districtu extra loca predicta eis assignata stare vel morari. Et si contigerit aliquem de dictis malesanis ire velle et producere vitam suam in hospitali fontanelle communis Ceuanee. Talis ire volens ad dictum hospitale et ibidem producere vitam suam teneatur mittere et dare dicto hospitali illud quod consilio generali videbitur expedire vel convenire. In quo consilio proponatur per potestatem et consules populi de eo quod talis malesanus vel leprosus dare voluerit. Et id quod super predictis de ipso consilio fuerit ordinatum valeat et teneat auctoritate presentis consilii capituli et mittatur ad pretium ad bussulas et pallu(c)tas et dicti malesani vel leprosi non intrent in Ceuaneam ad penam viginti sol(idorum) pro quolibet ipsorum. Et habitantes iuxta portas prope dictas domos si eis videbitur quod Ceuane non intrent.

Cxxx. Pena levantium martinellum alterius.

Quicumque levaverit martinellum vel nassam seu ingenium alterius in flumine positum pro piscibus capiendis si de die in decem sol(idos) si de nocte in viginti sol(idos) denariorum condempnetur. Et in eadem puniatur associans delinquentem ad predicta et liceat cuilibet accusare delinquentem et eiusdem accusationi stetur cum uno teste et teneatur in credentia et habeat quartam partem banni. Liceat tamen cuilibet elevare martinellum seu nassam quem vel quam invenerit iuxta suam possessionem sine pena et banno.

Nasia

Quod quicumque cepit aliquem exbannitum habeat quartam partem banni.

Cxxxi. Quicumque ceperit aliquem exbannitum vel malefactorem qui aufugeret vel non esset in fortia communis Ceuanee et curie Ceuanee et assignaverit cum effectu habeat quartam partem banni quod ex dicta captione et assignatione devenerit in commune Ceuanee et plus habere non possit ex forma alicuius statuti populi vel communis dum tamen predicta non intelligantur de familia potestatis.

De mercede magistrorum lignaminis et lapidum cum irent ad aliquam executionem faciendum.

Cxxxii. Si aliquo tempore magistri lapidum vel lignorum vocarentur ad executionem aliquam faciendam contra aliquem malefactorem potestas faciat eis satisfieri pro eorum labore de bonis illius malefactoris vel de bonis communis dum tamen illa solutio fiat per camerarium communis. Et quod dicti magistri pro predictis in qualibet curia defendantur per commune Ceuane.

De cappannis non construendis nec recoperiendis sanalibus.

Cxxxiii. Nulla cappanna seu domus construatur vel fieri possit vel facta teneatur que coperta seu in parte constructa fuerit de sagmalibus seu strame stuppla vel aliquo misto de scenaciis seu coppis que ad tectum componendum parietem de lapidibus vel mattonibus seu terra Ceuanea et infra Ceuaneam et infrascriptas seu quot eis porta abbatis infra usus Ceuaneam sicut recte trahit strata seu flamegna usque ad domum lamfrandis. Et ab inde infra sicut recte trahit flumen super usus pontem lapidum usque ad dictum pontem et a dicto ponte infra flumen seu formam molendinorum usque ad terram filiorum domini Mathei bonagine positum iuxta flumen viam et foveas communis. Et a dicta tamen sicut recte trahit usque ad cancellos seu portam iuxta fratrum minorum et foveam quod est iuxta ipsam terram. Et a dicta porta usque ad portam que est iuxta murum veterem et a dicta porta usque ad flumicciolum. Et a dicto flumicciolo sicut recte trahit dictus flumicciolus usque ad domum lombardi predictam. Et infra dictas senaitas usus Ceuaneam. Et quilibet habens domum seu cappannam infra dictas senaitas

alit᷑ q̄ dictũ ē ꝯstructa debeat ipsam fa-
cere eleuari ⁊ destrui usq; ad k̄las . aug̃
ꝓxime venturi ad penã xxv. libr̄ deñ ꝑ
quolibet ꝯtrafaciẽte ĩ p̄dc̄is vel aliquo
p̄dictoꝝ. Et nichilominꝰ cogant᷑ predictam
domũ seu cappanã eleuare ⁊ destruere s̄m
dictã formã. Et p̄dicta ⁊ quolibet p̄dc̄oꝝ
potestas ⁊ ꝯsules vinculo iuramenti et
ad penã quinquaginta libr̄ ꝑ quolibet
obs̄uari ⁊ effectui demãdari. Et potestas
p̄dc̄a bãnum facere teneat᷑ infra octo dies
sui introitus ad dictã penaꝫ.

Cxxxiiii. De ĩquirẽdo cõtra nõ accatastatos.

Potestas teneat᷑ infra duos mẽ
ses sui ĩtroitus facẽ ĩquisitiõeꝫ
cõtra oẽs ⁊ singulas ꝑsonas q̄
non essẽt ĩ catasto cõis ⁊ ĩ capubreum scri
pte. Et quas nõ ĩueñit ad catasꝰ et in
dc̄o capubreum script᷒ accatastari faciat ⁊
ĩ capubreum poni ⁊ scribi. Et nichilominꝰ
eas ĩ xx. sol. ꝑ quolibet debeat ꝯdẽpnaꝛ.
Et si potestas fuẽit negligẽs in p̄dictis
ꝑdat de suo salario xxv. libr̄ deñ. Et
qui nõ fuẽit accatastat᷒ nõ possit elegi
nec etiã ad aliquod offitiũ cõis ⁊ si elige
ret᷑ nõ debeat nec teneat ipso iure.

Cxxxv. Q̄d nulla mulier ĩ palatio ñ ꝑ graui crimĩe ꝯstriñ
Nulla mulier ĩ palatio ñ ꝑ graui ꝯst᷑.
mallio stringat᷑ ꝑ q̄ mittat᷑ ĩ carcerẽ
ñ daret fideiussores ⁊ graue male
fitiuꝫ intelligat᷑ q̄d cõsules ppli vel maior
pars ipsoꝝ ꝓsuñpserit ẽe graue. Pro alio uõ
casu teneat᷑ ꝑut ꝯsulibꝫ ppli videbit᷑. Et si po
testas ul' eius offitialis cõtrafecerit in penaꝫ
viginti quinq; libraꝝ puniat᷑.

Cxxxvi. De custode carceris et eius offitio.

Custos carceris cõis ꝯ ϑenañ
teneat᷑ ⁊ debeat solicẽte deũ
carcerẽ custodire. Et oẽs ⁊ sin
gulos ĩ p̄dc̄o carcere mittẽdos ⁊ missos ⁊
assignãdos ⁊ assignatos ad custodiẽduꝫ
custodire ita q̄ ꝑsone ĩ dc̄o carcere posite ad
custodiend᷒ ponendo nõ fugiãt nec euadãt.
Et si aliquis ei assignatus ul' assignandus
ad custodiẽdũ affugẽt teneat᷑ soluẽ deus
custos tam cõi si ꝑ cõi q̄ sp̄ali ꝑsoẽ si ꝑ sp̄ali
ꝑsona recõmẽdat᷑ ẽẽt totũ id ad deus aufu
giẽs seu euadẽs solue teneba᷑t. Et hoc deus
custos ꝑ potestatẽ iudicẽ ⁊ ꝯsules cogatur
obs̄uare sine aliq̄ libellis ⁊ iuris solẽpnitate

firmare. Et ad ꝓbandũ si recomãdat᷒ fuẽit
sufficiat ꝓbatio q̄ñ deũs carcerat᷒ visus
fuerit ĩ carcere ⁊ fuẽit ĩ carcere tp̄re custo
die dc̄i custodis. Et p̄dc̄a potẽs ⁊ ꝯsules te
neãt᷑ execuitiõi mãdare ad penã qnquaginta
libr̄ deñ ꝑ quolibet eoꝝ. Et liceat sẽp dc̄o
custodi cũ hñit aliquẽ ad custodiendũ in
carcẽe portare oĩa arma defendibilia ⁊ defẽ
dibilia s. arma offẽdibilia ꝑ plateã ⁊ pala
tiũ tm̃. aliis ãt tp̄ibꝫ arma vetita portare
nõ possit. Et custos p̄dc̄us nichil recipiat
a bailiis ul' aliis ꝑsonis positis ⁊ missis ꝑ
mallio ul' delicto. Ab aliis uõ ꝑsonis q̄ misse
fuerĩt ĩ carcerẽ ꝑ sp̄ali ꝑsona ul' delicto reci
piat deũs custos ꝑ suo salario sex sol. ꝑ quo
libet ipsoꝝ int᷑ diẽ ⁊ noctẽ. Et si aliqs custodi
ret᷑ a baiulo seu ꝑ bay ⁊ custodit᷑ aufugeret
dc̄o bay᷒ q̄ donec deũs bay custodiretur in
carcere custos carceris faciat sibi satisfiẽi
a dc̄o bay᷒ modo p̄dc̄o. Et hoc ĩtelligat᷑ de
portatiõe armoꝝ p̄dc̄oꝝ. s. de illo custode
carceris cui f̄ca fuẽit locatio dc̄i carceris
tantũ.

Cxxxvii. Q̄d null's stet ĩ aliq᷒ ꝯsilio ñ ẽẽt de cõsilio.

Nullus audeat ul' p̄sumat int᷑ stra
re ul' morari ĩ aliquo cõsilio ñ
sit ꝯsiliarius ul' de adiũctis ꝑ
potestatẽ ⁊ ꝯsules ppli ꝯ ϑenañ ul' aliuꝫ
offitialẽ dc̄i cõis qui de hoc potestatẽ hẽẽt
cõtrafatiẽs soluat de f̄co nõie pene xx
sol. deñ. Et quilibet possit accusare ꝯtra
faciẽtes ⁊ teneat᷑ ĩ credentia ⁊ hẽat medie
tatẽ bãni.

Cxxxviii. De pena lauãtis pãnos ul' cal
dumẽ iuxta speronem molendini.

Nulla ꝑsona lauet panũ aliq̄d vel
caldumẽ iuxta sperones molen
dinoꝝ porte ꝯ ϑalmenoꝝ et in
gradibus porte Sancte ꝯ ϑergante ubi
aqua colligitur ad penam decem sol. Et
cuilibet liceat accusare contrafacientes
et accusationi cuiuslibet cũ sacramento
credatur ⁊ habeat tertiã partem banni.

Cxxxviiii. De modo soluendi debitũ cõis.

Si esset aliquod debitum usurarũ
in comuni ꝯ ϑenance a centũ
libr̄ supra potestas et consules
populi teneantur ad penam centũ libr̄ ⁊
vinculo iuramenti illud debitum infra du
os menses proxime subsequentes ꝑq̄
contractum fuerit ꝑsolui illis ꝑsonis
que illud debitum recipere tenentur.

Et si potestas vel co[illegible] in predictis ipso facto [illegible] et quod a comuni [illegible] salarium [illegible] teneantur sine [illegible] aliquod habeant contra comune [illegible] salarium petendum. Et nichilominus un[illegible] et quilibet ipsorum in [illegible] libr. den. comuni [M]ercatelli condempnetur. Et ab eis dicta pena exigatur et exigi possit. Et in perpetuum in dicti consularius offitio esse non possint. Et notarius populi teneatur [illegible] libr. de eius salario ipsos consules quando intrabunt eorum offitium facere hoc capitulum in generali consilio [illegible] [illegible].

De electione quatuor hominum super comunne terre Mercatelli. Cxxxx.

Per consilium generale comunis et populi terre Mercatelli eligantur quatuor homines, scilicet unus per quarterium qui vadant et scrutentur circum circa terram Mercatelli ubi pro ipso comunne esset opus aliquod faciendum. Et quod invenerint referant in ipso consilio. Et tunc per ipsum consilium ordinetur quod sit super ipso comunne faciendum. Et quod per dictum consilium ordinabitur exequtioni mandetur.

Quod extrahentes de Mercatello oleum vel poma dimittant ad vendendum in platea tertiam partem. Cxxxxi.

Q[illegible] extra [illegible]

[illegible]

Quod si qua capitula statuti presentis essent contra libertatem Ecclesie vel contra constitutiones ducalis non valeant. Cxxxxii.

S[i] qua capitula [illegible] in presenti statuto [illegible] statuta [illegible] contra Sancte Romane Ecclesie [illegible] vel contra constitutiones [illegible] [illegible] pro non factis et non [illegible] habeantur.

De non portando fulgineum pannum ad valcandum. Cxxxxiii.

N[illegible] ad [illegible] pro quolibet [illegible] qualibet [illegible] condempnetur [illegible] valcare [illegible] pannum ad valcandum extra Mercatellum [illegible] sine pena.

De forma a trivio rote usque ad formam molendinorum actand. Cxxxxiiii.

Per adiacentes fiat una forma ampla media [illegible] et [illegible] quatuor pedibus ad pedem manuas. Que incipiat a trivio [illegible] et [illegible] molendinorum [illegible] [illegible] consules populi [illegible] unum vel duos [illegible] qui[illegible] qualibet debeat [illegible] [illegible] adiacentes [illegible]

De illis qui dicerent se non esse adiacentes alicui operi facti vel faciendi. Cxxxxv.

S[illegible]

non [illegible] et credatur dicto et declarati
oni maioris partis adiacentium [illegible]
supra dicti cum iuramento etc.

Cxxxxvii. **Quod sindici hospitalis non possint aliquam personam recipere in aliquo hospitalium communis.**

Sindici et procuratores [illegible] eligendi in hospitalibus et [illegible]
hospitalibus communis Deruete
non possint nec debeant recipere mittere
aut ponere aliquam personam in oblatum
vel subintricem ipsorum hospitalium [illegible] vel
alterius eorum sine licentia et mandato
potestatis et consulum populi Deruete.
Et hoc fiat in generali consilio dicte terre.
Et si dicti sindici et procuratores contra
fecerint in predictis in viginti quinque libr.
den. pro vice qualibet condempnetur et
si aliter fieret non valeat ipso iure.

Cxxxxviii. **Quod aqua que vadit per letamenariam Bindutii Magistri Nicole tollatur et devietur per alium locum.**

Aqua que vadit et labitur in
letaminariam seu cloacam que
olim fuit Magistri Nicole [illegible]
[illegible] et inde quod in flumine su
pra molendina ipsa aqua non intret. Que
aqua mittatur per flumicciolum iuxta
viam et ortum Pucciolo domini Berardi per
possessionem dicti Puccioli et per [illegible]
letamenarias a dicta cloaca que olim fuit
dicti Magistri Nicole usque ad hospitale
Berardi. Et nulla persona ipsam aquam per
alium locum mittat nec deviet nisi per
dictum flumicciolum ad penam quadragin
ta sol. den. Et cuilibet liceat [illegible] co
[illegible] et accusare cuilibet cum [illegible]
[illegible] et habeat me
dietatem banni et ei credentia teneatur.
Et predicta [illegible] potestas et consules
teneantur vinculo iuramenti et ad pe
nam viginti quinque libr. [illegible]
[illegible] et taliter facere quod [illegible]
[illegible] dicto flumine supra molen
dina non [illegible] ad [illegible]
[illegible].

Cxxxxviiii. **Pena transeuntis per canapinam domini manentis domini Jacobi ad lavandum pannos.**

Nulla persona [illegible]
[illegible]
[illegible] domini Jacobi ad lavandum [illegible]
[illegible] pannos lavet iuxta [illegible]
communis [illegible] iuxta ipsam canapinam
et [illegible] Bonconti ad penam
[illegible] sol. pro qualibet et qualibet vice
et cuilibet liceat accusare et habeat me
dietatem banni. Et [illegible]
[illegible] teneatur ad [illegible]
[illegible] ad penam decem libr. den.

Quod figura sancti Xpofori depingatur in qualibet porta communis Deruete. Cxxxxviiii.

Figura sancti Xpofori depingatur
in qualibet porta seu [illegible] in muro
[illegible] terre Deruete et [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] possit omnibus expensis communis
Deruete. Et predicta potestas et con
[illegible] teneantur ad penam decem
libr. et vinculo iuramenti.

Nullus extrahat aquam de forma molendinorum. Cl.

Nulli liceat extrahere aquam ex
forma molendinorum usque ad
ipsa molendina et qui contrafecerit
[illegible] in Centum sol. den. Et de pre
dictis potestas inquirere teneatur de mense
Augusti et septembris et repertos culpabiles
punire et condempnare in dicta pena.

De correctione et renovatione statutorum terre Deruete. Cli

De correctione et renovatione
statutorum communis et populi terre
Deruete facienda vel non re
maneat in providentia et deliberatione con
silii generalis. Et potestas et consules po
puli ad penam Centum libr. den. pro quo
libet teneantur predicta ponere ad consilium
de mense novembris et quod tunc [illegible]
consilio deliberabitur [illegible] teneat [illegible]
[illegible]

Quod nulla mulier ab uno mense in antea pannos vel ornamenta dimittat occasione alicuius mortui. Clii

Nulla mulier occasione alicuius
[illegible] mensem [illegible]
[illegible]
debeat dimittere [illegible]
[illegible]
[illegible] mortem alicuius ad [illegible]
[illegible] qualibet et qualibet [illegible]
[illegible]
[illegible]

debeat de predictis.

Clııȷ. Quot nullus offitialis dañ vel preco tangant deñ salarior.

Nullus offitialis forensis vel notarius camere nec precones vel baiuli tangant vel tangere debeant aliquem deñ salarior. ad penam Centũ sol̃ deñ p qualibet vice.

Cliiij. De obscuritate statut. declarandi et per quos.

Si qua ambiguitas seu oscuritas quancũq; reperiretur seu appareret in presenti volumine Statutorum dicti statutarij vel maior pars ipsorum possint et debeant ipsam ambiguitatem et oscuritatem declarare auctoritate pñtis capli.

Clv. Quot Cantelli possint extrahi de Ovevanea et districtu.

Quilibet volenti liceat extrahere de Ovevanea et districtu cantallos et tinellas de salice populo et alvano sine pena et banno aliquo alio statuto supra vel infra posita loquẽte i ɔtrariũ nõ obstante.

Clvi. De turri Castri sci laurẽtij nõ locãda hõibus dicti castri ad custodiendũ.

Turris castri collis sci laurentij non locetur ad custodiendũ seu ad custodiam alicui habitanti in dicto castro sancti laurentij nec conducatur ab aliquo de dicto castro ad custodiam et idẽ intelligatur de turrib; castrorum Begiioli ꝛ Radiom pena .x. libr deñ.

Clvij. De poderib; datis in dotẽ mulieribus Nuptis extra Ovevaneã non vendend.

Ut hoc ut poderia data i dotem mulieribus que nubeant ꝛ nupse sunt extra Ovevaneã cõservẽtur illesa ex comune Ovevanee inde utilitatem consequi in datiis et collectis. volumus et ordinamus quot ipsa bona s. domus terre et possessiones vendi alienari vel pignora non possint sine express licentia et consensu sex ex cõsãguineis vel magis attinentibus ipsis mulieribus et maxime usq; in tertium gradũ. Si vero venderentur pignorarentur vel alienarentur ipsa venditio pignoratio ul alienatio non valeat nec teneat. Et emptor pretium perdat nisi aliud p cõsi

liũ gñale sup predcis fuit ordinatũ.

Pena impedimentis Cursum aque fontis magistri karoli.

Clviij.

Nulla persona impediat cursum aque fontis Magri karoli a dicto fonte usq; ad viam laicelle iuxta possessiones vegnatoli et heredes pucciolli destiosi. Et nulla psona faciat aliquam partam sive impedimentũ dicte aque dicti fontis aliquo modo ad penam viginti deñ pro qualibet et qualibet vice et quilibet de pdcis possit accusare et denũptiare ɔtrafaciẽtẽ et habeat medietatem banni. Et quolibet anno de mense Maij per adiacentes dictus fons remundetur. Et nulla mulier pro duas mezengas iuxta ipsum fontem levet pãnos aliquos i fovea dicti fontis ad penã predictaz.

De via qua itur pusinz et pontib; ipsius actand et per quos.

Clviiij.

Via qua itur perusium aptetur et manuteneatur cũ pontib; dicte vie per infra scriptos homines et personas. videlicet quot homĩes de plano lactoni et cantalupo debeant ipsam et pontes ipsius aptare a lactono ultra versus perusium. Et homines de Monterono et poluese a lactono citra usq; ad pontem insule. Et homines de capro a dicto ponte usq; ad villam capri. Et predicta notarius dampnidatus teneatur vinculo iuramenti et ad penam viginti quinq; libr deñ de suo salario aptari facere p dcos adiacentes de mẽsib; Maij et Junij.

Qui semel extractus de carcerib; ulterius non extrahatur.

Clx.

Si quis semel extractus fuerit de carceribus die veneris scõ amore dei vel aliquorum precaminum intuitu et postea pro aliis criminibus fuerit in eisdem carcerib; missus iterato nullus extrahatur nisi solverit integre condempnationem suam factã ul faciendam de eo accusatiõe dicti Malefitij. Et quicũq; arengaret vel si potestas consentiret quot extraheretur vel extrahi pmitteret in Centum libr deñ comuni Ovevanee condempnetur. Et nullus semel extrahi possit nisi prius deñ debeat

fuerit in consilio generali. Et si potestas
permiserit contrarium Centum libr. den. comuni
Montevarchi condempnetur.

Clxi. **Quod nullus lavet coria a porta abbatis supra.**

Nullus lavet coria seu pilet coria nec ipsa coria in aqua retineat a ponte abbatis supra versus molendina comunis in aliqua parte fluminis nec ab inde supra. Qui contrafecerit in quadraginta sol. den. condempnetur. Et cuilibet sit licitum accusare et teneatur in credentia et habeat medietatem banni.

Clxii. **De registro proventuum comunis per potestatem fiendo.**

Potestas teneatur primo mense sui regiminis vinculo iuramenti facere fieri quoddam registrum seu inventarium de omnibus et singulis proventibus fructibus et redditibus comunis Montevarchi rebus et iuribus dicti comunis ubicumque dictum comune habet tam in rebus mobilibus et inmobilibus quam de iuribus et actionibus ubicumque dictum comune habet. Et hoc potestas et consules populi fieri facere teneantur ad penam potestati viginti quinque libr. Et cuilibet consulum decem libr. den.

Clxiii. **Quod procuratores hospitalium debeant singulis pauperibus subvenire.**

Procuratores et sindici hospitalium comunis Montevarchi qui nunc sunt et pro tempore fuerint teneantur et debeant vinculo iuramenti de elemosinis que ad eorum manus pervenerint subvenire pauperibus infirmis qui hospitati sunt et hospitabuntur in dictis hospitalibus et quolibet eorum et eos debeant benigne recipere et misericorditer pertractare. Et quando dicti sindici et procuratores eliguntur consules populi eis legi faciant hoc statutum de verbo ad verbum per notarium reformationum dicte terre.

Clxiiii. **De pontibus cantilupi fiendis.**

Pontes castri cantalupi fiant et fieri debeant ex parte superiori dicti castri versus Montevarchi et in strata recta qua itur a Montevarchi versus pergine. Et fiant et fieri debeant expensis hominum dicti castri per libe…

sicut habent homines libram in catasto comunis. Et predicta presens potestas vel eius vicarius vinculo iuramenti et ad penam viginti quinque libr. den. Et quilibet alius potestas qui pro tempore fuerit fieri facere teneatur et illuc accedere pso' aliter.

Quod via qua itur subtus domum magistri bernardi vicem remunieratur. Clxv.

Via qua itur subtus murum terre inter domum Magistri Bernardi vicem et hospitale olim Magistri bernardi remunieratur per adiacentes dicte vie et terminetur per ipsos usque ad fossam filiorum Scolaioli. Et nulla persona in dicta via ab introitu ipsius vie usque ad dictam foveam. Et introitus comuis vie intelligatur prope portam molendinorum iuxta angulum domus dicti hospitalis ponat vel proiciat aliquam sozuram in mundiciam vel letamen ad penam viginti sol. pro quolibet et qualibet vice.

De viis vicinalibus mactonandis. Clxvi.

Potestas et consules populi Montevarchi ad petitionem cuiuslibet cuius interest vel interesse posset teneatur precise et ad penam viginti quinque libr. pro quolibet eorum otium facientium facere mactonari omnes vias comunis et vicinales non mactonatas expensis vicinorum. Et ad ipsum mactonatum fieri faciendum per consules populi qui tunc erunt unus superstes eligatur qui ipsum fieri faciat per ipsos adiacentes seu vicinos ad penam Centum sol. Et quilibet de vicinato ei debeat obbedire ad penam viginti sol. que pena ipso iure deveniat in comune et a contrafaciente de facto sine aliqua condempnatione auferatur.

Quod totum flumen terminetur. Clxvii.

Pro evidenti utilitate comunis Montevarchi totum flumen terminetur ab utraque parte tantum quantum protenditur territorium comunis Montevarchi. Et ipso toto terminato nulla persona audeat vel presumat a dictis terminis infra plantonare vel plantare nec facere ad penam viginti sol. pro quolibet et qualibet vice. Et potestas qui pro tempore fuerit teneatur ad penam viginti quinque libr. quolibet mense …

44v

L

notarium [illegible] ad [illegible] contrafacientium.

Clxviii. De non hedificando iuxta murum communis a porta guelfa usque ad locum fratrum minorum.

Nulla persona de [illegible] vel forensis hedificare possit aliquam domum iuxta murum communis qui est a porta guelfa usque ad portam fratrum minorum nec alios iuxta aliquem murum novum dicti communis ad [illegible] mezengam contrafaciens in decem libras den. communi [illegible] condempnetur. Et nichilominus ipsa domus ab ipso muro totaliter elevetur.

Clxviiii. De non eundo in fine anni cum oblatione pro mortuis.

Nulli liceat post mortem alicuius maxime in fine anni ire cum oblationibus ad aliquam ecclesiam occasione alicuius nisi in capite octo dierum post mortem alicuius mortui nec cumptum ibi facere pena Centum sol. pro qualibet persona et cuilibet liceat accusare contrafacientes et habeat medietatem banni et teneatur in credentia et hoc intelligatur tam de maribus quam de feminis. Et persona audeat vel presumat mittere vel portare aliquem panem seu panes ad domum alicuius mortui vel alicuius vicini infra decem dies a die qua mortuus fuerit et ad Ecclesiam deportatus. Et si quis vel si qua contrafecerit tam mittens quam portans seu ipsos panes recipiens in quadraginta sol. den. communi [illegible] condempnetur. Et nulla persona de domo [illegible] audeat vel presu[m]at [illegible] facere infra dic[illegible] dictus [illegible] [illegible]

[illegible] Ecclesia consignata com[illegible] ad dictam penam.

De non habendo furnum in castro plani lactonis. Clxx.

Nullus audeat vel presumat habere furnum in castro plani lactonis copertum de sincalibus et cannuciis vel scazza contrafaciens in Centum sol. den. communi [illegible] condempnetur.

Quot fovee que sunt in contrata paludis tagliani actentur. Clxxi.

Fovea que est in contrata paludis tagliani a clausura Nicolai [illegible]. Et fovea que est in dicta contrata iuxta terram bagnoli [illegible] magistri [illegible] iuxta viam per directum usque ad fontem collis aptentur per adiacentes [illegible] et ad predicta duo boni homines pro qualibet fovea ex ipsis adiacentibus per potestatem et consules eligantur qui predicta fieri faciant. Et si predicti [illegible] electi in predictis fuerint negligentes in decem sol. den. communi [illegible] condempnetur pro quolibet. Et hoc fiat ad petitionem trium vel quatuor ex adiacentibus supradictis. Et dicte fovee et quelibet ipsarum sit ampla tribus pedibus ad pedem pertice. Et in via que est prope terram supradicti bagnoli ante terram ciccoli Silvie fiat quidam pons lapideus ad calcem et arenam et lapides vel mattones expensis adiacentium dicte vie. Et quidam alius pons dicto modo fiat expensis adiacentium iuxta fontem collis prope terram plenezani pucciarelli. Et in predictis quilibet adiacens ad penam decem sol. partem sibi imponendam expensis supradictorum pontium ad petitionem dictorum suprastitum solvere teneantur. Et predicti potestas et consules populi exequi teneantur ad penam viginti quinque [illegible].

De bestiis in podio [illegible] non tenendis. Clxxii.

Nulla persona teneat vel [illegible] [illegible]

qualibet [illegible] vice et cuilibet [illegible] contrafacientes.

Clxxiii. **De non habendo letamen in castro s[an]c[t]i laurentii.**

Nulla persona de castro s[an]c[t]i lau[illegible] rentis [illegible] habere [illegible] letamen in aliquo [illegible] terre castellani [illegible] extra [illegible] pena [illegible] qualibet vice [illegible] contrafaciente [illegible]

Clxxiiii. **Quot cappanne existentes in castro castalupi eleventur.**

Cappanne existentes in Castro [illegible] hominibus [illegible] antiquitus [illegible] populi [illegible] mandare [illegible] ad eorum notitia pervenerit [illegible]

Clxxv. **De fornis et sciat[icis] quateriis no[n] fiendis nisi servet[ur] modus infrascriptus.**

Nulla fornax seu [illegible] fieri possit [illegible] districtu nisi [illegible] adiacentes [illegible] fienda[m]. Et si aliter [illegible] fiat hoc modo [illegible] et eius districtu terra sive possessio [illegible] tolli non possit p[ro]pt[er] ipsam fornacem seu sciacquatorium fiendu[m] [illegible] possessio [illegible] adiacentes [illegible] expensis [illegible] ipsa terra seu terris fiend[is] per homines ad hoc eligendos [illegible] duo homines [illegible]

Et si potestas [illegible] negligentes in [illegible] pena [illegible] viginti quinque libr[arum] den[ariorum] no[n] obstant[e] [illegible] communis vel popli [illegible] predict[illegible]

Pena plantonantis via mezengha terre posita in vocabulo Cantoni. Clxxvi.

Nulla persona [illegible] plantonare [illegible] communis [illegible] vocabulo cantoni que remansit [illegible] communis [illegible] et si quis contrafecerit in decem libr[as] den[ariorum] condemnetur [illegible] quilibet [illegible] et cuilibet liceat [illegible] et credatur [illegible] Et [illegible] teneatur ad petitionem [illegible] ad faciendum [illegible] ad penam Centum sol[idorum] [illegible] liceat accusare et teneatur [illegible] ad penam decem [illegible] ad dictos [illegible] et [illegible] de mense [illegible] ne [illegible] venti[illegible]

De via qua itur ad paludem freccioli a strata capri usq[ue] ad ipsam paludem actanda et terminanda. Clxxvii.

Cum quedam via [illegible] que occup[illegible] tenentes iuxta [illegible] ita quod adiacentes per ipsam [illegible] sunt et non modicum dampnum [illegible] per [illegible] ad paludem [illegible] [illegible] ad pedem [illegible] et una parte [illegible] viginti quinque libr[arum] [illegible] accedere ad [illegible]

medietatem banni et in credentia teneatur
et accusatori cuiuslibet stetur et credatur cum
uno teste.

Clxxviii. De salario per textrices accipiendo occa
sione texture panni.

Textrices seu texentes panni ca
napaty accipiant pro stesa panni
facti in sex legaminibus tres so
lidos. Et pro stesa panni facti a sex usque in
decem legaminibus quinque solidos. Et pro
stesa facti panni in undecim et in duodecim
legaminibus sex solidos. Et pro stesa panni
facti in tredecim legaminibus septem solidos.
Et pro stesa panni facti in quatuordecim le
gaminibus septem solidos et sex den. Et pro
stesa panni facti in quindecim legaminibus
octo solidos den. Et plus recipere non pos
sint nec debeant ad penam viginti sol
qualibet vice. Et cuilibet sit licitum ac
cusare et habeat medietatem banni et in
credentia teneatur stetur super hijs iura
mento accusatoris. Et potestas communis
Ceuanee ipsum capitulum primo mense
sui regiminis bannum facere teneatur per
loca consueta Ceuanee ad penam vi
gintiquinque libr.

Clxxviiii. Quod custodes noctis [illegible] et sancti laurentii [illegible]ibus
[illegible] pidus comm[illegible]

Q[illegible]
[illegible]ich
[illegible] colens
communis [illegible] se excusa
re nec se ex[illegible] sint ab ho
neribus [illegible]s tam reali
bus [illegible] occasione alicuius
custodie [illegible] pro ipsis custodijs
habeant [illegible] teneantur mercedem
et salarium [illegible]. Et consules populi
nec alias officialis communis Ceuanee
non possint nec debeant prouidere nec
modo aliquo ordinare quod custodes predicti
excusetur ab honeribus et factionibus qui
buscumque pena libr. decem. Et vinculo iu
ramenti. Et si aliter prouiderent non ualeat
nec teneat ipso iure.

Clxxx. Quod laboratores et ficta
uoli terrarum pro terris quas laborant faciant cer
tas factiones pro dominis earundem.

Quilibet laborator et fictauolus
teneatur et debeat toto tempore
quo habebit et tenebit aliquam
terram seu possessionem ad laboracium vel
ad fictum pro ipsa terra facere et prestare
omnem operam personalem quam prestare
deberet dominus pro ipsa terra et possessione
cum alijs adiacentibus de contrata. Et si
dictum opus quod fieri debet per adiacentes
ordinatum esset quod fieret pro pecunia
ipse laborator et fictauolus teneatur soluere
partem pecunie contingentem ipsum dominum
pro terra et possessione predicta. Et predicta
locum non habeant in pontibus fontibus
et arcaturis fiendis per adiacentes predictos.

Quod non plantonetur aliqua arbor in
aliqua via terminata.

Nulla persona deinceps debeat Clxxxi.
ponere seu plantonare vel plan
tonari facere aliquas arbores
domesticas vel siluestres in aliqua via
seu semita que terminata fuerit per quas
arbores impediretur iter alicui persone
de Ceuanea quo minus possit libere ire
et redire cum bestijs et sine bestijs cum
salmis et sine salmis. Contrafaciens in
decem libr pro qualibet arbore communi Ce
uanee condempnetur. Et potestas et
consules qui pro tempore fuerint teneantur
et debeant vinculo iuramenti et ad pe
nam decem libr den pro quolibet [illegible]
ad petitionem cuiuslibet petentis per illam
personam que plantonasset vel posuisset
facere eleuari infra quindecim dies post
quam sibi preceptum fuerit per dictum dominum potestatem.

Quod homines de castro sancti laurentii qui habent
aliquod hostium fenestram per quod possit intrari uel
exiri debeant ipsum remurare.

Omnes homines de castro sancti Clxxxii.
laurentii qui habent aliquod
hostium fenestram seu foramen
per que intrari vel exiri possit debeat
ipsum infra octo dies postquam sibi mandatum
extiterit per potestatem et consules po
puli Ceuanee remurare et claudere ita
quod per ipsa aliquis intrare vel exire non
possit. Et qui ipsa non murauerit vel
clauserit infra dictum terminum in de
cem libr den condempnetur. Et quotiens
ea deuastauerit seu murata non tenuerit
in dicta pena condempnetur. Et omnes
habentes cauernas in foueis sit ripa fouei
dicti castri debeant ipsas infra dictum termi
num deuastare et releuare et ita aptare
quod aliquis ascendere vel destruere per

ipsum foveum non possit ad dictam penam et nichilominus ascendentes descendentes exeuntes et intrantes publice in dece libr. den. pro vice qualibet condepnetur.

Clxxiii. Quod nullus forensis Emat vel Emi faciat aliquam possessionem in districtu Castri sancti laurentii.

Ad hoc ut castrum collis sancti laurentii et alia castra districtus Mevanee et homines ipsorum manuteneantur ad statum communis et populi Mevanee et ut non exeant de iurisdictione dicte terre. Et semper terra Mevanie habeat iurisdictionem plenam in dictis castris et eorum territorio et districtu statuerunt et ordinaverunt quod nulla persona forensis seu nobilis de Mevanea audeat vel presumat Emere vel Emi facere in dictis Castris vel aliquo ipsorum vel eorum districtu domum seu casalenum vel aliquam possessionem pena Centum libr. den. pro quolibet ipsorum contrafacientium. Et nulla persona de Mevanea vel eius districtu possit nec debeat tali forensi seu nobili aliquam domum seu casalenum vel possessionem que esset in dictis castris vel eorum districtu seu territorio vendere obligare in gnerare vel alienare ullo modo vel quocumque colore verbeatur ad penam Centum libr. den. pro quolibet ipsorum contrafacientium et vice qualibet et unicuique sit licitum accusare contrafacientes et habeat medietatem banni et teneatur in credentia et sufficiat probatio duorum vel trium testium fide dignorum per instrumentum publicum inde factum sive prothocollum. Et potestas Mevanee qui pro tempore fuerit teneatur et debeat vinculo Iuramenti et ad penam Centum libr. den. de suo salario facere de predictis inquisitionem generalem et repertos culpabiles in dictis penis penitus condempnare. Et talis forensis seu nobilis contra predicta faciens vel aliquod predictorum semper sit infamis. Et hoc capitulum sit precisum et firmum in qualibet parte sui. Quod tollii et cassari suspendi vel prorogari non possit consilio vel arenga.

Quod cortina arcature communis manuteneatur et de pena apprehendentis eas.

Clxxix. Quod cortine archature communis ex utraque parte fluminis manuteneatur per commune predictum. Et ipse cortine teneantur. Et nullus audeat ipsas cortinas apprehendere nec in ipsis aliquid facere novitatis. Et quicumque ipsas apprehenderit vel apprehensas tenuerit seu in futurum apprehenderit in decem libr. den. condepnetur.

Clxxx. Quod nullus in platea molendinorum teneat ligna ab octo diebus in antea.

Nulla persona in platea Molendinorum posita extra portam maliciniorum communis Mevanee debeat retinere ligna ab octo diebus in antea ad penam viginti sol. pro quolibet et qualibet vice. Et cuilibet sit licitum accusare et habeat medietatem banni et hoc potestas teneatur facere observari in vinculo Iuramenti et penam decem libr. den. de suo salario.

Clxxxi. Quod habentes possess. Iuxta flumen teneantur ripas fluminis altas tenere ad sensum supstitis.

Omnes persone que habent vel tenent aliquam possessionem per totum territorium Mevanee iuxta flumen communis Mevanee ex utraque parte fluminis predicti et in qualibet parte et ubicumque iuxta flumen seu flumina expedit teneantur et debeant iuxta flumen seu flumina predicta in ipsorum possessiones predicta in ipsorum possessiones sic iuxta flumen posita et quantum ipsorum possessiones protenduntur et tenent iuxta flumen ripam manutenere altam et largam [illegible] debitam supstitibus [illegible] per consilium populi. Et qui contrafecerit in predictis in Centum sol. den. pro quolibet et vice qualibet condempnetur. Et nullus plantet aliquam arborem iuxta flumen ad dictam penam. Et quilibet ad accusandum admittatur et credatur sacramento ipsius cum uno teste fide digno et accusator habeat tertiam partem banni et nomen ipsius in credentia teneatur. Et idem dico de foveis posita a Molendinis porte maliciniorum usque ad arcaturam. Et potestas teneatur singulis mensibus inquirere de predictis et mittere ad dicta loca unum ex notariis suis qualibet mense semel ad penam

Clxxxvii. Quod terminationes facte per viatores absque parte et non citatis retractentur.

P[illegible]

[illegible]

Terminationes de [illegible] et [illegible] [illegible] partibus [illegible] [illegible] etiam non [illegible] partium.

Clxxxviii. De forma plani filiorum Comitis Reinvenienda et manutenenda.

Forma plani filiorum comitis [illegible] rem. [illegible] per adiacentes [illegible] in illa latitudine seu [illegible] tudine que fuit in principio. Et potestas et consules teneantur et debeant vinculo iuramenti et ad penam decem librarum cogere duos vel plures ex adiacentibus dicti plani ad assignandum latitudinem dicte forme. Et secundum assignationem [illegible] formam faciant per adiacentes [illegible] dicte latitudinem assignatam [illegible]

[illegible]

[illegible] condempnentur et predicta fiant [illegible] sex vel octo predictis adiacentibus [illegible]

Clxxxix. Pena mulieris portantis corredum in pannis vel capite.

Nulla mulier de [illegible] vel districtu cuiuscumque conditionis existat que esset in [illegible] vel districtu [illegible] nec debeat portare corredum aliquo modo in pannis portandis in capite vel in ipso capite nec in panno in dorso portando habere ad quid[em] corredum in ipsis pannis infixum, [illegible] vel contextum sive situm [illegible] ultra quantitatem et valorem centum sol. vel quasi ad plus portare tenere vel habere non audeat vel presumat ad penam vigintiquinque librarum [illegible] de suis dotibus [illegible] quotiens quelibet que contrafecerit [illegible]. Et de predictis stetur relationi notarii potestatis et credatur eidem. In qua pena [illegible] contrafaciens per potestatem debeat condempnari. In corredo vero dicto [illegible] pelles sendatum pro frixeis dictorum pannorum appositis vel apponendis nullatenus computentur. Que sine pena et banno cuilibet portare liceat pro sue libito voluntatis. Et predicta potestas teneatur vinculo iuramenti et ad penam vigintiquinque librarum [illegible] facere penitus observari et [illegible] [illegible] quolibet [illegible] [illegible] de predictis.

Clxxxx. Quod aqua que currit versus portam abbatis antiqua removeatur et mittatur per locum antiquum.

Aqua [illegible] antiquam [illegible]

[illegible]

illum lapidem qui est ante [illegible] [illegible]
dni Jacobi condam Come Ranerii. Et
nullus audeat vel presumat dictum cur-
sum dicte aque aliquo modo impedire vel
contrarium facere ad penam Centum sol.
pro quolibet et qualibet vice. Et predicta
potestas et consules populi exequi teneantur
ad petitionem duorum vel trium hominum
recipientium tedium et dampnum predi-
ctum ad penam viginti quinque libr. et
vinculo Juramenti.

Clxxxxi. **De via reclusa et occupata iuxta flumen a lavatorio sancti Vincentii relapsanda et reinvenienda.**

Via que est apprehensa occupata
vel reclusa a lavatorio sci Vin-
centii versus topinum Juxta
flumen usque ad terrum Rostelli lamuar-
ii versus fulgineum relapsetur penitus
et in statum pristinum reducatur per illum
vel illos qui eam apprehenderit seu appre-
hendiderit et occupaverit infra decem dies
postquam ei vel eis mandatum fuerit ad pe-
nam decem libr. et cuilibet liceat [illegible]
iuxta ipsum flumen usque ad dictum locum
unde dicta via ire consueverat ire et re-
dire personaliter et cum bestiis sine pena
et banno. Et potestas et consules populi.
Et notarius super viis et dampnis datis
ad petitionem cuiuscumque petentis teneantur
et debeant ad penam viginti quinque libr.
pro quolibet et vinculo Juramenti [illegible]
viam sic apprehensam reclusam et occupa-
tam facere apertam et liberam. Relapsari a
quolibet detemptore et ad statum pristinum
reduci ita quod per eam quilibet cum bestiis
et [illegible] possit libere [illegible] ad [illegible]
et redeundum [illegible] aliquod re-
cipere non possit.

Clxxxxii. **De fossato pontis canalli allargando et dirizando**

Statuerunt et ordinaverunt
quod per adiacentes fossati infra-
scripti quod cum maxime tempore
pluviarum multarum propter aquas
multas que ipso tempore cohadunant et
cursum habent et habere noscuntur [illegible]
fossatum quoddam quod ad certum et [illegible]
[illegible] reducatur ad [illegible]
[illegible] versus [illegible] pontis canalli [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et cuilibet [illegible]
[illegible] dampnum non modicum [illegible]
[illegible] ut fruges et segetes in possessiones
[illegible] [illegible] tempore [illegible]
[illegible] ad dictum fossatum [illegible]
consules populi [illegible] qui pro tempore
fuerint teneantur et debeant eligere [illegible]
[illegible] duos bonos viros et adiacen-
tes fossati predicti. [illegible] potestatem [illegible]
[illegible] habeant plenariam allargandi
[illegible] et si opus fuerit dirizandi non
tamen novum aliquem fieri faciendi in dic-
tum fossatum [illegible] aque pluviales a cur-
rentes que per dictum fossatum con[illegible]
[illegible] pro tempore nullum dampnum inferant
adiacentibus supradictis.

De loco ubi debeant stare meretrices. Clxxxxiii.

Meretrices publice stare non possint
in via que est inter vineam [illegible]
cole Antelitti et res Ecclesie sci
Vincentii post Sanctum Vincentium [illegible] ve-
terem sic recte trahit versus fabricam et
[illegible] usque ad flumen per directum infra
[illegible] versus et hic [illegible]
clusive [illegible]. Et a ponte [illegible]
[illegible] versus [illegible]. Et qui contra fece-
rit in decem sol. pro quolibet et qualibet
vice de facto sine aliqua condempnatione
puniatur et per totam [illegible]
Et potestas teneatur vinculo Juramenti
et ad penam quadraginta libr. [illegible]
mense inquirere de predictis et [illegible]
[illegible] cuilibet mittere familiam ad capien-
dum eas que infra dictos [illegible] in [illegible]
[illegible] et [illegible] in penis [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
districtu [illegible] nisi versus fulgineum
extra [illegible] predictas ad penam predictam.

Quod in omnibus portis terre [illegible] fiant [illegible] de ferro. Clxxxxiiii.

Potestas et consules populi tere
[illegible] qui pro tempore fue-
rint teneantur et debeant [illegible]
quindecim dies post introitum potestatis
fieri facere expensis communis [illegible]
[illegible] porta [illegible] omni [illegible]
[illegible] de ferro [illegible]
[illegible] [illegible] facto [illegible]
[illegible] porta [illegible]

altiari nec extrahi possint de dictis scanca
nis et predicta potestas et consules teneā
tur ꝛ debeant observare ad penam potestas
quadraginta libr. et quilibet consulum vi
gintiquinque libr. et vinculo iuramenti
Et camerarius comunis qui pro tempore
fuerit teneatur et debeat denarios opor
tunos dare et solvere ad petitionem et re
quisitionem dictorum potestatis et consu
lum sub pena prestiti iuramenti et privatiōis
sui salarii.

Clxxxv. **Quod quilibet teneatur facere ortum
usque in tres pugillos orti.**

Quelibet persona de Montenea
et districtu et Montanee habi
tans et districtu habens posse
ssionem seu possessiones in districtu Mōte
uanee seu territorio eiusdem valoris
et extimationis Centum libr. et ab īde
supra teneatur et debeat seminare et fa
cere vel seminari et fieri facere ortum
caulium vel raparum vel porror. vel
aliorum olerum in sua possessione ꝓprie
vel conducta ad minus usque in tres pugi
llos. Et supradictum ortum facere et se
minare teneantur hinc ad kl. Iunii px
venturi ad penam quadraginta sol. pro quo
libet. Et predictum capitulum potestas
teneatur et debeat ad penam vigintiquinque
libr. et prestiti iuramenti p tiā Mōtenan
in locis consuetis facere bannari ita quod
aliquis non possit ignorantie causam alle
gare. Et quolibet mense contra non faciē
tes dictum ortum inquirere et repertos cul
pabiles de predictis punire et condempna
re [illegible] penam predictam et habeat quartam
partem omnium que a contrafacientibus in
predictis solvi et devenire facte in cō.

Clxxxvi. **Pena extrahētis de Mōteuan ꝛ districtu lig
na Ciamtiam Calcinā Mactonē vl Coppos.**

Nullus audeat vel presumat ex
trahere vel exportare seu extra
hi vel exportari facere extra di
strictum Mōteuan Ciamciam ligna vel
aliquod genus Ciamcie vel lignorum nec
mactones coppos seu calcinam ad penam
decem libr. den. pro quolibet ꝛ qualibet
vice et cuilibet liceat accusare et denū
tiare contrafacientes et accusatori vel denū
tiatori credatur cum uno teste fidedigno stetur et
credatur et habeat medietatem banni [illegible]

credentia teneatur.

De canepa ubique macerand. Clxxxvii.

Unicuique liceat canepam cana
pones et linum macere et ma
cerari facere et ad macerandum
mittere et mitti facere in quacumque parte
et loco districtus Mōteuan sibi placuerit.
Nullus tamen audeat vel presumat ca
nepam canapones vel linum macerare
vel ad macerandum mittere per se vel
alium in aliquo maceratorio sive fovea
alicuius sine expressa licentia et volū
tate eius cuius fuerit ipsa fovea sive
maceratorium ad penam quadraginta
sol. den. p quolibet et qualibet vice.

**De muro iuxta domum Mari dn̄i Io
tollendo.** Clxxxviii.

Murus qui est int domū Mari
dn̄i Io et domum petrutii ma
ssuli tollatur et elevet ī totum
et reponatur et reducatur in eo statu in
quo erat ante tempus prime rupture
terre Monteuanee et lapides quibus mu
ratus et fundatus est dictus murus sine
libera cuiuscumque fuerint de exitibus tunc
dicte terre ante tempus constructionis
dicti muri. Et ille vel illi cuius seu quorum
dicti lapides fuerunt et erant dicto tpre
possit et possint illos elevare et asporta
re sine pena et banno statuto vel ordi
namento aliquo loquente ī contrarium
non obstante.

**De muro devastato iuxta domum
Ciccoli petrutii pauli actando et refi
ciendo.** Clxxxviiii.

Murus qui fuit destructus vel
devastatus tempore prime rup
ture terre Monteuanee iuxta
domum filiorum petrutii pauli Guiducii
et pucciarelli cartulam reinmuretur et re
paretur ad calcinam et arenam ꝛ lapides
de novo sicut fuit ante temptus dicte
rupture per adiacentes dicti muri de la
pidibus qui olim fuerunt dicti muri si ī
venirentur. Et si dicti lapides non reīve
nirentur expensis adiacentium dci muri.
Et predicta potestas et consules populi ꝛ
notarius super dampnisdatis et custodia
dicte terre ad petitionem et requisitionē
cuiuscumque [illegible] vel adiacentis dci
muri petentis fieri facere teneantur ex

pensis dictorum adiacentium ad penam vigintiquinque libr. den. pro quolibet et vinculo iuramenti.

CC. De fossato Trium scarzuli drizando.

Fossatus et aqua ipsius fossati que labitur et transcurrit per viam tribii scarzuli a terra filiorum o Dasci Accorromi et Bernadelli Facioli posita in vocabulo Sancti o Martini iuxta vias et ipsum fossatum usque ad ponticellum lapideum plani filiorum comitis iuxta terram ser Venture petri et ortum Vagnoli Iacobi deviuetur et removeatur totaliter ex dicta et alteram viam mittatur alvinde per locum magis convenientem et minus damprosum ita et taliter quod dictus fossatus et aqua eiusdem per dictam viam ulterius non labatur neque discurrat. Et ad predicta facienda et executioni mandanda eligatur unus magister forensis per consules populi dicte terre qui bene noscat de rectitudine ipsius fossati et adiacentium alvii per quem dictus fossatus et aqua ipsius labatur et discurrat. Et duo supstites o Decumates per adiacentes ipsius fossati eligantur. Et postquam per ipsos adiacentes dicti duo supstites o Decuenites facti et electi fuerint. Consules populi qui pro tempore fuerint teneantur et debeant cogere dictos supstites o Decuenates ad faciendum venire dictum magistrum forensem pro dicto opere faciendo infra octo dies a die eorum electionis ad penam Centum sol. pro quolibet dictorum consulum. Et postquam dictus magister venerit ad terram o Decumeam dicti supstites teneantur et debeant dictum opus dicti fossati incipere et incipi facere usque et finire usque ad unum mensem a die incepti operis ad penam decem libr. pro quolibet ipsorum supstitum. Qui magister forensis habeat et habere debeat pro suo salario pro quolibet die quo steterit ad dictum opus fieri faciendum expensis adiacentium dicti fossati viginti sol. den. Et potestas ad penam quinquaginta libr. de suo salario et vinculo iuramenti. Et consules populi ad penam vigintiquinque libr. et prestiti iuramenti predicta omnia executioni mandare et facere teneantur infra quindecim dies postquam ab eis vel ab aliquo ipsorum petitum fuerit per sex adiacentibus ipsius fossati et dicte vie omnibus dictorum adiacentium habentium terras et possessiones iuxta dictam viam sumptibus et expensis tam occasione terrarum accipiendarum pro dicto alveo ipsius fossati emendandarum quam etiam omnium aliarum qualiumcumque expensarum occurrentium pro predictis vel aliquo predictorum ita quod per commune hiis vel pro hiis nichil solvatur. Qui adiacentes teneantur et debeant emendare totam terram accipiendam pro alveo ipsius fossati omnibus quibus accepta fuerit. Et adiacentes dicti fossati intelligantur et sint omnes quibus aqua dicti fossati prodest et obest sive dampnum infert. Cui magistro forensi quilibet ex dictis adiacentibus debeat obedire ad penam decem sol. den. Et ipsi magistri possint eis imponere penam predictam et alias usque in quantitatem quadraginta sol. pro suo libito voluntatis omnibus adiacentibus supradictis. Et hoc capitulum sit precisum quod tolli non possit consilio vel Arenga.

Quod mensuratores terrarum lapidum murorum et vegetes teneantur facere unum librum. CCI.

Quilibet mensurator qui in o Decumanea vel districtu consueverit terras muros ligna seu lapides mensurare et vegetes scingomare teneatur et debeat habere et facere unum librum in quo scribere seu scribi facere teneatur omnia nomina ementium et vendentium et mensuras quas fecerit pena decem libr. pro quolibet et qualibet vice qua contrafecerit. Et quilibet mensurator teneatur et debeat ire ad mensurandum ad requisitionem cuiuslibet petentis solus vel sociatus sicut fuerit requisitus ad penam predictam. Et cuilibet liceat accusare contrafacientes et teneatur in credentia et habeat medietatem banni.

Quod famuli qui stant cum aliquibus ad postam in factis personalibus faciendis non cogantur. CCII.

Famuli qui stant ad annum cum hominibus et personis de o Decumanea ad laborandum et stantes cum eis continue et comedentes bibentes

iacere et dormire [illegible] eorum
eandem et non habere in [illegible]
Centum libr. [illegible] unum
quam denarios et bestias non [illegible] tenentur
ad [illegible] custodiam nec carcerem nec
ad eundum in exercitum nisi [illegible] domino suo cu
quo steterit ad posituram. Et hec non intel-
ligantur de illis famulis qui vadunt cum
aliquo domino in offitio nec de illis famu-
lis qui non stant cum hominibus et personis
de [illegible] ad serviendum eis et labo-
randum continue pro toto anno ad usum
bonorum laboratorum et bonorum famu-
lorum. Et ad probandum quod dicti famu-
li stant pro toto anno et alia supradicta suf-
fitiat iuramentum domini sui cum quo staret
et temporum famulorum. Et nullus fa-
mulus contra dictam formam maliotiose
seu fraudulenter se excuset. Contrafaciens
in Centum sol. den. condempnetur. Et
nichilominus custodiam et alias factiones
personales dictus famulus facere teneatur.
Et si aliquis dominus alicuius famuli dederit
iuramentum pro famulo suo maliotiose seu
fraudulenter prestaret pro parte Centum
sol. den. debeat condempnari. Et nichilo-
minus talis dominus omnes custodias et
factiones non factas pro dicto famulo suis
suis propriis expensis facere compellatur.

CCIII. Quod proponatur in consilio de vinde-
miis faciendum.

Consules populi teneantur et
debeant die vigesima mensis
Septembris ponere in consilio de-
[illegible] vindemiis faciendum vel
[illegible] placet et [illegible] in consilio
[illegible] habeat tamen arbitrium singulis
[illegible] vindemiare
[illegible] mens. septembris
[illegible] dictorum consulum
[illegible]

CCIIII. De pondere florenorum et mensuris ad
iustandis.

Potestas et consules populi [illegible]
[illegible] qui pro tempore fuerint tene-
antur et debeant vinculo iura-
menti [illegible] vigintiquinque librarum
[illegible] quolibet mense [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] pondus florenorum communis
[illegible] cum pondere floren.
communis Fulgin. Et consules populi eli-
gant duos ponderatores floren. qui habe-
ant et teneant pondus adiustatum cum
pondere floren. communis Fulgin. Qui pon-
deratores sic electi teneantur ponderare
floren. cuilibet volenti facere ponderari.
Et floren. quos ipsi vel alter ipsorum fece-
rint seu dixerint esse bonos ille qui dic-
tos floren. faciunt ponderari debeat et
teneatur recipere ipsos pro bonis et iusti
ponderis. Et etiam de peioramentorum
floren. stetur sententie et dicto dictorum
ponderatorum vel alterius ipsorum sine
litem aliqua inde faciend. et contra dicto
et sententie super predictis nullus au-
deat vel possit contradicere sed sit con-
tentus ad penam decem sol. Et dicto pon-
dere adiustato ad ipsum pondus quilibet
alius teneatur et debeat accipere et dare
de suis nummatis ad penam Centum sol.
den. Et ad dictas mensuras mercatores pa-
nnos affectos et bilanceas quilibet emere et ven-
dere teneatur ad dictam penam. Et potestas
et alii offitiales communis [illegible] et
quelibet alia persona in qualibet mercan-
tia et in quibuscumque nummatis. Et dicti of-
fitiales et etiam potestas pro eorum sala-
rio teneantur et debeant accipere floren.
pro quatuor libr. et decem sol. Et quicumque
vendiderit aliquam rem seu mercantiam
ubi non intraret totum floren. et ven-
dens teneretur recipere quinquaginta
sol. et ab inde supra talis vendens teneatur
recipere floren. si emptor sibi dare voluerit.
Et residuum dicti floren. ad dictam ratio-
nem quatuor librarum et decem sol. talis emp-
tor dare solvere reddere et restituere te-
neatur ad penam viginti sol. Et quilibet
possit accusare contrafacientes in predictis
vel aliquo predictorum et habeat medie-
tatem banni. Et potestas et sui offitiales
de predictis et quolibet predictorum quolibet
mense inquirere teneantur et repertos
culpabiles punire et condempnare ad
penam [illegible] librarum [illegible]
[illegible]

De via qua itur ad paludem Fecciolì
actanda.

CCv. V[illegible] quantum ad pale[illegible] [illegible]
[illegible] et manutenendum [illegible]
adiacentes ipsum [illegible] ad [illegible]
et voluntatem eorum [illegible] per
se vel octo ex dictis adiacentibus eligé
dorum eorum consilibus [illegible] o Deuan
et maxime a [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] usque ad pontem [illegible] quil[illegible]
[illegible] quilibet debeat [illegible] ad pe
nam quinque sol. Et notarius [illegible]
dictis qui pro tempore fuerit ad petitionem
et requisitionem [illegible] predictorum [illegible]
[illegible] fieri facere teneatur ad penam
decem libr. de suo salario. Et statim cum
ab eis fuerit requisitus ad dictum opus
fieri faciendum [illegible] accedere.

Quod si famulus alicuius nobilis offen
CCvi. deret aliquem popularem teneatur dominus
eius pro eo.

Si aliquis famulus alicuius no
bilis de [illegible] offenderet
aliquem popularem de dicta [illegible]
[illegible] quod ipse nobilis [illegible] ipsum
offendit. Et propter istam [illegible]
pene qua [illegible] delinquens ipse no
bilis in quatruplum condempnetur. Et
hoc capitulum potestas qui pro tempore
fuerit per [illegible] o Deuanecam in princi
pio sui regiminis banniri facere teneatur
vinculo iuramenti.

CCvii. Pena nobilis receptantis aliquem exba
nitum vel communis o Deuanee vel
Romane Ecclesie.

Nullus nobilium audeat vel pre
sumat aliquem exbannitum vel
communis o Deuanee vel Ro
mane Ecclesie pena qua talis exbannitus
teneretur et esset obnoxius receptare.
Et quod talis receptatio fiat per nobilem
[illegible] testium [illegible] testium
fide dignorum dummodo [illegible] exbannitus
[illegible] talem nobilem [illegible]
[illegible] quilibet [illegible]
[illegible] cuiuslibet [illegible]
[illegible] potestas teneatur [illegible]
[illegible] libr. et [illegible]
[illegible]
[illegible]

Quod contra nobilem fiat ius sum
marium populari per curiam o Deuan.

CCviii. Si aliquis popularis aliquem nobi
lem ad [illegible] traheret occasio
ne alicuius debiti [illegible] potestas
[illegible] contra ipsum nobilem fiat
ius summarium populari dummodo popularis
[illegible] de credito [illegible] contra eum. Et
popularis intelligatur ille qui [illegible]
eius fuerit de terra o Deuanea [illegible]
et faciat in com. o Deuan. singulas factiones
reales et personales.

Quod nulla domus existens in circum
stantiis platee muniatur aliquo munimi
ne vel armis.

CCviiii. Nulla domus alicuius popularis
vel de genere popularis in circum
stantiis platee existens muniatur
vel armetur aliquo munimine seu in fortia
mento vel armis. Et pro hoc potestas qui
pro tempore fuerit teneatur et debeat quo
libet mense notarium suum transmittere
ad ipsas domos per quem ipse domus dilige
ter rimentur et videantur. Quod si ar
mis seu in fortiamento vel munimine
m[illegible] [illegible] comunite domus
domine in quingentis libr. den. com. o Deuan.
condempnetur. Et nichilominus ipsa do
mus sit eo ipso comuni o Deuanee appli
cata et confiscata. Et ipsa domus demum
devastetur et funditus destruatur. Et de
hoc potestas teneatur vinculo iuramenti
et ad penam ducentarum libr. de suo sala
rio. Et dictum capitulum idem dominus pote
stas banniri facere teneatur in principio sui
regiminis vinculo iuramenti.

Quod nullus forensis faciat in o Deuan.
CCx. cellarium.

Nullus forensis vel qui non fuit
de o Deuanea [illegible] [illegible]
annis citra possit nec debeat per
se vel alium facere vel alio modo habere
in o Deuanea vel districtu cellarium de
vino forensi tempore recollectionis musti
[illegible] usque ad tempus quo [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad penam centum sol. den.
[illegible] de o Deuanea vel o Deuan.
[illegible] tempore [illegible] vel
[illegible] [illegible]
[illegible] vel [illegible] vel
[illegible] ad dictam penam [illegible]
pro [illegible] [illegible]

liceat contrafacientes in predictis vel aliquo predictorum accusare et denuptiare et accusationi et denuptiationi cuiuslibet stetur et credatur cum uno teste fide digno. Et potestas communis Mevanee qui pro tempore fuerit teneatur et debeat quolibet mense de predictis inquirere et quolibet predictorum et notarium suum mittere ad inquirendum de predictis et quolibet predictorum et repertos culpabiles punire et condempnare in dictis penis ad penam decem librarum et vinculo iuramenti. In quibus per sindicum qui ipsum potestatem sindicabit debeat condempnari. Et hoc capitulum bandiatur in locis consuetis Mevanie in principio cuiuslibet mense. Et presens capitulum locum non habeat quando curia generalis Spoletani ducatus in Mevania resideret.

CCxi. **Quod omnia bona et iura communis Mevanee sint in eo statu in quo erant ante tempus prime rupture Mevanee.**

Omnia bona et iura communis Mevanee sint et esse debeant in eo statu modo et forma in quo erant ante tempus prime rupture terre Mevanee facta anno domini Millesimo trecentesimo tricesimoquarto die xxiiij.a Januarij non obstante aliquo statuto ordinamento reformatione et pacto quietatione remissione et absolutione habitis et factis quomodocumque vel qualitercumque in contrarium predictorum a dicto anno citra usque in Millesimum trecentesimum [illegible] quintum die ultima septembris subsequentis. Que omnia sic in contrarium facta sint cassa nulla irrita et absoluta et nullius valoris habeantur auctoritate presentis statuti. Et nullus aliquid dicat proponat vel obviat contra predicta vel aliquod predictorum in diminutionem iurium dicti communis ad penam Centum librarum. Et hoc capitulum sit precisum quod tolli non possit consilio vel arenga.

CCC.xxxiiij

CCxii. **De magistro artis Gramatice et loice habendo in terra Mevanee.**

Attendentes statuentes quod predicti quod pueri minorum etate est prona ad malum nisi bonis moribus instruantur in devium prolabuntur de quibus in Mevanea quia Scolarium et Scolas regentium cessat copia et a diu cessavit propter patrum desidium multi hebetes et abusus huiusmodi in melius reformentur. Statuerunt et ordinaverunt quod potestas et consules populi terre Mevanee quolibet anno de mense Augusti coram eis patres qui volunt filios in litterarum disciplinam erudiri vel unum de proximioribus consanguineis advocent et inducant et mandent eis sub pena viginti quinque librarum denariorum pro quolibet communi Mevanee si contrafecerint applicandi procurent habere et conducere unum bonum et idoneum magistrum Artium gramatice et loyce professorem in quem predicti patres et proximi consanguinei vel octo ex eis ad minus convenerint et fuerint concordes. Qui in Mevanea scolaribus studere volentibus scolas regant ita quod annuatim in die beati luce de mense octobris huiusmodi studium inchoetur per quos patres et proximos consanguineos in hijs exequendis tanta diligentia adhibeatur quod in penam non incidant. Et defectu magistri filij et consanguinei ipsorum tempus studij amittendo non cogantur de vijs hominibus sotiari. Potestas autem qui in predictis et etiam consules fuerint negligentes vel remissi potestas in penam quinquaginta librarum de suo salario per sindicum eiusdem communis Mevanee condempnetur. Et consules per potestatem sequentem in viginti quinque libris pro quolibet communi predicto debeant condempnari. Et [illegible] magister ipse sic conducendus ad regendum huiusmodi fervientius committetur camerarius communis Mevanee qui pro tempore fuerit det et solvat et dare et solvere teneatur et debeat eidem magistro de pecunia dicti communis annuatim pro suo salario quadraginta libras denariorum et pro contributionis domus in qua scolares ipsi manebunt sine apodixa vel licentia alia potestatis vel consulum decem libras denariorum. Et domus in qua retinebuntur dicte scole sit prope plateam communis ubi consulibus videbitur convenire. Qui magister non possit se absentare de dicta terra Mevanee sine licentia dominorum consulum Sub pena decem solidorum pro qualibet vice

de suo salario per dictum camerarium re
tinendum. Et hoc capitulum precisum
quod tolli non possit cōsilio vl' arenga.

CCxiii. Pena dicentis vel apponentis aliquid contra statut' populi vel Communis q non valeant.

Ut populus o deuan̄ de bono in
melius augmētet' z i bono z pacifi
co statu utilitate communis et
populi declarauerunt omni modo et Jure
quibus melius potuerunt quot omnia et
singula supra et infrascripta statuta seu ca
pitula statutorum communis contenta et
in presenti volumine comprehensa sint
facta condita et ordinata. Et ipsa fecerūt
statuerunt et ordinauerunt et cōdiderūt
in fauorem et pro fauore dicti communis et
populi o deuan̄ pertinere. et pro factis cō
ditis et ordinatis in fauorem et pro fauo
re dicti communis et populi haberentur. nō
obstante quot dicta uerba in dictis caplis
expressa et specificata non sint que uerba
in predictis et infrascriptis capitulis et
quolibet eorum pro expressis et specifica
tis habeantur. Et nulla persona cuiuscūq
conditionis existat audeat vel p̄sumat
dicere vel opponere obicere vel alle
gare et dici obbici opponi vel allegari fa
cere contra dicta statuta et ipsorum capitu
la in presenti volumine cōprehensa vel
aliquod eorum valeant nec teneant p
eo quot facta seu ordinata non fuerunt
in fauorem et pro fauore dicti communis et
populi o deuanee et quot in fauorem z
ad fauorem dicti communis et populi non
pertineant. Contrafacientes in predictis
vel aliquo predictorum Centum libr' deñ
de facto sine aliqua condempnatione Ca
merario communis o deuanee pro ipso cōi
accipienti soluere teneatur. Et nichilo
minus talis exceptio nullatenus ad mit
tatur. Et opponens obitiens z allegans
quomodolibet minime audiatur. Et
perpetuo sit infamis Juris et facti. Et
nec aliquis de prole sua ad aliqd' offitium
communis vel populi admictatur. Et
nullus Judex aduocat' procurator seu nota
rius contra predicta vel aliquod p̄dictorum
dicat alleget procuret obbitiat seu aduo
cet nec dicere allegare prouocare obicere
vel aduocare audeat nec presumat q̄cūq
colore quesito. Contrafaciens in Centum
libr' deñ de facto sine aliqua condēpnatiōe
camerario communis pro ipso communi recipi
enti soluere teneatur. Et nichilominus sit
ipso Jure et facto ab offitio procurationis et
aduocationis exclusus et in predictis vel
aliquo predictorum non audiatur nec in cu
ria communis o deuanee in aliqua causa ci
uili vel criminali ad patrocinandū seu ad
aliquod offitium procurationis ad mittiē
vsq3 ad decem annos. Et ab omni offitio z
benefitio communis et populi tre o deuan̄
sit exclusus. Et maxime cum omnia et
singula supra et infrascripta capl'a statut'
sint facta condita et ordinata pro vtili
tate fauore et bono et pacifico statu et i
fauorē cōis z ppli o deuanee.

De modo actandi ripas fluminis. CCxiiii.

Ad hoc vt aqua superflua que per
territorium o deuan̄ continue la
bitur et transcurrit in terris et
possessionibus hominum tre o deuan̄
lesionem vel dampnum aliquod non in
ferat quoquomodo propter ipsius aque
superfluitatem sicut fecit et intulit usq
modo ratione defectus riparum fluminis
et aluei eiusdem pro bono et pacifico sta
tu communis et populi terre o deuanee
et comodo et vtilitate dicti communis et
spetialium personarum ipsius et pro repa
ratione et aptatione riparum et aluei flu
minis territorij dicte terre o deuanee.
Statuerunt et ordinauerunt quot a tē
ritorio castri Canaij vsq3 arcaturiz no
uam fiant ab vtraq3 parte fluminis ri
pe alte et larghe tribus pedibus ad pedē
ptice per adiacentes dicti fluminis. Et
ad predicta intelligantur et sint adiacē
tes omnes qui tenent et possident terras
infra formas vsq3 ad flumen vetus et
vsq3 ad formam molendinorum et via sit
et fiat ex vtraq3 parte fluminis Juxta
aquam trium pedum ad pedem ptice.

Item statuerunt et ordinauerunt
quot a supradicta arcatura vsq3 ad
pontem abbatis sit et fiat via iux'
aquam ex parte versus capanni larga ...
pedibus ad pedem ptice et ...
dictam viam alta et larga tribus pedib'
ad pedem ptice per adiacentes dicti fl

Requir infra in cart. posita ultima libri iiii

50v

[illegible]. Qui [illegible] a ponte [illegible] [illegible] pedibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad territorium [illegible] et [illegible] ad flumen [illegible].

Item statuerunt et ordinaverunt [illegible] a ponte abbatis usque ad montem [illegible] [illegible] iuxta pontem lapidum extra [illegible] versus [illegible] sit et fiat ripa alta et larga tribus pedibus ad pedem pertice et [illegible] flumen intus dictam [illegible] fiat et sit via larga duobus pedibus ad pedem pertice per adiacentes. Et adiacentes esse intelligantur qui habent et tenent terras [illegible] [illegible] nova usque ad montem [illegible] iuxta pontem versus [illegible] usque ad muros terre [illegible].

Item statuerunt et ordinaverunt quod ex alia parte fluminis predicti a ponte lapidum usque ad possessionem sancti [illegible] posite iuxta [illegible] sit et fiat via larga iuxta flumen [illegible] mezenga et extra dictam viam versus campum fiat ripa alta et larga tribus pedibus ad pedem pertice. Et a terra Sancti [illegible] usque ad pontem sancti Johannis de [illegible] fiat ripa alta et larga tribus pedibus ad pedem pertice. Et ad predicta facienda per adiacentes [illegible] aqua [illegible] [illegible] dicti [illegible].

Item statuerunt et ordinaverunt [illegible] a ponte sancti [illegible] usque [illegible] sit et fiat via [illegible] iuxta flumen [illegible] et extra dictam viam fiat ripa alta et larga tribus pedibus ad pedem pertice per adiacentes [illegible] aqua [illegible] dicti fluminis [illegible] usque ad [illegible] ripe alte et large tribus pedibus [illegible] [illegible] aqua [illegible] [illegible] [illegible].

Item statuerunt et ordinaverunt [illegible] ponte lapidum usque [illegible] et a ponte [illegible] usque [illegible] versus [illegible] sit et fiat ripa alta et larga [illegible] pedibus ad pedem pertice [illegible] dicto ponte [illegible] usque ad flumen dictam Timiam fiat via intus dictas ripas iuxta flumen larga tribus pedibus ad pedem pertice et a dicto ponte [illegible] usque ad flumen vetus sit et fiat via larga duobus pedibus. Et ab inde supra usque ad Timiam sit via larga tribus pedibus ad pedem pertice.

Item statuerunt et ordinaverunt quod a vinea heredum [illegible] [illegible] Gentilis posita in vocabulo pedis sancti [illegible] iuxta [illegible] de [illegible] viam et [illegible] usque ad territorium Fulginei sit et fiat ripa alta et larga tribus pedibus ad pedem pertice. Et fiat via intus dictas ripas [illegible] aquam [illegible] mezenga que fiat per adiacentes que [illegible] a dicta parte usque ad paludem [illegible] et usque ad [illegible] [illegible] et ad [illegible].

Item statuerunt et ordinaverunt quod a ponte filiorum [illegible] [illegible] usque ad [illegible] posite iuxta terram [illegible] Johanoli [illegible] per adiacentes ad [illegible].

Item statuerunt et ordinaverunt [illegible] omnes et singule ripe supradicte [illegible] per adiacentes [illegible] de terra [illegible] iacent ex parte fluminis.

Item statuerunt et ordinaverunt quod ubicumque fuerit petitum per aliquem fieri ripe et vie per adiacentes contra [illegible] ripe et vie fieri [illegible] [illegible] per [illegible] fuerit declaratum.

Item statuerunt et ordinaverunt [illegible] haberet [illegible] [illegible] dictis ripis [illegible] aliquem [illegible] [illegible] [illegible] ad pedem [illegible].

Requiras sequentes paginas in fine Libri Quarti

[illegible] debeant [illegible]
[illegible] capudicieme [illegible]
hominum qui [illegible]
Et predicta non [illegible]
bendone [illegible] per [illegible]
lendinarum forme [illegible] comunis
posita iuxta [illegible]
creaturum venantij ab [illegible] predicte
ferme.

Item statuerunt et ordinaverunt quod quilibet de terra [illegible] et districtu qui [illegible] apprehendisset de permentino dicti fluminis teneatur et debeat [illegible] infra terminum eis assignandum. Et predicta [illegible] dictum flumen debeant [illegible] [illegible] superstites dicti operis declarabunt et mandabuntur.

Item statuerunt et ordinaverunt quod [illegible] occasione [illegible] subditis acciperetur de possessione sua quod [illegible] accepta esset possessio sua [illegible] per adiacentes ut super eis continetur secundum extimationem contentam in catastro comunis [illegible] pro [illegible] ut quilibet adiacentem tangit solvat pro [illegible] et non pro [illegible] que ripe debeant [illegible].

Item statuerunt et [illegible] quod [illegible] vel [illegible] aliqua [illegible] et [illegible] [illegible] ad [illegible] quamlibet [illegible] fuerit contrafactum [illegible] [illegible] quarta [illegible] [illegible] quilibet [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible]

Item statuerunt et ordinaverunt [illegible] dicti [illegible] [illegible] [illegible] dicti operis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] per [illegible] secundum deliberatione [illegible] superstites [illegible] teneantur et debeant solvere [illegible] eis contingentem eorum capudicieme infra octo dies postquam bannitum fuerit ad penam dupli.

Item statuerunt et ordinaverunt quod hec [illegible] continuis futuro tempore predicta ripe et [illegible] manuteneantur [illegible] quilibet [illegible] cuilibet [illegible] manutenere per capudicieme et [illegible] capudicieme futuro tempore. Et [illegible] aliquo tempore in capudicieme [illegible] [illegible] ripam vel ripam dicti [illegible] et homines ipsius capudicieme teneantur et debeant infra duos dies postquam [illegible] fuerit devastata ad petitionem [illegible] reficere et reactare [illegible] pena [illegible] de facto solvere [illegible] [illegible].

Item [illegible] [illegible] dictarum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Item statuerunt [illegible].

Item [illegible]

teneatur et debeat ad mandatum et vo
luntatem consulum populi dicte terre
facere fieri dictum opus. Et si dictus
notarius predicta comode facere non
posset fiant per illum notarium quem
ipsi consules duxerint nominand. Et
notarius qui predicta fieri fecerit habeat
et habere debeat salarium ei p(er) co(n)sules
populi ordinand. Quod salarium solua
tur eidem per adiacentes predictis pro
rata sic capiet p(ro) possessionibus eorum.

Item statuerunt et ordinauerunt
quod quilibet teneatur et debeat ob
bedire notarium et offitiali predicto
et mandatum ipsius qui notarius possit
pro predictis omnibus exequendas penas
et bannas imponere usque in quantitatem
decem libr(arum) inspecta qualitatis persone
et delicti.

Item statuerunt et ordinauerunt
quod consules populi terre Meuan(ie)
qui pro tempore fuerint ad petitionem
sex vel octo ex adiacentibus locorum pre
dictorum vel alicuius eorum possint te
neantur et debeant pro predictis omnibus
exequendis eligere suprastites ad predicta
in hunc modum s(cilicet). duos suprastites a ter
ritorio Cannarii usque ad arcaturam pre
dictam ex utraque parte fluminis tres sup
stites a territorio Cannarii usque ad pontem
sancti iohannis versus Cantalupum tres
suprastites a ponte sancti Johannis usque
ad pontem lapidum versus occidentem
quatuor suprastites. Ab arcatura usque ad
pontem lapidum versus orientem duos
suprastites. A ponte Frenarii usque ad ti
meam versus Montemfalconem tres
suprastites. A vinea heredum domini An
dree Gentilis usque ad territorium Fulginii.
Et duos alios suprastites a ponte filiorum
Massutii usque ad arcaturam existente
iuxta terram Venantii Iohis.

Item statuerunt et ordinauerunt
quod cuilibet liceat dare dampnum
in arboribus qui nascerentur iuxta
flumen sine pena et banno personaliter
et cum bestiis videlicet in arboribus et
flumata que nascerentur in ripa et in
iuxta aquam ab utraque parte fluminis.

ccN IIII 157

Habentes et tenenentes ĩ Mevanea vel districtu bestias bovinas et asininas non graventur nec cogantur per aliquem offitialem comunis Mevanee ad faciendum cum ipsis bestiis vel aliqua earum opus aliquod comunis vel spetialium personarum dicte terre nisi pro cõpetenti salario.

CCXV. Quod habentes pecudes solvãt singulis sex mens. decem sol.

Tenentes pecudes in Mevanea vel districtu solvant et solvere teneantur Camerario comunis Mevanee singulis sex mensibus videlicet in kal. mens. Maii et in kal. mens. Novenbr. quolibet anno pro qualibet macta pecudium decem sol. deñ. Et macta pecudium intelligatur esse et sit a sex pecudibus supra. Siquis vero habeat sex pecudes et non plures et ab inde infra .xii. deñ. pro qualibet pecude de sex mensibus ĩ sex mensibus ĩ dictis kal. dicto Camerario solvere teneatur. Et mentones et castrati in dictis nũis pecudũ cõputentur.

CCXVI. De fossato pentome dirizando.

Item statuerunt et ordinaverunt quod fossatus pentomẽ qui labitur a territorio castri boni in territoriũ Castri Cantalupi districtus Mevanee et aliorum hominum dicte terre dirizetur et allarghetur et actetur per adiacẽtes dicti fossati omnibus dictorum adiacentium sũptibus et expensis. Et quod si que terre occiperentur vel mozzarentur occasione predicta ipse terre emendentur per adiacentes predictos illis quorũ essent terre predicte secundum extimationem fiendam per duos homines ad hec eligendos. Unum videlicet per ipsos adiacentes et alium per illos quorum erunt terre prefate. Et ad predicta fieri faciendum potestas terre Mevanee ad petitionem dictorum adiacentium vel quatuor ex eis notarium suum mittere teneatur expensis dictorum adiacẽtium. Quod si ipse potestas predicta facere neglexerit vel etiam recusaverit .xxv. libr. deñ. de suo salario solvere cõi Mevanee teneatur. Que .xxv. libr. per Camerarium dicti comunis de salario dicti potestatis debeant retineri.

De aqua mictenda per flumicciolum. CCXVII.

Quolibet anno ad mediũ mensis Iulii pro parte potestatis et cõsulum populi per loca publica et consueta terre Mevanee publice bãniatur quod quicũque voluerit mittere aquã per flumicciolum pro canepa macerandã debeat coram dictis consulibus comparere. Et qui pro minori pretio voluerit mittẽre toto tempore oportuno ad canipam ad canapones macerandos detur per dictos consules. Et illi qui acciperet et ad mittẽdum et manutenendum dictam aquam per dictum flumicciolum satisfiat a quolibet qui maceravit canepam seu canapones de eo quo cum dictis consulibus fuerit in concordia. Nulli tamen qui dictam aquam miserit et manutenuerit liceat accipere canipam seu canapones alicuius sine pretio alicuius de familia illius cuius fuerit canipa seu canapones. Contra vero fatiens ĩ aliquo predictorum Centum sol. deñ. pro vice qualibet de facto in cippum Comunis solvere teneatur.

De correctione catastorum communis Deruance.

Isto certo dicto introitus [illegible] de super correctione catastorum communis Deruance eligantur in consilio generali communis Deruance ad [illegible] [illegible] pro sex mensibus quatuor notarii Deruance [illegible] videlicet pro qualibet [illegible] qui debeant corrigere dicta catasta et errores quos in eis invenerint. Et levare et ponere terras venditas vel alicui concessas et habeant pro eorum salario pro ponitura cuiuslibet petie terre quatuor den. et pro levatura totidem. Et si plus acceperint solvant Camerario communis pro qualibet et qualibet vice [illegible] [illegible] debent ponere comparantes [illegible] ad petitionem [illegible] [illegible] et cui dicta terra [illegible] debet quod debeat coram dictis notariis comparere ad faciendum sibi in suo catasto poni ipsam terram. Et si in termino non comparuerit quod dicta terra possit et debeat sibi poni in catasto suo ipsius absentia non obstante. Et finitis sex mensibus [illegible] [illegible] similis electio fiat. Et dicti notarii debeant iurare predicta omnia observare bona fide et sine fraude. Et dicti not[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] contra [illegible] [illegible] aliud continetur [illegible] in dictis statutis communis per eos factis in casibus expressis et declaratis [illegible] et [illegible] et nullius valoris vel momenti. Et contra suprascripta statuta per eos facta vel aliquod eorum nichilominus dici vel opponi possit. Et si quis contra predicta statuta vel aliquod predictorum aliquid dixerit vel opposuerit contra dicta vel opponi attemptaverit per se vel alium in Centum libr. den. Communi Deruance condempnetur. Et talis oppositio pro nulla habeatur. Et nichilominus dicta statuta et quodlibet eorum consistant in suo robore. Hoc excepto quod si dicta statuta vel aliquod capitulum ipsorum statutorum esset contra Ecclesie libertatem in aliqua parte sua decrevimus non valere nec tenere. Et pro non factis scriptis conditis habeantur.

Quanto tempore durent predicta statuta.

Statuimus etiam et ordinamus quod statuta infrascripta posita electa per commune Deruance [illegible] [illegible] in capitulo primo libri Malefitiorum continetur quod omnia et singula suprascripta et infrascripta statuta scripta et compilata facta condita et renovata per eos omnia contenta in ipsis statutis et quolibet capitulo eorundem durent valeant [illegible] et robur firmitatis obtineant [illegible] incipiendo die publicationis [illegible] et omnia alia statuta [illegible] [illegible] [illegible]

Die viij. mensis Novembris 15[illegible] [illegible] Pl. Paulus Tertius Pontifex

Die viij. mensis februarij. 1550. fuit Creatus Summus Pontifex Julius PP. iij.

Capitulum Quarti libri super maleficiis.

In nomine domini Amen. Impro
borum temporum varie nequitia
sternens humanum genus quasi
semper interdum plebi unitatis
potius quisque pravam libertatem
voluntatis quam modum seu or
dinem rationis et iuris. Unde non solum
statuta leges et plebiscita gentium corrum
puntur. Sed plerumque splendidissime Ci
vitates magnaque imperia in solentia eri
minum ad nichilum et miseriam solitudi
nem devenerunt. Ex quibus terra o[illegible]
nomea que olim clarum nomen Civitatis
dignissime conservavit Episcopi et presule
beato Vincentio martire decorata modu
longis et assiduis incolarum conquassata
desidiis vix nomen castri obtinet. Cuius
quoque statuta et saltim hic liber malleficiorum
hiis de causis et senio aboleta [illegible] qui ut fa
ma narrat ad manus pravissimi hominis deve
nerat qui partem laniavit et partem abolevit.
Unde opus fuit et necesse sic olim dicta statuta
renovata fuerint per sapientes viros dominum Toma
m [illegible] et socios eius ut in primo libro continetur. Ita
ad presens per circumspectos viros Sabatum Liccom
[illegible] Jo. petrutii, Johem tosti et Tabanam
blasii consules populi dicte terre nec non Ser berardini
fichi, Ser iacobum, Ser francisci [illegible]
[illegible] paltom, Ser tabanum porcellum [illegible]
m. Ser gaspare, Ser senam petrum franciscum [illegible]
[illegible] Ser sebastianum [illegible] 2 o dagrim
[illegible] Ser petri [illegible], por
2 electi [illegible] ad renovandum corrigendum
mutandum et de novo addendum. Subscripta et infrascr
ta statuta, provisiones et ordinamenta communis dicte terre
[illegible]. Ad laudem et gloriam omnipotentis dei et bea
tissime [illegible] virginis matris eius. Et beatorum apostolorum
eius Petri et pauli. Beati Vincentii martiris olim presuli
Episcopi [illegible] et beati iacobi [illegible] fratrum predi
catorum rectorum protectorum et defensorum communis et [illegible]
terre [illegible] celestis curie. Ad honorem et
reverentiam sacrosancte romane matris Ecclesie
[illegible] summi pontificis [illegible]
tia [illegible] Et totius [illegible] ordinamenta et
ad pacem tranquillitatem communis et hominum dicte terre
[illegible]. Pena blasfemantium deum beatam mariam
virginem vel alios sanctos.

In primis quidem statuerunt et ordinaverunt 1.
statuentes supradicti quod quicumque blasphema
verit deum omnipotentem vel beatam mariam
virginem gloriosam eius matrem pro quolibet blasphe
mante et qualibet vice blasphemaverit in
viginti quinque libris denariorum communi [illegible] condempnetur. Si
vero sanctos vel sanctas dei vel aliquem ipsorum blasphema
verit in decem libris denariorum vice qualibet et pro
quolibet communi [illegible] condempnetur. Et cuilibet
sit licitum accusare et habeat quartam partem banni
et teneatur et etiam sit plena legittima probatione sup
predictis blasphemantibus probatio unius testis
de auditu et alii testis de publica voce et fa
ma. Et potestas teneatur et debeat tales
blasphemantes punire ad penas predictas ab
eis et eorum quolibet exigere sub pena viginti
quinque librarum denariorum communi [illegible] applicanda.

Pena laborantium diebus dominicis et festivis. ii.

Quilibet debeat custodire ab omni
labore et laborerio personali dies
sanctos Nativitatis resurrectionis domini
cum duobus diebus sequentibus Ascensionis. Sancti mi
chaelis archangeli dies dominicos singulos festivi
tates sancte marie. Singulas festivitates Apo
stolorum et Evangelistarum omnium
Nativitatis beati Iohannis baptiste. Sancti Vin
centii. Sancti laurentii. Sancti francisci. Sancti [illegible].
Sancti augustini. Sancti silvestri. Sancti iacobi. Sancti
georgii. Sancti martini. Sancti [illegible]. Sancti bla
sii. Sanctarum catharine et lucie virginum. Vene
ris sancti et singulos dies veneris mensis mar
tii pena et banno quinque solidorum pro quolibet et
qualibet vice. Salvo quod tempore [illegible]
possit quilibet laborare et laboritia omnia facere.

Pena iurantiu(m) sanguine(m) et si(mi)lia

iii. Siquis iuraverit sanguine(m) corp(or)e
viscera dei vel b(ea)te virginis
vel p(er) aliquod vene[illegible]
bium ipso(rum) in viginti sol(idis) [illegible]
Montanee condempnetur. Si vero iu-
raverit sanguine(m) corpus viscera vel p(er)
alia me(m)bra alicuius sanctorum vel sancta(rum)
in decem sol(idis) den(ariorum) comuni Montanee. pro
quolibet et vice qualibet condempnet(ur).
Et potestas teneatur et debeat tales iu-
rantes punire ad penas predictas ab eis
exigere ad penam decem libr(arum) den(ariorum) comu(n)i
Montanee si secus fecerit applicandum.

Pena dice(n)tis alicui verba iniuriosa.

iiii. Siquis autem dixerit contra
aliquam seu aliquem verba
iniuriosa. videlicet o homici-
da o fur o falsarius o ren(n)eghiosus o
proditor o derobbator seu dixerit menti
per la gola. Auctoritate presentis statuti
statuerunt et reformaverunt dicti sta-
tutarii quod pro quolibet et vice qualib(et)
in viginti libr(is) den(ariorum) condempnetur. Et si
dixerit contra aliquem cum quo verba
haberet non sum ego proditor vel fur
vel filius putte vel renneghiosus vel
supra scripta verba vel aliquod eorum
vel similia talis prolatio verbo(rum) vel
similium habeatur sicut contra eu(m) dixis-
set et cum eo dicta verba haberet et pro
verbis iniuriosis habeatur et puniatur
ut supradictum est et presumatur con-
tra eum dixisse cum quo verba haberet.
Siquis vero dixerit alicui alia verba
iniuriosa videlicet ribaldus sonnac-
ch(i)o ghiottus vel hiis similibus in quadra-
ginta sol(idis) den(ariorum) pro quolibet et vice qua-
libet condempnetur. Super quib(us) o(mn)ib(us)
supradictis verbis in presenti capitulo
contentis vel hiis similibus potestas
vel eius curia non possint nec valeant
procedere nisi per accusationem tantum.
Et nullus pro verbis iniuriosis extra
Montaneam commissis contra [illegible] stat(uta)
nisi procederet de voluntate consiliarii
vel maioris partis [illegible] possit tamen
ad dominum [illegible] condempnetur
[illegible] per duos dies [illegible] si videbitur
consiliariis vel maiori parti [illegible]
ad talem relegatum nullus possit acced(ere)
vel eis servitium mittere exceptis consanguin(eis)
primi et secundi gradus. Si vero aliquis
dixerit alicui vel contra aliquem tu es gi-
bellinus per verba directa vel indirecta
ut supra puniatur in quadraginta sol(idis) den(ariorum).
Et si aliquis dixerit vel affirmaverit se
esse gebellinum per verba directa vel in-
directa in decem libr(is) den(ariorum) condempnetur.
Et de predictis duabus clausulis. Si
dixerit alicui vel contra aliquem tu es
gebellinus. Et si aliquis diceret vel af-
firmaret se esse gebellinum liceat cuilibet
accusare et denuptiare. Et denuptiationi
et accusationi ipsius stetur et credatur
cum uno teste fide digno. Et siquis dixe-
rit alii aliqua verba de predictis quarum
illi cum quo rixaretur vel alia verba
intelligatur illi et contra eum dicere
cum quo rixaretur vel verba haberet.

Pena dicentium alicui verba iniuriosa cum clamore.

Verbis iniuriosis dictis cum
rumore vel clamore contra ali-
quem in palatio vel iuxta pala- v.
tium vel in platea vel in logiis.

54v

VI.

Pena remproperantium alicui aliquam iniuriam sibi vel alicui consanguineo suo factam.

Q[uicumque] rempropera[verit] alicui aliquam iniuriam ei vel alicui suo consanguineo factam si de homicidio commisso in aliquem ... [illegible] ... carnalis ... [illegible] ... quibus condempnetur ... de adulterio commisso in ... vel patrem suum ... carnalis ... [illegible] ... [illegible]

... rempropera[verit] ... pene ... remproperaverit alicui aliquam iniuriam factam cum armis et sanguine ... [illegible] ... [illegible]

... vel fratris ... vel nepotis carnalis vel similium ... [illegible] ... et dicta pena non remaneat ... aliquod non perdidisset vel aliquo modo mactagnatum non fuisset ... dictis dicte pene condempnetur ... [illegible]

[illegible] ... vel ... aliqua vel alias ... vel ... tamen in quinquaginta ... [illegible] ... condempnetur ... Si vero non ... cuius dictus consanguineus rempropera[ta] iniuria facta fuisset. Et si dictam remproperantis dicere[n]t per indirecta verba. Utputa hic fuit pater meus vel filius meus vel frater vel patruus qui fuit occisus vel similia verba. Vel non fuit uxor mea vel soror que iacuit cum ... vel similia verba. Vel non fui ego ... vel pater frater filius patruus vel nepos meus nec aliquis alius ex suis consanguineis ... in ... vulneratum cum armis vel sine armis ... [illegible] ... permaneant in dictis penis et dictis ... dixisset dicta verba ... intentionem. Et de hiis non possit ... sine voluntate offensi ... consilium ... [illegible] ... et ... dicta verba ... vel indirecte ... [illegible]

Pena facientis insultum cum armis vel sine armis contra aliquem. VII.

S[i] quis fecerit insultum in ... aliquem ad domum propriam vel conductam in ... vel ... [illegible] ... offendendi ... [illegible]

... pene ...

sine armis insultum fecerit [illegible]
[illegible] domum alicuius [illegible]
[illegible] vel burgos [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] pene condempnetur [illegible]
[illegible] in aliquem [illegible]
[illegible] in domum alicuius [illegible]
armis [illegible]
[illegible] insultum [illegible]
domum [illegible] insultum [illegible]
[illegible] libras den. condempnetur [illegible]
[illegible] fecerit cum armis [illegible]
offendibilibus contra aliquem [illegible]
ad domum in terram [illegible] vel bur-
gos duodecim libras den. condempnetur
[illegible] alias cum armis offendibilibus [illegible]
libras den. condempnetur [illegible] sine
armis [illegible] libras den. condempnetur
[illegible] vel burgos
insultum fecerit contra aliquem [illegible]
[illegible] vel burgos fecisset
videlicet in duodecim libris considerata
semper supradicta distinctione [illegible]
[illegible] debeat condempnatio. Et si
quis insultum cum armis ferreis offen-
dibilibus fecerit extra [illegible] contra
aliquem [illegible] in sua possessione [illegible]
[illegible] condempnetur. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] condempnetur [illegible]
supradictis casibus potestas possit supradi-
ctas penas [illegible]
[illegible]
[illegible] et condictione personarum
[illegible] loci et temporis. [illegible]
insultus qui fieret [illegible]
[illegible] quod non distinguit per [illegible]
[illegible]
[illegible] insultum [illegible]
[illegible] cum armis vel sine armis [illegible]
[illegible] aliquem [illegible]
[illegible] vel qui [illegible]
[illegible] vel sine [illegible] insultu
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] sine contra aliquem [illegible]
[illegible] vel insultum fecerit aliqua persona

[illegible] cum de insultu quia de
[illegible] vel offensione possit et
debeat [illegible] vel offensionis conde-
mpnari secundum formam statutorum de his
loquentium. Et si in ipso insultu insultator vo-
luerit percutere et non percuterit quia non
posset sed per eum non [illegible]
[illegible]
[illegible] de [illegible] forma
[illegible] condempnetur [illegible]
non possit [illegible]
[illegible]
[illegible] et insultatus [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] loci et temporis [illegible]
[illegible] ab aliquo aliquam domum vel pos-
sessionem [illegible] a domino [illegible]. Et [illegible]
[illegible] capiendum et apprehendendum [illegible]
[illegible] per [illegible] empte. Et si [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] possessio-
[illegible]
[illegible] insultu [illegible]
[illegible]
[illegible] insultu [illegible]
[illegible] ad domum sui [illegible]
[illegible] non [illegible] insultum
[illegible] ad domum [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] de insultu [illegible]
[illegible]
de insultu [illegible] condempnetur.

viii. **Pena Evaginantium Ensem spontonem cultellum aut alia arma ferrea.**

Si quis ensem spontonem cultellum aut alia arma ferrea offendibilia evaginaverit seu evaginatum tenuerit vel non evaginatum contra aliquem et non percusserit in sex libr. den. condempnetur. Si vero processerit contra cum dictis armis vel aliquo ipsorum admittendo condempnetur tantum in novem libr. pro eius [illegible] et admonitione. Si autem cum aliis armis admonuerit et non percusserit in sex libr. den. condempnetur. Si autem admonuerit cum manu vacua in quadraginta sol. pro quolibet et vice qualibet. Si quis percusserit aliquem cum cultello lancea stocco mannaresse spuntone ferreo vel cum aliquo instrumento ferreo aliquam percussionem a collo supra si sanguis exierit et cicatrix vel signum candens remanserit in facie vel naso percussi in octuaginta libr. den. pro vice qualibet condempnetur. Si vero signum candens et cicatrix non remanserit in quadraginta libr. den. condempnetur. Si vero sine sanguine percusserit in collo vel de collo supra in viginti [illegible] libr. den. condempnetur pro qualibet percussione. Si autem percusserit de collo infra si sanguis exierit in triginta libr. den. pro vice qualibet condempnetur. Si sanguis non exierit in quindecim libr. den. condempnetur. Si autem percusserit aliquem ita [illegible] ex percussione percussus membrum aliquod perdiderit seu [illegible] in [illegible] vel suum officium [illegible] [illegible] libr. den. condemp[netur] [illegible] vice qualibet con[dempnetur] [illegible] vero intelligantur oculus nasus labium barba collum [illegible] brachium pes vel his similia. Si vero ex percussione percussus dentem vel digitum manus perdiderit vel in [illegible] remanserit percussus in septuaginta libr. den. pro vice qualibet condempnetur. Si vero digitum pedis ex percussione perdiderit in triginta [illegible] libr. den. pro vice qualibet et digito quolibet condempnetur. Si non aliquis forensis percusserit aliquem [illegible] ita quod ex percussione [illegible] perdiderit pedem [illegible] vel [illegible] quod [illegible] forensis condempnetur [illegible] et capite separetur. Et si ipse forensis predictus vel predictorum aliquod committens in territorium [illegible] non venerit exbanniatur et condempnetur in penam predictam. Si quis vero cum lapide bastone ligneo vel aliis armis his similibus ferreis aliquem in collo vel a collo supra percusserit et sanguis exierit in quadraginta libr. den. pro vice qualibet condempnetur. Si vero sanguis non exierit in viginti quinque libr. den. pro vice qualibet condempnetur. Si vero percusserit a collo infra et sanguis exierit in decem et octo libr. den. pro vice qualibet condempnetur. Si vero sanguis non exierit in duodecim libr. den. pro vice qualibet condempnetur. Si quis aliquem percusserit in vultu luto terra sterquilinio vel his similibus in collo vel a collo supra et sanguis exierit decem et octo libr. den. pro quolibet et vice qualibet condempnetur. Si vero sanguis non exierit in novem libr. den. pro vice et percussione qualibet condempnetur. Si vero percusserit a collo infra et sanguis exierit in decem libr. den. vice qualibet condempnetur. Si sanguis non exierit in quinque libr. den. vice qualibet condempnetur. Si quis autem [illegible] aliquem percusserit cum pulvere et cinere vel his similibus in collo vel a collo supra et sanguis exierit in duodecim libr. den. condempnetur. Si sanguis non exierit in sex libr. den. condempnetur. Si vero percusserit a collo infra et sanguis exierit in sex libr. den. condempnetur. Si sanguis non exierit in quatuor libr. den. et percussione [illegible] condempnetur. Si vero proxime dicta collegerit vel levaverit tantum contra aliquem et non percusserit in decem sol. Si non [illegible] in viginti sol. den. vice qualibet condempnetur. Si vero aliquis percusserit aliquem cum manu vel pede sine alia [illegible] armatura in collo vel a collo supra et sanguis exierit in viginti quinque libr. den. vice qualibet condempnetur. Si vero sanguis non exierit in decem et octo libr. den. [illegible] vice qualibet condempnetur. Si vero percusserit a collo infra et sanguis exierit in duodecim libr. den. vice qualibet condempnetur.

a collo sup. cum lapide et baston

collo infra

cum luto [illegible]

Manu vacua

Si vero sanguis non exiverit in octo libr. den. vice qualibet condempnetur. Si quis autem aliquem ceperit per capillos et in terram cadere fecerit si sanguis exiverit in decem et octo libr. den. vice qualibet condempnetur. Si sanguis non exiverit in decem libr. den. vice qualibet condempnetur. Si vero in terram cadere non fecerit et sanguis exiverit in duodecim libr. den. vice qualibet condempnetur. Si sanguis non exiverit in octo libr. den. vice qualibet condempnetur. Si vero successive vel postea eum trascinaverit per capillos vel pedem in gula vel alibi posuerit in vigintiquinque libr. den. pro captura ipsa et trascinatura in terram vice qualibet condempnetur. Si vero pedem in aliqua parte corporis sibi poneret et ab(?) trascinaret quam per capillos in medietatem dicte proxime pene vice qualibet condempnetur. Si quis vero alicui funem corrigiam vel aliquid aliud mitteret in gulam si sanguis exiverit in quinquaginta libr. den. condempnetur. Si sanguis non exiverit in quinquaginta libr. den. vice qualibet condempnetur. Si vero manum in gulam sibi mitteret in decem libr. vice qualibet condempnetur. Si quis autem aliquem spinxerit et per pannos ceperit et in terram cadere fecerit et propterea sibi sanguis exiverit in viginti libr. den. vice qualibet condempnetur. Si vero sanguis non exiverit in decem libr. den. vice qualibet condempnetur. Et omnes et singule supradicte pene duplicentur omnibus et singulis forensibus qui in predictis in presenti capitulo declaratis delinquerent contra aliquem Mutinensem vel habitatorem Mutine retro quinque annis continuis commissi malleficii. Si predicte vero pene locum habeant sive masculi sive femine fuerint qui delinquerent in predictis vel aliquo predictorum ut supra declaratum est.

VIIII. **Pena committentis vel facientis homicidium.**

Si qua persona commiserit homicidium aut fecerit in mille libr. den. condempnetur. Et si ipse vel alia persona solveret vel solvi voluerit dictum bannum alia sua bona tamen destruantur. Et nichilominus exbanniatur de districtu per unum annum continuum et extra Mutinam et districtum per dictum tempus manere debeat. Infra quod tempus in Mutinam vel districtum redire non possit. Contrafaciens si rediret in vigintiquinque libr. den. condempnetur. Et si dictum bannum mille libr. non solverit ei caput amputetur ita quod penitus moriatur. Et si capi non poterit exbanniatur in dictis penis et bona eius omnia in continenti destruantur et destructa remaneant et sint perpetuo communi Mutine publicata. Que bona possit malefactor recuperare solvendo condempnationem et bannum quandocumque antequam ipsa bona essent vendita vel alienata. Qui tamen de dampnis et fructibus ipsorum faciat finem et quietationem sindico communis predicti recipienti pro ipso communi et singularibus personis ipsius communis. Et ipsi fructus et dampna non compensentur nec computentur in sortem. Si vero aliquis forensis commiserit homicidium in personam alicuius Mutinensis in Mutina vel districtu et capi poterit in continenti sine dilatione aliqua amputetur ei caput ita quod illico moriatur. Et si ei capi non poterit exbanniatur in persona et avere perpetuo de Mutina et districtu. Et si de cetero pervenerit in fortiam communis predicti amputetur ei caput ita quod moriatur omnino. Si vero forensis forensem occiderit in Mutina vel districtu et capi poterit in quingentis libr. den. condempnetur. Quam condempnationem solvere infra terminum assignandum per dictam potestatem infra quem si ipsam [illegible] non solverit sibi caput penitus amputetur ita quod penitus moriatur. Et teneatur in carceribus communis Mutine contra eum fieri executionem [illegible]. Et si capi non poterit exbanniatur perpetuo de Mutina et districtu in dicta pena. Et si quo tempore venerit in fortiam communis et non solverit dictam penam infra octo dies ex post(?) [illegible] si videbitur potestati amputetur ei caput ita quod omnino moriatur. Et si aliquis forensis in Mutina vel districtu [illegible] quam [illegible] penas vel predicta [illegible]

56

L

[illegible] vel in [illegible] [illegible] caput
potuerit amputetur [illegible] [illegible] quod [illegible]
moriatur. [illegible] non [illegible]
tur perpetuo de [illegible] [illegible]
quod si aliquo tempore [illegible]
communis amputetur et [illegible]
ita quod moriatur. Et ille vel [illegible] vel
quacumque pactio vel [illegible]
[illegible] auxilio favore vel mandato [illegible]
homicidium huiusmodi perpetraverit [illegible]
centis libris [illegible] condempnetur. [illegible]
[illegible] condempnetur [illegible]
in [illegible] vel mandato [illegible]
[illegible] condempnetur [illegible]
[illegible] caput amputetur ita quod [illegible]
[illegible] vero [illegible] potuerit [illegible]
dicta pena ille [illegible] vel [illegible]
pactio [illegible] vel mandato [illegible] vel
favore fecerit homicidium [illegible].
Et nichilominus homicidium committens
in dictis penis remaneat [illegible]. Et
si plures fuerint homicidium committentes
vel ad id dantes auxilium consilium vel
favorem omnes et singuli [illegible]
[illegible] distinctionem dictarum penarum
et condempnationem in solidum commune [illegible]
puniatur. Et statim sindicus communis qui
ad hec fuerit deputatus bona omnia imo
bilia publicata [illegible] apprehendere et tenere
debeat pro commune et mobilia apprehen
dere et [illegible] et camerario communis assi
gnare et facere scribi [illegible]
communis. Ubi [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] Et etiam [illegible]
[illegible] amputetur et caput ita
quod [illegible] non possit redimi in [illegible]
[illegible] libras [illegible] solvendas
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] filios [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] mandetur
infra [illegible] dies a die commissi maleficii
[illegible]
[illegible] tenorem [illegible]
[illegible] vero statuta de homicidiis [illegible]
[illegible] sublata. Et si aliquis non [illegible]
[illegible] communis [illegible]
[illegible] talis qui [illegible]
[illegible] communis [illegible]
[illegible] directe vel indirecte offen
derit [illegible]
tionem. Et in [illegible] offensione [illegible]
homicidium perpetraverit [illegible]
talis [illegible] in certum [illegible]
condempnetur. Et si [illegible]
[illegible] in curia [illegible]
per commune [illegible]
munis [illegible] vero [illegible]
modeate vel [illegible] quod [illegible]
certum [illegible] tamen [illegible] vel de
[illegible] in tribus libras tantum
condempnetur talis [illegible]
liber [illegible] condem
netur [illegible]
intelligatur [illegible] dictionem [illegible]
[illegible] et [illegible] dicti communis
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] dictam [illegible]
[illegible]
[illegible]

x. De filiis carcerandis.

Si qua persona terre [illegible] habuerit filium in etate [illegible] cum patre et matre [illegible] [illegible] sicerent dum [illegible] vel [illegible] [illegible] seu offitiales qui [illegible] in carcerandos ad petitionem ipsorum qui tunc per potestatem vel eius [illegible] ponat talis filius in carceribus. Et [illegible] illum ponere et tenere debet placuerit patri et matri predictis [illegible] tamen quod pro custodia dicti carceris nichil solvere teneantur. Et [illegible] potestas iudex [illegible] [illegible] dictatio observare teneantur contra tales filios delinquentes vinculo iuramenti et ad penam centum librarum denariorum.

xi De filiis carcerandis et exheredirandis.

Quia nativis est [illegible] cohortare [illegible] qua etiam tristem exitum propter dispersum patrimonium expectare predicti [illegible] attendentes quod dicitur crescente malitia sic mundus iugiter in deterius [illegible] quod iuvenum actus sic in [illegible] malitia prosiliunt quod et patribus irreverentes se exhibent [illegible] dum [illegible] proficere [illegible] p[er] pro genitores ipsorum malitie que [illegible] subdolis dispergere [illegible] [illegible] pescenda eorum malitia ut saltem [illegible] [illegible] retrahantur a [illegible] [illegible] meliores [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] capitulo et ordinamento [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] teneantur et debeant vinculo iuramenti et ad penam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

de filio suo [illegible] super aliqua [illegible] [illegible] fuerit factus per eum [illegible] [illegible] querelam super [illegible] [illegible] vel [illegible] positione. Et illum contra quem per [illegible] [illegible] pro eo fuerit querela [illegible] [illegible] [illegible] carceribus [illegible]. Et si [illegible] habere non potuerit citatione [illegible] facta de ipso personaliter vel domi [illegible] in banno et carcerem de [illegible] et districta. Et tamdiu sic carceratus vel in bannis permaneat donec mole huius affectus [illegible] suum collum subdat iugo reverentie paternalis. Ubi autem sic semel vel bis carceratus [illegible] permanserit. Liceat patri suo [illegible] filium exheredare non obstante quod alia [illegible] causa non [illegible] per huius exheredationem faciendam [illegible] patri [illegible] et in obbedientiam allegare sine aliqua [illegible] pro herede in posterum facienda. Et nichilominus pater ad alimentandum [illegible] suum filium [illegible] cogi non debeat vel compelli ab homine vel a iure et omni successione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non obstante. Et hoc capitulum [illegible] precisum quod tolli non possit consilio vel arenga.

De pena forensium committendum homicidium vel delictum. xii.

Si forensis commiserit homicidium in aliquem [illegible] seu aliquem [illegible] occiderit immediate sibi caput a spatulis amputetur ita quod penitus moriatur. [illegible] forensis percusserit [illegible] ex qua percussione [illegible] [illegible] [illegible] videlicet pedem manum brachium [illegible] [illegible] eadem [illegible] [illegible] manus et pedes penitus amputetur. Et si forensis [illegible] alium percusserit in [illegible] penam et bannum [illegible] [illegible] [illegible] de maleficio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Pena committentis furtum. xiii.

Si qua persona furtum fecerit vel commiserit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

57v

libras [illegible] viginti quinque libris den. condepnetur. Si vero de re valoris decem librarum et ab inde supra usque in viginti quinque libras vel usque in centum libras den. condempnetur. Si vero de re valoris centum sol. den. et ab inde infra usque in viginti sol. den. in duodecim libris condempnetur. Si vero in viginti sol. et infra in tribus libris den. condempnetur. Et in quolibet dictorum casuum furtum emendet in duplum dampnum passo. Et si dictus fur non solverit dictum bannum et res accepta fuerit valoris centum sol. et ab inde supra auris dextra pro primo furto sibi debeat amputari et per totam Veronam fustigetur et de Verona et districtu per tribus annis exbanniatur infra quod tempus si rediret altera auris debeat sibi amputari et per totam Veronam fustigetur et de [illegible]. Pro secundo vero furto sibi oculus extrahatur et per totam Veronam fustigetur et de Verona et districtu pro tribus aliis annis exbanniatur. Infra quod tempus sive terminum si rediret in Veronam vel districtu alius sibi oculus extrahatur. Pro tertio vero furto furcis suspendatur ita quod moriatur. Si vero res accepta fuerit valoris a centum sol. infra pro primo pro primo furto si non solverit condempnationem per totam Veronam fustigetur et de Verona et districtu sit pro tribus annis in banno. Et quotiens infra dictum tempus Veronam vel districtum rediret totiens fustigetur. Pro secundo vero furto rei valoris centum sol. et infra sibi auris amputetur et de Verona et districtu pro tribus annis sit exbannitus infra quod si redierit et alia auris amputetur. Pro tertio vero furto rei valoris centum sol. et a centum sol. infra ei oculus extrahatur et per totam Veronam fustigetur et sit pro tribus annis exbannitus infra quod si redierit et alter oculus extrahatur. Pro quarto vero furto rei valoris centum sol. et infra suspendatur in furcis ita quod moriatur. Si quis vero abstulerit [illegible] vel res similes vel alias res furtive si res [illegible] fuerint valoris duodecim den. vel infra solvat decem sol. [illegible] duodecim den. [illegible] que in quinque sol. puniatur in viginti sol. den. Et si valuerit quinque sol. vel supra usque in viginti sol. in decem libris den. condempnetur. Et in quolibet dictorum casuum rem ablatam dampnum passo emendetur in duplum. Si vero abstulerit columbas vel pullos pro quolibet pullo columba vel simili in viginti sol. condempnetur. Et rem ablatam emendet in duplum. Receptatores vero furti receptatores fautores et dantes auxilium consilium vel favorem in predictis subiaceant penis et bannis in quolibet predictorum casuum secundum distinctionem predictam.

Pena ementis vel receptantis aliquam rem furtivam. xiiii.

Si qua persona scienter emerit rem furtivam puniatur ut fur. Si vero ignoraverit ipsam rem absque pretio restituat. Salvo si ipsam rem emerit bona fide et sine fraude et ignoranter publice et palam in foro vel in platea vel strata publica intra portas comunis et coram publicis personis bone fame quo casu rem habito pretio quod dedit in ea reficere et restituere teneatur.

Pena committentis aliquam falsitatem vel fraudem contra commune. xv.

Quecumque persona commiserit aliquam falsitatem vel fraudem contra commune Verone vel suaserit monuerit seu instruxerit committentem aut ei dederit auxilium consilium vel favorem possit et debeat condempnari usque in quantitatem centum librarum den. inspecta qualitate fraudis falsitatis et conditione personarum. Et nichilominus dampnum quod dictum commune incurreret teneatur dicto comuni emendare in duplum. Si vero quis falsum instrumentum fecerit vel scienter produxerit seu falsum testem induxerit contra commune Verone seu falsam testificationem fecerit contra ipsum commune in ducentis libris den. condempnetur. Et omne dampnum quod commune incurrerit sibi emendetur in duplum. Et si dictum bannum non solverit infra decem dies a die late sententie faciens vel fieri faciens seu producens [illegible] instrumentum sibi ma

nus dextra amputetur. Producens uero falsum testem seu testimonium vel falsam testificationem faciens contra comune si dictum bannum non soluerit infra decem dies a die late sententie sibi lingua amputetur et dampnum semper ut predicitur emendet et in palatio comunis o ... depingatur cum supra scriptione sui nominis et delicti.

xvi. Pena producentis instrumentum falsum seu falsum testem aut falsa attestata contra aliquem scienter.

Si qua persona falsum instrumentum seu falsum testem aut aliquam attestationem contra aliquem scienter produxerit seu fecerit in centum libris pro vice qualibet condempnetur. Quod bannum si non soluerit infra decem dies a die late sententie sibi manus dextra penitus amputetur et in quolibet dictorum casuum omne dampnum quod occasione huiusmodi sequeretur dampnum passo emendet. Si vero aliquis falsum instrumentum fecerit seu fieri fecerit sibi manus dextra amputetur et dampnum passo emendetur in duplum per illum qui dictam falsitatem fecerit seu fieri fecerit seu ea usus fuerit in dicto palatio comunis cum subscriptione sui nominis et delicti suis expensis penitus depingendo.

xvii. Pena facientis falsam monetam.

Si qua persona fecerit falsam monetam vel fieri fecerit vel ipsam monetam scienter expendiderit a quinque sol. supra vel a tribus monetis argenteis supra in centum quinquaginta. centum quinquaginta libris den. condempnetur et in palatio comunis suis expensis expensis depingatur cum subscriptione sui nominis et delicti. Qui vero aliam falsitatem scienter fecerit cuius genus et pena non sit in presenti statuto expressa condempnari possit ... in centum. Centum libris den. inspectis qualitate ... conditione persone loci temporis et delicti.

Pena frangentis pacem de homicidio et aliis iniuriis.

xviii. Si qua persona fregerit pacem factam de homicidio percutiendo cum armis et sanguinis effusione pro dicta fractione pacis in ducentis libris den. condempnetur. Et si sine sanguinis effusione in medietate dicte pene condempnetur. Et faciendo insultum cum armis euaginando vel admenando fregerit pacem in triginta sex libris den. condempnetur. Si vero quis fregerit pacem de membri mutilatione facta oculorum ... vel atroci vulnere apparenti in facie cum sanguinis effusione vel vituperatione faciei percutiendo cum armis et sanguinis effusione in centum viginti libris den. condempnetur. Si sine sanguinis effusione in medietate dicte pene condempnetur. Et si sine armis cum sanguinis effusione in triginta libris den. condempnetur. Si vero insultando cum armis vel arma euaginando vel cum ipsis admenando fregerit pacem predictam in viginti quatuor libris den. condempnetur. Et nichilominus in quolibet casuum predictorum puniatur de maleficio per eum commisso secundum formam statutorum. Si vero quis pacem factam de percussione cum armis ... fregerit pacem si cum sanguinis effusione in septuaginta libris den. condempnetur. Si sine sanguinis effusione in medietate dicte pene condempnetur. Si sine armis et sanguinis effusione in medietate dicte pene condempnetur. Si sine armis et sanguinis effusione in triginta libris den. condempnetur. Si sine sanguinis effusione in medietate dicte pene condempnetur. Si vero quis fregerit dictam pacem insultando cum armis euaginando vel admenando in decem et octo libris den. condempnetur. Si vero quis pacem factam de percussione fregerit cum armis sine sanguinis effusione percutiendo cum armis et sanguinis effusione in viginti sex libris den. condempnetur. Si vero sine armis cum sanguinis effusione in medietate dicte pene condempnetur. Si vero quis pacem factam de percussione sine armis et cum sanguinis fregerit in viginti quatuor libris den. condempnetur. Et si sine sanguine in medietate dicte pene condempnetur. Si vero fregerit ... pacem percutiendo sine armis et ...

effusione in duodecim libris den. condempnetur. Et [illegible] sine sanguinis [illegible] dicte pene condempnetur. [illegible] vero quis fregerit dictam pacem in [illegible] cum armis [illegible] vel [illegible] cum armis in sex libris den. condempnetur [illegible] in quolibet dictorum casuum de pace facta [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] statuti condempnetur. [illegible] Et si quis pacem de [illegible] factam fregerit [illegible] cum armis [illegible] sanguinis [illegible] in [illegible] libris den. condempnetur. Si vero cum armis et sine sanguinis effusione in medietate dicte pene condempnetur. Si vero fregerit dictam pacem [illegible] sine armis et cum sanguinis effusione in decem et octo libris den. condempnetur. Si vero sine armis et sanguinis effusione in medietate dicte pene condempnetur. Si vero quis fregerit pacem in [illegible] eis armis vel [illegible] dicta arma vel [illegible] cum eis in duodecim libris den. condempnetur. Et nichilominus in omnibus [illegible] casibus [illegible] de [illegible] puniatur secundum formam statuti [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dicte [illegible] intelligatur [illegible] [illegible] unde appareat publicum instrumentum vel que probetur per [illegible] de dignis testes statutum vero [illegible] [illegible] materia et [illegible] aliud statutum sit sublatum.

xviii. Pena cognoscentis carnaliter aliquam mulierem.

Si quis cognoscerit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] habetur et dicta mulier [illegible] [illegible] [illegible] in centum [illegible] den. condempnetur [illegible] [illegible] [illegible] carnaliter [illegible] et non [illegible] non tamen [illegible] [illegible] [illegible] condempnetur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] per [illegible] steterit [illegible] dicte pene condempnetur. Et si non solverit dictam penam in terminum ei per iudicem assignandum in quolibet dictorum casuum subiaceat penis legis. Si quis vero aliquam mulierem voluntate cognoverit de predictis mulieribus carnaliter in triginta libris den. condempnetur. [illegible] mulier vero predicta tantidem condempnetur. Et dicta mulier si dictam penam non solverit in decem dies a die late sententie per totam [illegible] fustigetur. Si vero [illegible] fustigetur [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] quotiens [illegible] [illegible] [illegible] infra dictum tempus. Item fustigetur [illegible] Si vero [illegible] non bone fame quis [illegible] [illegible] in [illegible] libris den. condempnetur. Si [illegible] [illegible] violentiam [illegible] cognoscerit [illegible] [illegible] [illegible] per eum non [illegible] [illegible] [illegible] pene condempnetur nisi esset [illegible] publica in quo casu condempnetur [illegible] Si vero mulierem male fame [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] carnaliter [illegible] [illegible] [illegible] mulier male fame et conditionis ac in honeste vite vel male [illegible] intelligatur que aliquo tempore [illegible] diffamata fuisset vel tunc esset in [illegible] [illegible] in cestu seu stupro commisso per eam [illegible] tunc temporis esset [illegible] [illegible] bone [illegible] Et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] testium [illegible] dignorum intelligatur [illegible] [illegible] in [illegible] et singulis casibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vel [illegible] [illegible] [illegible] testes [illegible] Et si [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dignos testes [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

vellet ipsam acceptare [illegible]
dotem et cum effectu [illegible]
dotare et dotaverit secundum conditionem
mulieris infra dictum terminum ad penam
aliquam nummorum teneatur. Si vero esset
mulier maioris conditionis vel que ei non
conveniret et nollet vellet sibi [illegible]
[illegible] dictum [illegible] cum voluntate pa-
trum vel [illegible] consanguineorum
[illegible] vellet eam accipere et [illegible]
in [illegible] et expectare cum effectu infra dic-
tum terminum sine dote ad penam aliquam
nummorum teneatur. Et si talis [illegible]
aliquam [illegible] de predicto matrimonio con-
trahere posset et vellet compti tali mulieri do-
tem convenientem dare et cum effectu co-
[illegible] infra mensem a die excusationis facte
super [illegible] vel inquisitione vel a die ex-
[illegible] de [illegible] ad penam ali-
quam nummorum teneatur. Contra quem [illegible]
[illegible] et violentatores post [illegible]
[illegible] commissum possit procedi per
accusationem vel inquisitionem faciendam
infra [illegible] mensem a die commissi malefi-
cii. Et ex predictis et pro predictis male-
ficiis puniri et condempnari. Ut dictum
est [illegible] post mensem accusaretur vel de-
nuptiaretur vel contra eum inquireret
de violentia predicta possit potestas talem
violentatorem condempnare usque in quan-
titatem [illegible] non [illegible] inspecta
qualitate [illegible] delicti et conditio-
ne persone [illegible] vero violentus
voluntarie commisso et delictis predictis
perdi non possit [illegible] denuntiatio
vel inquisitionem [illegible] fieri [illegible] accusa-
denuntiatio vel inquisitio [illegible] vel aliud
parentum vel liberorum sive [illegible]
parentes non essent vel [illegible]
consanguineorum [illegible] pa[illegible]
tes vel liberi [illegible] ad accusationem
vel denuntiandum non haberent vel [illegible]
de [illegible] vel [illegible]
vel tali fieret [illegible] de [illegible]
vel [illegible] contra [illegible] tamen [illegible]
[illegible]
[illegible] Nec potestas
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] capere.

[illegible] possit secundum dictam distinctionem
[illegible] denuntiare [illegible] in qua-
[illegible] sicut fuerit [illegible]
Potestas non potestas [illegible] et debeat
procedere contra malefactores in omnibus et
singulis casibus supradictis qui delinquerent
in [illegible] quemadmodum pro-
cederet contra malefactores et ipsum punire
et condempnare penis predictis in
quibus maleficiis puniretur de predictis
vel aliquo predictorum prout debet qua-
[illegible] secundum distinctiones predictas.

De incendiis. xx.

Quecumque persona studiose combu-
sserit vel ignem seu incendium
in domo sive capanna alicui-
us miserit infra civitatem vel burgo
[illegible] condempnetur. Quod bannum
si non solverit infra terminum sibi in senten-
tia assignandum igne comburatur ita quod
moriatur. Si quis enim combusserit seu incen-
dium miserit in domo sive capanna ex-
istente in castro [illegible] vel
[illegible] in ducentis libris denariorum
condempnetur. Si vero in aliqua domo
vel cappanna existente in aliqua villa ubi
essent plures domus vel cappanne in cen-
tum quinquaginta libris denariorum condempnetur.
Si vero extra predicta loca in aliqua domo
vel cappanna ignem studiose immiserit [illegible]
fuerit vel dimiserit quod inde incendium
cappanne vel domus secutum sit in cent[um]
libris denariorum condempnetur. Si vero in aliis
rebus [illegible] studiose ignem immiserit [illegible]
in viginti quinque libris condempnetur con-
siderata qualitate delicti. Et [illegible]
casibus supradictis [illegible]
[illegible] duplum delinquens. Et si [illegible]
bannum non solverit infra decem dies [illegible]
[illegible] sententie et pes [illegible]
[illegible] amputetur. Et nichilominus [illegible]
quantum [illegible] dampnum emendet omne.
Et de incendio de quo non esset processum
[illegible] possit post annum [illegible]
[illegible] procedi contra delinquentes et male-
factores tam per accusationem et denuntiationem
quam etiam per inquisitionem et [illegible]
[illegible] possit puniri [illegible]
[illegible] libris [illegible] inspecta qualitate [illegible]
conditione delinquentis [illegible]

serit ignem in stuppia vel alibi non mali
tiose et occasione ipsius immissionis damp
num daret in domo cappana palearum sine
metu alterius vel in alio loco non teneatur
ad penam. Sed ad emendationem dampni
si non intervenerit culpa. Et si occasione di
missi ignis in domo vel cappana aliquis
cōbureretur vel moreretur i mittēs ipsum
ignem ut homicida puniatur. Si vero
macagnaretur vel mēbrum perderet im
mittens ipm ignem condempnetur ac si
manualiter hec fecisset.

xxi.

Pena facientis robberiam.

Si qua persona fecerit robbariam
in districtu Mevanie et rem
mobilis valoris quinquaginta
libr. et infra per violentiam alicui ab
stulerit in ducentis libris den. condempne
tur. Si vero fuerit valoris vigintiquinque
libr. vel ultra usque in quinquaginta libr.
den. condempnetur. Si vero fuerit valo
ris decem libr. vel ultra usque in vigintiquinque
libr. in septuagintaquinque libr. den.
condempnetur. Si vero a decem libr. sup
usque in viginti libr. in triginta libr. den. con
dempnetur. Si vero esset valoris centū
sol. usque in decem libr. in quindecim libris
den. condempnetur. Si vero esset ualoris
viginti sol. et infra possit condempnari usque
in centum sol. prout potestati videbitur cō
venire considerata qualitate rei ablate.
Et in omnibus et singulis supradictis dāp
num passo emendet in duplum. Et si talis
malefactor penam non solverit si pena hui
us quantitatem centum libr. ascenderet
vel [illegible] excederet furcis suspendatur
per [illegible] moriatur omnino. Et
si esset pena quinquaginta libr. [illegible] inde
supra usque in centum libr. ei pena man[illegible]
dextera amputetur. Si vero esset pena vi
gintiquinque libr. vel infra et non habēt
unde solveret per totam Mevaneā fustige
tur. Et nichilominus per quinque annos de
Mevanea et districtu expellatur et quotiēs
infra dictum tempus Mevaneā rediret
fustigetur et dampnum passo emendet in
duplum. Et nichilominus sententia he
[illegible] forma remaneat.

Pena facientis lenocinium.

xxii.

Quecumque persona fecerit alicui
vel pro aliquo lenocinium ex
qua ad ulteriorem stuprus seu in
cestus contraheretur seu esse diceretur
publice cōmissum in septuagintaquinque
libr. den. condempnetur. Si vero ex ipso
lenocinio secutum non fuerit seu diceret
non esse secutum aliquod predictorum in
vigintiquinque libr. den. condempnetur. Et
ad probandum ipsum lenocinium esse cō
missum sufficiat fama publica trium testiū
fide dignorum etiam si non redderent in eorum
testimonium sufficientem causam scientie
et talem cōmittentem lenocinium cuilibet
sit licitum accusare et eius accusationi ste
tur et credatur ei cum fama publica pbata
per tres testes. Et in predictis et de pdictis
potestas et eius curia teneantur et debeāt
vinculo iuramenti et ad penam vigintiquinque
libr. den. inquirere contra delinquentes
cum denuptiatione vel sine denuptiatiōe
et contra delinquentes ad tormenta pro
cedere probato dicto crimine per duos
testes probantes solum de publica fama
etiam si in depositione ipsorum non reddi
derint causam sufficientem sui dicti et
testimonii.

Pena contrahentis matrimonium cum ali
qua muliere sine voluntate et presentia
parentum.

xxiii.

Si quis matrimonium seu spōsalia
contraxerit cum aliqua muliere
sine voluntate et presentia pa
rentum ipsius mulieris scilicet patris ma
tris vel fratrum carnalium. Si patrem
vel matrem non haberet vel proximorum
suorum consanguineorum ex parte pare
tantum. Si patrem matrem aut fratrē
carnalem non haberet in centum libr. den.
condempnetur. Mulier vero que hoc
passa fuerit bonorum paternorum frater
norum maternorum et aliorum suorum
consanguineorum privetur hereditate.
Et nulla mulier [illegible] contrahat
matrimonium vel sponsalia cum aliquo
minore quatuordecim annis cōtra faciēs
[illegible] mulier in [illegible] libr.
den. condempnetur. Et si aliqua mulier
[illegible] se velle et alii ex suis consangui
neis preter patrem vel matrem nollent

seu contradicerent non possit nubere pos
sit tamen nubere de voluntate potestatis
et consilium populi vel maioris partis
ipsorum. Et quod dantes in his auxilium
consilium vel favorem i medietate dicte
pene condempnetur. Et quod potestas et
vicem eius tenens teneatur bamni facere
per loca consueta. Et mulier teneatur
ad similem penam ad quam tenetur vir
si contraxerit matrimonium cum aliquo
contra voluntatem parentum suorum
si parentes haberent secundum distinctio
nem predictam.

xxiiii. Pena capientis vel capi facientis
aliquem violenter in o Devanea vel
districtu vel captum detinentis.

Quicumque ceperit vel capi fece
rit aliquem violenter in o De
vanea vel districtu et captum
tenuerit vel teneri fecerit in vitum in
domo privata vel a se vel eum in pri
vatum carcerem in mittendo vel in mitti
faciendo in septuagintaquinque libr. den. co
dempnetur. Salvo quod si quis ceperit
de nocte in domo sua aliquem de quo suspi
tionem haberet quod dampnum aut
iniuriam sibi vel sue familie intulisset
vel inferre voluisset aut extra domum
aliquem ceperit dampnum sibi dantem
vel dare volentem tunc de nocte i aliqua
sua possessione dummodo ipsum de mane an
te tertiam curie assignet non teneatur ad
penam ad quam teneretur si non assignave
rit et potuerit assignare.

xxv. Pena intrantis vel exeuntis terram o De
vaneã per aliquem locum nisi per portas.

Nulla persona intret vel exeat
de die vel de nocte o Devaneã
per aliquem locum nisi per por
tas vel ianuas apertas que sic aptentur
quod eis clausis per eas intrari vel exiri
non possit ab aliquo. Contrafaciens de die
ab ortu solis usque ad occasum in quadragi
ta sol. den. condempnetur. Aliis vero tem
poribus usque in quantitatem [illegible]
libr. den. condempnetur inspecta qualita
te et conditione loci et temporis. Forenses
vero vel exbanniti comunis o Devanee i
predictis delinquentes de die in viginti

quinque libr. den. condempnetur. Et de noc
te in centumquinquaginta libr. condempnet.
pro vice qualibet. Et si non solverit in dicto
bannum sibi pes dexter amputetur. Et in
eisdem penis puniatur forensis prestans
ad predicta auxilium consilium vel favorẽ.
Et liceat cuilibet accusare contrafacientes
et teneatur in credentia et habeat quartã
partem banni. Et super his potestas vel
vicẽ eius tenens ad petitionem cuiuslibet
petentis inquirere et culpabiles punire
vinculo iuramenti et ad penam Centum
libr. den. Et hoc capitulum semel bãnat.
in mense.

Pena receptantis aliquam personam xxvi.
que cõmitteret aliquod malefitium vel
aufugeret.

Si qua persona cõmitteret aliquod
malefitium et aufugeret seu au
fugere vellet aut se occultare.
Nullus talem aufugientem seu se occul
tare volentem accipiat occultet aut
receptet vel defendat quominus i for
ciam dicti comunis deveniat. Contrafa
ciens si malefactor evaserit. Recipiens
occultans vel defendens predictũ tenea
tur ad eandem penam in qua tenet. idem
malefactor exbannitus vel condẽpnat.
Et nichilominus idem malefactor exban
niatur et condempnetur pro malefitio
per eum cõmisso. Et qui eum defenderet
parando se familie potestatis ne eum ca
peret in septuaginta libr. den. condẽpnet.
Et de iniuriis et offensis per eum in de
fensione cõmissis. Nichilominus puniа
tur secundum formam statuti. Nõ obstan
te quod [illegible] forense [illegible]
vero malefactor non obstante [illegible]
defensione et occultatione in forciam co
munis devenerit receptans solum in
nichilum puniatur occultans vero in
triginta libr. den. condempnetur. Et hoc
capitulum bamnatur quolibet mense se
mel. Et quod nullus suppositus nõ iuris
dictioni comunis o Devanee vel alia que
cumque persona audeat vel presumat pu
blice vel occulte receptare aliquem qui
cõmiserit aliquod malefitiũ in o Devañ
vel districtu et qui contrafecerit teneat.
solvere illam penam quam deberet sol
vere malefactor. Et quod [illegible]

[illegible] possessionem [illegible] communis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] potestate [illegible] [illegible] [illegible] habentium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vel maleficiis [illegible] communis [illegible] [illegible] [illegible] effectu. Et quod [illegible] possit vel debeant publice vel occulte [illegible] [illegible] vel in directo dicere allegare [illegible] [illegible] [illegible] predictis vel aliquo predictorum [illegible] ad penam centum librarum denariorum. [illegible] potestas [illegible] possit et debeat [illegible] de facto [illegible] [illegible]

Pena turbantis vel molestantis aliquem in tenuta et possessione alicuius Rei. xcvii.

Siquis [illegible] propria [illegible] [illegible] [illegible] vel molestaverit in [illegible] aliquem vel aliquam in tenutam vel pretorio pignore vel Judiciali dato vel data [illegible] [illegible] [illegible] officialibus communis [illegible] vel in possessionem alicuius rei [illegible] [illegible] vel pignus in pretorium vel Judiciale fuerit valoris decem librarum et infra [illegible] [illegible] in tribus libris denariorum. Si vero fuerit valoris ultra decem libras usque in viginti quinque libras denariorum exclusive in sex libris denariorum condempnetur. Si vero fuerit valoris [illegible] [illegible] librarum denariorum et ultra in triginta [illegible] librarum condempnetur. Et quod semper [illegible] quolibet dictorum casuum ab [illegible] turbatione et molestatione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Et si violentiam [illegible] [illegible] [illegible] vel aliqua [illegible] [illegible] [illegible] aliquem quis [illegible] [illegible] in dictis penis secundum distinctionem suprascriptum condempnetur. [illegible] in quolibet dictorum casuum quod expulsus detemptionem et possessionem [illegible] [illegible] condempnetur. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] accusatus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

Et si post [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliquod de dictis maleficiis et [illegible] vice qualibet condempnetur in [illegible] penis secundum distinctionem supra [illegible] [illegible] [illegible] pene [illegible] [illegible] [illegible]

Pena opponentis se contra potestatem vel Judicem vel offitialem eiusdem. xcviii.

Quecumque persona se opposuerit potestati Judici vel suis offitialibus quominus eorum offitium [illegible] exerceant prout decet in septuaginta quinque libris denariorum communi [illegible] condempnetur.

Pena ementis pisces causa revenderi et de modo vendendo dictos pisces. xcviiii.

Pisces in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] modo [illegible] quot [illegible] tenche [illegible] [illegible] pondens duarum librarum et [illegible] usque ad mediam quadragesimam vendatur decem et octo denariorum. [illegible] vero esset [illegible] [illegible] et usque ad dictum tempus [illegible] libra duodecim denariorum. Post dictum tempus [illegible] quadragesime et post quadragesimam usque ad mediam quadragesimam libra tenche duarum librarum et ultra vendatur quatuordecim denariorum [illegible] [illegible] [illegible] vendatur [illegible] duodecim denariorum [illegible] vero decem [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] potestati et consilibus [illegible]. Et [illegible] pisces vendentes teneantur [illegible] debeant [illegible] vendere pro dicto volentibus secundum distinctionem predictam. Contrafaciens [illegible] dictis vel aliquo predictorum [illegible] sol. denariorum pro qualibet [illegible] qualibet condempnetur. Et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Et accusatorem et [illegible] [illegible] libet [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] habeat tertiam partem [illegible] [illegible] [illegible] teneatur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quolibet condempnetur [illegible]

[illegible]

... Et nulla persona emat pisces [illegible] causa revendendi nec ipsos pisces [illegible] emptos vel captos [illegible] pena [illegible] den. Et etiam nulla persona emat pisces apportatos extra [illegible] per aliquem forensium causa revendendi nec cum ipso forensi societatem faciat in ipsis piscibus nec eos recipiat [illegible] causa vendendum nec stet cum eo vel prope eum ad vendendum ipsos. Contrafaciendo tam in emendo societatem faciendo quam etiam recipiendo et [illegible] ad vendendum ipsos pisces ac stando prope ipsum [illegible] ...

[illegible]

... capiat eos et non per aliam [illegible] per aliam vendi [illegible] ...

Pena devastantis vel discortiantis arbores domesticas vel silvestres vel pergulas. xxx.

Quecumque persona fregerit vel devastaverit arbores domesticas vel silvestres pergulas vel aliter vinearum vel excoriaverit [illegible] vel [illegible] sol. [illegible]

[illegible]

... Et si committens tale maleficium non [illegible] ...

[illegible]

mentum dampnum passo emendetur
ut supra dictum est infra octo dies. Et hoc
potestas et consules facere teneantur. Vin
culo iuramenti infra octo dies ad penam vi
ginti quinque libr. den. pro quolibet.

xxxi. Pena euntis post tertium sonum cam
pane.

Nulla persona vadat vel stet extra
sue habitationis domum longe
a dicta domo sue habitationis per
tres domos post tertium sonum campane
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
sint pro persone tantum. Et potestas ... de
nance et suus locumtenens teneatur et
debeat qualibet nocte mittere familiam suam
scrutando per terram et burgos ... denarii
pro euntibus contra formam predictam. Et
quos familia invenerit euntes vel stan
tes ducat ad palatium si ydoneos fideiussores
non dederit de representando se coram po
testate et eius curia et de solvendo totum
quod debent solvere occasione dicte in ven
tionis et excessus. Et de mane sequenti in
scalis palatii sono tube premisso bannatur
quod quicumque illa nocte recepisset aliquod
dampnum compareat coram curia et dampnum
assignet ea die et dampnum datum dicta
nocte talis inventus est debeat emendare
prout et sicut iustum videbitur potestati
... denarii vel suo vicario. Et de inventione
supradicta fiat relatio ... custodum
noctis ... quilibet de familia pote
statis ... vero sic inventi et con
... solvant quilibet penam de
... communis die sequenti vi
ginti sol. den. Nobilis vero quilibet no
mine pene centum sol. in dictum cippum
... solvere teneantur. Et si dicte pe
ne non solverentur dicto die sequenti sol
vat duplum. Et cuilibet liceat post
tertium sonum campane stare ante do
mum sue habitationis et ante domum
... domum sue habitationis. Et
omnia vero statuta ... quorum
contrarias ... [illegible]
[illegible]

Pena occidentis vel macagnantis
animal alicuius. xxxii.

Quecumque persona animal alicuius
occiderit vel macagnaverit
si equus vel iumentum occi
sus vel occisum fuerit valoris a quin
decim flor. supra in decem libr. den. condep
netur. Si vero a quindecim flor. infra in
quinque libris den. condempnetur. Si vero
non occiderit sed vulneraverit cum sanguinis
effusione condempnetur usque in quantitatem
viginti libr. den. prout potestati videbitur
inspecta atrocitate et qualitate vulneris.
Si vero ex dicto vulnere inutilis rema
nserit in sex libr. condempnetur. Et in
quolibet dictorum casuum dampnum passo
emendetur in duplum. Si quis vero asinum
bovem vel mulum alicuius occiderit in qua
tuor libr. den. condempnetur. Si vero
aliter macagnaverit ita quod inutilis
remanserit in tribus libr. den. condempnetur.
Si vero aliter percusserit et sanguis
exierit in decem sol. den. condempnetur
et in quolibet casuum dampnum emen
detur. Ita tamen quod dicta animalia dap
num darent possint a dampno passo in
pune non atrociter verberari sed mode
rate non tamen letaliter quod remaneat
in providentia potestatis. Si vero alia
animalia quis occiderit videlicet pe
cudes porcum capram in viginti sol.
den. pro eorum quolibet condempnetur
et dampnum passo emendet in duplum.
Si vero aliquod ex dictis animalibus
macagnaret ita quod efficeretur inutile
inmediate dicte pene condempnetur. Si
vero dicta animalia vulneraret cum san
guinis effusione solvat decem sol. den. pro
quolibet et dampnum emendet in duplum.
Si vero animalia scilicet columbos pullos
vel aves occiderit in decem sol. den. pro quo
libet condempnetur nisi ea in suo invenerit
dampnum dare quo casu ea possit percutere
et occidere sine pena. Et de hoc stetur iu
ramento percutientis et occidentis quod
in suo tunc facerent dampnum. Si quis
vero animal alienum quadrupedem fece
rit cadere in terram ex quo casu moreretur
vel macagnaretur ... efficeretur in
utile ... supradictis penis secundum sup
... et semper dampnum passo
emendet in duplum.

xxxiii. **Pene suspecte psone inuente p aliq̃ in domo habitationis sue.**

Si quis inuenerit aliquem in domo sue habitationis suspectum quod carnaliter coheat cũ aliq̃ muliere de familia ipius vel cognouerit aliquam de familia ipius et talem inuentum offenderet et ipum occiderit in viginti quinq; libr deñ condempnetur. Si vero al' cum sanguinis effusione et membri in vtilatione vel debilitatione percusserit in decem libr deñ condempnet. Si sine mẽbri in vtilatione vel debilitate in centum sol' deñ condempnetur. Si sine sanguinis effusione cũ armis vel sine armis cum percussserit in tribus libr deñ condempnetur. Et si talis sic inuentus non fuerit per inuenientem offensus nichilominus condempnetur. ipẽ sic inuentus in quinquaginta libr deñ et i eadẽ pena condempnaretur si probaretur stetisse cum in dicta domo. Predicta uero possint probari non solum vera probatione sz etiã possit probari et sufficiat probatio publice fame probate per tres testes etiã si nõ reddiderint in eorum testimonio legitimã causam scientie.

xxxiiii. **Pena facientes luctum alta voce ex domũ occasione alicuius mortui.**

Nulla persona luctum seu plantum faciat alta voce extra domũ occasione alicuius mortui vel carnem vel pannos sibi dilaniare vel cappellam capputeum vel birretum seu vigelmetam sibi extrahere extra domum vel se excapigliare vel pannos nigros p aliquo mortuo facere vel se de panno nigro i duere et contrafaciens in aliquo predictorum in quadraginta sol' deñ condempnet. Nec etiam in aliqua domo occasione alicui' mortui possit sibi vultum vel cãnam dilaniare cum sanguinis effusione ad dictã penã. Nulla mulier reputet pro aliquo mortuo ul' mortuum nec exeat domum cum bara vel post baram vadat quando mortuus ad ecclesiam portatur nec exeat domum ad obuiandum hominibus redeuntibus ab ecclesia nec sibi valeam extrahat et cõtrafaciẽs in viginti sol' deñ condempnetur p qualibet vice. Possit tamen mulier p viro parentibus fratre carnali liberis a quolibet consanguineo carnali et consobrino sibi valeam extrahere et si plorare intra domũ tñ sine pena. Saluo quod pro quolibet occiso vel subito mortuo vel mortua in c[illegible] Veronen et districtu. Et quod nullum corpus mortuum quacumq; morte non stet nec ponat nec deferatur in platea communis vt ibi moneat aliquo modo nec ibi de aliquo possit fieri luctus vel plantus. Et qui contra fecerit in proxime predictis vel aliquo predictorum in viginti quinq; libr deñ condempnetur. Et pro quolibet et qualibet vice possit quilibet corruptum facere alta voce et omnia supradicta sine pena in domo et circa ipam domum et nulla persona que non attineat mortuo vel illis de domo mortui vsq; in quartum gradum cõmedat vel ensenium mittat ad domum mortui vel mortue nisi esset tutor ul' curator vel nisi esset cõuicinus a tribus domibus infra inclusiue iuxta domum mortui contrafaciens in viginti sol' deñ condẽpnet. Et nulla mulier vadat ad domum mortui dũmodo ille de domo velle ire et [illegible] cum oblationibus ad ecclesiam nec ipis p nullam sotietatem faciat in eundo vel redeundo nisi essent mulieres attinentes mulieribus de domo mortui vel alicui ipãrum i primo uel secundo gradu nec corruptum facere vel reiterare extra domum mortui dicta die q̃n fiunt oblationes. Et maschuli de domo mortui nullam personam ducant ad ecclesiam secum die lune sequenti post obitum alicui' mortui nec aliquis eos assotiet ad ecclesiam in eundo vel redeundo contrafaciens in viginti sol' deñ vice qualibet condempnet. Et homines cum vadant ad ecclesiam cum mortuo eo in ecclesia deposito nõ obsedeantur cum nec se proiciant supra lectũ. Sed statim exeant ecclesiam et ad domũ mortui redeant nisi ad predicationem si placeret remanerent. Et statim habita [illegible] benedicta ad ipam domum persone non remaneant sed statim inde recedant nisi starent dum ibi predicaretur vel attinerent mortuo vel alicui de domo mortui vsq; in quartum gradum contrafaciens in viginti sol' deñ vice qualibet condempnet. Et nulla persona vadat [illegible]

Montanee ad contrarium alicuius defuncti ad penam viginti sol. exceptis consanguineis mortui vel eum quatuor vel quinque vicinis[?] ...
[illegible] Et potestas communis Montanee teneatur mittere unum de notariis suis ad quodlibet mortuum cum baiulis et debeat stare quando mortuus trahitur de domo et [illegible] usque ad ecclesiam dum ducitur
ad ecclesiam non mittet nec se approximet personis que stent ad domum mortui ad unam domum. Sed debeat mittere baiulis ad prohibendum quod nullus faciat contra formam statuti. Et ubicumque de parentibus consanguineis fit mentio intelligatur de affinibus. Et de consanguinitate et affinitate stetur sacramento [illegible]. Et hoc expliciter legatur in prima arenga et per singulas ecclesias maiores infra quindecim dies post introitum potestatis diebus festivis quando misse cantantur. Et si potestas vel eius offitialis familiaris vel baiulus in predictis fuerit negligens potestas in viginti quinque libr. familiaris vel baiulus in quinque libr. den. pro vice qualibet condempnetur. Et pro nullo mortuo portet barba ultra tres dies pena viginti sol. Et quod nullus pro aliquo mortuo faciat fieri [illegible] ad penam centum sol. pro quolibet. Et quod nullus mortuus vel mortua trahatur vel portetur de domo ad ecclesiam discopertus ad penam centum sol. qua pena condempnetur ille de cuius domo extrahetur. Et cogantur omnes clerici de Montanea ut faciant fieri lectum de [illegible] pro mortuis portandis [illegible] nullus mortuus portetur in [illegible]. [illegible] [illegible] mortuus vel [illegible] vel aliquo fieret [illegible] pro mortuo alicuius vel mortua fac[illegible] [illegible] pena [illegible] sol. pro qualibet vice [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] partem bannum.

xxxv. Pena proitientis letamen infra cõfines infrascriptos et de chiochis et sciacquatoriis non habendis.

Nulla persona [illegible] ...
[illegible] ...
[illegible] ...
[illegible] ...

sue Montaneam et forma viam silicatam [illegible] infra versus Montaneam. Nec a [illegible] infra versus Montaneam nec a [illegible] infra versus Montaneam [illegible] usque qua iter [illegible] a terra [illegible] de [illegible] infra versus Montaneam nec a [illegible] quod est [illegible] hermanum et [illegible] [illegible] per viam [illegible] infra versus Montaneam. Nec ab ecclesia sancti Iacobi de [illegible] infra versus Montaneam per stratam novam. Nec a domo Ioh. [illegible] infra versus Montaneam per stratam novam infra versus Montaneam nec in stratis et viis publicis. Et quod nullo modo [illegible] letamen infra [illegible] predictis in predictis. Contrafaciens in decem sol. den. vice qualibet condempnetur. Et nullus proiciat letamen in foveis communis Montanee [illegible] viginti sol. Et baiuli teneantur [illegible] quolibet mense semel ad videndum si in predictis foveis est [illegible] letamen et denuptiare contrafacientes et habeant medietatem banni. Idem dicimus observari de foveis castrorum sancti [illegible] [illegible] et [illegible]. Et nulla persona habeat vel proiciat letamen in viis novis factis ubi magister [illegible] de [illegible] fuit suprastes communis Montanee ad faciendum fieri vias novas. Contrafaciens in habendo tenendo vel proitiendo letamen in dictis viis vel aliqua earum in decem sol. den. vice qualibet condempnetur. Hoc addito quod [illegible] [illegible] letamen in dictis viis seu letaminaria alicuius iuxta terram alterius [illegible] vel [illegible] quos dictum letamen proiectum fuerit [illegible] [illegible] [illegible] letamen [illegible] infra triduum removeri [illegible] letamen. Et si infra dictum terminum non [illegible] post dictam [illegible] illi dictum letamen [illegible] sua possessione [illegible] pena [illegible].

De modo procedendi super citationibus factis super malefitiis. xxxvi.

Quicumque vel quecumque [illegible] citatus fuerit [illegible] [illegible] ad domum sue habitationis [illegible] vel [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

o [illegible] et non comparuerit personaliter coram curia o [illegible] in termino assignato potestas faciat eum exbanniri per preconem communis o [illegible] publice et alta voce sono tube premisso ad fenestram palatii communis vel in palatio [illegible] quam [illegible] coram [illegible] quam vel quod maleficium per ipsum commissum in accusatione vel in inquisitione contentum [illegible] in qua [illegible] assignetur ei terminus [illegible] ad veniendum [illegible] et se excusandum et obediendum [illegible] potestati et sue curie super accusatione et inquisitione facta contra eum [illegible] quem terminum si non comparuerit personaliter habeatur pro confesso convicto et de omni maleficio de quo accusatus vel inquisitus esset et possit et debeat condempnari ac si confessus et convictus esset legittime coram curia o [illegible] de omnibus maleficiis in accusatione [illegible] vel inquisitione contentis [illegible] capitulo [illegible] predicta. [illegible] accusatus vel denuntiatus [illegible] contra quem inquisitio [illegible] comparuerit in termino exbanniendi potestas eum personaliter detineat si esset personaliter condempnandus sub fida custodia [illegible] o [illegible]. Si vero esset pecuniariter puniendus tunc eum detineat donec det ei de condempnatione solvenda et parendo mandatis dicti potestatis et sue curie et se coram eis personaliter presentando ydoneas cautiones. Et recepta eius cautione bannum datum contra eum nullius sortiatur effectum et assignet ei terminum competentem ad suam defensionem faciendam. Salvo [illegible] in homicidiis [illegible] incendiis raptu virginum. In ponentibus seditiones vel scandalum in populo et in falsitatibus et [illegible] terminus [illegible]. Et si bannum [illegible] vel [illegible] esset [illegible] fieret vel [illegible] statuti [illegible].

xxvij. De ponendo ad testum illos contra quos maleficium probaretur per unum testem vel alia inditia.

S[illegible] persona [illegible] curia [illegible] inquisitis [illegible] per [illegible] eum dicatur commisisse et se [illegible] super inquisitione et accusatione [illegible] maleficium negaverit de quo postea [illegible] eum probaretur per unum testem [illegible] vel alia legittima inditia [illegible] per que possit de iure [illegible] ad confitendum maleficium et ad tormenta cogi possit. Et si citatus fuerit per baiulum communis o [illegible] semel personaliter vel ad domum sue habitationis mandato potestatis vel sue curie quod compareat coram eis et non comparuerit in termino sibi dato [illegible] dicti communis pro maleficio [illegible] sic contra eum probato secundum formam in precedenti capitulo contentam assignato sibi in dicto [illegible] termino [illegible] quem si non comparuerit habeatur pro confesso et convicto et de ipso maleficio possit et debeat condempnari secundum formam [illegible] loquentem de ipso maleficio. Si vero comparuerit in dicto termino et se excusare voluerit a dicto processu [illegible] potestas et eius curie [illegible] et debeant [illegible] crimenis de quo accusatus inquisitus vel denuntiatus esset et quod contra eum esset probatum per testem vel testes seu inditia vel presumptiones maleficii facti. Exhibita ei copia attestationum testium et presumptionum contra habitarum. Et probandum de iure contra dictum testem vel testes ad eorum dicta. Et si in dicto termino se legittime excusaverit quod de dicto crimine absolvatur. Et hoc locum non habeat in adulteriis homicidiis raptu virginum occupationibus [illegible] incendiis et furtis [illegible] potestas et eius curia non teneantur [illegible] eis qui [illegible] essent diffamati et [illegible] contra [illegible] vel [illegible] detinere.

De citationibus faciendis super maleficiis. xxviij.

Q[illegible] super maleficiis fienda [illegible] accusatio [illegible] vel contra quem [illegible] per baiulum communis [illegible] curie [illegible] personaliter [illegible] vel [illegible]

nec in habitatione ipsius. Citetur per preconem communis et denuntiet alta voce sono tube precedente in palatio vel in scalis palatii vel ad fenestram palatii dicti communis ubi ipsi domino potestati et sue curie placuerit et dicta citatio sufficiat et pro legitima habeatur. Et in qualibet citatione super malefitiis personaliter facta assignetur citato terminus unius diei - - - -
Et in citatione facta domi assignetur ei terminus in proximo sequenti die post ipsam citationem. In citatione vero facta cum tuba per preconem detur et assignetur citato terminus quinque dierum

xxxviiii. Pena se opponentis baiulo vel preconi.

Si quis vel si qua opposuerit se baiulo et preconi communis contra offitium consequantur in viginti sol. den. condempnetur. Et nichilominus de iniuria per eum facta dictis baiulo et preconi condempnetur.

xxxx. Quod citationes et relationes facte per precones vel baiulos mandata potestatis et sue curie valeat et teneat sine commissione ac si de commissione constaret.

Si quis preco vel baiulus communis ... mandato potestatis vel sue curie suum offitium exercet in citationibus relationibus terminis bannimentis et exbannimentis et non apparet de commissione et mandato eis facto semper presumatur mandatum et commissio eis datum fuit per potestatem et suam curiam et valeat et teneat tamquam fecerit ac si de mandato et commissione legittime appareret.

In malefitiis vel quod mulieres et minores viginti quinque annis admittantur ad testimonium perhibendum. xxxxi.

In malefitiis vel quod mulieres maiores et minores viginti quinque annis maiores tamen duodecim. Et masculi minores viginti quinque annis maiores tantum quatuordecim in criminalibus causis ad testimonium admittantur et testimonium ferre possint minores tamen doli capaces ad suspitiores ad inditia faciendum recipiantur in testes in criminalibus prout potestati visum fuerit. Et hec omnia locum habeant in accusationibus denumptiationibus et inquisitionibus.

Quod in causis malefitiorum filii familias sine patris consensu possint in iudicio interesse. xxxxii.

Super causis criminalibus filii familias etiam plures tam agentes quam defendentes etiam sine patris consensu in iuditiis esse possint et processus eorum valeat non obstante si pater non consenserit filio suo seu filiis agentibus vel defendentibus. Et quod minores duodecim annis licet sint minores viginti quinque annis possint stare in iuditio quolibet criminali et criminalibus causis etiam sine tutoris vel curatoris auctoritate et etiam tutorum et curatorum auxilio constituta et valeat et teneat processus totus factus non obstante quod tutoris et curatoris consensus deficeret vel quod essent tutorio et curatorio auxilio astricti.

Quod in processu malefitiorum non obsit si non fuerit iuris sollempnitas observata. xxxxiii.

Si super aliquo processu criminalium quorum non fuerit iuris sollempnitas observata vel si aliqua de sollempnitatibus vel substantialibus seu de ordine iuris fuerit pretermissum vel non servatum ipse processus et sententia que sequeretur ex eo valeant et teneant et executioni mandentur et contra ipsos processus et sententiam non possit aliquid obici vel opponi occasione ordinis

penitus duplicentur. Et etiam duplicentur pene et banna omnibus et singulis fratribus qui delinquerent et offenderent aliquem o Devanatem. Pro quibus omnibus offitialibus et familiaribus potestatis puniatur de omni malefitio committendo per eos vel alium ipsorum et de omnibus malefitiis commissis in personam dominorum consulum populi terre o Devanee quadruplicentur pene et banna. Et de omnibus iniuriis et offensionibus factis dictis et commissis et que committerentur per nobiles in personam popularium quadruplicentur. Et si in personam alicuius consulis esset commisse per dictos nobiles pene octuplicentur.

lxxiii. **Pena proitientes lapidem ad domum sponsi.**

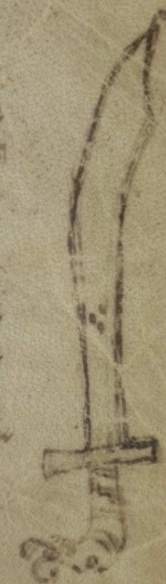
Nulla persona proitiat aliquem lapidem vel aliam rem ad domum alicuius sponsi quando ducit uxorem vel duabus noctibus sequentibus pena centum sol. qualibet vice et nullus percutiat aliquem quando capit uxorem sub dicta pena. Et quot per potestatem inquiratur vinculo iuramenti et penam vigintiquinque libr. de suo salario et teneatur mittere pro sponso et vicinis et circumstantibus domo dicti sponsi pro dictis inquirendis et repertos culpabiles punire et condempnare secundum formam dicti statuti. Et habeat dictus potestas quartam partem banni et predicta banniantur quolibet mense per loca consueta terre o Devanee.

lxxiiii. **Pena ementium in die fori ante tertiam pollastros pippiones ova vel caseum aves et olera.**

Nulla persona que consueverat emere vel revendere pollastros pippiones ova caseum gallinas vel alios pullos et alias aves olera poma vel agrumina emat vel emi faciat in die fori in platea vel alibi ante tertiam pena et banno viginti sol. pro qualibet vice. Et quilibet possit accusare et denumptiare et ipsius accusationi vel denumptiationi stetur et credatur cum uno teste et habeat medietatem banni et teneatur in credentia. Et consules populi eligant quatuor custodes secretos qui contrafacientes denumptient et accusent et habeant eandem partem banni et teneatur in credentia et eorum denumptiationi stetur et credatur et dicte pene tollantur de facto et Camerario communis dentur pro communi.

Pena portantium arma per o Devaneam. lxxv.

Nulla persona portet per o Devaneam et eius districtum stoccum seu quatrellectum contrafaciens in octo libr. denar. pro vice qualibet condempnetur. Et nulla persona portet cultellum ferratorum spatam vel alia arma ferrea offendibilia inter que non intelligantur guanti vel tabulatum. Si quis contrafecerit puniatur in centum sol. Et si quis portaverit arma ferrea defensibilia puniatur in medietate dicte pene. Et si quis inventus fuerit habere vel portare cultellum in caliga crecca seu tabulis becchecto capputii vel subtus dupplecteum vel subtus camisiam varnellum vel turricam super quo non inveniatur vel sit tunc cinctus vel involutus in albo panno quem tunc non portaret in manicho subtus brachium vel in spatulis vel inter pannum et foderam alicuius varnacie vel mantelli vel alterius panni foderati vel sub aliquo panno quem tunc non portaret in dorso secundum quod usus pannus de sui natura factus et ordinatus esset puniatur in duplum dicte pene. Et dicte pene in nocte duplicentur. Et nox intelligatur a sono campane communis quod pulsatur de sero pro ianuis claudendis usque ad sonum campane communis que pulsatur de mane pro ianuis aperiendis. Et dicte pene duplicentur in omnibus et in quolibet de o Devanea. Et semper arma perdantur et deveniant in communi. Et dicte pene de facto tollantur dum arma inveniantur. Et in inquirendo et scrutando pro armis curia habeat plenum et liberum arbitrium. Et nemo possit se excusare pretestu alicuius decreti vel ordinamenti vel statuti populi.

Quod nullus de carceribus extrahatur in die veneris sancto nisi prius solverit suam condempnationem vel debitum. lxxij

Nullus debitor communis Clodie vel spetialium personarum vel alia quecumque persona pro aliquo maleficio iniuria vel offensa detentus vel qui detineretur in futurum in carceribus communis Clodie possit extrahi vel extrahatur de ipsis carceribus in die veneris sancto vel aliquo alio tempore nisi primo solverit debitum dicti communis et spetialium personarum vel integre solverit condempnationem suam seu penam in qua incidisset occasione maleficii per eum commissi vel quod committeret in futurum in personam alicuius de Clodiensis. Et nullus cum impetu vel clamore vel rumore vadat vel accedat ad palatium communis vel ad carcerem ipsius communis pro aliquo predictorum extrahendo de ipso carcere vel carceribus et qui contrafecerit in predictis vel aliquo predictorum in quinquaginta libris denariorum pro quolibet et qualibet vice condempnetur. Et hoc locum habeat in presentibus videlicet a publicatione presentis statuti et in preteritis ab uno anno citra proxime preterito et in futuris. Et si aliquis extraheretur et postea capi poterit iterato capiatur et remittatur et detineatur in ipsis carceribus per potestatem et eius offitiales tam presentes quam futuros dicti communis donec solverit condempnationem et penam in quam incidisset vel condempnatus fuisset ad dictam penam. Et potestas vel consiles populi vel aliquis eorum non proponant quod contra presens statutum fiat aliquid novitatis quum omnia et singula supradicta firmiter observentur. Et nullus contra dictam formam arenghet vel consulat ad penam decem librarum denariorum que pena ei de facto per potestatem et consiles tollatur et in cippo dicti communis de facto mittatur. Et si potestas contrafecerit in predictis vel aliquo predictorum in viginti quinque libris denariorum communi Clodie condempnetur. Et nichilominus [illegible] in carcerat. Et [illegible] communis dictus viginti quinque libris de [illegible] de facto [illegible] si potestas

contrafecerit. Et hoc capitulum sit precisum quod tolli non possit vel suspendi per consilium populi ex forma alicuius statuti populi vel communis sub quacumque forma vel condempnatione verborum contineret. Et hoc capitulum bannatur in die Iovis secunde ne aliquis propter ignorantiam inde se valeat excusare.

lxxvii. Quod nullus tempore alicuius rumoris ascendat super aliqua turri vel domo circum circa plateam nec balistet per terram Oderçaneam.

Nullus tempore alicuius rumoris vel sinistre suspitionis audeat vel presumat ascendere vel stare super aliqua Ecclesia vel turri vel domo circum circa pletam ex qua possit proicere lapides in plateam communis vel in ista meçaneam sagittare balistare vel aliquem lapidem proicere sub pena .x. librarum denariorum. Et si predictam penam non solverit infra tres dies post latam sententiam sibi manus dextra penitus amputetur.

lxxviii. De consilio reuidendo dato contra commune in criminalibus causis.

Si contigerit aliquem per potestatem iudicem vel consules ipsius Oderçanee ponere sapientem super aliquibus criminalibus causis. Si videbitur potestati et consulibus populi quod dictum consilium detur contra commune possit peti pro parte dicti communis ipsum consilium reuideri et iterato sapientibus committi.

lxxviiii. De non receptando malefactores in Oderçanea vel eius districtu.

Non subpositus iurisdictioni communis Oderçanee vel alie cuicumque persone non audeat vel presumat publice vel occulte receptare aliquem qui commiserit aliquod maleficium in Oderçanea vel districtu. Et contrafecerit teneatur solvere illam penam quam deberet solvere malefactor. Et non per suppositos iurisdictioni communis Oderçanee teneantur proximiores consanguinei usque in quartum gradum. Et potestas eius [illegible] [illegible] in predictis plenam [illegible] [illegible] tales receptatores [illegible] vel malefactores [illegible] [illegible] commiserint [illegible] debeat publice vel occulte dicere allegare vel etiam advocare pro predictis vel aliquo predictorum ad penam centum librarum denariorum. Quam penam potestas Oderçanee possit et debeat exigere de facto a contrafacientibus.

Pena committentis vitium sodomie. lxxx.

Quicumque de Oderçanea vel aliunde in Oderçanea vel eius districtu commiserit vitium sodomie in centum libris denariorum communi Oderçanee condempnetur. Et de hoc potestas teneatur inquisitionem facere diligenter.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible] notario

Pena ludentium ad azardum. lxxxi.

Item statuerunt et ordinaverunt quod nullus audeat vel presumat ludere ad aliquem ludum taxillorum sive ad azardum ad penam centum solidorum denariorum quos de facto in cippum communis sine aliqua condempnatione et diminutione contrafaciens mittere teneatur. Et omnia instrumenta facta vel facienda seu fienda inter ludentes non valeant nec teneant ipso iure si probari poterit per duos testes fidedignos quod tale instrumentum vel instrumenta sit vel sint de ludo. Et predicta probatione [illegible] statim dictum instrumentum seu instrumenta per iudicem communis Oderçanee cancellentur et aboleantur [illegible] [illegible] et de penam [illegible] librarum denariorum et ad [illegible] [illegible] ludentes [illegible] receptatores [illegible] [illegible] publice [illegible] [illegible] aliqua alia probatione [illegible] [illegible]

vinum vendentis vel aliqua alia psona in domo propria vel conducta ad aliquod ludum taxillorum aliquē ludere scienter permiserit in decem libr. deñ pro vice qualibet condempnetur. Et ad predicta probanda sufficiat fama publica trium testium. Domus conducta intelligatur de qua aliqua pensio solueretur. Et potestas et sua curia teneatur et debeat quolibet mense inquirere bis de predictis ad penam superius nominatam. Et presens capitulum non vendicet sibi locum in ludentibus ad aleas siue tabulas.

lxxxii. Quod corrigentes eorum familiam nō teneantur ad penam.

Si quis corrigendo aliquem de sua familia verberaret vel offenderet dicto vel facto vel magister discipulum vel dominus famulum vel tutor pupillum moderate sine armis et sanguinis effusione citra mortis periculū vel mēbri mutilatione vel perditionem mēbri non teneatur ad penam. Et si quis aliquem consanguineum vsque in tertium gradum sine armis et sanguinis effusione mortis periculum et sine mutilatiōe mēbri vel perditione mēbri non teneatur ad penam.

lxxxiii. Quod potestas nō possit condempnare [illegible] in statutor.

Potestas comunis Ceuaneç non possit aliquem condēpnare vltra preter vel contra formā statutorum comunis et ppli terre Ceuanece vel aliquem contra dictam formam grauare. Et [illegible] capitulum statuti nō loqueretur possit procedere ad penā de similibus ad similia.

lxxxiiii. De pena mitigāda familiarī aut fratribus carnalibus offendentes se ipsos.

De omnibus offensis factis vel faciendis inter familiares aut fratres carnales sine armis ferreis citra mortem vel mēbri abscisionem soluat tantum tertiam partem pene que inter alios solueretur. Et de predictis non possit inquiri.

lxxxv. Quod non mulieres recipiātur ad excusandū et testificandum in logiis comunis.

Nulla mulier pro aliquo causa criminali palatium comunis ascendat. Sed eius dictum recipiatur sub logia superiori comunis Ceuanece. Et potestas vel eius curia nullā mulierem ascendere cogat ad eundum in palatium antedictum de nocte vel de die. In causis autem ciuilibus quando iudex starit ad bancum ad ius reddendum possit mulier occasione causarum Ciuilium coram dicto iudice ad dictā bancam ciuilium comparere. Super criminalibus autem possint mulieres coram curia Ceuanece in palatio comparere si maiori parti consilium videbitur cōuenire. Et predicta potestas obseruare teneatur vinculo iuramenti et ad penā quinquaginta libr. deñ.

lxxxvi. De rissa habita inter Ceuanates et forenses.

Si inter Ceuanates et forenses rissa aliqua oriretur vel si inter eos aliqua malefitia interuenirent vel iniuria fieret forensis puniatur in penam in statut. cōtenctam Ceuanē vero in medietatem dicte pene condempnetur. Et si forensis aufugeret contenderet seu se defenderet quod penā soluere non deberet ita quod cū effectu penam cōmissi malefitij nō solueret in pecuniis vel persona talis Ceuanē pro omnibus malefitijs factis per eum in viginti sol. deñ condempnetur et non vltra. Sed non si forensis aufugeret et contumax existeret et occasione contumatie exbanniretur tunc Ceuanec ipsum offendens puniatur in mediate pene in statut. contenctē. Quomodo suam condempnationem soluere non cogatur donec talis forensis exbānitus seu condempnatus suam suam condempnationem seu cōi

o Deuanee aliter satisfactum vel caperetur et in carcere mitteretur et teneretur. Et tunc o Deuanas ipsum offendens cogatur ad depositum faciendu. Et tam diu illud depositum teneatur quot diu ipse forensis in carceribus detinetur. Et si dictus forensis occideretur vel in carcere mitteretur et non solui sset ipsam condempnationem suam soluat. Nichilominus talis o Deuanas condeptionem suam soluat et eius depositum in introibus communis o Deuanee mittat. Et si inter aliquem o Deuanatem et aliquem non suppositum iurisdictioni cois o Deuanee in ciuilibus et criminalibus causis rixa vel malefitium aliquod oriretur et fieret per curiam o Deuanee eum de predictis processus contra eos et talis non suppositus se defenderet taliter q condempnationem seu bannum de eo factam vel factum non solueret vel aliter contra eum de predictis vel aliquo malefitio non procederetur talis o Deuanas condempnatus et [illegible] bannitus suam condempnationem vel bannum soluere non cogatur nec aliquo iure cogi possit per potestatem vel aliquem offitialem dicti communis. Et hoc locum habeat presentibus preteritis precedentibus et futuris.

lxxxvi. Nullus allegat contra merum et mistum imperium communis o Deuanee.

Nullus per[illegible] vel alius audeat vel presumat opponere dicere vel allegare [illegible] pro com o Deuanee non sit [illegible] fuerit a tanto tempore citra cuius memoria non existit in possessione vel quasi meri et misti imperium exercendi. [illegible] contrafaciens in centum libr. den. pro [illegible] qualibet condempnetur. Et in [illegible] perpetuo sit infamis. Et ad nul[illegible] offitium cois vel populi admittatur. Et in palatio communis o Deuanee [illegible] sub scriptione sui nominis depingatur. Et intelligitur illud opponere [illegible] cuius advocatus vel procurator [illegible] allegaret.

lxxxvii. Pena laborantis vel s[illegible] Sanete potentie [illegible] nestras extir[illegible]

Nulla person[illegible] sset nec sem[illegible]

nari faciat costam Sanete potentie in ipsa costa que est communis o Deuanee aliquod genus bladi vel leguminis seminet nec in territorio dicte coste aliquod laboritium faciat nec de ea ligna vel genestras radicitus extirpet ad penam vigintiquinque libr. den. pro quolibet et qualibet vice. Et si quis in ipsa costa et territorio aliquid seminauit temporibus retroactis teneat et debeat reddere et restituere communi o Deuanee medietatem omnium fructuum recollectorum infra decem dies postquam sibi mandatum fuerit ad penam decem libr. Et nichilominus de extirpatione radicitus ipsorum lignorum seu genestrarum de dicto terreno laborato in vigintiquinque libr. den. condempnetur cum sit factum in preiuditium dicti communis o Deuanee. Et potestas de predictis quolibet mense inquirere teneatur ad penam predictam. Et super inquisitione fienda per eum dicta occasione recipiat usque in decem testes de comunerus dicte coste. Et ipse potestas teneatur et debeat ipsam costam undique ad dictam penam facere terminari ita quod ius communis nullatenus amittatur.

Quod bona dotes mulieris committentis adulterium sint adiudicata marito. lxxxviii.

Si qua mulier maritata commiserit adulterium omnia bona ipsius mulieris tam dotalia quam alia quecumque et qualiacumque sint et acquirantur marito ipsius mulieris sic delinquentis ipso iure et facto absque processu aliquo vel sententia super ipsa acquisitione fiendo vel ferenda. Et liceat marito dicte mulieris sic delinquentis postquam de dicto malefitio constiterit per processum super dicto malefitio per curiam communis o Deuanee faciendum ipsa bona apprehendere et ipsorum possessionem intrare propria auctoritate et ea licite retinere, p[illegible] et [illegible]

et sta[illegible]

ipsius usque in [illegible] ad [illegible] postea

[illegible]

Pena nobilis fideiubentis pro aliquo popu- lxxx
lari et popularis fideiubentis pro nobili.

[illegible]

Pena fa[illegible] [illegible] vel
[illegible]

[illegible]

Pena impedientium cursum aquarum. lxxxii.

[illegible]

Pena vendentis [illegible] diversis personis. lxxxiii.

[illegible]

De terris non emendis per forenses in confinibus lxxxiiii.
[illegible] vel alibi.

N[illegible] ... alicui terram [illegible]
[illegible] possessionem [illegible] in confinibus [illegible]
[illegible] vel [illegible] dicti [illegible]
nullus forensis [illegible] possessionem [illegible]
finibus seu intra [illegible] ab aliquo [illegible]
[illegible]

Pena [illegible] intra [illegible] lxxxv.

N[illegible]

[illegible] ad finibus. lxxxvi.

[illegible]

[illegible]

p dcta statuta et ordinamenta [illegible]

potestate [illegible] de filiis ad

militia procedat

[illegible]

Quintus liber super dampnis datis.

S[illegible]

[illegible]

67

ul' legumina [illegible] solvat de
facto in capsam co(mun)is [illegible] pro qua-
libet [illegible] vice [illegible] sol-
den(ariorum) no(n) solvit [illegible] decem dies post [illegible]
sibi datam [illegible] de [illegible]

Si [illegible] aliqua p(er)sona p(er)sonalit(er) [illegible]
n(on) alienam intraverit [illegible] dampnum fien-
[illegible] debeat in [illegible] [illegible] solv-
ant in capsam co(mun)is de facto duodecim den(arios).

In aliis v(er)o casibus no(n) expressis proce-
datur de similibus ad similia [illegible]
[illegible] pene duplicent(ur) [illegible] dam-
na ul' alia [illegible]
[illegible] eodem damp(n)um
dantes emendet [illegible]
Et de dampno dato [illegible]
[illegible] qui dampnum [illegible]
ul' sui laboratoris [illegible] dampnum dan-
tem usq(ue) in quantitatem decem sol(idorum) [illegible]
de uvis quoq(ue) accusatio [illegible]
eius extimationis [illegible]
[illegible] quadraginta sol(idorum) [illegible]
dampnum passi cum [illegible] fide digno.

Si aliquis no(n) dampnum dederit [illegible]
[illegible] grossis in campo [illegible]
[illegible] co(mun)is de facto p(ro) qualibet vice [illegible]
bestia quinq(ue) sol(idos) den(ariorum). Et n(on) [illegible]
[illegible] castratis [illegible] solvat in
capsam co(mun)is p(ro) qualibet bestia [illegible] vice
duos sol(idos).

Si [illegible] dampnum dederint in ca-
[illegible] solvat in capsam co(mun)is de facto
[illegible] vice decem sol(idos) den(ariorum) [illegible]
[illegible] stetur [illegible]
[illegible] faciendo accus-
[illegible] emendam petentis [illegible]
[illegible] salvo [illegible]
[illegible] p(er) maiorem [illegible]
[illegible]
[illegible] ad penam [illegible] no(n) teneatur. [illegible]
[illegible] domini [illegible]

Quilibet [illegible] co(mun)is [illegible]
de [illegible] et de [illegible]
[illegible] de [illegible]
[illegible] et de [illegible]
[illegible]

aliquo alio [illegible] co(mun)is ul' [illegible] de [illegible]
ul' [illegible] loqueretur. Ac [illegible] quarta
pars [illegible] in quodam cappo [illegible] fien-
do in palatio co(mun)is ante [illegible] notarii
de [illegible] accusatam in presentia
duorum testium.

De uvis et olivis non deferendis. I.

Si quis fuerit inventus seu inventi
p(er) not(arium) dampnorum datorum vel eius
familiares deferre uvas ficus olivas
ul' alios fructus. Not(arius) dampnorum datorum
teneatur inquirere et scire veritatem de
cuius possessione talis apportans colle-
gerit. Et si talis apportans inventus fuerit
collegisse de bonis alienis sine licentia
domini rei puniatur in penis in statutis contentis.
Et istud idem dicimus contra apportantes
palos ul' ligna. Liceat tamen [illegible]
cum laboratoribus et [illegible]
de domo domini rei [illegible] apportare de o-
mnibus fructibus et lignis existentibus in
possessionibus propriis ul' conductis sine pena
et banno.

De pena no(n) permittentis se rimari notario dampnorum datorum. II.

Notarius dampnorum datorum [illegible]
neatur et debeat rimari et rima-
ri facere diligenter [illegible] personas que
[illegible] extra [illegible] uvas vel
fructus alios apportare. Et quelibet
persona permittat se rimari ad mandatum
dicti not(arii). Et qui rimari se no(n) permiserit
puniatur usq(ue) in viginti sol(idos) arbitrio dicti
not(arii). Et [illegible] penam in capsam co(mun)is solvere
teneatur et solvat de facto.

De pena apportantis uvas. III.

Nulla persona audeat ul' presumat
apportare nec apportari facere de uvis
propriis ul' alienis extra [illegible] ad
penam quadraginta sol(idorum) den(ariorum) p(ro) qualibet et
qualibet vice quam penam de facto solvat et
mittat in capsam co(mun)is. Liceat tamen [illegible]
[illegible] habenti vineam ul' [illegible] in
[illegible] possessionibus propriis ul' conductis
apportare [illegible] in tribus
[illegible] co(mun)is [illegible]
[illegible] apportare [illegible]
[illegible] et no(n) ultra.
[illegible]
[illegible]
[illegible] quelibet.
[illegible] de

vius alterius similiter soluat de facto in
cipiat cois p quolz insp̃e 2 qualz vice
a trib) iniss̃is supra. Et q̃ fuit de vinis
suis vel alienis sibi datis stetur 2 cre
datur sacramēto apportātis si talis ap
portans habuerit vineam vel pergu
las. Et q̃ fuerint de vinis sibi datis ste
tur sacramēto dantis.

iiii. Quot quilibet possit accusare de suo
proprio vel laboritio.

Quicūq; inuenerit aliquē dāpnī
dare psonaliter vel cū bestijs
in possessionibus et rebus proprijs vl̃
conductis possit quilibet dñus vel
conductor talem dampnūdantem pso
naliter vel cum bestijs accusare et
denūptiare et cuilibet ipsoz accusatiōi
et denūptiationi stetur et credatur in
specta semper conditione psone.

v. Quot notarius dampnorūdatoz pos
sit facere executiones reales et perso
nales.

Notarius dāpnorūdatoz possit
teneatur et debeat facere execu
tiones reales et personales contra oēs
et singulos dāpnūdantes psonaliter vl̃
cū bestijs contra formam statutoz et
ordiñ dicti communis o [illegible] et ab
eis penas 2 banna de facto exigere 2 au
ferre secundū formaz statutoz et ordiñ
dicti communis et in comunis facere deue
nire. Et idem notarius possit penas et
banna pro suo offitio exercendo i ponere
vsq; in quantitatem decem sol' et ipsaz pe
nam ab inobedientibus exigere et in
cōmuni facere deuenire.

vi. Quot dāpñdatorum teneat ire scrutando
ctra dāpnūdāt et de [illegible] arte debita.

Notarius dāpnorūdatoz teneat
et debeat psonaliter ire 2 accedē
de die et de nocte p districtū o [illegible]
scrutando contra dāpnūdantes psonalr̃
vel cum bestijs [illegible] quos ipse notarius pso
naliter inuenerit dāpnūdare vel delinquere
contra formaz statutoz et ordiñ dči cōis
de facto puniat sedm formas statutoz dči
communis et ordinamentoz eiusdem. Et q̃
de omnibus quos ipse notarius inuenerit
psonaliter dāpnūdare a dāpnūdātib)
habeat et habere debeat [illegible] partē
ōium bannoz [illegible]

comunis ab ipsis delinquentibus sic p eum
inuentis. Si uero inuenerit psonaliter no
tis tempore dāpnūdant' habeat medieta
tem ōium bānoz que deuenerit fecerit in
comuni.

Quot quilibet possit colligere 2 expor
tare de pomis et fructib) iacentibus
i et super possessione sua. vii.

Quilibet liceat colligere 2 exportare
de pomis et fructibus iacentibus
et qui cadunt in possessione et super pos
sessione sua de arboribus pendentibus in
alterius possessione talis colligentis et
exportantis. Et liceat dño arboris seu ar
borum intrare in vineam et possessionē
vicini sui super qua dicte arbores pendent
et poma iacentia in tali vinea 2 possessiōe
sui vicini colligere exportare impune sta
tuto aliquo super vel infra posito loquente
in contrarium non obstante. Et si quis ac
cusatus fuerit de collectione fructuz ar
borum pendentium vel iacentium i pos
sessione et super possessione sua vel de
introitu facto in vinea vel possessione
alterius causa recolligendi fructus vel
poma iacentia in ea qui vel que cadunt
de arboribus talis intrantis talis accu
satus ad penam aliquam minime tenea
tur. Et idem intelligatur de illis q' emerint
dicta poma vel fructus a dñis arbo
rum [illegible] conductionibus terraz ubi fuerint
dicte arbores.

Quot suspecti teneant' dare fideiuss̃ viii.
not' dāpñdatr̃ de nō dando dāpñ.

Suspecti teneantur et debeant dare
fideiussores notario dāpnūdan
toz ad eius mandatum et tenentur [illegible]
modo dampnum in bonis alienis in dis
tristu o [illegible] existentibus ad penam
centum sol' pro quolibet ipsoz. Et fide
iussores dare recusantes et non dantes
exbānniantur de o [illegible] et districtu
in decē lib. den' pro quolibet ipsoz.

Pena euntis vel redeuntis personalr̃
vel cum bestijs per possessionē alterius ix.
sine licentia illius cuius est possessio.

Nullus deinceps vadat vel re
deat cum bestijs vel sine bestijs
per possessionem alterius sine licentia
illius cuius fuerit possessio [illegible]

[illegible]

x. Pena facientes semitam vel tractam per rem alterius.

N[illegible] per possessionem [illegible]

cum bestiis vel sine bestiis. Contrafaciens cum una bestia duos sol. den. de facto solvat in cippum communis pro qualibet vice. Si vero cum pluribus bestiis solvat in cippum communis de facto ultra unam bestiam duodecim den. pro qualibet bestia. Si vero personaliter semitam vel traiectam fecerit quis per possessionem alterius duodecim den. pro qualibet vice de facto solvat in cippum communis. Si autem fuerint bladata solvat de facto in cippum communis duos sol. den. pro qualibet bestia. Et de hoc credatur domino rei vel laboratoris cum iuramento usque in numerum sex bestiarum et usque ad sex vices cum personaliter viderit. Liceat tamen ire vicinos ire et redire ad possessionem suam [illegible] possessiones vicinarum per locum [illegible] dummodo ad dictam possessionem per viam publicam vel vicinalem ire et redire non possit. Et huiusmodi [illegible] non acquiratur nec per dictam aliquod ius acquiratur propterea quod tempore [illegible] ad suam possessionem [illegible]

[illegible]

xi. De arboribus iacentibus seu pendentibus super possessionem alterius vel vias publicas vel vicinales incidantur et elevantur.

O[illegible] arbores [illegible] iacentes seu pendentes super possessionem alterius [illegible]

[illegible]

at ramos seu frascas que super vias pendeant vel iaceant sine aliqua [illegible] tione vel requisitione vel [illegible] tia incidere et [illegible] et de fructibus [illegible] et frascarum [illegible] super [illegible] pendentium vel iacentium [illegible] colligere et exportare sine pena et banno. Et omnes arbores [illegible] pendentes super vias publicas vel vicinales que impediunt vias seu [illegible] per eas ad petitionem cuiuslibet petentis. [illegible] de [illegible] teneantur et debeant ipsa [illegible] [illegible] dies postquam petitum fuerit ad penam [illegible] sol. [illegible] Quod si non fecerit potestas comunis [illegible] teneantur et debeant ad [illegible] mittere [illegible] ad [illegible] in incidendum. Et de fructibus remanentibus [illegible] super vias quilibet possit colligere [illegible] de arboribus [illegible] vias publicas vel vicinalibus.

xii. Nullus pro dampno dato vel custodia non facta in carceribus mittatur si dare voluerit fideiussores.

Nulla persona pro dampno dato vel pro custodia non facta per terram [illegible] vel ad portas in carceribus mittatur si dare voluerit fideiussores et promittere et solvere dampnum et penam in quod vel quam incidisset occasione predictorum vel alicuius eorum. Et si contra factum fuerit per aliquem offitialem dicti comunis in centum sol. den. pro qualibet vice [illegible] libet ipsorum offitialium sic delinquentium condempnetur. Quos centum sol. et consules populi [illegible] qui pro tempore [illegible] talem offitialem sic delinquentem in predictis de facto cogere teneantur [illegible] comunis [illegible] non fiat [illegible] fecerit [illegible] comunis qui pro tempore fuerit [illegible] centum sol. de salario [illegible] fuerit per aliquem [illegible] sub pena decem [illegible] offitialis [illegible]

xiii. Pena colligentis olivas alterius sine licentia illius cuius essent olive.

Nulla persona colligat olivas alterius sine licentia domini vel famulorum vel laboratoris ipsius ad penam quadraginta sol. den. pro qualibet et qualibet vice. Et de predictis teneatur pater pro filio, frater pro fratre et mater pro filio si simul habitaverint. Et tempore electionis offitialium [illegible] in predictis in consilio generali [illegible] consilibus populi ad dampna [illegible] contrafacientes in predictis et teneantur in [illegible] et habeant medietatem banni. Et liceat cuilibet accusare et eius accusatori stetur et credatur. Et [illegible] teneatur [illegible] olive colligantur [illegible] mittere [illegible] sun. ad [illegible] Et si quos in [illegible] colligentes olivas cogant [illegible] de facto in [illegible] comunis [illegible] penam nisi [illegible] eos [illegible] cum [illegible] vel [illegible] nulla persona colligat olivas [illegible] vel [illegible] nec ante [illegible] ad dictam penam. Et nulla persona debeat incidere [illegible] vel [illegible] ad penam quadraginta sol. et cuilibet liceat accusare et eius accusatori stetur et [illegible] et habeat medietatem banni. Et predicta omnia in presenti capitulo [illegible] potestas bannum faciat per totum terram [illegible] octo dies ante [illegible]

xiiii. Quot canes de mensibus Augusti et septembris teneantur ligati vel portent [illegible] ad collum.

Canes de mensibus Augusti et septembris ad hoc [illegible] in vineis dampnum dare non possint teneantur ligati ita quod extra [illegible] exire non possint vel si predicti canes portent continue [illegible] dictum tempus [illegible] ligatum ad collum qui sit longus [illegible] ad minus et grossus [illegible] ad penam decem sol. pro quolibet [illegible] et qualibet vice [illegible] ad collum non habentes. Et cuilibet liceat accusare et denuntiare

et accusatio et denumptiationi cuiuslibet
stetur et credatur et teneatur in credē
tia et habeat tertiam partem banni. Et
idem intelligatur per districtum Mevanii
observandum. Et hoc capitulum bānatū
octo diebus ante kl. Augusti per totum
terram Mevanee. Et nulla persona de
beat alicui canī dictum vincium ad collū
portantem elevare vel tollere ad penam
viginti sol. et cuilibet liceat accusare et
denumptiare et habeat medietatem bāni.
Et nichilominus talis delinquens ad pe
nam ad quam teneretur dominus canis tene
atur. Et Gualdarij teneantur omnes ca
nes predictos accusare et habeant quartā
partem banni et in credentia teneantur.

xv. Pena dantis dampnum in arcaturis molendinorum communis personaliter vel cum bestijs.

Nullus audeat vel presumat cum be
stijs vel sine bestijs dare dampnum
in arcaturis communis Mevanee. Contra
faciens in predictis cum bestijs pro qualibet
bestia et vice qualibet quinque sol. de facto
in cippum communis solvat et solvere tene
atur. Si vero personaliter dampnum dede
rit solvat de facto in cippum communis decē
libras den. pro qualibet et qualibet vice. Et
cuilibet liceat accusare et accusationi cui
libet stetur et credatur et habeat medieta
tem bāni et in credentia teneatur. Et ipse
arcature manuteneantur expensis Co
munis Mevanee.

xvi. Pena dantis dampnum in palude communis.

Quicumque dampnum dederit perso
naliter in palude communis Me
vanee solvat in cippum communis de fa
cto pro qualibet vice decem sol. den.
Si vero cum bestijs grossis solvat in cip
pum communis de facto pro qualibet vice
et qualibet bestia decem sol. den. Si vero
cum bestijs parvulis solvat pro qualibet
vice in dictum cippum quinque sol. den. Et
omnes pene predicte de facto [illegible]
et cuilibet liceat accusare et denumptiare
dictas bestias et personas et eius accusa
tioni et denumptiationi proprio sacramento stetur
et credatur et habeat medietatem bāni.
Et liceat cuicumque bestias dampnificantes
in dicta palude capere ducere et presentare
curie et officialibus communis Mevanee
libere sine pena et banno infra secundā
diem postquam in dampno ceperit eas et dāp
num dans dampnum emendat in duplum.
Si vero forenses dampnum dederint si
personaliter solvant in cippum predictum
de facto pro qualibet et qualibet vice vi
ginti sol. den. Si cum bestijs grossis solvāt
in cippum communis de facto pro qualibet
vice viginti sol. Si cum bestijs minutis so
lvat in dictum cippum pro qualibet vice
quinque sol. Et in quolibet dictorum casuum
forenses dampnum passo dampnū emen
dent in duplum quā Mevanates emen
dare tenerentur. Et credatur et stetur
sacramento accusatoris et denumptiatoris
ut supra dictum est et habeat medietatē
bāni seu pene huiusmodi.

xvii. Pena dantis dampnum in prato vel in palude alterius.

Siquis dampnum dederit in prato
seu palude alicuius specialis pso
ne de Mevania. Si personaliter solvat
in cippum communis de facto quinque sol.
pro qualibet vice. Si vero cum bestijs
solvat in dictum cippum duodecim den.
pro qualibet bestia grossa et qualibet
vice. Et pro qualibet bestia parva et
qualibet vice solvat sex den. Dummodo
non preiudicet ordinamentis factis de pa
lude communis. Et si forenses dampnum
dederint in dictis pratis vel paludibus
si personaliter solvat in dictū cippū de
facto decem sol. pro qualibet et qualibet
vice. Si vero cum bestijs solvat quinque
sol. pro qualibet vice. Et cuilibet lice
at accusare dictas bestias et personas.
Et dictas bestias si inventas capere et
coram curiam et officialibus Mevanii
presentare die inventionis vel sequēti.
Et de dicto dampno in dictis casibus
dampnum dans emendet dampnum
dño rei vel [illegible] sacramento
accusatoris [illegible] extimatione dampni usque
ad quantitatem decem sol. Dummodo pro
[illegible] accusato supra extimatione dāni
[illegible] huiusmodi sacramentum de novo prestet
et prestare teneatur. Et dicte pene a quo
libet [illegible]
kalend. Aprilis usque ad kalend. [illegible]
[illegible].

xviii. Quot liceat unicuique tenere capras.

Unusquisque de Ozeuanca vel districtu liceat tenere capras ita tamen quod nullus possit retinere nisi unam capram tantum. Et quilibet qui teneret capram debeat ipsam tenere continue extra Ozeuancam ipsam capram ligatam. Et si dicta capra inventa fuerit extra terram Ozeuance dissolutam vel non ligatam dominus dicte capre solvat de facto in capsam communis pro qualibet vice decem sol. den. Et cuilibet liceat accusare et habeat tertiam partem banni et teneatur in credentia. Et accusationi cuilibet stetur cum iuramento prius prestito eius accusationem veram esse. Salvo quod habentes pecudes et tenentes in Ozeuanca vel districtu non possint nec debeant tenere capram sine licentia dominorum potestatis et consilii populi Ozeuance non sine rationabili causa concedenda sub pena viginti sol. den. pro quolibet retinente contra dictam formam. Homines vero de Bagliolo et de Radiano possint et eis liceat tenere et habere capras a fossato Nassi ultra. Et homines de castro Sancti Laurentii, sive de castro Turris Collis possint et eis liceat tenere et habere capras a Lactono ultra sine pena et banno in supradictis locis videlicet a fossato Nassi ultra et a Lactono ultra secundum distinctionem predictam capras quot quot voluerint ligatas et solutas, prout et quomodo voluerint pro libito retinere et habere. Et quod dicti homines de Turri possint et eis liceat ipsas capras a dicto castro usque ultra Lactonum solutas vel ligatas ducere et reducere sine pena et banno. Dummodo ipsas ducant et reducant per viam publicam.

xviiii. Pena remplentium formas paludis vel impedientium cursum aquarum earumdem.

Nulla persona personaliter vel cum bestiis debeat remplere formas paludis communis nec cursum aquarum dictarum formarum modo aliquo impedire pena centum sol. den. Et nichilominus formam debeat in pristinum statum reducere [illegible] suis expensis [illegible] fuerit per officiales communis [illegible] de dampnis datis predictis. Et cuilibet liceat accusare et accusationi cuilibet credatur et teneatur in credentia dictus accusator et habeat quartam partem banni exceptis conductoribus ipsius paludis qui de pena predicta in capitulo posita per eorum accusationem partem aliquam habere non debeant.

Quod laboratores et conductores terrarum possint accusare et denumptiare dampnumdantes in possessione conductoris per eos et inquisitionem fieri facere de voluntate dominorum possessionum huiusmodi. xx.

Laboratores et conductores terrarum et possessionum alicuius possint et debeant denumptiare accusare et inquisitiones facere ad petitionem et voluntatem dominorum bonorum terrarum et possessionum huiusmodi de dampnis datis et dandis in dictis bonis terris et possessionibus. Et in inquisitionibus accusationibus et denumptiationibus [illegible] penam illos homines et personas que declamarentur per ipsos dominos et locatores predictorum bonorum ad penam quadraginta sol. den. pro qualibet. Quarum autem penarum medietas sit communis et alia medietas domini vel locatoris huiusmodi. Penas vero et banna de dampnis datis per [illegible] dampnumdatores in dominis bestiarum dampnumdantium et per eos solvere teneantur et solvere [illegible].

Quod habentes licentiam e domino rei non teneantur ad penam. xxi.

In omnibus et singulis casibus supradictis et penis nullus cogatur ad aliquam penam solvendam. Si accusatus vel denumptiatus vel inquisitus probaverit se licentiam habere a domino rei. Et iuramentum ipsius domini rei qui licentiam se dedisse dixerit [illegible] et legiptima probatione habeatur [illegible] sufficiat accusato denumptiato vel inquisito in bonis domini rei [illegible] licentiam generalem [illegible] centum [illegible] dampnumdantium

[illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... pertineat [illegible]

xxii. Nulla persona stet vel moretur extra suam possessionem a kal. mens. Junii usque ad kal. septembris noctis tempore.

Nullus a kalendis Junii usque ad kalendas septembris extra ... [illegible] stet vel moretur extra suam possessionem propriam vel conductam vel ex publicis viis noctis tempore absque legittima causa. Et si quis contrafecerit vel inventus fuerit in quadraginta sol. den. pro vice qualibet [illegible] condempnetur. Et si [illegible] dampnum reperiretur [illegible] ... et aliter non in [illegible] ... [illegible] dampnum datum ... [illegible] ... predicto dampno [illegible] officiales communis [illegible] condempnetur [illegible] ... supradictis [illegible] ... legittima causa probata [illegible] causa fuerit vel steterit.

xxiii. Pena forensium dampnum dantium in aliqua possessione terre [illegible] cum bestiis.

Quicumque forensis dampnum dederit [illegible] suis bestiis in aliqua possessione hominum terre [illegible] ... in dictis possessionibus ... possessio vel eius nuntius ... aliquorum forensium dampnum dantium ... [illegible] ... possessionis [illegible] ... [illegible] ... [illegible]

Pena dampnum dantium in Costa sancte potentie. xxiiii.

Nulla persona det dampnum in Costa sancte potentie que est communis [illegible]. Contrafacientes si cum bestiis quinque sol. den. pro quolibet et qualibet vice. Et pro qualibet bestia de facto in [illegible] communis solvere teneantur. Si vero personaliter dampnum dederit [illegible] pro qualibet vice [illegible] sol. den. in [illegible] predictum. Statuta [illegible] ordinamentis aliquibus loquentibus in contrarium non obstantibus. Et pena huius [illegible] forensibus duplicetur.

Quot notarii dampnorum datorum teneantur de die et de nocte scrutare dampnum dantium in bonis alienis et de dampno invento per eos habeant quartam partem. xxv.

Notarii dampnorum datorum qui officium habebunt super dampnis datis de die et de nocte communis a kalendis [illegible] usque ad kalendas [illegible] teneantur et debeant ire et [illegible] dampnum dantes in bonis et possessionibus alienis [illegible] ... [illegible] ... Et [illegible] ... [illegible] dampnum [illegible] ... debeant in pena supradicta [illegible] ... [illegible] ... [illegible] notarii [illegible] habeant [illegible] quartam partem.

De electione extimatorum sup. dampnis datis. xxvi.

De [illegible] in consilio generali ad extimandum dampna [illegible] extimatores ... [illegible] ... [illegible] bona fide [illegible] ... per consilium [illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... [illegible]

xxvii. Quod notarius dapnorumdatorum teneatur et debeat facere omnes executiones secundum formam statutorum et reformationum vel ordinamentorum de hiis loquentium et non aliter.

Notarius dampnorumdatorum omnes executiones quas fecerit occasione dampnorumdatorum vel condempnationum personaliter et etiam cum bestiis vel sine bestiis debeat facere secundum formam statutorum loquentium de dapnisdatis vel secundum reformationes factam vel faciendam vel secundum ordinamenta facta et facienda in communi super hiis et non aliter. Nec suo arbitrio dicti notarii executionem facere possit vel ultra aut preter vel contra formam statutorum et ordinamentorum communis vel populi [illegible] Devance. Contrafaciens in C. sol. den. communi [illegible] Devance condempnetur.

xxviii. Quod in quolibet castro seu villa territorii [illegible] Devance eligantur sex custodes ad dempnificandum dampnum dantes in locis alterius.

nota

In quolibet castro et villa territorii [illegible] Devance fiant et fieri debeant de mense maii sex custodes pro quolibet castro et duo pro qualibet villa per consules populi dicte terre qui pro tempore fuerint qui sint accatastati in catastro communis .L. librarum pro quolibet ipsorum custodum. Qui custodes teneantur iurare ad sancta dei evangelia corporaliter tactis scripturis eorum officium bene et legaliter facere et [illegible] quilibet ipsorum per contratam suam de die et de nocte de mensibus Junii Julii et Augusti, Septembris et Octobris. Et si ipsi vel eorum aliquis invenerint aliquem dampnum dare in possessione alicuius si de die fuerit ponatur de facto in ceppum communis [illegible]. Si vero de nocte ponatur de facto in ceppum communis Centum sol. den. et quod [illegible] dictos custodes fuerit inventus [illegible] quamdiu [illegible] solvat in dicto ceppum communis [illegible] de facto quadraginta sol. den. [illegible] teneatur [illegible] dampnum [illegible] solvat [illegible]

[illegible] factum [illegible] aliquis [illegible] dicti dampnidatoris [illegible] dictum dampnum [illegible] debeat [illegible] quando aliquis dampnum dederit in contrata [illegible] vel alicuius ipsarum. Et [illegible] aliquis [illegible] retur. Custodes predicte contrate in qua dictum dampnum datum fuerit debeant facere inquisitionem inter personas dicte contrate et repertos culpabiles officialibus dicti communis referre. Et si non invenerint aliquem culpabilem dictum dampnum seu furtum emendetur per decem adiacentes maiores loci seu contrate huiusmodi habitatores dicte contrate seu loci in quo dictum dampnum seu furtum factum fuerit. Et si aliquis inventus fuerit [illegible] in [illegible] ad [illegible] tenentur ad penam.

Quod omnes vie publice et vicinales terminentur retineantur actentur et manuteneantur per notarium dapnidatorum. xxix

Omnes vie publice et vicinales [illegible] Devance et districtus non terminate per notarium dampnorumdatorum terminentur et [illegible] ab utraque parte et ipsis terminatis et actatis ac reinventus manuteneantur per tenentes iuxta ipsas vias ab utraque parte. Et nullus teneat aliquam foveam prope terminos [illegible] nec prope [illegible] terminum laboret per unum pedem ad pedem [illegible]. Contrafaciens solvat de facto in ceppum communis nomine pene quadraginta sol. den. Et omnes tenentes iuxta ipsas vias teneantur et debeant [illegible] et curare dictas foveas [illegible] totius terre [illegible] ea prout esse [illegible] in [illegible] notarius [illegible] et placuerit ad penam predictam. Et predicta omnia [illegible] notarius [illegible] et [illegible]

Quod notarius dapnorumdatorum [illegible] semper cum fuerit requisitus [illegible]

xxx. ut et oēs opas et accūcimina fieri facien
da p cōe ul' adiacentes.

NOtarius dampnorum datorum ut
c. Deuaner semper cum fuerit re
quisitus per commune c. Deuaner vel
aliquos suprascriptos adiacentium aliquius
operis fiendi per commune c. Deuaner
vel ipsos adiacentes teneatur et debeat
ire et accedere ad dictum opus fieri fa
ciendum ad penam decem librarum denariorum quos
Camerarius communis de ipsius notarii
salario debeat retinere et in introitibus
communis mittere statim cum sibi per
aliquem fuerit protestatum ad penam
predictam. Cui notario in omnibus
operibus supradictis fiendis quilibet
debeat obedire.

xxxi. Pena paschuantiū cū bestijs ī foueis sitis
iuxta vineas nec infra ipas vineas.

NVlla persona paschuet nec pas
chuare debeat in foueis sitis iuxta
vel infra seu intra vineas ad penā v.
sol. pro qualibet vice et cuilibet liceat ac
cusare et accusationi cuiuslibet stetur
et credatur. Possit tamen quilibet cum be
stijs pascuare in foueis vinearum existēt
iuxta vias tantum. Et in foueis iuxta vias
ipsius bestiam pascentis. Et notarius dap
norum datorum teneatur et debeat ut
seruari contra predictos. Et contra apper
tantes palos vinearum vel alia ligna
contra formam statutorum. Et quos in
uenerit vel habuerit in predictis vel aliquo
predictorum puniat in pena in statuto
contenta ad penam .. sol. et amplius puniatur.

NOs statutarii supradicti. Quia in
tentionis nostre salubre propositum est
non tantum circa puniendo maleficia que com
missa versantur quam vias committendis eisdem
via et materia precludatur. Peruenit
ad audientiam notitiamque nostram quod furta et
defraudationes quamplurime in solutione
pedagiorum dicte terre c. Deuanie eiusque di
strictus hactenus committebantur. Et cum nostrum
sit amplexando iustitiam fouere pacem et ea
que paci sunt contraria reserare placet
nobis ipsorum fraudulentiam nequitiamque
mansuetudine nostra existu[illegible] habundati iustitia
reprimere. Huiusmodi ergo velata fur
ta fraudationesque prefati pedagii detegere
et perpetua securitate delere presentique con
stitutione atque statuto nostro perpetuo valitu
ro. Precipimus sancimus statuimus atque fir
mamus quod pro lege haberi volumus et mandamus.
Ad quam legem omnes et singuli cuiuscumque con
ditionis existant sint penitus et totaliter
obligati. Ita quod portantes mercantias ducen
tes animalia et res alias absque solutione
dicti pedagii iuxta ordinamenta infrascripta
super huiusmodi causa per nos firmata tran
sire nullatenus debeant vel presumant prout
de preterito et de antiqua consuetudine
in dicta terra c. Deuanie extitit obseruatum.
Antiqua autem ordinamenta et capitula
earundem que ambigua obscura et fraudu
dolosa atque periculosa inuenimus et annul
lamus et decernimus de cetero non va
lere. Et ista que magis mansueta et pla
cida sunt ex nunc mandamus inuiolabiliter
obseruari.

STatuimus etiam et ordinamus
in quibus quod quelibet persona foren
sis et terrigena portans res forensium
cuiuscumque status et conditionis existat
pro mercantiis animalibus et victualibus et
rebus alijs quibuscumque que aliunde portan
do immitteret et induceret conduceret de
loco seu districtu predicto et de ipso loco seu
districtu extraheret seu duceret uel ducere
uellet uel extrahi faceret sic aliunde depor
tando vel inde extrahendo res predictas
5 sluar quomodocumque soluat et soluere teneatur
et debeat pro dictis animalibus rebus mer
cantijs mercantiis et rebus quibuscumque

portandis et extrahendis pro entrata transi-
tu pedagio camerario vel pedagerio co-
munis Cervanee ad hec deputato infra
scriptarum pecuniarum quantitates par-
ticulariter et distinctim inferius deno-
tatas et contrafacientes in decem libras den.
et maiori usque in quantitatem quinquagin-
ta librarum den. auferendas sibi de facto arbi-
trio dominorum potestatis et consulum qui pro
tempore fuerint inspecta qualitate delicti
et conditione fraudis et persone pensata.
Et nichilominus perdat rem mercan-
tiam et animalia de quibus pedagium non
solveret nec politiam fecerit et bestias
oneratas rebus predictis si in totum frauda-
verit si in parte rerum non perdat bestias
sed solummodo res non assignatas. Et intel-
ligatur et presumi possit et debeat que-
libet dictum pedagium defraudare facien-
do transitum seu exitum cum rebus quibuscumque
predictis seu parte ipsarum per quamcumque
partem districtus terre Cervanee exce-
dendo pretereundo terram predictam vel
eundo per loca insolita extra vias publicas
dicte terre et elongando viam ita ut de
facili presumi possit voluisse defrau-
dare nisi hoc notificaverit vel notifi-
cari fecerit pedagerio dicte terre que omnia
relinquantur arbitrio potestatis et consulum
dicte terre inspecta conditione persone de-
fraudantis et qualitate loci et temporis que
pene seu fraudes dividantur in hunc modum
videlicet quia quando defraudatis vel
defraudantes aliqui recepti studio vel sol-
licitudine passageriorum presentis seu qui pro
tempore fuerint medietas declarate pene
inspecta qualitate delicti et conditione
fraudis et persone pensata sit et esse de-
beat comunis Cervanee et alia vero medie-
tas transferatur in partem passagerii et idem
intelligatur de pena animalium atque
rerum defraudatarum nec consignatarum pas-
sagerio antedicto quando vero defrauda-
tores predicti reperti fuerint per aliam
certam personam absque fraude passageriorum tunc
pene animalia et res contra ordinem in
fraudem deportate ut supra cedant in
lucrum pro tertia parte comunis Cervanee
alie vero due partes equaliter divida-
tur inter repertorem seu repertores frau-
dis et passagerium. Nisi esset dies fori di-

cte terre videlicet dies martis. Quo die
ducens et portans dictas res mercantias
et animalia vel alias res quascumque si immi-
teret in dictam terram Cervanee animo et in-
tentione illas vendendi et in dicto foro
dictas mercantias et animalia tenuerit quod
tunc dictus talis ad solutionem dicti pe-
dagii minime teneatur. Sed liceat sibi
dicta die martis et die mercurii seque-
ti usque ad horam tertiam dictas mercan-
tias et animalia ducere et deportare quo
voluerit pro proprio libito voluntatis sine
solutione alicuius pedagii vel gabelle
libere et secure vigore dicti fori. Et
predicta locum habeant etiam in diebus nun-
dinalibus quibus nundine fiunt in terra prefata
in quibus quilibet portare et ducere possit
quascumque mercantias dummodo in dictis nundi-
nis dictas mercantias et animalia per diem
ad minus tenuerit ad vendendum.

Statuimus etiam et ordinamus
quod quicumque forensis vel terrigena
portans res forensium in terram seu du-
ceret in locum districtum predictum mercan-
tiam animalia victualia seu res aliquas
de quibus solvi deberet pedagium ut supra
dictum est si in locum induceret die sequenti
post immissionem immittens seu ducens ipsi
passagerio absque dolo et fraude debeat
assignare nominando et specificando ipsi
passagerio rerum numerum pondus rerum
et animalium sicut in statuto est expressum.
Et si vero in assignando fraudem aliquam commise-
rit non assignando rerum numerum seu verum
pondus rerum et animalium quas portaret
seu duceret. Et sic non assignans vel non
solvendo dolum vel fraudem commiserit pre-
sumatur pedagium defraudasse et pro dicto
pedagerio cogi possit ad solvendum penam
predictam. Et nichilominus perdat res
mercantias et animalia non assignata in
quibus fraudem commiserit assignando minorem
numerum vel minus pondus ut dictum est. Et
in casu fiat consideratio delicti de qualita-
te fraudis et conditione persone.

Statuimus etiam et ordinamus quod
quicumque forenses et pedagii predicti te-

72v

[illegible]

[illegible] illiu[illegible]

[illegible] dominatio[illegible]

[illegible] pedagerio [illegible] teneatur

[illegible] quod si ne fecerint [illegible]

[illegible] debita ei parte potestati [illegible] alian tertiam partem [illegible] reliquam tertiam com[illegible] volumus et mandamus. Et omnes [illegible] et ei dispositu teneantur et debeant favere et auxilium prebere dicto pedagerio vel alteri exactori deputato et dicto inventori fraudum predictarum sub pena arbitrio dicti domini potestatis reservata quod pedagium solvatur modo infrascripto videlicet.

Acciarii pro qualibet salma sol. septem den. quinque.
Accio filato pro qualibet salma sol. decem et abinde infra den. duos pro libram.

Alaminis pro qualibet salma sol. quatuor.
[illegible]um pro qualibet salma sol. duos cum dio.
[illegible] pro qualibet libra sol. unum.
Amandolarum pro qualibet salma sol. octo.
A[illegible]dine pro qualibet sol. octo.
Anguillarum pro qualibet salma sol. viii den. sex.
[illegible] pro qualibet [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] pro [illegible]
Argenti pro qualibet libra sol. duos den. sex.
Argenti vivi pro qualibet libra den. sex.
A[illegible]marum pro qualibet salma sol. septem den. [illegible]
[illegible]rionorum pro qualibet salma sol. quinque.
[illegible] pro qualibet salma sol. quatuor.
[illegible] pro qualibet libra den. quinque.
[illegible] pro qualibet libra den. quinque.
[illegible] et aliarum [illegible] pro qualibet salma sol. decem.

[illegible] pro qualibet salma sol. decem.
[illegible] pro qualibet salma sol. decem.
Balo[illegible]orum pro qualibet salma sol. decem.
Basimono pro qualibet den. duodecim.
[illegible] pro qualibet salma sol. decem.
Bigen[illegible] pro qualibet salma sol. decem.
[illegible] vel [illegible] pro qualibet sol. unum.
[illegible]arum et [illegible]onum pro qualibet libra sol. decem.
[illegible] pro qualibet salma [illegible] numero.
[illegible] pro qualibet [illegible] duos.
[illegible] filate vel [illegible] sol. decem.
[illegible] pro qualibet sal[illegible]
[illegible] den. sex.
[illegible]

[illegible]e p qualibet salma sol duos den sex.	s	ij	d	vj
Calcari de panno lane p qualibet salma sol decē.	s	x		
Calzarette p qualibet salma sol octo.	s	viij		
Calbaria pro qualibet den quindecim.	s	j	d	iij
Caldarello p qualibet den sex.	s	o	den	vj
Caldaria vetera p qualibet den quinque.	s	o	d	v
Caldarello vetere p qualibet den tres.	s	o	d	iij
Campana p qualibet centenario sol unum.	s	j		
Castagne p qualibet salma sol unum.	s	j		
Carnoe p qualibet salma sol decē.	s	x		
Cappellaz p qualibet salma sol quindecim.	s	xv		
Canape p qualibet salma sol quinque.	s	v		
Cassa nova p qualibet sol quinque.	s	v		
Cassa vetere p qualibet sol duos den sex.	s	ij	d	vj
Carne salate p qualibet sol septē den sex.	s	vij	d	vj
Cavallo che se menasse ad vendere p qualibet sol tres.	s	iij		
Cavalla p qualibet sol tres.	s	iij		
Castrati p qualibet centenario sol quindecim.	s	xv		
Item p qualibet castrato den duos.	s	o	d	ij
Casei p qualibet salma sol septem den sex.	s	vij	d	vj
Carta p qualibet salma sol decē.	s	x		
Cenere p qualibet salma den sex.	s	o	d	vj
Cepolle pro qualibet salma sol tres.	s	iij		
Cecere cici et lenticchie p qualibet salma sol unum.	s	j		
Cedri p qualibet salma sol unum.	s	j		
Ceste p qualibet salma den sex.	s	o	d	vj
Cere p qualibet salma sol decē.	s	viij		
Cimini p qualibet salma sol sex.	s	vj		
Ciceri pro qualibet salma sol sex.	s	vj		
Chiovi p qualibet salma sol decem.	s	x		
Corame concio p qualibet salma sol decē.	s	x		
Coli p qualibet salma sol unum.	s	j		
Cosfani p qualibet salma sol decē.	s	x		
Coltri p qualibet nova sol duos.	s	ij		
Corazza p qualibet sol quinque.	s	v		
Coralli p qualibet libra sol unum.	s	j		
Capistrori p qualibet salma sol decē.	s	x		
Cervone p salma sol unum den sex.	s j d	vj		
Cortina p qualibet sol duos den sex.	s	ij	d	vj
Clavini p collare den sex.	s	o	d	vj
C[illegible] p salma sol quinque.	s	v		
Corculor p salma sol decem.	s	x		
Cinere [illegible] p salma sol sex.	s	vj		
Cardoni p salma sol sex.	s	vj		
Canapaccio p salma sol decē.	s	x		
Item p pezza den decem.	s	o	d	x
Coperte p salma sol unum.	s	j		
Carboni p salma sol unum.	s	j		
Cammino grossare p salma sol unum.				
Cammino [illegible] p salma sol unum.	s	j		

173v

Camorcamna p qualibet deñ sex.	f	o	d	vi
Capra pro qualibet deñ tres.	f	o	d	iii
Capretoz p qualibet deñ tres.	f	o	d	iii
Canapicci p salma sol duodecim.	f	xii		
Carta pecudina vel caprectina p salma sol decē.	f	x		
Ciambellocti p salma sol viginti.	f	xx		
Couelloz p salma sol tres.	f	iii		
Drappoz p qualibet salma sol viginti.	f	xx		
Item p qualibet petia sol quinqz.	f	v		
Fabaz p qualibet salma sol vnum.	f	i		
Fardello p qualibet sol duos deñ sex.	f	ii	d	vi
Ferro nouo p salma sol sex.	f	vi		
Ferro lauorato p salma sol decē.	f	x		
Femenelle p qualibet libra deñ tres.	f	o	d	iii
Ficuum p salma sol quatuor.	f	iiii		
Item p petia deñ duos.	f	o	d	ii
Funicelli p salma sol decē.	f	x		
Item p libra deñ duodecim.	f	o	d	xii
Frisci p libra sol vnum.	f	i		
Fogne p salma sol vnum	f	i		
Fimum p salma sol octo	f	viii		
Forficum p para deñ duos.	f	o	d	ii
Fusoz p miliare deñ sex.	f	o	d	vi
Flascoz p salma sol quinqz.	f	v		
Fustum de sellis p salma sol septē deñ sex.	f	vii	d	vi
Fructuum p salma sol vnum.	f	i		
Gambaz p salma sol duos.	f	ii		
Garofiloz p qualibet libra deñ sex.	f	o	d	vi
Gensilaz p centinario deñ sex.	f	o	d	vi
Glandium p salma deñ sex.	f	o	d	vi
Granj p salma sol vnum.	f	i		
Guarnelli p salma sol septē deñ sex.	f	vii	d	vi
Gnati viridis p salma sol duos deñ sex.	f	ii	d	vi
Indici p centinario sol duos deñ sex.	f	ii	d	vi
In pprecto nouo p qualibet deñ sex	f	o	d	vi
Lancearum p salma sol decē.	f	x		
Lane gentilis et lana sucide p salma sol decē.	f	x		
Lane de stamegne p salma sol quinqz.	f	v		
Lignaminis conci p salma sol decē.	f	x		
Ligni nō conci p salma sol quinqz.	f	v		

Ligni conci p salma sol septē deñ sex.	ſ	vij	d	vj
Lentiammium pro pari deñ sex.	ſ	o	d	vj
Lepore p quolibet deñ sex.	ſ	o	d	vj
Libro legum et medicine cū bactice p quolibet sol decē.	ſ	x		
Libro gramatice sol duos.	ſ	ij		
Libro missali breviario vel alio libro ecclesiastico sol decē.	ſ	x		
Lupinorum p salma deñ duodecim.	ſ	o	d	xij
Lignorum deñ quatuor.	ſ	o	d	iiij
Lavello p quolibet deñ sex.	ſ	o	d	vj
Marmoratio p quolibet sol duos deñ sex.	ſ	ij	d	vj
Magestate sine cona sol duos deñ sex.	ſ	ij	d	vj
Macina p qualibet sol quinque.	ſ	v		
Melazantium pro salma sol quinque.	ſ	v		
Mercurium p salma sol viginti.	ſ	xx		
Mellis p salma sol septē.	ſ	vij		
Massaritiarum p salma sol quinque.	ſ	v		
Metallorum p centinario sol decem.	ſ	x		
Mela p salma sol unum.	ſ	j		
Mulo p quolibet sol tres.	ſ	iij		
Musti p salma sol duos cū dimidio.	ſ	ij	d	vj
Nucium p salma sol duos.	ſ	ij		
Nucellorum amindolarum p salma sol septē.	ſ	vij		
Olei p salma sol quinque.	ſ	v		
Ordei p salma sol unum.	ſ	j		
Ossium p tassillis p C. sol decē.	ſ	x		
Ovorum p salma sol quinque et p C. sol unum.	ſ	j		
Olivarum p salma deñ duodecim.	ſ	o	d	xij
Pannorum ultramontanorum p salma sol quindecim.	ſ	xv		
Pannorum de florentia et verona sol quindecim.	ſ	xv		
Pannorum pisanorum de camerino et aliunde sol decē.	ſ	x		
Pannorum gactinellorum sol sex.	ſ	vj		
Paternostrorum vitri vel ossis p libra deñ sex.	ſ	vj		
Pannorum lini seu canape p salma sol septē deñ sex.	ſ	vij	d	vj
Palarum de ligno p salma sol quinque.	ſ	v		
Panesium seu turgonum p salma sol decē.	ſ	x		
Papirum sol unum.	ſ	j		
Pane sol unum.	ſ	j		
Pannectorum p salma sol quindecim.	ſ	xv		
Perlarum p qualibet libra sol decē.	ſ	x		
Pellium pelosarum p salma sol quinque.	ſ	v		
Petrarum ptiosarum p libra sol decē.	ſ	x		
Pellicionum p salma sol decē et p quolibet sol unum	ſ	x p quolibet ſ j		
Pellium p fodaris p salma sol sex.	ſ	vj		
Pellium montonarum p qualibet deñ sex.	ſ	o	d	vj

Pelles vulpium pro qualibet deñ tres.	ſ o	d iij
Pannicelli p salma sol duos deñ sex.	ſ x	d vj
Penecchiorum cū coccio p salma sol quinq.	ſ v	
Pectinum a capite p. C. sol tres.	ſ iij	
Pectinū a stuppa p quolibet pari deñ tres.	ſ o	d iij
Pecudū p. C. sol sedecim deñ octo.	ſ xvj	d viij
Panni colorati p quolibet brachio deñ tres.	ſ o	d iij
Panni vero biselli p quolibet brachio deñ duos.	ſ o	d ij
Porcorum p quolibet C. sol sedecim deñ octo.	ſ o	d viij
Ab intra p quolibet porco grosso deñ quatuor p paruo deñ duos.		
Pro ouium pro salma sol duos.	ſ ij	
Pollastrorum p salma sol decẽ.	ſ x	
Pro quolibet pari deñ duos.	ſ o	d ij
Pignactorum pro salma sol tres.	ſ iij	
Piperis p salma sol quindecim.	ſ xv	
Pisorum p salma sol duos deñ sex.	ſ ij	d vj
Pulueris zuccari p salma sol decẽ.	ſ x	
Plumbi p salma sol tres.	ſ iij	
Puctaina p qualibet sol duos deñ sex.	ſ ij	d vj

Rannis nō laborati noui p salma sol octo.	ſ viij	
Rannis nō laborati p salma sol decẽ.	ſ x	
Rasie p. C. sol vnum.	ſ j	
Rene lotte p salma sol duos.	ſ ij	
Rene de latti p salma sol duos.	ſ ij	
Risi p. C. sol vnum deñ sex.	ſ j	d vj
Rosarum p decena deñ duos.	ſ o	d ij
Rotarum p qualibet sol vnum deñ sex.	ſ j	d vj
Rotium p salma sol octo.	ſ viij	
Reficis p qualibet decena sol vnu deñ sex.	ſ j	d vj
Rubbie montanine pro salma sol decẽ.	ſ x	
Rubbie alterius generis.		

Salnitri p salma sol quinq.	ſ v	
Saponi p salma sol sex.	ſ vj	
Siccatum de ole p salma sol vnū.	ſ j	
Saggre p salma sol quindecim.	ſ xv	
Salis p salma sol quatuor.	ſ iiij	
Sedium p qualibet deñ quatuor.	ſ o	d iiij
Sete nō fine p decena sol vnū deñ sex.	ſ j	d vj
Sete fine p decena sol vnū deñ sex.	ſ j	d vj
Sepparum p. C. sol vnum.	ſ j	
Setaceiorum p salma sol decẽ.	ſ x	
Sempis p decena deñ quatuor.	ſ o	d iiij
Sega p qualibet deñ sex.	ſ o	d vj
[illegible] p salma sol decẽ.	ſ x	
[illegible] p salma sol tres.	ſ iij	
Sulfuris p salma sol [illegible].	ſ vj	
Stamegnorum p salma sol duodecim deñ sex.	ſ xij	d vj

Stagni nō laborati p salma sol' decē.	s	x	
Stagni laborati p salma sol' quindecim.	s	xv	
Spatarum p dozina sol' duos deñ sex.	s	ij	d vj
Spetiarie p sal' sol' viginti.	s	xx	
Scorum p salma sol' duos.	s	ij	
Spelte p salma deñ sex.	s	o	d vj
Storionorum p salma sol' decē.	s	x	
Scadellarum p salma sol' decē.	s	x	
Tabularum p salma sol' quatuor.	s	iiij	
Taglierum p salma sol' decē.	s	x	
Tartafinorum sol' duos deñ sex.	s	ij	d vj
Taxillorum p decina mezeti deñ sex.	s	o	d vj
Tappitorum p quolibet sol' unum.	s	i	
Tassiorum p balistis p salma sol' quatuor.	s	iiij	
Terre gitte p salma sol' duos deñ sex.	s	ij	d vj
Terre acitis p salma sol' tres.	s	iij	
Triacche p C sol' tres.	s	iij	
Tonnine p salma sol' decē.	s	x	
Tobalie magne p qualibet sol' unum.	s	j	
Tomenti p salma sol' quatuor.	s	iiij	
Tinella p qualibet sol' quinque.	s	v	
Turini.			
Valiscia p qualibet sol' decē.	s	x	
Vino veteri sol' duos deñ sex.	s	ij	d vj
Vasa de terra p salma sol' duos deñ sex.	s	ij	d vj
Varnellorum sol' octo.	s	viij	
Verettonorum sol' octo.	s	viij	
Vitro lanorato sol' octo.	s	viij	
Visco p decina deñ sex.	s	o	d vj
Velectorum de seta p petia sol' quinque.	s	v	
Vestito seu mātello de seta sol' quinque.	s	v	
Vestitu sine mātello de lana sol' unum.	s	j	
Vitriorum aluminis			
Verzini p sal' sol' quinque.	s	v	
Vnicenzi p decina sol' unum.	s	j	
Zuccari p salma sol' quindecim.	s	xv	
Zaffarammis p C sol' viginti.	s	xx	
Item ab inde infra p libra deñ sex.	s	o	d vj
Zendato p libra sol' unum.	s	j	

[illegible]

In dei noie amē. Anno eiusdem dñi
M° cccclxxv°. Indictione octa tpre
Sanctissimi i xpo prīs et dñi nri dñi Six
ti diuina prouidentia pape quarti die uo
decima marty.

26.

Conuocato congregato et cohadunа
to cōsilio nouo cōis et hōium terre
Mercatelli ad sonu campane vocemq
pconis ipo cōsilio heri preconizato p talia
nu publicu preconez dicte tre de māda
to Spectabilis viri Beradi de niteñne
dicte terre Mercatelli potestatis nec nō
voluntate Spectabilium viror ser petri
bal Johis Bapti Archangli Georgy et
Marini Catarciom eiusdē terre M. D.
C. vt moris ē i sala magna palaty solite
residentie dicti potestatis posit in dicta
terra in quarta sci B. iuxta plateam res
ipius cōis res ecclie sci siluestri et alia
lata. In quo quidē consilio interfuerunt
triginta tres consiliary computatis in
dicto nūo dñis M. D. C. Consiliatis ser
uatis ipo consilio et consiliaris eius ppo
situ fuit quid fieri videtur et placet sup
mota proposita p bono et vtilitate dict
cōis deliberata et facta anteq presens
consiliū fuisset congregatu.

Cum sepe ob alienationē et cessionē
siue dationē istrumetor scriptura
rum et donationū que fieret p homines
terre Mercatelli et hitat eiusdē commune
et alys nō subiectis iurisdictioni dēe tre
possint multa scandala exoriri. Et pre
sertim cū quidā cōterrigena noie ser Cris
imbenes qui nuper tentauerit et tentat
alienare dare cedere aut vendere actio
nes iura scripturas siue documēta quedā
cōis i p̄iuditiū maximū dāpnūq tritto
ry iurisdictionis vniusitatis et hōium
pdicte tre quid decet sup pdcis prouidere.

Eximius ll. doc. dñus iohes de
pantaleonib vnus ex cōsiliaris
in dicto consilio et iste surgēs pedib
et cōsuetam aringheriam adscendēs xpi
noie inuocato sup dicta pposita dixit q
quicūq de Mercatello vel hitator eius
dem venderet alienaret cederet daret
pignoraret siue donaret scripturas ali
quas iura actiones instrumeta siue do
cumēta alicui nō subiecto iurisdictiōi
cōis pdcī vel aliquib cōmunitatis q aliqd
dāpnū aut p̄iudiciū posset generare
aut nō ferre predicte non derogando re
formationi suprascripte Cadat i penam
ducentū ducator auror Cam(ere) ap(ostolic)e
de facto applicandor executor aut dēe
pene hēat quartā partē et dēa alienatio
vendicio cessio datio pignoratio siue do
natio sit nulla ipo iure et q vendens
huiusmodi p rebelle hēatur Et si dict
ser Cresimbenes vellet reddere dicta
instrumēta et iura dicte comunitati et
se componere cū eadē prites dñi consu
les vigore dēi cōsily auctoritatē potātē
et arbitriū ipm acceptādi et cū eo cōponē
di hēat sin aut renitēs eēt pdcā facere
ipm ponēdi i carceribus et alia faciēdi do
nec et quo usq dēa instrumēta scripturas
et documēta reddiderit cū effectu et prns
reformatio nō possit tolli cōsilio vl aren
ga et sit pp valit etc.

Ad consultationē sup dēi dñi iohis
cōsultoris pdcī sup dicta pposita p
partitu missū et obtentu p triginta
duas fabas repertas i bussula rubea del
sic vna i pisside alba del nō in cōtrariu
restituta obtentū firmatū et reformatum
fuit i oīb et p oīa prout et sicut in eius
cōsultatione et dicto cōtinet et appz.

Et ego iacob de fantigrossis de Mercatō
publicus impiali auctoritate not et
iudex ordinari nec nō cancell et notarius
reformationū cōis et hōim tre pdicte
pdictis oīb et singlis dū sic agerent et
fierent inttfui et fin eaq rogatus scribē
scripsi et publicaui signūq meū ɔsuetū
apposui.

* Confirmatio Gubernatoris.

Confirmamus dictam reformationem tamquam
rationi consonam Franciscus de Maria
Epus viterbien Gub.
fulginij et cetera
Datum fulginij xxv martij 1474.
Obmisso sigillo Ja. de castello.

Die 29 aprelis 1474.
Ser petrus baldassaris Johis gapti de Ma
rinus catarcioni et archangelus georgij
de dni Con. i Canc Existentes commi
serunt Taliano preconi pnti etc. quatenus de eorum
com. et mandato vadat per dictam terram de Meuanie
per loca pub. et consueta et ibidem alta voce
sono tube preconiset dicta reformatione coram
mea et omnibus etc.

Dicta die.
Qui talianus preco statim post commissionem
sibi factam iens et rediens ex. mihi Jacobo
Canc. supra scripto se iuisse et dictam refor
mationem per supradicta loca bamisse et
preconisasse ut supra in ...

3 7 In noie dni amen. Anno dni nri ihu xpi
a natiuitate eiusdem. M. cccclxxiiij.
Indictione. vij. tpe sanctissimi in xpo
pris et dni nri dni Sixti diuina prouiden
tia pape quarti die viij xx mensis martij.
Publico ordinato et consueto consilio
cois et hominum terre de Meuanie conuoca
to et cohadunato i sala magna palatij dicte
terre solite resident dni potestatis et dominorum
dnorum consulum i dicta terra heri sero per hac ma
ne et mandato dni potestatis et magni
ficorum dnorum consulum dicte terre i sufficie
te numero in dicta sala posita in capite sca
larum dicti palatij. Cui palatio fines sunt
ab vno platea cois ab alia vias publicas
reat lat. Et hodie ad sonum campane uo
cemque preconis vocati et choadunati secundum
formam statutorum dicte terre de Meuanie.
In quo quidem consilio prefati dni potestas
et consules proposuerunt et preponi
fecerunt per me franciscum cancellarium
infrascriptum infrascriptas prepositas
inter alias infrascripti tenoris et conti
nentie obmissa et prima talis est tenor vz.
Secundo cum cauillationibus et subter
fugijs peruatorum lites efficiuntur
quasi inmortales et facultates hominum
ad nichilum. Si videtur presenti consilio
reformare statuere et ordinare ac statue
re quod procuratores quoquo modo non possint
ad bancum iuris per aliquo procuratorio noie
comparere nec aliquo modo respondere per
aliquo nisi per se tantum. Tertio etc.
Quarto cum ob innumeram pecudum porco
rum et aliorum animalium congregatio
nem supinemente in locis domesticis et
dapnosis multa infeuntur dapna in sup
portabilia ob que dapna data non nulle
oriuntur risse et discordie ac inimicitie
inter homines dicte terre. Si placet presenti
consilio prouidere dando formam modum
et ordinem et confinem retinendi dicta animalia.

Super quibus omnibus et singulis petierunt
dicti dni consules sanum et salubre con
silium impertiri per predictos consiliarios i dicto
consilio existenti.

Spectabilis vir ser Jason vnus ex con
siliarijs i dicto consilio existenti surgens pe
dibus et ad cedens ad solitam arengheriam
ibique stans inuocato diuini numinis presi
dio. dixit et consuluit sup secunda proposita
i ordine posita quod nullus cuiuscumque status
aut conditionis existat audeat vel presu
mat aliquo modo interuenire i iudicio res
pondendo verbo vel in scriptis, peruare aut
aliquas scripturas, put sunt exceptiones pe
titiones et capla et alias scripturas ptinet
ad iuditia. Exceptis ecclesijs hospitalibus vi
duis et orphanis et pupillis et alijs lo
cis pijs. Quibus liceat constituere peruia
tores et ipsis peruatoribus predictis i iudi
cio comparere et peruare sine pena et ban
no infrascripto. Quod locum habeat i questio
nibus et litibus a decem flor infra inclusiue.
Et a decem flor supra exclusiue possint
peruare et i iudicio interuenire generaliter
per omnium psona. Hoc etiam excepto quod si aliquis
non litteratus et sufficiens habet litem cum
aliquo litterato peruare quod tunc et eo casu
sibi liceat constituere peruatorem sine aliqua
pena et ipsi peruatori comparere et i iudicio
peruare sine pena. Liceat etiam vnicuique
peruatori vel non peruatori per se pro matre
et fratribus carnalibus habitantibus secum ad vnum
panem et vnum vinum et i vna domo contra fa
ciantes non in predictis vel aliquo predicto
rum consentientes quod peruatores ...

[illegible]

potestas [illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible] quam [illegible]
in [illegible] dicta [illegible] statuit quod nullus
cuiuscumque [illegible] aut [illegible] causas [illegible]
[illegible] audeat vel presumat quoque
modo [illegible] vel [illegible] ultra viginti pecu
des per quolibet [illegible] a flumine [illegible]
a fossato [illegible] versus [illegible] ad pe
nam quadraginta sol. pro qualibet bestia pe
cudine et quolibet vice qua contrafactum
fuerit. Cuius pene quarta pars [illegible] faci
entis executionem alie tres sint communis
[illegible] Item dixit dictum [illegible] statuit
quod nulli liceat facere [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] sub
dicta pena. Item quod [illegible] seu retinentes pecu
des non possint eas [illegible] retinere
[illegible] vel [illegible] dictam pecudinam excedentem
[illegible] sex mensium a die nativitatis
[illegible] vel [illegible] dictamque pecudinam.
Item quod nullus [illegible] possit dare ali
cui aliquam existenti in dicta terra [illegible]
aut [illegible] alias [illegible]
[illegible] pena quadraginta sol. pro qua
libet bestia pecudina qualibet vice [illegible]
[illegible] tam a dante quam [illegible] aut tenente
[illegible] dictas bestias applicanda Camere apostolice.
Item quod [illegible] audeat vel presumat [illegible]
[illegible] habitus [illegible] Decanie sive
[illegible] districtu conducere bestias a forensibus
[illegible] retinere in [illegible] dicte terre [illegible]
ad [illegible] aliquo modo sub pena [illegible]
[illegible] Camere apostolice [illegible] facere.
Item [illegible] alia [illegible]
[illegible] reformatio [illegible]
[illegible] pecudinis [illegible]
[illegible]

N[illegible]
[illegible]
[illegible] consilio [illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible] Hoc tenendo et addendo quod
[illegible] pecudes [illegible] alia animalia [illegible]
[illegible] teneant et dicti [illegible] pecudes
[illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible]
[illegible] debeat [illegible]
[illegible] vel aliquo predictorum
[illegible] suum declarante predictorum
[illegible] ad penam decem ducatorum auri
applicandorum Camere apostolice que pena de
beat retineri de suo salario in fine sui offi
cii [illegible] sit sindicatus.

Nobilis vir dominus Angelus de [illegible]
[illegible] consiliarius [illegible]
in dicto consilio [illegible] pedibus et [illegible]
ad [illegible] longe [illegible]
facta [illegible] invocatione consulendo
confirmavit omnia dicta consilia [illegible]
supradictum [illegible]
consultores [illegible]. Et [illegible]
[illegible] quod [illegible]
[illegible] teneat et debeat [illegible]
pro qualibet [illegible]
[illegible]
[illegible] de [illegible]
[illegible] tenuante [illegible]
[illegible] qualibet [illegible]
[illegible] mensis [illegible] sol. viginti. etc.

In reformatione [illegible]
[illegible]
[illegible] missis [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Post quam modo dicti sermo factus fuisset in consilio et missis ad fabas albas et nigras supradicto et consilio reddito per supradictum ser Jacomum supradictum quantum pertinet ad confirmationem et ad... rationem Antonelli et domini Angeli consilio ... hoc modo videlicet quod cuicumque vult et sibi placet dominorum et consiliorum reddendo predictos ser Jacomum supradicta quantum pertinet ad rationem Antonelli et domini Angeli sit [illegible] quod restituat eius fabam albam in bussula del sic valente. Nota contrarium sit altera pars quod restituat eius fabam nigram del no. Et datis et recollectis fabis more solito victum et obtentum ordinatum ac reformatum fuit per fabas albas restitutas in bussula del sic triginta sex. Non obstantibus quinque fabis nigris restitutis in bussula del no per supradictos consiliarios in dicto consilio existentes

Tenor reformationis de qua supra in dicto consilio et talis videlicet.

Die xiiii martii ... lxxxiii.

Magnifici domini consules etc.

Item quod capre non possint retineri nisi secundum formam statutorum loquentium de eadem materia pena decem solidorum pro qualibet capra et qualibet vice.

Item quod non possint nisi pro qualibet familia retineri due bestie bovine [illegible] sive masculi sive femine. Si masculi cum eis liceat retinere vaccam meam. Si vero femine non plus in aliquo

Item pro qualibet familia in qua centum tres ... possint retineri quinque bestie bovine ... Si masculi tunc cum eis retineri possint ... vacca. Si vero due bestie ... fuerint femine ... ultra retineri non liceat. ... bestiarum non possit ... [illegible]

Item ... [illegible]

due bestie cavallin... [illegible]

[illegible]

... femine ... libere ... predictorum ... qualibet ... et vice qualibet.

Item quod porci non possint retineri nisi unus pro qualibet familia alligatus ad pena viginti solidorum pro quolibet et qualibet vice.

Item quot bestie asinine retineri possint ad libitum sine pena.

Item omnes et singuli casibus supradictis ... officiales dampnorum datorum teneantur inquirere et investigare ... et reperientes culpabiles punire et condempnare secundum tenorem et formam predictorum pena viginti quinque librarum denariorum si contra fecerint etc.

Nos Jacobus de ... de ... dominus ... Cardinalis ... in ... ducatus legatus ... reformationem ... supradictam tenere utilem et necessariam ... confirmamus ... fuit consiliarius supradictis dominus Angelus quod unusquisque ... teneatur ... pro qualibet ... solidorum triginta etc. ... reformatione ... qualibet ... pro qualibet ... solidos ... reformatione supradictam ... et ... in ea parte ... possit ... pecudes ... a die ... et ... Castri ... possint ... retineri nisi due bestie bovine ... qualibet familia ... et ... [illegible]

177v

... ad ... ōnium et singularum pdictarum ... fidem et ... nostra ... manu ...

Datū perusie .xxix. ... m.ccclxxxi.

Antenius et ... hasculanus.

P

... partes suprascriptarum reformationū que petunt corrigi et modificari seu reformari per presentem Magnificum dn̄m locūtenentem fulginei ... Deuanee etc. Instantibus Magnificis cōsulibus ppli terre Deuanee pdicte. Et nobili viro Mario Iacobo de dicta terra ... ad ... sūa ... videlicet penas ibi iunctas et alia ut infra. In pannis.

P

Etitur corrigi in illa parte in qua dicit quod peruratores nō possint comparere in causis ciuilibus a decem florenis infra quod ubi dicit a decem florenis infra dicat a decem libris infra.

P

Etitur etiā corrigi in illa parte ubi dicit seu loquitur de viginti pecudibus a flumine latoris et fossato nassijs infra dicat cū uno montone et a flumine latoris et fossato nassij ultra liceat retinere usque ad triginta pecudes et nō ultra computato uno montone.

I

Tem petitur corrigi in ea parte in qua loquitur quod nulli liceat in pascuis cohadunare pecudes sub pena et ad penam quadraginta solidorum p qualibet pecude quod dicat quod ... pastoribus tantū ad duas mattas ... sine pena et a duabus mattis supra ad mattam seu adunantes dn̄i seu pastores soluant p qualibet matta solidos decem.

I

Tem petitur corrigi in ea parte in qua dicit quod filij seu famulie aut armenticia nō possint retinere ultra sex mēses a die nativitatis eorum quod dicat p totū mensem augusti liceat retinere armēticia pecudū ... sub pena reformationum.

I

Tem petitur corrigi in ea parte in qua loquitur quod nulli liceat retinere ... alia forensiū ad socitam vel alio modo quod non liceat locū in bobus domitis datis super eorum laboritijs videlicet usque ad duos p qualibet familia et una equa domata p qualibet familia sub pena reformatorum nō liceat retinere ultra et alias bestias non liceat retinere.

I

Tem petitur corrigi in ea parte in qua dicit quod soluatur quolibet anno p qualibet matta pecudū triginta solidos dicat viginti solidos tm̄ p qualibet matta quolibet anno in kalendis maij sine quod actenus consuetum extitit.

I

Tem petitur concedi posse retineri unum porcū secundum formā statutorum p qualibet familia nō obstante reformatione.

I

Tem petitur corrigi in ea parte in qua ponit metā secundum numerum retinēdi bestias aratorias quod unicuique liceat retineri bestias aratorias quod voluerit absque pena et cū eis usque ad duas vaccas et armēticia dictarum vaccarum p tres ānos.

I

Tem petitur corrigi in omnibus locis ubi loquitur ac pena applicanda camere apostolice quod dicat camere cōis Deuanee applicentur oēs pene nō obstante dicta reformatione attento quod camera apostolica nunquam aliquid habuerat.

In aliis nō liceat locū dicta reformatio.

N

Os iohes de Julianis de cātalupo ... Rev^mi dn̄i Johis baptiste de Sabellis fulginei Deuanee etc. locūtenēs. Consideratis supradictā reformationē fuisse et esse supradicte terre Deuanee utilem et necessariam in omnibus ipsam cōfirmamus et approbamus preterquam in illa parte in qua petitur peruratores nō admitterentur in causis ciuilibus a decem libris infra quod dicat quod peruratores nō interuenire possint a quinque florenis infra. Item similiter reducimus et reformamus in ea parte in qua petitur quod ad mattades soluant solidos decem scilicet p qualibet matta quod dicat solidos xx^a p qualibet matta a duabus mattis supra.

Perusie in Palatio Residentie nostre die xxviij februarii MCCCCLXXXV.

Bar. Epus Cassan locumtenens qui s. manu propria.

Stephanus Sirellus.

Rubrica de ordine firmando in confectione offitii Consolatus et in extractione eorundem.

Spectabiles viri nobis karissimi salute. Inteso con quanta discussione examine et maturita sia facta la inclusa reformatione per lo veschovo di nostro locotenente et mis ser Anthonio di Gualdo nostro auditore nel consilio vostro per vostri con suffragii et voti per vostra firma et stabilita deliberatione per honore commodo et utile della Communita vostra circa la conservatione della dignita del consulato vostro della pace et quiete del populo vostro etc. volemo et per questa nostra faciate descrivere de verbo ad verbum in li Statuti Novi della dicta vostra Communita la predicta inclusa Reformatione scripta subscripta signata et registrata in forma de publico instrumento per ser Benedetto [illegible] Notario et scriba di questa nostra Corte de Spoleti. Valete. Ex arce Spoletana xxviij octobris MD. Per ciò comandamo decta inclusa reformatione Registrata questa nostra in dicti statuti.

In dei nomine amen. Anno a nativitate eiusdem MCCCCC. Indictione tertia tempore pontificatus Sanctissimi in Christo patris et domini nostri domini Alexandri divina providentia pape Sexti. Die vero tertia mensis septembris.

Publico et generali consilio Consulum populi terre Denarie eiusque offitialium et hominum dicte terre. Nec non hodie bannito et [illegible] per [illegible] bannitos publicos dicte terre per loca publica consueta ut moris est. Et de mandato Reverendissimi in Christo patris domini domini [illegible] [illegible] Reverendissimi [illegible] patris et domini domini [illegible] Borgie electi [illegible] Spoleti et Denarieque Gubernatoris locumtenentis [illegible] generalis et Reverendissimi patris domini Anthonii [illegible] Hieronymi de Gualdo [illegible] iuris doctoris eorundem auditoris. Nec non dicte terre potestatis et consulum [illegible] statuti dicte terre in sala magna palatii congregato et convocato ad sonum campane in quo quidem consilio Ego [illegible] notarius et scriba infrascriptus de mandato [illegible] prefati locumtenentis et auditoris predicti [illegible] fuerunt infrascripta.

Et si ad regendum et gubernandum potentiam [illegible] loca cuncta [illegible] oporteat ea tamen per te [illegible] cum gemino convenit in [illegible] vbi de populi regimine Gubernerio et offitiorum dispensatione tractatur. Cum quod [illegible] superioribus hac in terra Denarie bussulum offitiorum inter homines dicte terre distribuendorum [illegible] consuetudinem dicte terre laudabile et necessarium [illegible] antiquitatem. Huiusmodi omnis [illegible] Jacobo magistri Cechi magistro Johanni olim de bononia dicte terre habitatori petro bartholi lagnilo tadinutii fuit impositum Certa quidem determinata potestate et expressa regula et quadam forma aptissima ac legem apte concessis. Qua quidem lege et forma [illegible] transgresso [illegible] et postergata ad dicti [illegible] sub Confessionem et publicationem obvenisse per nos. Compertum est pluribus quidem de tam intollerabili errore et ipsorum audatia insupportabili publice conquerentibus. Nos [illegible] opere complevimus quod ad aures Reverendissimi in Christo patris et domini domini [illegible] Borgie Electi Valentini [illegible] Spoleti Denarieque Gubernatoris de mandato expresso eiusdem ne inde scandala oriuntur descendimus ad hanc terram [illegible] [illegible] et auditis partibus hinc inde et [illegible] testationibus visis [illegible] potestatis [illegible] et legem ex [illegible] et Cancellarii [illegible] tempore [illegible] fide subscripta in libris dicte Communitatis [illegible]. Qua quidem [illegible] cum [illegible] collationatam testium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] singulis per [illegible] [illegible] dicti bussuli legem et formam datam per consilium dicte terre [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]. Sed ne [illegible] hinc [illegible] consilio ac [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] electione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

A

75r

ītentē ꝛ pctes fact̄ inūretamur ōi meliori
modo via iura causā ꝛ forma. Quibus
magis ꝛ valid̄ius possumus ꝛ debemus
p hac vice tm̄ tribuimus ꝛ concedimus
ut ꝯsiliū p̄ns ꝛ ī p̄ntia nūc de nouo creet
ꝯficiat ꝛ imbussulet ꝛ p imbussulatis hēc
valeat ꝛ possit ꝯsiliū ante dcm̄ oēs qui
ī dcō bussulo repperiūt̄ imbussulati ꝑs ut
taceret siue stet̄ tamq̄ si bussulū a princi
pio valuisset licet extrāsgressione legis ꝛ
forme nō valuerit ut s̄. Volentes q̄ oēs
extractiōes fiāt more solito. et qui extraha
ent̄ sint veri ꝯsules ꝛ offitiales virtute
noue citationis fit de in p̄nti ꝯsilio nō aūt
vigore imbussulatiōis facte per electos in
bussulatores ꝯtra legē eis datā. Quā qui
dē nouā citationē fiendā ex nūc p ut ex
tunc ꝛ ex tūc p ut ex nūc. Cōfirmam̄ ratifi
ficam̄ ꝛ ad p̄bam̄ p hac vice tm̄. Confir
māntes etiā p pace ꝛ quiete dcē terre ꝛ hone
illorū qui hinc usq̄ fuerūt ꝯsules mediāte
dcō bussulo nulli facto gesta ꝛ p eos alit̄
laudabilit̄ facta itaq̄ ex illa nullitatis
confectiōis bussuli gesta p eos non pos
sint quo vis modo retractari cū bona fide
se gessernt ī offitio p̄libato ꝛ ne trāsgres
sores p̄dicti valeāt de eorū audatia ꝛ rep
hensibili p̄sūptione gloriari mandamus
primi ultra expēsas p eos reficiēdas ad
ad arbitriū Communitatis p̄dcē. Cui lex
ꝛ forma exitit postergata ita ut ī futurum
nemo ex dcā vniuersitate ꝯtra legē sibi datā
audeat cuiuscūq̄ ꝯditionis existat adten
tare ꝛ ī tantā prosilire auctoritatē audatiā
ꝛ arrogantiā ut ꝯtra legē sibi datā et for
mā nec dēz ꝯtrahere s̄z nec audeat quoq̄
modo ī tam reprobū sensa ut cogitet ꝯtra
legē venire sibi datā pacat̄ ꝛ stabilitaz.
... quia morbū illū pestiferū p̄tiales
ut r̄ōnē cōmunitaliū vtamur vocabulo
... de sobto ꝛ supra nomina
... abolere ita terrā ipsam p̄mo ꝛ totā pro
uinciā ī vesp̄e cōperimus ut ī ... in
... prindeat ī desolat̄ ī terrā facile credi
... ꝛ deb̄e ... p ... ꝛ multa
loca dcē p̄uincie quid dolent ...
nos nō videmus ... ad ...
... abusiōis ... Iudi
... Tenore p̄ntium ...
p̄nti decreto statuimus ... ꝛ ordinamus
... ī futurus ... ī fine p̄nte ...

nouiter creati semp bussulū fiat ꝛ offitia
dent̄ p Sindicos p ut ista ad equatus et
si aliter fiāt ordinatā bussulatum irritū
tuz sit ꝛ ī anc omī meliori modo via iu
re causā ꝛ forma. Quibus melius ꝛ vali
dius possim̄ ꝛ debem̄. Et ꝯtrafacientes
īcidant ī penā ducat̄ decē p quolibet
applicādorū Gubnatori siue locūtenēti
et nō acceptās officiū datū a cōi vz con
sulat̄ incidat ī penā p̄dcām applicandaz
ut s̄. Et ipse ꝛ filij sui nullo tpr̄e possint
hr̄e offim̄ ī cōi. Et p̄nti decreto statuim̄
ꝛ p̄cipiendo mādamus. Quod qn̄ extraha
etur aliquis qui ex aliqua causa sit de
bitor Coi vel repertus scriptus siue in
speculo siue ī libris massiorū siue dati
uarū ul̄ Gabellarū ul̄ alio ī libro vbi
Coi habeat interēsse quo vis modo licet
ī veritate sit debitor dilaceret̄ p ꝯsules
ꝛ p cancellariū ꝛ p quēlibet ipsorū subito
ante discessuz a bancho qn̄ sit ꝛ vbi fit
extractio ꝛ casu quo cōtrafiet. Cōsu
les ꝛ cancellarius teneant̄ ꝛ debitū ad
quod tenebat̄ extractus ꝛ si ad nichil
tenebat̄ incidat in penā tā in primo
casu quā in secūdo ducatos quinq̄ p
quolibet subito ꝛ ipō facto applicādorū
p medietate Coi p alia mediatate Gu
bernatori siue locūtenēti ꝛ tū extractus
nō possit ēe Consul ꝛ si attentauit con
trariū incidat ī penā viginti quinq̄
ducatorū applicandorū ut s̄. Etiā si in
veritate nō sit debitor dūmodo repiat̄
inscriptus ut s̄. Et tū ꝯsules qui pro
tpr̄e erūt ante finē offitij eorū p octo
dies faciat p loca publica p̄conizari q̄
quis ē debitor Cōis satisfaciat ante
publicationē noui offitij et siquis est
descriptus ī iuste faciat se cassari et nō
mittendo dictū bānuz īcidāt ī dictam
penā quinq̄ ducatorū ut s̄ applicādorū
ꝛ solutio debiti fiat in cōtanti ī auro ul̄
argento ꝛ nō p pignora siue deposita.

Ad equatio guastarū.

Strata sc̄i petri ascendat usq̄ ad
... siue colū... petri pau
li ... ꝛ p viā rectā ppe semitā
... stratā ... fra
cisci ... eundo p dictā stratā usq̄ ad
... saluatoris ... ipsius ...

no[n] accept[ans]
con[s]ulatu[m]
q[ua]n[do] aliquis ...

Gvaita sci angeli a dicta via ante ecclesiam sci Nicolai usque ad stratam prope domum Ciacaglionis et eundo per dictam stratam recte usque portam sci vincentii et versus portam sci Johis.

Gvaita sci Georgii a dicta porta sci Vincentii per stratam recte usque ad stratam subtus plateam et prope scm silvestrum et usque ad domum quondam dne Bmassille eundo subtus porticum dicte dne Bmassille usus domum per dominici blasii als spicucie et usque ad viam qui protendit ad portam molendinorum versus menia Cois et monasterium sce margarite.

Gvaita sce marie a dicta via que protendit prope scm silvestrum in pede platee incepta a viis supra noiatis usque ad dictam portam molendinorum et usque ad portam salvatoris versus stratam maiorem que protendit ad dictam portam salvatoris versus menia Cois subtus dictam portam molendinorum.

Tenentur quidem consilii celebratione misso solleni partito sup omnibus et singulis premissis datis et recollectis ac numeratis per me notarium et scribam infrascriptum fabis nigris et albis ut moris est victum obtentum et reformatum fuit per fabas albas quinquaginta sex tribus nigris inventis non obstantibus in contrarium.

Quibus omnibus et singulis dum sic agerentur et fierent. Ego Benedictus quondam zuchari de spoleto aplica et impiali auctoritate notarius et iudex ordinarius. Nuncque notarius et scriba pro potestatis dni locumtenentis et auditoris specialiter electus et deputatus interfui et pns fui et de hiis rogatus scribere scripsi et in hanc publicam formam redegi. In quorum omnium et singulorum fidem signum nomenque meum apposui consuetum.

Obmisso signo dicti notarii.

Deinde sequebatur confirmatio dictarum reformationum sub hiis verbis. videlicet.

S. Darum ppa subscribendo. Confirmamus ut ... Ra. Epus vesprimus [illegible] spolet. Item ... Generalis locumtenens

Confirmamus ut ... Cat. Borgia ppa manu.

Capitula primi libri statutorum antique terre Ocrianee. Et primo super electione iuramentis et salario offitialium dicte terre.

De electione custodum ad denuntiandum non custodientes festivitates. i
Ante electionem offitialium constituatur eis salarium. ii
Iuramentum potestatis. iii
Iuramentum iudicis. iiii
Iuramentum notariorum. v
De duobus hominibus eligendis sup omnibus hospitalibus communis Ocrianee. vi
De electione notariorum super causis Civilibus. vii
De electione baiulorum. viii
De tubatoribus et eorum salario. viiii
De electione notarii super dapnis datis et eius offitio. x
De electione gualdariorum et eorum offitio. xi
De electione custodum coste sce potentie et paludis Fecciolis communis. xii
De electione quatuor hominum sup manutenendo et actitione paludis Feccioli et eorum offitio. xiii
De electione duorum hominum ad manutenendum terminos communis paludis et ad plantonandum ripas fornarum et eorum offitio. xiiii
De electione viariorum et eorum offitio. xv
De offitio custodum turrium Gaglioli et Ctioni. xvi
De electione illius qui mundet et mundare debeat plateam. xvii
De electione duorum hominum sup quolibet infrascriptorum pontium manutenendo. xviii
De electione duorum hominum super acchatatus communis actandis custodiendis et manutenendis. xviiii
De electione extimatorum equorum. xx
De electione duorum hominum ad manutenendum terminos carbonariorum. xxi
De electione duorum hominum ad custodiendum carbonarias communis. xxii
De electione ratiocinatorum communis ad ratiocinandum a tribus annis citra non ratiocinatos.

Tertius liber super extraordinariis
primo.

Capitulū quarti libri super malefitiis.
primo.

I.N.D.E. Omnipotentis Nomine Amen. Anno Domini Millesimo quingentesimo decimo [illegible]
Inditione prima tempore Sanctissimi in christo patris et Domini nostri Domini Julii Divina
Providentia pp. II Die vero XXIIIa mensis Januarii [illegible]

Publico et generali Consilio communis et hominum terre [illegible] convocato et congregato [illegible]
unato in sufficienti numero secundum formam statutorum dicte terre in sala magna Palatii
residentie M. D. Consulum, quod Palatium positum est in dicta terra in burgo [illegible]
Sancti Georgii iuxta plateam communis et res dicti communis [illegible] [illegible]
Ad sonum campane, voceque preconis [illegible] pro [illegible] et isto die banniuto per
[illegible] publicum preconem et Banditorem dicti communis de Commissione et mandato
[illegible] ac Reverendi Domini [illegible] propositi [illegible] Pontifice D[illegible]
Reverendissimi Domini [illegible] Per[illegible] Commissarii [illegible] ximy [illegible] Domini [illegible]
de [illegible] potestatis terre [illegible] Et Magnificorum ac Nobilium virorum Domini Roberti
[illegible] [illegible] et Joannis [illegible]
Dominorum Consulum dicte terre ut moris est [illegible] quo [illegible]
Potestas et Consules preposuerunt per me [illegible] Fabri[illegible]
communis dicte terre pro bono et evidenti utilitate dicti communis [illegible]
Consiliarii et Consiliariis eiusdem stantiaverunt [illegible]

Cum praefatus Dominus Commissarius Animadverterit [illegible] pensitine [illegible]
plurimum [illegible] inter homines dicte terre [illegible] Nec non quosdam discolos et sceleratos
homines [illegible] numero [illegible] obesse et impedire quo [illegible] exercere [illegible]
Conceperunt [illegible] morbo salubrem adhibere [illegible] patri[illegible]
[illegible] et Omnibus [illegible] Consilio [illegible] voluit [illegible]
et quod orta [illegible] odia [illegible] de bono [illegible]
et sustitui [illegible] bonis locus [illegible]

83v

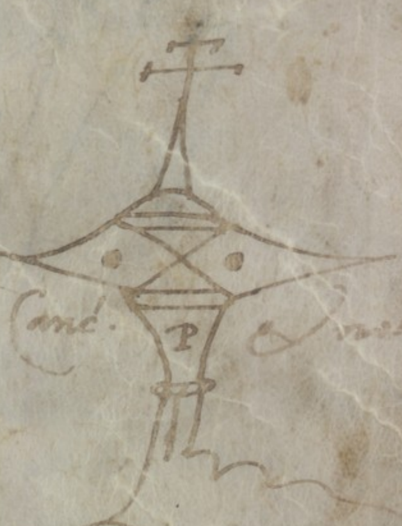
Et ... Dnus ... de Albertis unus ex dictis Consiliarijs ... consilio existens surgens pedibus ... solitam arrengheriam ... divinum ... invocato presidio super ... proposita dixit et consuluit quod ...

... quod ... Dni Consules qui nunc sunt ... qui pro tempore fuerint pro quolibet consulatu cum ... sex hominibus per eos vocandis pro ... quilibet qui sint bone conditionis ... fame et ... habeant Arbitrium et auctoritatem ... tractandi, componendi et demum fieri faciendi ... inter ... homines et personas dicte terre ... Et demum ... alia faciendi et exequendi que ... Consulibus ... hominibus ... vocandis ... fuerint ... et oportune cum ... exequendi, Capiendi et Carcerandi quoslibet seu quoslibet ... habeant auctoritatem ... Dni Consules et homines ... vocandi ... ordinandi ... faciendi unum hominem ... hominibus pro ... qui ... Capud ... qui sint et bone conditionis ... fame ... dicte terre ... pro quolibet et qualibet nocte ... homines ex dictis ... ad ... favorem ... eundo et ... nocte Et similiter ... Et ... et occurreret res maioris ... in exequendo ... diei ... nocte ... dicti homines eligi ... Capud ... hominibus ad ... dicti ... Potestatis ... debeat ... Dnum potestatem ... auctoritatem exequendi, Capiendi et Carcerandi Et demum ... dicto Dno pretori et Dnis Consulibus ... fuerint oportune

sub pena et ad penam unius ducati d. Calendis pro quolibet contrafacienti, Cuius pene tertia pars sit Camere [illegible] et 3ª [illegible] Communis [illegible], et executoris. Super quo [illegible] posito et reducto [illegible] partito et misso est ad fabas albas et nigras servatis servandis [illegible] declaravit quibus cui placet dictum et consultationem [illegible] reddat et mittat eius fabam albam del sic, Cui vero non placet mittat eius fabam nigram del non. Qui sic datis et recollectis dictis fabis et eis numeratis Placuit Communiter [illegible] otto Consiliariis reddentibus eorum fabas albas del sic. Decem nigris in contrarium repertis non obstantibus, Et sic vinta obtenta et reformata fuit etc.

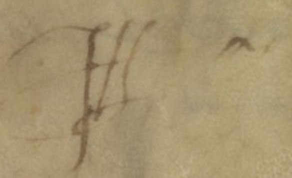
7

Ego Possen. de Possen. de [illegible] publicus apostolica auctoritate notarius et Communitatis Terre Alexandrie Cancellarius et notarius reformationum predictarum nationis et consultationi et reformationibus et aliis [illegible] interfui et ea rogatus scribere scripsi et publicavi et alibi [illegible] signum meum quo utor apposui consuetum etc.

Signum mei Possen. Canc. [illegible]

Reformationem et statutum predictum [illegible] ac quiete [illegible] predicti esse [illegible] laudamus [illegible] bavimus ac eam observari mandamus [illegible] obstan. [illegible]

R[illegible] formationes et decreta Pro bono regiminis et pace Terre Mevan. E dite p[er] [illegible]
Car. sce Praxe. Umbrie Legatum. Die [illegible] p[ri]mi [illegible] in Perg[illegible]

ANTONIUS Miseratione divina tt. sce [illegible] sce [illegible] [illegible]
[illegible] Perusie morumque Sedis aplice de latere Legatus: dilectis nobis [illegible]
Consilio et universitati Terre Mevan. Salutem &c. Ex iuncto nobis a Sede aplica lega
tionis offitio ad ea libenter intendimus per que Civitates et loca in nra legatione [illegible]
iuste et pacifice regantur et gubernentur ac illorum paci et utilitati consulatur
equitatis debito id. in uno conspicimus salubriter accedere. Cum retroactis temporibus
in dca Terra Mevan. plurime dissentiones et scandala orta sint [illegible] ipsis [illegible]
ner Studentes, infrascriptas constitutiones et decreta [illegible] [illegible] duraturas [illegible]
consilio [illegible] colloquio cum hominibus deputatis [illegible] Comitatem [illegible] et [illegible]

[I]mp[rimis] pro bono regimine dce Terre Statuimus quod fiat Consilium dicte Terre annuatim
[illegible] nos hab[illegible] electores prout in notula [illegible] dicto annuo quo fi
nito alij LX consiliarii eligantur per ipsum consilium mittendi ad pontificium [illegible] de con
[illegible] qui in dicto consilio reperiuntur nullus eligi possit nec debeat sed habeat [illegible]
[illegible] integrum annum Et ita servetur in [illegible] [illegible]
[illegible]: Qui sic electi habeant et habere debeant confirmationem assumere [illegible]
Tempore [illegible] ita quod semper sit numerus LX consiliariorum [illegible]
[illegible] fuerit per ipsum consilium LX hominum vel ipsorum maiorem partem [illegible]
per duas partes ex tribus consilii congregati valeat et firmiter ob[illegible]
universitas et commune ipsius Terre fecisset: Annullantes omne aliud consilium [illegible]
[illegible] quibuscunque in contrarium faciendis non obstantibus [illegible] pena [illegible]
quolibet non veniente ad consilium [illegible] pro [illegible] ponatur [illegible] in libro speculi
[illegible]

Et quoniam ipsa Comitas et consilium Terre Mevanie [illegible] vigor [illegible]
[illegible] eidem concessorum per [illegible] Car[illegible]lem Florentini [illegible] provincie legatum [illegible]
[illegible] confirmatorum nec non vigore [illegible] Comitatem statuti [illegible] sub rubrica de pena [illegible]
mittentis homicidium [illegible] multa [illegible] delicta et homicidia [illegible]
[illegible] delictorum causam esse cognovimus [illegible] inde scandala [illegible]
facilitas venie et impunitatis spes incentivum tribuit delinquendi [illegible]
Tali morbo congruam adhibere medelam ne aliis [illegible]
[illegible] concedat: decernimus Terre [illegible] constituimus et declaramus [illegible]
Comitas [illegible] consilium [illegible] non possit [illegible] facere [illegible]

85v

mutilationibus membrorum vel in alijs malefitijs capitalibus, sed illa pro tempore puniant secundum formam constitutionum ut Juris comunis etc. Nec possit preponi in consilio, nec arrengari vel aliter decerni per ipsam comunitatem, si secus fieret, non valeat neque teneat gratia si qua fieret: Declarantes concessiones, indulta et statuta predicta super hoc loquentia fuisse et esse irrita et nulla, et per presentes irritamus et annullamus, nullius que roboris ut momenti esse decernimus: In hoc servent Bulle Pij: Sisti: Julij et Leonis contra homicidas edite et constitutiones etc. sine preiuditio indultorum et statutorum quo ad alia: Volumus tamen quod de pena dictorum homicidarum quarta pars comunitatis sit et ueniat, de qua non possit fieri gratia per superiores, eis inuitis et nolentibus:—

In alijs autem malefitijs ex quibus veniret imponenda pena pecuniaria possit dicta comunitas et consilium gratiam facere, dummodo obtineat in consilio per tres partes consiliariorum ex quatuor partibus ipsorum, et tamen non possit fieri maior gratia ad plus quam pro medietate, sed alia medietas exigatur cum omni rigore et diligentia conuertenda in muros et necessitatibus dicte Terre.

Et ut in futurum offitiales in exequendis malefitijs reddant promptiores, decernimus: constituimus et declaramus, quod Potestas et alij offitiales qui pro tempore erunt, et executionem fecerint habeat et habere debeat quartam partem malefitiorum de eo quod fecerit venire in comuni camerarij: Et quod salarium domini Potestatis qui pro tempore erit, sit centum flor in toto pro semestri, soluendum per ipsam Comunitatem dicte Terrarie in Terrariam more solito. Tamen quod Potestas debeat esse doctor ut Juris peritus et studens in Jure ad minus per quinque annos: Remittentes tamen hoc quod augumentum salarij Cancellarij arbitrio consilij generalis dicte Terre: Statuentes presenti Cancellario Ser Aurelio unius flor ... pro quolibet mense prestari debere ob exilitatem salarij et grauitatem Taxe per ipsum soluta:—

Item ordinamus et decernimus quod fiat numerus sedecim hominum per ipsum consilium, qui una cum consulibus pro tempore existentibus habeant arbitrium et omnimodam potestatem super pace et Justitia manutenenda, qui habeat fauere offitialibus et Justitie, et si opus esset contra facinorosos et turbantes pacificum statum, arma sumere, vexillum comunitatis capere, et precipere alijs de dicta Terra ut arma sumant et ipsos sequantur, partes ad treguas vel concordiam et pacem arbitrio eorum cogi facere et astringere per omnia remedia oportuna et uia facti si quieti Terre expedire videbitur, et alia facere prout eis videbitur expedire, et pro iustitia et pace manutenenda ipsis hominibus electis unusquisque parere et obedire teneatur sub pena centum ducatorum a contrafacientibus auferendorum et camere apostolice applicandorum: Quorum sedecim virorum offitium duret per sex menses, postea alij eligantur et surrogentur per ipsum consilium.

omnie pro futuro semestri esse volumus et confirmamus homines electos hactenus per ipsum consilium super materia pacis, quorum nomina in fine scribentur; Dantes et concedentes eis omnimodam potestatem et arbitrium pro pace et Justitia servanda ut supra est expressum, quos vocari, et appellari volumus XVI^m conservatores pacis Terre Mevanie, qui in manu nostra vel vice Legati vel subditi vel Locumtenentis fulginei in principio offitij iurare teneantur in libro missalis, ubi imago Crucifixi depingitur, ad sancta dei evangelia Juramentum prestari, de dicto offitio fideliter et integre exercendo omnibus postpositis, et contra proprios coniunctos si deliquerint nullo habito respectu: Sic electi recusare non valeant, vel se excusare, nisi legitime impediti, sub pena centum ducatorum pro qualibet vice et privationem omnium offitiorum dicte Civitatis, si dictum offitium recusaverint et exercere neglexerint. Qui homines electi Juraverunt in manibus Reverendissimi domini Legati in Crucifixo [illegible]

Item ad tollendum receptationem facinorosis et hominibus male facere satagentibus statuimus et ordinamus quod homines et massarij castrorum Bagliole et Turris, Communitati dicte Terre sollemniter se obligare teneantur in manibus nostris vel dictorum XVI^m et offitialium quod non dent receptum aliquibus civibus vel hominibus Mevanie, qui aliquod crimen vel delictum commiserint in dictis castris vel eorum altero cuiuscunque factionis extiterit et conditionis, sub pena decem [illegible] ducatorum pro qualibet vice ipso facto incurrenda et applicanda, pro tertia parte Collatorum [illegible] pro alia tertia Camere apostolice et pro alia tertia offitialibus vel barisellis facientibus executionem, et si ultra tres vices in his deliquisse constiterit, volumus ut ex decreto consilij dicte Terre diruantur et destruantur eis [illegible] et [illegible] et aperiantur ita ut in futurum sint tamquam ville et non castra: ita ut nullus facinorosus in eis [illegible] [illegible] valeat, eorum in obedientia ita extiterit; [illegible] massarij [illegible] patet manu Cancelli Communis dicte Terre [illegible]

Item volumus ut nullus [illegible] qui deliquerit in futurum possit redire in dictam [illegible] etiam si habuerit gratiam, nisi post [illegible] nec possit fieri eis gratia [illegible] et publicatis bonis, nisi lapso dicto tempore ultra penas in dictis [illegible] [illegible] Leonis decimi contentas.

[illegible] volumus quod pro observantia pacis [illegible] modo in Terra [illegible] pro maiori observantia Consilium dicte Terre debeat scindicos [illegible] obligare sub penis que videbuntur nobis vel agentibus nostris expedire: Ita statuimus decernimus et mandamus sub dicta pena, omni meliori modo et forma quibus possumus [illegible] fuerunt creati scindici et procuratores et se obligaverunt ut supra.

Ita ordinamus decernimus et statuimus: [illegible] Car[dinalis] [illegible]
Legatus manu propria:

Datum Mevanie [illegible] decembris [illegible]

obmisso hic sigillo.

Federicus [illegible]

M. IS...

S[illegible] ... d[omi]nus Legatus decrevit q[uod] buarste dicte Terr[e] debeāt sortiri et ad...
... nō sit maior altera, sed equales ... in com... dicte Terr[e]
... ines in duo ... buaita ad equandū dictas bua[rstas] ... Non ob-
... decr[etis] et alijs quibuscumq[ue] in contrariū facien[tibus], quibus expresse voluit derog[are]

Io: Bap[tis]ta fundatus Iur: ...
Legati Audito[r] et Comis[sarius] ...

... mand[at] predicta om[n]ia tam comunitati q[uam] particularibus obser-
vari et r... in libro et ... statutor[um] Terr[e] predic[te] ... sub pena rebbellionis
mille ... Camer[e] ap[osto]lic[e] ... Si fuerit Con... —:—.

Io: Bap[tis]ta fundatus Auditor —

1. Et Ego Aurelius de Bongratijs de Gualdo nuc[erine] dioc[esis] publ[icus] imperiali auct[oritate] ... et Iude[x]
ordinarius et ad p[rese]ns Cancell[arius] et not[arius] Reformationū Terr[e] Meuan[ie] ... predictis omnibus dum
sic agerent et fierēt interfui et p[rese]ns fui ... mand[a]to ...
... R[everendissi]m[i] ... om[n]ia prout iacent et verbo ad ve[rbum]
... ex ... originali ex[tracta] et in archivio reposi[ta] ...
... addens ... et sexdecim hominū nomina relict[a] ...
... aurotura prout et alia ...
... subscripsi et publicavi et ...
... Confirmat... ... not[arius]

mei Aure[lij] notarij ...

In Dei nomine Amen. Anno Domini Millesimo [illegible] [illegible] pontificatus Sanctissimi in Christo patris et domini nostri domini [illegible] divina providentia pape [illegible] die vero ultima mensis martij.

[illegible] consilio communis et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in sufficientem [illegible] et [illegible] [illegible] de commissione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Florentinis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Antonij et Filippi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] consilio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] prepositam [illegible] nec nullis alijs etc.

Cum [illegible] salvo est etc.

[illegible] Gentilis [illegible] commissis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ac proventus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] commendandum [illegible] [illegible] ordo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] administrationem [illegible]

Communitas ipsa tot ferat incomoda quot pertulisse videtur. Dum quod pro subsidio apostolice
camere solvendo assignari debuerat talium usum converti. Et per consequens in prosolutionem
[illegible] [illegible] solvere oportuit. Quem ordinatum nullum statum utrumque stare [illegible]
[illegible] putavimus. Decernimus igitur et statuentes memorate communitatis ordinarios in-
[illegible] [illegible] et [illegible] florenorum ultra summam non excedere. Extius non qua-
[illegible] et [illegible] [illegible]. Tenore presentium decernimus omnes et singulas gabellas
[illegible] [illegible] esse uno et eodem tempore. Illasque locari sive vendi oportere
[illegible] [illegible] [illegible] anno [illegible] [illegible] incipiendo, et ultima decembris sequentis finiendo.
Decernimus etiam [illegible] volumus quod ex provenientibus molendinorum [illegible] [illegible] et gabelle [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] subsidium quod solvi oportet domino thesaurario perusino persolvatur ac integraliter
satisfiat. Nec [illegible] [illegible] [illegible] pecunia predicto solvenda comparari aut extrahi queat. Ex
[illegible] [illegible] salarium [illegible] [illegible]. Et [illegible] [illegible] consulibus ex gabella carnium, ex aqua-
[illegible] et ex [illegible] [illegible] persolvatur salarium. Alias vero gabellas et proventus
huiusmodi [illegible] [illegible] et [illegible] aliquo modo [illegible] aliqua occasione [illegible]
nec [illegible] sub pena [illegible] [illegible] [illegible] pro [illegible] camere apostolice et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] applicandorum. [illegible] [illegible] autem pro complemento salarii potestatis
et consilium ultra assignationes [illegible] [illegible] [illegible] ex maleficiis et aliis proventibus
[illegible] [illegible] [illegible] volumus. Et quoniam pro supplemento aliarum impensarum [illegible]
[illegible] [illegible] collectam imponi oportet, hoc modo eandem esse imponendam censemus
[illegible] quod solvantur quinque solidi pro quolibet centenario infra tres menses exigendi [illegible]
[illegible] singulis [illegible] augusti. Cumque extra collectam [illegible] [illegible] [illegible] florenorum
[illegible] [illegible] provenientes [illegible] [illegible] [illegible] debita camerariis. [illegible]
[illegible] [illegible] depositarium [illegible], syndicis communis, cancellario, et duobus baiulis
[illegible] [illegible]. Et [illegible] [illegible] fuerit una cum pecunia expensis, et [illegible]
[illegible] [illegible] diligenter custodiri, et [illegible] extraordinariis necessario [illegible]
[illegible] ac [illegible] dispensari mandamus. Salarium non [illegible] [illegible] solvi [illegible]
[illegible] volumus. [illegible] [illegible] omnibus [illegible] [illegible] dispositis et ordinatis, quemadmo-
dum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non minus [illegible] [illegible] commodi [illegible]
[illegible] [illegible] hoc nostrum decretum probe custodiri et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et loco firmissime legis habeat et [illegible] statutorum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sub dicta pena [illegible] mandamus. Contrariis non
[illegible] [illegible] quibuscumque. Datum in arce Spoletana die XXX mensis martii
148[illegible]

B. Bonnans [illegible]

[illegible] proposita [illegible] [illegible] salutem et salubre consilium [illegible] [illegible] consilium
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] petere ab ipso [illegible] domino Gubernatore

[illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] consilio [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] facta [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] consulendo super dicta proposita [illegible] et commendando
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et confirmavit decretum
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] loco firmissime legis sub pena [illegible] decreto
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

[illegible] gabellis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Baptista [illegible] dictus consiliarius in dicto consilio existens surgens pedibus ascendens [illegible] tam [illegible] anno [illegible] facta [illegible] debere [illegible] dei et sanctorum eius [illegible] que dicta proposita confirmando dictum et consilium reddens [illegible] consilium [illegible] con silitorum [illegible] addidit quod dicti [illegible] et [illegible] molendinorum [illegible] [illegible] [illegible] debeant [illegible] consules dicte terre [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] ad minus [illegible] quorumque dictum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] salvo quod [illegible] [illegible] dicti molendinorum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dictum absque aliqua pena

In reformatione cuius quidem consilii reddiri [illegible] dictum [illegible] [illegible] cum additione dicti batiste [illegible] [illegible] et [illegible] partito ad [illegible] albas et nigras [illegible] quicumque vult [illegible] [illegible] dictum et consilium reddentis [illegible] [illegible] [illegible] cum additione dicti batiste [illegible] [illegible] reddat et [illegible] eius [illegible] albam albam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] reddat [illegible] [illegible] fabas nigras [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] gasparem [illegible] [illegible] [illegible] placuit dictum consilium cum additione [illegible] [illegible] et [illegible] consiliariis qui [illegible] [illegible] fabas albas [illegible] Et sic fuit dictum obtentum et reformatum non obstantibus [illegible] consiliariis qui fabas nigras [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Et ego gaspar angeli [illegible] [illegible] publicus imperiali auctoritate notarius et [illegible] [illegible] ordinarius [illegible] [illegible] [illegible] et omnibus aliis [illegible] [illegible] scripsi et publicavi et [illegible] premissorum [illegible] [illegible] signum [illegible] [illegible] [illegible] apposui

Do Gentilis : Ricius : spolet[illegible] Amer[illegible] : Montanee [illegible] [illegible] Gubr.

Ante[illegible]scriptum decretum per nos ut prefertur editum publico [illegible] [illegible] [illegible] Tenor [illegible] confirmamus [illegible] [illegible] forma redactum prout [illegible] [illegible] omnibus suis [illegible] [illegible] firmiss[illegible] ac validissim[illegible] [illegible] servari [illegible] mandamus; hoc [illegible] addentes [illegible] [illegible] assignatis [illegible] queat [illegible] pro [illegible] molendinorum [illegible] [illegible] [illegible] necessariis expensis [illegible] ad [illegible] subsidium [illegible] [illegible] illud quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] suscipi volumus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Aprilis M·cccc·Lxxxviii

88v

leg

Consul[illegible]

[illegible] bis [illegible] Incugnan[illegible]

[illegible] abregiato del [illegible]

[illegible] anno [illegible] e stato [illegible]

[illegible] et a [illegible] le [illegible] gueno

[illegible] conteng [illegible] dco pagam

[illegible] confirmatio [illegible]

[illegible] et [illegible]

[illegible] Vy

[illegible]

[illegible] confirmati in [illegible]

[illegible] idem [illegible]

Die 12 [illegible] 1628 [illegible]

[illegible]

[illegible] anno domini [illegible] indictione [illegible]
[illegible] pro et [illegible] communi [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] no[illegible]
[illegible] et [illegible] consilio Com[unis] et hominum terre [illegible]
[illegible] more [illegible]

[illegible] mensis [illegible] 14[illegible]

[illegible] consilio Com[unis] et hominum dicte terre
[illegible] in valido numero [illegible] pro laudando [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] de mandato [illegible] [illegible]
dicte terre [illegible] [illegible]
[illegible] cons. populi [illegible]
[illegible] in quo consilio [illegible]
[illegible] dicti consilii [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]
[illegible] quod [illegible]

[illegible]mius vir [illegible] unus ex consiliariis [illegible] consilii [illegible]
[illegible] ad solitam [illegible] [illegible] cons[ilium]
[illegible] invocato primo et ante omnia divini numinis suffragio dixit [illegible] consuluit [illegible]
bono publico et pro honore dicte terre [illegible] et alia [illegible] que [illegible]
[illegible] Communis dicte terre [illegible] [illegible]
[illegible] nostri [illegible] et [illegible] nostri [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] nostri [illegible]
[illegible] nostri qui in [illegible]
[illegible] [illegible]

[illegible] consilii reddatur per dictum [illegible] consiliorum [illegible] super dicto bono [illegible] diligenter et sollempniter [illegible] fabis albis et nigris more solito [illegible] quod qui [illegible] vult et sibi placet dictum consilium [illegible] sit una pars quod [illegible] fabam albam [illegible] reddat et [illegible] in bussula. [illegible] vero [illegible] reddant eorum fabas nigras [illegible] in bussula. [illegible] recollectis fabis [illegible] et [illegible] communis [illegible] diligenter numeratis [illegible] dictum consilium [illegible] consiliarios [illegible] eorum fabas albas [illegible] nulla nigra [illegible] obtentum et [illegible] fuit.

Eodem millo indictione [illegible] die [illegible] xxij decembris 1490

Consilio generali [illegible] et hominum dicte terre [illegible] coadunato in habitatione [illegible] in domo dicti [illegible] supradictum [illegible] pro bono [illegible] consilium [illegible] in absentia [illegible] eorum [illegible] in dicto [illegible] propositum [illegible] consiliarios [illegible] propositis [illegible] infrascriptum.

[illegible] homines electi [illegible] terra pro [illegible] consulatus [illegible] et [illegible] moram et residentiam [illegible] pretorio [illegible] ordinationem [illegible] quod [illegible] frangere et rumpere. [illegible] pro consilio [illegible] dederunt et [illegible] dicti [illegible] et [illegible] est pro honorio [illegible] Ad hoc ut residentia [illegible] fiat.

Propositio [illegible] unus ex consultoribus [illegible] consilio [illegible] super dicta proposita divino [illegible] auxilio [illegible] dixit et consuluit quod si in dicto officio consulatus esset aliquis [illegible] qui sit absens [illegible] terra quod [illegible] pro uno die [illegible] solito [illegible] si responsum dabit velle continua residentia [illegible] ad [illegible] dicti officii [illegible] consulatus [illegible] in [illegible] opportunitatem dicti officii seu consulatus. [illegible] perdat ad [illegible]

[illegible]

1584

[illegible]

[illegible]